

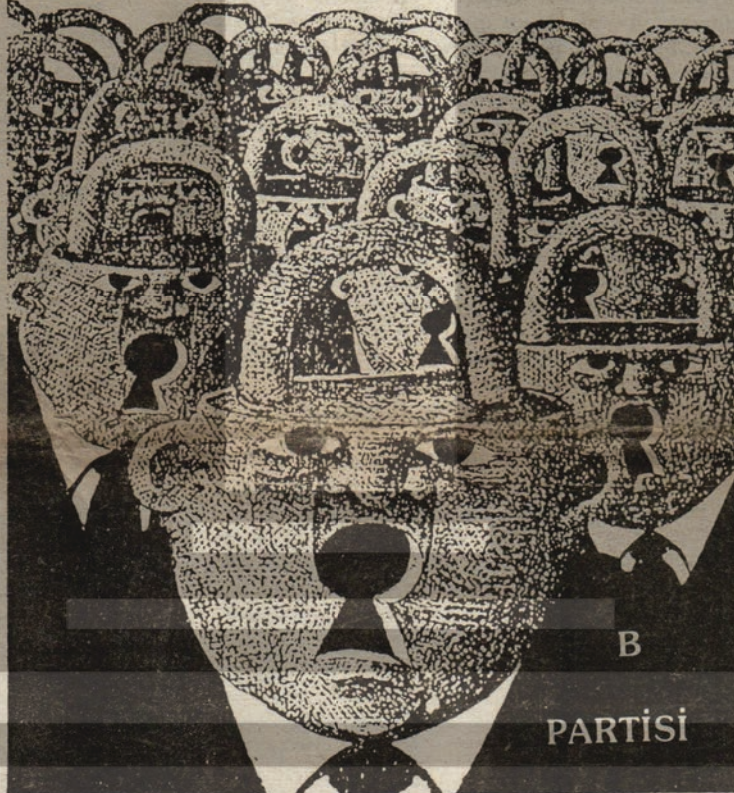
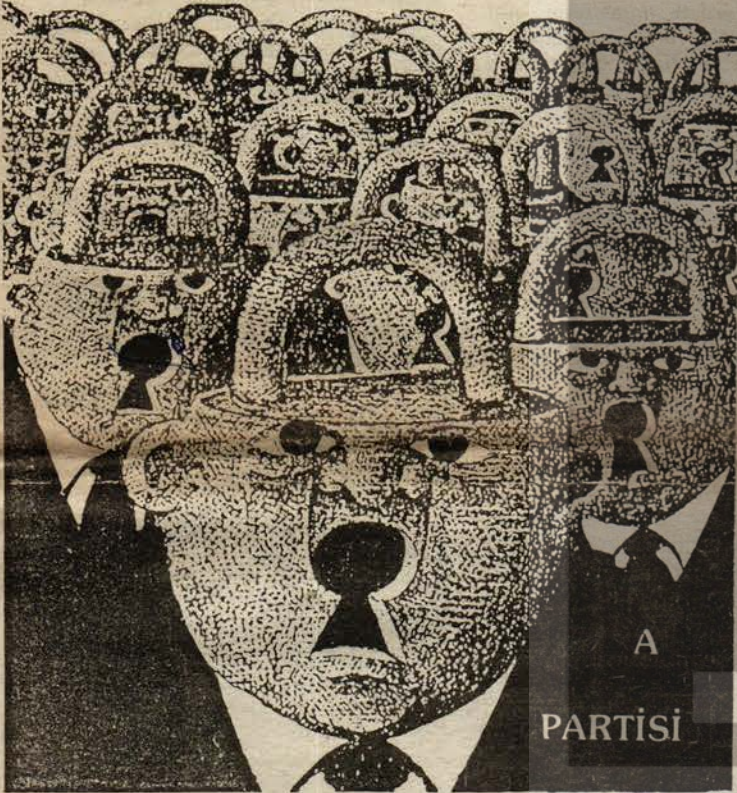
Partilerin bir çoğu ordu denetimli kuruluyor

Sahte demokrasi dönemi başladı

AP'li Cindoruk ve Gölhan ekibinin içinde Ali Fethi Esener'in yanı sıra çok sayıda general var.

Emekli General Turgut Sunalp "Milliyetçi Demokrasi Partisi" nin kuruluşunu açıkladı.

4-5. SAYFALARDA



Yeni yabancılar yasası protesto ediliyor

Hamburg'ta ve Frankfurt'ta tanınmış sanatçı, bilim adamı ve siyasetçinin katıldığı bir dizi gösteri ve toplantı düzenleniyor.

F. Almanya Hükümeti'nin hazırladığı yeni yabancılar yasa tasarısı Frankfurt'ta düzenlenen bir toplantıyla protesto edilecek. 3 Haziran - 5 Haziran tarihleri arasında yapılacak olan toplantıya çok sayıda örgüt, yazar, bilim adamı, politikacı ve sanatçı katılıyor. Toplantıya katılanların Bazıları şöyle: Çeşitli Asya-Latin Amerike ülkeleri komiteleri, Jürgen Roth, Karsten D. Voigt, Prof. Dr. Kurt Jakobs, Devrimci İşçi, Komkar, FHDB, Jusos.

İki gün sürecek konferansta yabancılar yasasında yer alan şu konular tartışılacak.

1- Sosyal yardım alan ve kişi başına 12 metrekareden daha küçük evlerde oturan yabancıların sınır dışı edilmelerinin planlanması.

2- Alman kanunlarına uymama gibi gerekçelerle topluma zarar verildiği iddia edilerek yabancıların her an sınır dışı edilebilmeleri.

3- Politik faaliyetlerde bulunanların oturma ve çalışma izinlerinin uzatılmasının planlanması.

4- Aile bütünlüğünü zedeleyen 6 yaş sınırının yasallaştırılması.

5- Politik sığınmacılara onur kırıcı davranılması politik sığınmacıların askeri hükümetlere iade edilmeye kalkışılması. Konferans, Jügel Str. de Frankfurt Üniversitesinde yapılıyor.

HAMBURG'DA YABANCILAR YASASI YARGILANIYOR

Öte yandan "Hamburg Yabancı-Alman Eylem Birliği" Haziran ayının ikinci haftası içinde bir toplantı düzenliyor. Bu toplantıda Yabancılar Polisinin uygulamaları ile Yabancılar Yasası kamuoyu önünde yargılanacak. Kurulan jüri yazar, sanatçı ve bilim adamlarından oluşuyor.

Geriye sayma işleminin sancıları

Siyasi partilerin kuruluş çalışmalarına izin verilmesi ile birlikte ülkemizdeki siyasal havada bir canlılık göze çarpıyor. Evren'in Genel seçimlerin 6 Kasım 1983 tarihinde yapılacağını açıklaması, bu canlılığı artıran etkenlerden birisi oldu.

Her iki gelişme, siyaset yapmalarına izin verilen çeşitli çevreler tarafından "geriye sayma işleminin başladığı" biçiminde yorumlandı. Perdeleri birazcık açılan siyaset sahnesine fırlayanların tümü ve bu arada şu ünlü "tarafsız basınımız" geriye sayma işleminin kazasız belasız tamamlanması için çok dikkatli davranılması gerektiğini sık sık hatırlatmaya başladılar. Sağcısı, solcusu, ilercisi, gericisi, herkes, "MGK'ni ürkütmeden ve kızdırmadan, demokrasiye sağ salım kavuşmak için" çaba harcıyor. Ne varki, sivil siyasal güçlerin bu "uysal" tutumu bile cuntanın demokrasiye geçiş sürecinin sancılı olmasını engelleyemeyeceğe benziyor. Çünkü, içine girilen süreç, ister istemez toplumdaki düşünce farklılıklarının, -çok sınırlı da olsa -yeniden su yüzüne çıkmasına neden olacak.

Siyasi partiler yasasının kabul edilmesinden ve parti çalışmalarının başlamasından sonra gazetelerde ve çeşitli toplum kesimleri arasında 12 Eylül öncesinin kavramları ve sözcükleri yeniden kullanılmaya başlanmıştır. Toplum, hemen "Milliyetçi cenah" "Sol cenah"; ya da "sağ kesim-sol kesim" şeklinde gruplaşmaya başlamıştır. Daha doğrusu Askeri-Faşist Rejimin yasaklamaya çalıştığı toplumdaki ideolojik ve siyasi farklılıklar, hiç bir şey olmamış gibi, kendisini yeniden üretmeye başlamıştır.

12 Eylül 1980 tarihinden bu yana Türkiye toplumuna zorla benimsettirilmeye çalışılan ideolo-

(Devamı 2.sayfada)

Demokrat Türkiye'nin kültür ve sanat geceleri sürüyor

Braunschweig ve Hamburg gecelerine yüzlerce anti-faşist katıldı.

HABERİ ARKA KAPAKTA

İÇ SAYFALARDA

Ve Böylece.....	3
Ecevit Konuştu.....	4
Demokrasi yaygarası - Siyasi parti - Seçim ve ötesi.....	4
Şiddet hakim sınıflardan gelir.....	5
Demokrasi projesi.....	6
Üç ülke, üç seçim.....	6
Ankara cezaevinde anneler gününde tutuklulara ve ailelerine dayak atıldı.....	7
Kanayan Mayıs.....	8
Türkiye'ye giden Federal Almanya Heyetinin raporu.....	9
11 Devrimci için daha idam kararı verildi.....	11
Kurtuluş, 12 Eylül ve sonrasını değerlendiriyor.....	12
AL'in ekonomik programı yoğun olarak tartışılıyor.....	18
Biliyorum ama yazamıyorum.....	21
İran.....	22

İdam ve işkencelere karşı eylem birliği yapıldı

8 Şehirde yürüyüş yapılacak

7.SAYFADA

Almanya'da 1 Mayıs kutlamalarında yabancı düşmanlığı kınandı

16. SAYFADA



Geriye sayma işleminin sancıları

(1. Sayfadan devam)

jik, politik ve örgütsel ölçülerin ve tutumların tutmadığı ve tutmayacağı belki de ilk kez bu kadar yakından görülebilmektedir. Öyleki, cuntanın devleti yeniden örgütlenme programına genelinde onay veren AP gibi sivil siyasal güçler bile siyaset sahnesinde kendilerine özgü tutumları ile yer almak istemişlerdir.

Daha da ötesi, sınırlı sayıda insanın uğraşması istenen siyasetin parti çalışmaları başlar başlamaz bütün toplum katlarında konuşulmaya başlanması rejimi tehdit eden bir olgu olarak görülmüştür. Kahvelerde, otobüslerde, dolmuşlarda, devlet dairelerinde hemen partilicilik tartışması başlamıştır. Öyleki, devlet dairelerinde bürokratlar ve memurlar bir bekleme dönemine girerek işleri gevşetmişlerdir. Toplum, en sınırlı biçimiyle bile verilen siyaset yapma iznini hemen aşındırmaya, siyasal tutum farklılıklarını gerçek rayına oturtmaya eğilimli olduğunu göstermiştir.

Toplumdaki bu siyasallaşma eğiliminin artması için gerekli dürtüler ve nedenler, (ekonomik sıkıntı, işsizlik, yoksulluk, baskı vb.) 12 Eylül öncesinden daha yoğun bir şekilde vardır ülkemizde...

Oysa 12 Eylül Darbesi, Türkiye'yi kaçınılmaz olarak bir iç çatışma ortamına getiren sınıfsal ve siyasal farklılıkları ortadan kaldırmak ve Atatürkçü bir toplum yaratmak için de gündeme getirilmişti. Şimdi ise, bu hedefe ulaşamadığı, Atatürkçü - Milliyetçiler arasında bile farklı çizgilerin yeniden ortaya çıktığı görülmüştür.

Evren'in Çankırı konuşmasının bu kadar sert olmasının önemli nedenlerinden birisi budur. Nisan sonunda izin verilen siyasal faaliyet, hemen daha ilk günlerinde çizmeden yukarı çıkınca yeni bir "hizaya gel!" komutu zorunlu hale gelmiştir.

Her ne kadar, AP'li, CHP'li ile çeşitli siyasal odaklar, bu komut üzerine "hizaya" gelmişlerse de, görülmüştür ki, Türkiye toplumunun kendi dinamiğinin ürünü olan düşünceler, akımlar ve farklılaşmalar, fırsatını buldukları ilk anda yeniden ortaya çıkacaklardır.

Bu, sadece cunta programını ve 12 Eylül'ü onaylayan farklı sivil siyasal odaklar için değil, 12 Eylül'ü meşru görmeyen, cuntayı tanımayan ve O'nun platformunu reddeden ilerciler, demokrat ve devrimci düşünceler ve akımlar için de geçerlidir. Belki de diğerlerinden daha fazla bu akımlar için geçerlidir.

İşte başlayan "Geriye sayma işlemi"nin sancılı olacağını göstergelerinden birisi budur. Sonbahara doğru seçim propagandalarının ve çalışmalarının başlaması ile cuntanın hiç istemediği bir siyasal-toplumsal hareketlilik görülecektir.

Cuntanın bu tehlikeyi önleyebilmek için şimdilik yapabildiği şey, partileri kendisine göre tarif etmeye zorlamaktır. Kurulacak her parti, kendisini cuntaya göre tanımlamak zorunda bırakılmaktadır. Tüm partilerin, sağcı, solcu, liberal vb. olmasından önce "12 Eylülcü" olması istenmekte ve bunu sağlamak için bir dizi yasal önlemin yanısıra fiili önlemler de alınmaktadır. (Partilerin kurucuları, Milletvekilleri adayları cunta tarafından veto edilebilecek, program, tüzüğü değiştirilebilecek, vb.)

EŞKENAR ÜÇGEN HAREKATI

Cuntanın siyasal faaliyeti böylesine daraltılmış bir platformda tutmaya çalışmasına rağmen, içine girilen süreç bir başka boyutta da sancılı olacağına benzemektedir.

Herkesin görebileceği gibi, devletin ve egemen sınıfların uzun dönemli çıkarlarının siyasal parti düzeyinde nasıl biçimleneceği konusunda cunta ile eski AP çevrelerinin bir bölümü arasında belli bir farklılık görülmektedir. Aynı ideolojik kaynaktan gıdasını alan, fakat uygulamada ve toplum-devlet ilişkilerinde, (ya da millet-devlet ilişkilerinde) üslup farklılığı olan bu güçler arasındaki "çatışma", gerçek bir çatışma boyutuna hiçbir zaman ulaşamayacak olsa da, "demokrasiye geçiş süreci"nin sancılarının birisi olmaya adaydır. Hattırlanacağı gibi, MGK, kendi ideolojik-politik görüşlerini sivil dönemde devam ettirip yaşatacak ve hükümet olacak bir partinin tüm sağ-milliyetçi kadroları-kitleleri birleştirmesini tasarlamış ve bu amaçla önce Ulusu, sonra da Turgut Sunalp aracılığıyla girişimlerde bu-

lunmüştü. Necdet Çalp adındaki bir CHP'liyede, 12 Eylül Rejiminin sol tekerleği olacak bir parti kurma görevi verilmişti.

Sağ, gerici ve faşist güçlerin en geniş birliğini bir siyasal partide gerçekleştirmeyi, (1. Cumhuriyet'in devlet partisi CHP gibi, 2. Cumhuriyet'in devlet partisini oluşturmayı) temel bir tercih olarak seçen Cunta'ya karşı Demirel ve Tercüman gazetesi çevresinden belli itirazlar geldi. Demirel ve Tercüman, MGK'nin emriyle tavandan zorlayarak bir birlik oluşturulmasına karşı, "tabanın, milletin iradesine dayanan" bir parti oluşumunu öneriyorlardı. Cuntanın tıpkı Anayasa'da olduğu gibi siyasal parti oluşumunda da dayatma yolunu seçmesi karşısında, Demirel-Tercüman ekibi uzlaşma önerdi. "Eşkenar Üçgen Harekati" adı verilen bu uzlaşmayı Nazlı Ilıcak defalarca önerdi. Ilıcak'a göre, oluşacak siyasal parti, şu anda birer gerçeklik olan şu odakların birliğini ifade etmeliydi: 12 Eylül yönetimi, Bayar, AP. Bu üç odak bir eşkenar üçgen oluşturulmalıydı.

Cuntanın bu öneriyi yanışması ve eski AP'lilerin bir bölümü ile Bayar'ı "İkna" etme girişimlerine başlaması, buna karşılık Demirel'in emekli Orgeneral Ali Fethi Esener'i piyasaya sürmesi gerginliğe yol açtı. Demirel, Orgeneral Ali Fethi Esener'i ve bir kaç generali daha parti kurucusu olarak Turgut Sunalp'a karşı ileri sürerek, Evren'e, ordunun bütünlüğünün tehlikeye düşeceğini anlatmak istiyor olmalıydı. Evren bu mesaja (ya da tehdide!) karşı alelacele düzenlenen Çankırı mitinginde sert bir cevap verdi. Evren bununla da yetinmeyip Ali Fethi Esener'i mahkama çağırarak uyardı. Sonuçta Demirel adına parti kurmaya çalışan Hüsamettin Cindoruk, Mehmet Gölhan ve Ali Fethi Esener, başına ve televizyona, "12 Eylül'e anayasa'ya Evren'e saygılı olduklarını, kuracakları partinin 12 Eylül'ün ruhuna sadık kalacağını" açıklamak zorunda kaldılar.

Tıpkı anayasa oylamasında olduğu gibi cunta, burjuva sivil siyasal odaklara ve bütün topluma, kendi politikasını dayattı. Ancak, içine girilen sürecin özelliği ve karakteri, bu tür dayatmaların her zaman aynı sonucu yaratmasına doğal olarak el vermiyor. Bu noktada, Demirel'in tutumunun önem kazandığı söylenebilir. Ancak 12 Eylül'den beri Türkiye'de yaşanan gerçekler, Demirel'in temsil ettiği anlayışın Generallere karşı ciddi birşey yapamayacağını gösteriyor.

Buna rağmen, sivil asker, sağcı gerici ve faşist güçler arasında tam bir birliğin sağlanamamış olmasının "demokrasiye geçiş sürecinde" bir takım sancılar yaratacağı gözleniyor. Birleşmeye zorlama çabalarının sonuçlarına kadar süreci de gözönüne alınırsa değişik durumlarla karşılaşmak olası.

Bayar'ın tavrını cuntadan yana koyması ile Eşkenar Üçgen Harekati başansızlıkla sonuçlandı. Bayar şunları söylüyor: "Milletin en iyi temsilcisi ordudur. Geçiş döneminin orduyla koalisyon yaparak değil ittifak halinde, yek vucüt olarak tahmin etmeliyiz. Komünizm belasını ancak böyle ittifak halinde kurulacak meclis ve hükümet önler. Bölünmeye karşın."

MHP'lilerin bir bölümünü de yanına alan Turgut Sunalp'ın Cindoruk-Gölhan ekibi ile birleşmeye yanışması ve eski AP'lilerin partileşmekten vazgeçmemesi gerici-faşist güçler arasındaki "iç sürtüşme"nin sürecini gösteriyor. Ancak bu sürtüşmenin ciddi bir çatışmaya dönüşeceğine ilişkin herhangi bir işaret görülmüyor.

Geriye sayma işleminde, genel seçimlere kadar geçecek süreçteki muhtemel sancıların boyutu, rejimin bugün elde ettiği sağlam pozisyonu büyük ölçüde etkileyebilme şansı taşıyor.

Bunun son derece önemli bir nedeni de, eski CHP'lilerin hiçbir varlık gösteremeyişleri ve generallerin dayatmalarını hemencecik kabul edivermeleri.

Diğer önemli bir neden de, solun, ilerciler, demokrat ve devrimci güçlerin devre dışı kalmaları.

Sol, cuntanın demokrasi ve seçim platformunu reddederek şimdiden bir alternatif oluşturma çabasına girebilirse, karşı-devrim güçleri arasındaki iç sürtüşmenin yaratabileceği sancılardan ve zorunlu olarak yaşanacak -kısmen de olsa- olan toplumsal kaynaşmadan yararlanarak yeniden devreye girebilir.

Türkiye'de NE VAR NE YOK

SİLAHLI KUVVETLER KENDİSİNE ÜNİVERSİTE KURUYOR!

Silahlı Kuvvetlere bağlı üniversite ve yüksek okulların kurulmasını öngören bir yasa tasarısı geçtiğimiz günlerde Danışma Meclisine gönderildi. Tasarının yasallaşması halinde kurulacak üniversite ve yüksek okullar Genel Kurmay tarafından yönetilecektir. Genel Kurmay, okulların işlevi ile ilgili yönetmenlikleri hazırlayarak Milli Savunma Bakanlığına verecek.

Tasarıda, bu okullarda okuyacak öğrencilerin yetiştirilmesindeki amaç şöyle anlatılıyor: "Silahlı Kuvvetler Yüksek Öğretiminin amacı, Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini taşıyan, askerliğin temeli olan disiplin ruhuyla yetişmiş, itaatkar, aldığı emri canı kanı pahasına zamanında yapmaya hazır olduğunu gösterecek davranış göstererek kişiler yetiştirmek."

Bu cümlelerden anlaşıldığı gibi, yönetim itaatkar insanlar yetiştirilmesini istiyor. YÖK, vs. yoluyla üniversitelere getirilmeye çalışılan değişiklikler de gerçi yönetimin bu isteği doğrultusunda ve toplumun yeniden kurulmaya çalışılan düzeniyle uyum içindeydi. Ancak, anlaşılan yönetim YÖK aracılığıyla yapılanları da kendisi için yeterli güvence olarak görmekte.

23 NİSAN YENİDEN TATİL OLDU

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı iki yıl aradan sonra tekrar resmi tatil oldu. Buna göre 23 Nisan günü resmi daireler, kurumlar tatil olacak.

İki yıl önce MGK Resmi Tatilleri ve bayramları yeniden düzenlerken 23 Nisan gününü resmi tatillerin arasından çıkarmıştı. Sadece ilköğretim 23 Nisan günü tatil ediliyordu. DM'nin 18 Nisan günü yapılan oturumunda kabul edilen yasa, MGK tarafından onaylanırsa yürürlüğe girecek.

TRT YASASI DA DEĞİŞTİRİLİYOR

TRT yasasından değişiklikler yapılmasını öngören bir tasarı üzerinde çalışılıyor. Tasarının bugünlerde Danışma Meclisine sevk edilerek, Mayıs

ayı sonlarında yasallaşması bekleniyor.

Yeni yasa ile getirilecek en önemli değişiklikler şöyle özetleniyor:

- Yönetim kurulu üyeleri ve TRT Genel Müdürünü Cumhurbaşkanı seçecek.

- Firmalara belirli ücretler karşılığı radyo ve televizyonda program yapma olanağı tanınacak.

- Ancak haber niteliği olan siyasal haberler yayınlanabilecek.

- Siyasal Yayınlar Hakem Kurulu ile Seçim Kurulu ve Genel Danışma Kurulu kaldırılacak.

Bu yasa aracılığıyla TRT de diğer kurumlar gibi Cumhurbaşkanı'nın denetimine veriliyor ve bağımsız olma özelliğinin son kırıntıları da ortadan kaldırılıyor.

TÜRKİYE'DE SİYASET YENİDEN BAŞLADI

Türkiye'de 12 Eylül 1982 tarihinde işbaşına gelen askeri yönetim, uzunca bir aradan sonra siyasal faaliyeti serbest bıraktı. 24 Nisan günü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren yeni Siyasal Partiler Yasasının hemen ardından MGK yayınladığı bir bildiriyle siyasal faaliyetleri serbest bıraktı. Siyasal Partiler Yasasının geçici maddesine göre 16 Mayıs'tan itibaren Siyasal Partiler kuruluş için İçişleri Bakanlığına başvurabiliyorlar.

Bu arada, siyaset yasağı kapsamına girenlerin listesi 1 Mayıs'tan itibaren yayınlanmaya başladı. MGK saptanan seçim tarihi olan 6 Kasım'a kadar parti kurucularını inceleme ve Veto etme hakkına sahip.

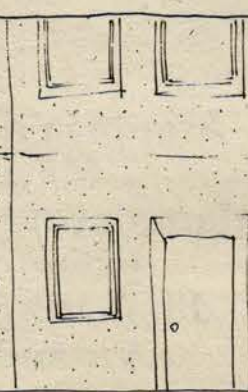


Öte yandan, Milletvekili adayları içinde MGK'nin denetimi düşünüyor. Seçim Yasa Tasarısı üzerinde çalışan MGK İhtisas Komisyonu, Milletvekili adaylarında, parti kurucuları gibi MGK'nin incelemesine tabi tutulması ilkesini yasaya eklemesi bekleniyor.

Buna göre MGK uygun bulmadığı milletvekili adaylarının yerine yenilerinin seçilmesini isteyebilecektir.

HÜSEYİN

UĞUR DURAK



IMPRESSUM

Herausgeber/Sahibi : ADA Ver-

lags- und Handels GmbH.

Redaktionsanschrift/Yazışma adresi : Postfach 25 04 63, 5000 Köln 1

Verantwortlicher Redakteur/ Sorumlu Müdür: Ayşe Danış, Bonner Str. 24, 5000 Köln 1. Tel: (0221) 21 90 64

Druck/Baskı: Kon-Stahl-Stiftung KG, 5309 Meckenheim. Erscheint monatlich/Aylık Dergi

ÖDEMELER İÇİN

ADA Verlags-und Handels GmbH Postcheckamt Köln Konto Nr. 321 568 -508 BLZ 370 100 50 Deutsche Bank Köln Konto Nr. 330 25 51 BLZ 370 700 60

İKİ İDAM CEZASI DAHA İNFİZ EDİLDİ

Geçtiğimiz ay içerisinde haklarında idam kararı Danışma Meclisinde onaylanan ve Milli Güvenlik Konseyi tarafından imzalanan iki adi suçlu idam edildi. Bu uygulamayla, 12 Eylül'den bugüne kadar infaz edilen idam sayısı 45'e yükseldi.

İdam cezası uygulananlardan Şener Yiğit, 1978 yılında Avusturya Büyükelçisinin kızı ve karısını öldürmüştü. İdam edilen diğer mahkum Cafer Altuntaş ise Ordu-Aybastı'da iki kişiyi öldürmek ve bir kişiyi öldürmeye teşebbüs etmekle suçlanıyordu. Her iki idam kararı da 21 Nisan'da infaz edildi.

TAHLİYE EDİLENLER ANÇAK SENET VE KEFİL KARŞILIĞI SERBEST BIRAKILIYOR

Türkiye'de askeri mahkemelerde devam eden davalarda yeni bir uygulama başladı. Mahkeme kararı ile serbest bırakılan tutuklular, günlerce cezaevinde bekletildikten sonra ancak kefil ve senet karşılığı tahliye ediliyorlar. Mamak'ta başlayan bu yeni uygulama şöyle:

Mahkemenin salıverme kararı aldığı tutuklular'ın salıverilmesi hemen gerçekleşmiyor. Cezaevi yönetiminin keyfine göre bir süre bekletiyorlar. Ne zaman yönetimin canı isterse o zaman tutuklu 1. şube ekiplerine teslim ediliyor. Serbest bırakılan tutuklu 1. şube de ayrıca sorguya çekiliyor. Sorgu süresi tutuklunun durumuna göre değişiyor. Sorgusu biten tutuklu, bu işlemden sonra ailesinin oturduğu semtin karakoluna teslim ediliyor. Karakol polisleri tutukluyu evine kadar götürüyorlar. Evde, tutuklunun ailesinden garanti belgesi alınıyor. Garanti belgesinde, "Aile sorumlusu, kendisine teslim edilen kişinin arandığı zaman bulunmadığı hallerde onun yerine kendimin gözetimine alınmasına razıyım!" biçiminde ifadeler yer alıyor. Karakol polisleri, sıkıyönetim komutanlığının emri gereğince tutuklu ailesiyle yapılan "teslim, teslim" tutanağının sonra ancak serbest bırakılıyor. Böyle bir tutanak imzalamayan tutuklular, salıverilmiyorlar. Bu uygulama sadece kağıt imzalamak ile sınırlı kalmıyor. Herhangi bir nedenle serbest bırakılan bir tutukluyu arayan bir polis, adresinde onu bulamazsa kağıdı imzalayanları gözetimine alıyor. Böyle bir kaç örneğin yaşandığı bildirildi.

cuntanın bu uygulamayı, devrimci ve yurtseverleri, aileleri ile ciddi bir çatışma noktasına getirmek amacıyla başlattığı haber veriliyor.

BİR DEVRİMCİ DAHA OPERASYONLARDA ÖLDÜRÜLDÜ

Öldürülen devrimci Bahtiyar Birlikbaşı'nın kaldırıldığı hastahane den kaçmak isterken Güvenlik Kuvvetleriyle çatışmaya girdiği ileri sürülüyor.

Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde devrimci avını sürdüren cunta kuvvetleri, son günlerde İzmir ve İstanbul'da Devrimci Savaş, TKP ve TKP-ML örgütlerine üye oldukları ileri sürülen bir grup devrimciyi yakaladı. Devrimci Savaş taraftan Bahtiyar Birlikbaşı'da bu arada güvenlik kuvvetleri tarafından öldürüldü.

Yapılan açıklamada, hastahane müşahade altında tutulan sanığın daha önce kaçmaya çalışırken güvenlik kuvvetleri tarafından yaralanarak hastahane kaldırıldı. Daha sonra kaçmaya çalışırken de asker ve polislerin açtığı ateşle öldürüldüğü bildirildi.

Açıklamaya göre Bahtiyar Birlikbaşı'nın kendisini güvenlik kuvvetlerine karşı tuğla, biriket parçalarıyla savunmaya çalıştığı ifade edildi.

Öldürülen Birlikbaşı'nın arkadaşları bir bildiri yayınladılar. Bildiride şöyle deniliyor:

"6 Mayıs 1983 günü İzmir'de yurtseverliği, kararlılığı ve mücadeleciliği ile anılan yiğit devrimci Bahtiyar Birlikbaşı oligarşinin paralı usakları tarafından katledilmiştir.

Arkadaşımız boyalı başında çıkan her yönüyle komplo olduğu sırtan bir oyun sonucu şehit edilmiştir."

BİR FACİA DAHA: TÜP GAZ PATLADI, 38 KİŞİ ÖLDÜ



İstanbul'da Laleli'de bulunan Turistik Washington Otel'i, çıkan bir yangın sonucu tamamıyla yandı. Otelde bulunan ve büyük çoğunluğunu Yunanlı ve Avusturyalı turistlerin oluşturduğu müşterilerden 38'i öldü, 54 kişi de yaralandı. Yangın bir gaz tüpünün patlaması sonucunda çıktı.

Sabahın erken saatlerinde otelin en alt katındaki mutfakta çıkan yangın, kısa sürede 6 katlı, 65 odalı binayı

sardı. 20 dakika içinde enkaz haline gelen binada, otel müşterileri panik halinde kapı ve pencerelere yöneldiler. Birçok otel müşterisi kendisini otelin penceresinden atarken, birçokları da çıktıkları balkonlarda alevlerle yüz yüze gelerek, yanarak can verdiler.

Yangın sonrası yine bilinen tartışmalar boy gösterdi. "Yangın merdiveni yoktu, ihmâl mi var?" sözleri edilirken, mutfakta çalışan iki işçi tutuklanarak soruşturmanın üstü örtüldü.

İLKOKULA BAŞLAMA YAŞI 6'YA İNDİRİLDİ

Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye'de ilkokullara başlama yaşını bir yaş indirerek 6'ya düşürdü. Bu kararın her yıl eğitim döneminin başlangıcında aile velilerinin çocuklarını erken okula kaydettirmek istemesi ve velilerle okul yöneticileri arasında tartışmalar çıkması sonucu alındı. 6 yaş uygulaması, imkanı olan okullarda öncelikle başlayacak. Daha sonra tüm yurttaygınlaştırılacak.

İTHALATTA ARTIŞ İŞÇİ DÖVİZLERİNDE DÜŞÜŞ VAR

1983 yılının ilk iki aylık işçi döviz girişi, geçtiğimiz yıllara göre yüzde 20 düşüş gösterdi. Buna karşın ithalat giderlerinde büyük bir artış gözleniyor.

Uzmanlar, bu yılın ilk iki ayındaki işçi döviz girişinin 1980 yılının aynı dönemin bile altına düştüğünü belirtiyorlar. Buna göre ilk iki aylık ihracat gelirleri ve işçi döviz girişi, ithalatımızın geçtiğimiz yıllara göre daha da az bir kısmını karşılayabiliyor. Geçen yıl ihracat gelirleri ve işçi dövizleri, ithalat giderlerinin yüzde 86'sını karşılarırken, bu yıl bu oran yüzde 76.7'ye düştü.

"DUVAR" CANNES FILM FESTİVALİNDE



Yılmaz Güney bu yıl da son filmi "Düvar" ile Cannes film festivaline katılıyor. Senaryosunu kendisi yazdığı, yönetmenlik ve oyunculuk yaptığı "Düvar" filmi hapishanede geçiyor. Mahkumlar, devrimciler, isyanlar v.b... Filmde ayrıca Tuncel Kurtiz, Emel Mesci rol aldı. Güney'in yeni filmi merakla bekleniyor.

BANKALAR KARARNAMESİ KARAYA MI OTURDU

Mayıs ayı başında çıkacağı duyurulan Bankalar Kararnamesinin çıkışı ertelendi. Nisan ayının son günlerinde Banka Sahipleri ve yöneticileriyle yaptığı görüşmeler sonucunda "bankacılarla aramızda bir iki ihtilaf var, onu da Bakanlar Kurulunda çözeceğiz" diyen Kafaoglu'ndan bir daha ses çıkmadı. Siyasi faaliyetlerin serbest bırakıldığı şu günlerde kimsenin de bu konuyla ilgilendiği yok.

Bankacılarla Kafaoglu arasındaki anlaşmazlıkların başında kredi limitleri ile bankaların kendi iştiraklerine mevduatlarının yüzde 10'undan daha fazla kredi açmalarının engellenmesi geliyor. Bankacılar bu maddelerin böyle yasalaşması halinde "Türk ekonomisinin duracağını" ileri sürdüler.

ADANA GECEKONDU MAHALLELERİ DİDİK DİDİK ARANDI

Adana'nın gecekondu mahalleleri jandarma tarafından didik didik aranıyor. Feodal bazı ilişkiler nedeniyle çıkan bir olayı bahane eden emniyet kuvvetleri olaya siyasi bir nitelik vererek halk üzerinde bir terör dalgası estirmeye başladılar. Özellikle geçmişte devrimcilerin yoğun olarak bulunduğu Meydan, Denizli, Cemal Paşa, Vilayet ve Karşıyaka semtlerinde evler jandarma tarafından tek tek aranıyor.

YILMAZ GÜNEY'İN FİMLERİ YASAKLANDI

1. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı, Yılmaz Güney ve Cem Karaca'nın resim, yazılı eser, plak, kaset, film ve video bantlarının basımı yayımı, dağıtım, bulundurulmasını yasakladı.

Yasaklama kararında ayrıca, bu tür malzemeyi bulunduranların 25 Mayıs 1983 tarihine kadar en yakın emniyet ve jandarma makamlarına mabuz mukabilinde teslim etmeleri isteniyor.

İZİN MEVSİMİ ÖNCESİ BOĞAZ KÖPRÜSÜ GEÇİŞ ÜCRETLERİNE YÜZDE YÜZ ZAM YAPILDI

İstanbul Boğaziçi köprüsünden geçiş ücretlerine yüzde yüz zam yapıldı. Daha önce yüz lira olan otomobil geçiş ücretleri son zamanlarda 200 lira oldu. Zamlar 15 Mayıs'ta yürürlüğe giriyor.

Ve Böylece

Güner GÜNEŞ

Cunta programının önemli bir ünitesi daha tamamlanmış oldu. Siyasi Partiler Yasası, Seçim Yasası, ardından bu yasalara göre kurulan siyasi partiler tamam. 6 Kasım seçtirilmesinde de resmen demokrasiye geçirilmiş olacağız.

Ancak bu demokrasi başka demokrasi, emperyalist güdümlü yoksul ülkelerde yeni denenmek istenen bir "Nato demokrasisi." Yani emekli generaller başkanlığında sivil personel hizmet birliklerinin, emri-komuta zinciri içinde alıp götürecekleri bir demokrasi!..

Bilindiği gibi sağ ve sol eğilimlerin parlamentoda temsil edilmesi burjuva demokrasilerinin ABC'sidir. Oysa demokrasi yaveleriyle yapılan maskaralıklar gözler önünde. Türkiye Solu kitleler halinde zindanlarda. Dışarda kalanların peşinde operasyon timleri. Solun bir bölümü sürgün, yurt dışında. Sosyal demokratlar dağılmış, partileri kurulmuş sayılmaz. Yaşanan koşullar içinde böyle bir partinin de kurulması mümkün değildir. Demokratik sol bir parti, ancak tabanda örgütlenebilir ve kitle örgütlerine dayanır. Bu anlamdaki sendika, kooperatif, birlik, dernek vb. kuruluşlar kapalı. Yeni yasaya göre kurulacak kitle örgütleri de siyasete karışmayacak. Üniversite öğretim üyelerine, 21 yaşını doldurmamış gençlere, memurlara, kamu kesiminde çalışan tüm personele siyaset yasak. Türkiye'de ileri potansiyelin küçümsemeyecek aydınlık gücü öğretmenlere dernek kurmak bile yasak.

Kısacası, sayıları milyonları aşan işçi sınıfı ve emekçi halk kitlelerinin örgütleri ile toplumun en dinamik, en diri kesimi politikada devre dışı bırakılmıştır. Politikayı da emekli subaylar(sayılarına bereket), işbirlikçi tekeli semaye patronları ve onların peykleri, piyonları, halktan kopuk esnaf bürokratlar yapacak! Adı işçiye çevrilen kaba-saba amele sınıfının, cahil köylülerin, kendilerine siyaset yasağı konan okumuşlar kesiminin görevi de bu asalaklar takımına, bu halk düşmanlarına vermek ve onları alkışlayarak sırtlarında beslemek!

Bu koşullarda, sol bir yana, çağdaş anlamda bir liberal parti bile kurulamaz. Cunta çizdiği sınırlar içinde ve yalnız kendi denetiminde sağdaki partilerin örgütlenmesine izin vermiştir ancak! O nedenle, pek şatafatlı sunulan bu yeni mizansende de değişecek önemli bir şey yok. 6 Kasım seçtirilmesinde Başkente belbiden yeni sevkıyat, terhis süreleri dolmuş olan Danışma Meclisi erlerinden boşalacak sıraları doldurmuş olacaktırlar. Sıkıyönetim zamanla kaldırılrsa bile Devlet Güvenlik Mahkemeleri uygulamaya konulacak "Olaganüstü Hal" yasalarıyla bugünkü cunta yönetimi devam edecektir.

Doğal ki bu sonuç hiç de şaşırtıcı olmamıştır. Cuntanın süregelen uygulamalarından ne yaptığı "Anayasa"'sından beliydi. NATO'nun sadık generalleri, ellerine verilmiş olan programı başarı ile adım adım uyguladılar. Başkan Reagan ve onun sözcüleri bu başarıyı açıkça onayladılar. "Generaller övgüyü hak etti" dediler.

Sözün burasında üzülerek bir gerçeği ifade etmek zorundayız. 12 Eylül'den bu yana cuntacı generaller, en çılgın zorbalıklarında bile ciddi sayılabilecek hiç bir muhalefetle karşılaşmadılar. Cunta'nın hedef seçtiği ve savastığı sol güçler dışında, ülkede namuslu demokratlar, burjuva demokrasisinin asgari kurallarına sahip çıkacak burjuva liberaller yok muydu?.. Sayıları iki elin on parmağını geçmeyen düşünce namusu taşıyan yürekli kişiler dışında kalanlar, büyük bir bölümü ile teslim oldular, sustular. Cunta hôt dediği zaman girecek delik aradılar!

Bir de basın vardı ülkemizde sözüm ona. Cumhuriyet'i ayrı tutarsak, boyalı gazetelerin hemen hepsi cunta şeflerinin çıkırtkanlığını yaptılar. Çağdışı uygulamaların, kanlı eylemlerin şaksakısı oldular. Gazetelerin baş köşelerini tutan kalem usakları, Evren'in her kelamını bir hikmet sayarak yorum üstüne yorum döktürdüler, katledilen insan haklarının fetvacısı oldular!

Kabul etmek gerekir ki, cuntaya karşı muhalefet yine soldan gelmiştir, çok eleştirdiğimiz ve beğenmediğimiz soldan. Onlar her türlü baskının ve zulmün altında teslim olmadılar. Hapishane hücrelerinde, mahkemelerde direndiler ve haklı kavgalarının haklı sesini duyurmaya çalıştılar. 1 Mayıs'ın varlığını bu yıl zindanlardan haykıran yine onlardı. Dışarda 1 Mayıs pankartları asanlar, bildiriler dağıtanlar da can düşmanı cunta güçlerinin peşinde olduğu devrimcilerdi!

Üç yıla yakın bir süre geçti aradan. Cuntanın Türkiye soluna karşı açtığı savaş sürüyor. Operasyonların, kitlesel tutuklamaların sonu gelmiyor, tükenmiyorlar bir türlü. NATO generallerinin korkusu, öfkesi bundandır. Sağın bölünmesine, denetimleri dışında bir muhalefetin örgütlenmesine karşı çıkmaları da bu korkudandır!

Ve onlar korkmakta elbet de haklıdır. Derinden derine tutuşan kıvılcıklarla koca bir muhalefet büyüyor. Hele yarın derlenip toparlansınlar bir!.. "Beşli Çete" kaçınılmaz sonundan kurtulamayacaktır.

CHP lideri Bülent Ecevit Helsinki'de toplanan "İşçi Hareketinde Çalışanlar Kongresi"ne Türkiye adına katıldı ve konuştu.

Evren cuntası tarafından partisi kapatılan, kendisi, cuntanın hoşuna gitmeyen bazı beyanlarından ötürü iki kez tutuklanan ve halen de mahkemesi süren bu siyaset adamının söz alıp neler söyleyeceği merakla bekleniyordu. İdam sehpalarının kurulu durduğu, onbinlerce insanın siyasi görüşlerinden ötürü zindanlarda çürütüldüğü, en ilkel demokratik hakların cunta tarafından ayak altında çiğnendiği Türkiye'de, aynı cunta tarafından sahneye konan göstermelik demokrasinin ne menem birşey olacağını, tüm dünya, ilerici kamu oyu gibi bu kongreye katılanlar da merak ediyorlardı.

Oysa Ecevit konuşmasında Türkiye'nin adını ağzına almadı, yalnızca "Ücretliler Fonu"ndan söz etti. Bilindiği gibi, İskandinav ülkelerinde sosyal demokrat partilerin ileri sürdüğü, henüz tasar halinde bir "ücretliler fonu" sorunu var. Buna göre, özel işletmelerde her yıl, kardan bir meblağ kesilecek ve bununla işletmede çalışan işçiler adına aynı işletmenin hisse senetleri alınacak. Böylelikle işçiler her yıl artan oranlarda çalıştıkları şirketin sahibi durumuna gelecekler. Bu uygulamalar uzun yıllar süreceğine göre, sonunda patronun hissesi küçüle küçüle önemsiz bir orana düşecek ve üretim araçları ülke düzeyinde işçilerin mülkiyetine geçmiş olacak. Kağıt üzerinde bu böyle.

Ecevit konuştu

Adem KALFA

Sosyalizme yumuşak iniş gibi bir şey. Uygulama nasıl olur ayrı sorun.

Evet, Ecevit kendi ülkesi için hiç de güncel olmayan böyle bir konuyu ele almış konuşmasında ve ücretliler Fonu'nu hararetle savunmuş, alkışlamış da. Herhalde beş sene hapis cezası tehdidi altında olan konuşmacıyı, zor durumda bırakmamak için olacak, Kongrede kimse kalkıp da, "Yahu bu sözünü ettiğin şey bizde bile henüz tasarı halinde, senin ülkende askeri dikta var, sendikalar kapatılmış, sendikacılar, yasalar uyarınca grev yaptılar diye askeri mahkemelerde idam talebiyle yargılanıyor, cunta, darbe yapalı beri işçi ücretlerinin satınalma gücü yarı yarıya düştü, biraz da bundan söz etsene!" dememiş.

Stokholm'da yayınlanan Dages Nyheter gazetesinin yazdığına göre, Ecevit, kongreye katılmadan önce, Türk büyükelçisi ile görüşmüş, ve büyük elçi kendisine Türkiye'de insan haklarının ihlali durumlarını kinaması beklenen bu kongrede CHP liderinin konuşmasının Türkiye lehine bir hava estireceğini umduğunu söylemiş. Elçinin "Türkiye" ile kastettiği

şey, besbelli ki, insanıyla, taşıyla, toprağıyla yurdumuz Türkiye değil.

Aynı gazeteye göre Ecevit'in Türkiye'den hiç söz etmemesinin nedeni, eski siyasileri siyasi demec vermektен meneden yasa imiş. Evet, bugün cuntanın yasaklarına "yasa" adı takıldığına göre, böyle bir "yasa" dan söz edebiliyor.

Ecevit de "Kanun önünde boyun kıldan incedir" diyor olmalı. Ama CHP lideri, yasağı koyan cuntanın kendisinin, kanunsuzluğu temsil ettiğini bilmez mi? Ülke sınırlarını koruyasın diye milletin eline verdiği silahı millete karşı çevirerek hükümet darbese yapmak kanunsuzluğun daniskası değil mi? Bunları, Helsinki'de ve daha önce de Lizbon'da katılan delegeler de düşünmelidir herhalde.

Ama, adı geçen kongrelerin kulislerinden olsun, daha önce yaptığı İskandinavya gezisinde olsun, Ecevit'in Türkiye konusundaki bu sessizliğini her zaman korumadığı anlaşıyor. Ecevit'in bu gezilerinden sonra bazı sosyal demokrat çevrelerinde Türkiye'de insan haklarının ihlali Avrupa Konseyine getirildiğinde kararlı

davranıp davranmamak konusunda tereddütler artmıştır. İleri gelen bir İşveçsosyal-demokratına göre, Ecevit Stokholm'e ilk geldiğinde, özel konuşmalarda, Türklerin çok yurtsever olduklarını, içişlerine herhangi bir müdahaleye tepki göstereceklerini, Batı Avrupa ülkelerinin Türkiye insan haklarının ihlali konusunda herhangi bir girişiminin ülkesinde demokrasi-den yana çevrelerin çalışmalarına olumsuz etki yapacağını, bu bakımdan Türkiye'nin örneğin cunta zamanındaki Yunanistan ile kıyaslanamayacağını söylüyor.

İMF'nin dayattığı Friedmann'cı iktisadi politikayı engelsiz uygulamak için NATO'cu generallerin, CIA ve Pentagon olayı ile, tezgahladığı askeri darbe söz konusu oldu mu, kendi ülkenin yurtseverlerinin devrimcilerinin Amerikan yöntemleriyle en rezil işkencelere uğratılması söz konusu oldu mu, Ecevit'in kastettiği Türklerin "yurtseverlik" duygularını kabartıyor. Ama idamlara karşı, işkenceye karşı, en ilkel insan haklarının cunta tarafından ayak altında çiğnenmesine karşı dünya ilerici kamu oyu biraz tepki gösterdi mi, bu Türkler kimler ise birden "yurtsever" kesiliyorlar!

Yunan faşist cuntasının yasaklarına meydan okuyup yurtdışına çıkarak demokrasi mücadelesini sürdüren, dünya demokratik kamu oyunun cuntaya karşı seferber edebilen, ve sonunda Yunanistan'da demokrasiyi kurarak askeri darbe sorumlularını yargılayıp ömür boyu hapse mahkum eden Yunanlılar da "yurtsever" değil!

Ecevit cuntaya karşı, kendine göre direnmiş olan bir siyaset adamıdır. Burjuva politikacılar arasında bunun başka örnekleri pek yok. O, bu yolda, zaman zaman tutuklanmayı da göze almıştır. Mahkeme önünde savunmalarını demokratik kamu oyu çok olumlu karşılamıştır. Tüm iç çelişkilerine karşı CHP Türkiye'nin demokratik güçleri safında yeri olan bir partidir. Cunta kapatsa da kapatmasa da bu böyledir. Ve Ecevit bugün bu partinin resmen başkanı olsun olmasın, yığınların gözünde CHP'yi temsil etmektedir. Ecevit'ten beklenen bu imaja gölge düşürecek tutum ve davranışlardan uzak durmayı bilmesidir.

Kendisinden kahraman olmasını istiyor, bunu öneriyor değiliz. Ancak Avrupa'nın sosyal-demokrat partilerinin eşğini aşındıran seyyar cunta elçiliği rolü kendisine hiç yakışmıyor. Elbette ki son söz halkımızın olacak ve bu kara günler mutlaka geçecektir. O tarihsel an geldiğinde, CHP lideri, yurtdumuzun demokratik güçlerinin temsilcileri arasındaki yerini, alını açık olarak alabilirdi.

Demokrasi yaygarası Siyasi parti-Seçim ve ötesi...

Türkiye'deki askeri cunta, Evren'in ağzından yaptığı bir açıklamayla "çok partili demokratik rejime" geçilmekte olduğunu bildirdi ve siyasi partilerin kurulmasını görünüşte serbest bıraktı. Yürürlüğe konulan Siyasi Partiler Kanunu'na göre, kurulacak partiler 16 Mayıs tarihinden başlayarak, kuruluş bildirgelerini İçişleri Bakanlığı'na verebilecekler. 24 Nisan 1983 günü Resmi Gazete'de yayınlanan yasanın yürürlüğe girmesiyle, Milli Güvenlik Konseyi'nin siyasal faaliyette bulunmayı yasaklayan 70 numaralı kararı da yürürlükten kaldırılmış oldu. Şimdi Türkiye'de sınırlı cuntanın isteğine göre daraltılmış bir alanda yoğun bir 'siyasi temaslar' trafiği var. Görünüşte "siyasi hayat başladı..."

Cuntanın, kurduğu kaba askeri diktatörlüğe, bir "demokrasi" görünüşü vermek istediği pek açık bir gerçektir. Öyle ki bu demokratik olmayan bir demokrasi olacaktır. Bu zorunluluk Türkiye'nin Batı İttifakı içinde olmasından gelmektedir.

Türkiye burjuvazisinin bir bölümünün Batı'dan ve Ortak Pazar adaylığından kopmamamak isteğinden kaynaklanmaktadır. Öte yandan, Amerika, Türkiye'de Latin Amerika açık askeri diktatörlüklerinden görünüşte biraz farklı bir denemeye, bir "NATO demokrasisi" denemesine girişmiş bulunmaktadır. Nihayet askeri diktatörlüğe, bir demokrasi maskesi geçirmek zorunda olmanın Türkiye'nin tarihinden gelen zorunlulukları da vardır. Bu zorunluluklar Türkiye'nin 200 yıldır batılılaşma çabalarından ve Türkiye'de dönem dönem kendisine özgü koşullar içinde yapılmış demokrasi denemeleri de bulunmasından gelmektedir. Ama burada şunu belirtelim: O Batılılaşma çabalarının başını çeken mücadeleciler insanları, tarihsel ve kültürel analizlerindeki eksiklikler ne olursa olsun, içten ve yurtsever insanlardır. Kendi anlayışları içinde ellerinden geleni yapmaya çalışmışlardır. Cuntanın girişimi elbette öyle değildir. Osmanlı döneminde zaman zaman görülen 'irtica' yıllarını dahi aratan

bu ABD damgalı, çağdışı cunta, siyasi partiler kurulmasına izin denemesini, içtenliğinden değil, tam tersine içtensizliğinden yapmaktadır. Öte yandan hesaba katılması gereken bir etken de şudur: Nihayet sıkı yönetimle ve herkesin başına bir asker dikerek Türkiye gibi geniş bir ülkeyi yönetmek sittin sene mümkün değildir. Türkiye'de egemen olan gerici sınıflarla onların dış mütefikleri de gerçekten demokrasiye, doğru yol almak yeteneğinden yoksun olduklarına göre, durumu bir ölçüde tevil edilebilir demokrasi görünüşünde bir diktatörlükle idare etmek, elbette daha elverişlidir.

BU "ANAYASA" İLE Mİ?

Cunta kendi "anayasası" doğrultusunda bir 'Siyasi Partiler Kanunu' getirerek "çok partili siyasal hayatı" açtı. Bu açılışın da elden geldiğince gürültülü olmasına özen gösterdi. Çünkü gürültü, sorunları yakından izlemeyenler üzerinde 'galiba gerçekten birşeyler oluyor' izlenimi yaratacaktı. Batı ülkelerinde de bu izlenimin doğması için, olanakları ölçüsünde elinden geleni ilk anda yaptı. Şimdi partilerin kurulması sırasında sürüp duracak bitmeyen çekişmeler de cuntanın bu isteğine hizmete devam edecektir. Yani 'gerçekten birşeyler mi oluyor acaba?' görünüşüne. Ama rejimin niteliğini tanıyanlar için aldanma olanağı elbette yoktur.

"Cuntanın Anayasası" diyoruz. Gerçekten bu anayasaya "anayasa" demek olanağı yoktur. Bu metin bir karşı-anayasa'dır, ya da anayasa-karşıtı'dır. Çünkü anayasalar, insan hakları ve ana özgürlüklerinin sınırlarını, devletin mutlak yetkisi aleyhine genişleterek çiziler. Toplumsal hak ve özgürlükleri de öyle. Bilindiği gibi cuntanın anayasası, tersine, insan hak ve özgürlüklerinin nasıl sınırlandırılacağını ve istenildiğinde ortadan kaldırılacağını düzenlemektedir. Buna insanların "yaşama hakları" da dahildir. Bu yüzden bu anayasa çerçevesinde yapılacak tartışmalar, baştan bir skolastiğin içine yuvarlan-

mış olacaktı. İşte cunta bu metinle istediği rejimin hukuk-dışı "hukuksal" temellerini attı: Şimdi de o doğrultuda bir Siyasi Partiler Kanunu getirdi. Bu metin bütün yetkileri cumhurbaşkanı adını verdiği diktatörün elinde topladı (m.104). Öyle ki bu yetkiler Montesquieu'den bu yana hukuksal literatürde ayrılmış bulunan 'yasama, yürütme ve yargı' alanlarının hemen hemen tümünü de kapsamaktaydı. Gene bu metinle cunta, sendikal haklar başta olmak üzere bütün işçi haklarını ortadan kaldırdı, basın özgürlüğünü yok edecek düzeye indirdi (çıkarcacı yeni Basın Yasası'yla daha da indirecek). düşünce ve halk düşmanı Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ni kurdu. Ekonomik bunalım halinde dahi yürürlüğe konabilecek Olağanüstü Hal rejimlerini getirdi. Türkiye'de, iki buçuk yılı aşan bir süredir, hukuk, bütün bu 'doğal hukuk' kuramlarını kuran büyük hukukçuların mezarlarında kemiklerini sızlatacak bir biçimde, sadece ve sadece cuntayı oluşturan beş generalin dudakları ucundadır. Bu cunta, önümüzdeki tarihsel dönemlerde, elbette en çok hukuka karşı takındığı bu tutumundan dolayı yargılanacaktır.

ÖNEMLİ, SAKINCALI ve ŞÜPHELİ ŞAHISLAR

Siyasi Partiler Kanunu'nun Resmi Gazete'de yayınlanması ve 70 sayılı kararın kaldırılması ile birlikte, siyasi parti kurucuları arasında yer almayacak 723 isim de açıklanmıştır. Bunlar Süleyman Demirel'e Bülent Ecevit başta olmak üzere, 12 Eylül öncesi dönemin parti yöneticileridir. Esasında bunlar sadece parti kurucusu olamayacaklar değil, tümüyle siyaset ile uğraşamayacaklardır. Bu kişilerden biri herhangi bir kurulacak siyasi partinin kurucuları arasında bulunursa, o siyasi parti tüzel kişilik kazanamayacak, yani kurulmamış olacaktır. Ama istenmeyen kişiler elbette sadece bu 723 kişi değildir. Parti kurucuları, Milli Güvenlik Konseyine incelenecek; kon-

sey, sakıncalı bulduğu kurucu üyeyi o partiye bildirecek, beş gün içinde o kurucu üye ya da üyeler değiştirilecek. Yada Cumhuriyet Başsavcısı o partinin kapatılması için Anayasa Mahkemesinde kapatma davası açabilecektir. Bu kuruluş süreci ile ilgilidir. Demek ki, kurulacak siyasi partilerin kurucuları arasında, cuntanın istemediği adam bulunamayacaktır. Denebilir ki, kurucuları arasında cuntanın istemediği kişiler bulunmasın, rejime muhalefet etmeyi düşünen kişiler de Meclis'e girer ya da partilerin örgütlerinde çalışsınlar! İşte buna da pek olanak yok gibidir. Çünkü partilerin kapatılması sadece kuruluş aşamasıyla ilgili değildir. İlk genel seçimlerden sonra, T.B.M.M. toplanıp Başkanlık Divanı oluşturuncaya değin geçecek süre içinde, MGK -yani cunta- Adalet Bakanı kanalıyla C.Başsavcılığına harekete geçirerek, parti kapatmasını isteyebilecektir. Bu sola kapalı rejimde, 141-142nci maddelerin anayasa maddesi düzeyine çıkarıldığı düzende (m.14) gerçekte solda olmayan kesimlerden gelebilecek muhalefet de böylece önlenmek istenmektedir.



Cuntanın niyeti T.B.M.M.'ni, sayıca genişletilmiş bir danışma meclisi yapmaktır.

Siyasi hayata katılma yasağı sadece anayasanın getirdiği geniş yasaklamalarla ve isimleri Resmi Gazete'de yayınlanan bu 723 kişiyle bağlı kalmıyacağı benzetilmektedir. Cunta istemediği insanların sızdığı partileri kapatırabileceği gibi, Seçim Kanunu ile de başka yasaklar getirecektir. İçişleri Bakanlığı 11 Mart günü karakollara kadar bir genelge göndermiş ve bu genelge ile her polis

karakolunun görev bölgelerindeki "önemli, sakıncalı, ve şüpheli şahısların" saptamasını istemiştir. Bu "saptanacak şahıslara" siyasi, ideolojik amaçla suç işlemesi muhtemel, bu faaliyetlerden ötürü evvel haklarında takibat yapılmış kişiler de dahildir. Yurt düzeyindeki bütün "önemli, sakıncalı ve şüpheli" şahısların Seçim Kanununda valiliklere verilecek bir yetki ile siyasetten uzaklaştırılmaları da, ayrıca pek mümkündür. Cuntanın kişilik sahibi her yurttaş siyasetten uzak tutması için daha birçok hukuk-dışı silahı vardır. Üniversitelerin bilimsel düzeyini, sıkıyönetim komutanlarının düzenlediği bir ülkede artık aklın sınırlarını aşan yapılamayacak birşey yoktur. Aslında şu hapishaneler, şu işkenceler, şu cinayetler ve cinayetin başka türü olan idamlar olmasa, ülkemizi general giysileriyle yarattığı şu "dünya-ötesi" yaratıkların maskaralığına sadece gülmek gerekir.

Durum bu kadar gülünç, Türkiye'ye yerleştirilmek istenen diktatörlük bu kadar kaba, dar görüşlü cahil zaptiye kafasıyla yerleştirilmek istenen bir diktatörlüktür ama gene de ne umutsuz olmak, ne de şu oynanan demokrasi oyununa karşı sekte bir tavır almak gerekir. Anayasa oylamasında % 92 çevresinde oy alan cunta, gene de kendine güvenemekte, bu oy oranında, halkın, kendilerinin iktidardan gitmeleri için oynadığı bir oyun olup olmamasından kuşulanmaktadır. Şu 'siyasi partiler' sorununda kuşkuları artacak, ne denli siyasi tabandan yoksun olduğunu, dayandığı gücün sadece zorbalık, terör ve cinayet olduğunu daha yakından görecektir. Seçim sonrasına kadar geçecek olan süre, cuntanın halktan yalıtılması sürecine bazı katkılarda bulunacaktır. Nihayet Türkiye'nin dinamiklerinin bir bölümünü gösterecek, cuntayı yalnızlaştıran ve güçsüzleştiren bir takım mesafelerin alınmasına yarayabilecektir.

Öyleki, daha şimdiden cunta, kendi açısından AP-CHP sorununu dahi aşmış görünmektedir. Kendi siyasal tabanı çok zayıf olduğu için, yerleşmiş iki partinin izini sürmeye şimdiden mecbur olmuştur. AP'nin tabanını toplayabilmek için Turgut Sunalp adlı bir eski generali, CHP'nin tabanını toplayabilmek için de Necdet Calp adlı bir Bürokrati piyasaya sürmüştür. AP cephesinde Demirel'in halen güçlü olduğu görülmektedir.

Adım adım yeni siyasal döneme giriş

25 Nisan tarihli basın organları Türkiye'de yeni(!) bir dönemi müjdeleyen başlıklarla çıktı. Tercüman "Hoşgeldin Demokrasi", "Önümüzde sadece bir adım kaldı: Seçim" başlıklarını kullandı. Milliyet "Demokrasi ulumuza hayırlı olsun" derken, Cumhuriyet "Yeni siyasal dönem başladı" şeklinde yorumsuz bir başlıkla haberi verdi. Hürriyet Gazetesi ise "Siyaset yasağı kalktı, Parti kurucularına Konsey 'onay' verecek" diyerek yeni dönemin nasıl bir dönem olacağını haberini verir gibiydi.

Bu arada aranan lider tipleri olarak asker-sivil her çevreye güven verecek emekli askerler ortaya çıktı. Sağda bugünkü askeri yönetimin adayı olan Sunalp'ın karşısına Turgut Özal, Aydın Yalçın, Mehmet Gölhan, ve Hüsamettin Cindoruk'un adları ortaya atıldı. Tercüman Gazetesi ise sürekli birlik çağrılarını yaparak bir uzlaşma zemini sağlamaya çalıştı. Bu arada sosyal demokratlar da kendilerini birleştirerek bir aday bulmak için çabaladılar. Önce Erdal İnönü'nün ismi ortaya atıldı. Ama bu gerçekleşmedi, İnönü siyasete atılmayacağını açıkladı. İsmail Cem'de sosyal demokrat parti için çalıştığını söylerken, Başbakanlık eski Müsteşarlarından Necdet Calp sosyal demokrat tabana seslenecek bir parti kurma hazırlığı içinde olduğunu açıkladı.

BAYAR'IN EVİ TÜRBEMEYE DÖNDÜ

Siyasi parti kurma çalışmalarının yoğun trafiğinin içinde eski Cumhurbaşkanı Celal Bayar da yer aldı.

Turgut Sunalp: TİPİK BİR AMERİKANOFİL

Milli Güvenlik Konseyi tarafından sağı oyları toparlamak için parti kurmakla görevlendirilen Turgut Sunalp emekli bir General. 1917 yılında doğan Sunalp, 29. Tümen Komutanlığı, Kara Harp Akademisi Komutanlığı, Büroksel'deki NATO Merkezindeki Askeri Temsilcilik görevlerini yaptıktan sonra Genelkurmay 2. Başkanlığı yaptı. Ege Ordusu'na kuran ve bu Orduya bir süre komuta eden Turgut Sunalp 1976 yılında Orgenerallikten emekli oldu. Turgut Sunalp ile ilgili ilginç bazı bilgiler de şöyle:

Sunalp, 12 Mart darbecilerinden Faruk Gürler'in Cumhurbaşkanı olabilmesi için yoğun çaba harcayan bir cuntacı. O dönemde yoğun bir kulis ve tehdit faaliyeti sürdürdüğü biliniyor. Sunalp, ordu içinde geleceği parlak bir subay olarak tanınıyordu. Sunalp'ı yakından bilenler O'nun tipik bir Amerikanofil subay olduğunu söylerler.

Öyleki, Turgut Sunalp, general olduktan sonra, Türk ordusunun normal general elbiselerini giymeyip kendisine Amerikan subaylarının kiine benzer elbiseler yaptırmış. Giydiği ayakkabıdan şapkasına kadar herşeyini Amerikan generallerine benzettirmeye çalışan Sunalp'ın, kurmay subaylarıyla yaptığı toplantılarda ayakkabılarını masanın üzerine çıkardığı ve masada viski şişesinin hiç eksik olmadığı söyleniyor.

Bu bakımdan Turgut Sunalp'ın de, şimdilik bağımsız hareket ediyör gibi görünen Prof. Aydın Yaçın'ın da, 24 Ocak kararlarını sorumlularından Turgut Özal'ın da şansları daha şimdiden azalmıştır. CHP cephesi dağınık olmakla birlikte, orada da Bülent Ecevit'in düşüncelerinin ağır basacağı tahmin edilebilir. Bu iki eski partinin kişiliğini taşıyan yeni iki partini ortaya çıkması, yurdumuzda "demokrasi"nin tam olarak gerçekleşmesi elbette değildir ama, cuntanın zayıflatılması için birer adımdır.

NELER BEKLENEBİLİR

Önümüzdeki aylarda cuntanın çeşitli maskaralıklarını yaşamaya aday görülmekteyiz. Bunlar, parti kapatmalar, kendi yarattıkları daracık siyaset

Bayar'ın manevi liderliğinde bir parti kurma hazırlığının yapıldığı haberi başına hemen yansıdı. Bayar'ın evi bir anda ziyaretçilerin hücumuna uğradı. Önce Sunalp Bayarı ziyaret etti. Bunu Hüsamettin Cindoruk ve Celal Yardımcı'nın ziyaretleri izledi. Demirel'le de iki kez görüşen Bayar, eski partilerle birlikte olduğu bir yemekte "Horoz gibi döğüşmeyelim" diyerek sağda birlik çabalarına katıldı. Bu arada ABD elçisinin Bayar'ı ziyareti de yorumsuz olarak basında yer aldı.

SOSYAL DEMOKRAT KANATTA ARAYIŞ VAR

Erdal İnönü'nün başkanlığı tasarısı suya düşünce sosyal demokratlar yeni arayışlar içine girdiler. Eski CHP tabanında bir kaynaşma başladı. Birbiri ardı sıra biraraya gelen esk il ve ilçe yöneticileri, eski belediye başkanları ve yasak kapsamına girmeyen eski milletvekilleri oybirliğiyle bir sosyal demokrat parti kurma kararı aldılar. Bütün bu gelişmeler olurken Ecevit bu dönemde yeni parti kurma çalışmasının yanlış olacağını söyleyerek hiçbir çabanın içinde olmadığını açıkladı.

Sosyal demokrat kesimdeki bu gelişmelerin yanı sıra Necdet Calp'ta çalışmalarını sürdürdü.

Şağ kesimde ise, Demirel'le görüşmelerini sürdüren Cindoruk, saflarına emekli orgeneral Ali Fethi Esener'i de katarak güçlendi. Bu arada Gölhan ekibide Cindoruk'la birleşti.

EVREN'İN TEHDİDİ

Siyasi parti kurma çalışmaları böylesine bir seyir izlerken Evren Çankırı gezisi sırasında yeni bir göz dağı daha verdi. Evren durumu "12 Eylül öncesine" benzeterek, yasaklamaların genişletilebileceği tehdidini savurdu. Özellikle sosyal demokrat kanattaki toparlanma çalışmalarına karşı sert çıkışlarda bulundu. Bunun üzerine bu kanatta bir sessizlik başladı.

Evren Çankırı gezisi öncesinde Sunalp'le görüşmüş ve bu görüşmenin sonucunda Sunalp Evren'in tam desteğini aldığını belirten sözler söylemişti. Daha sonraki günlerde Esener ve Calp'ı ayrı ayrı kabul eden Evren kendileriyle bir süre görüştü. Görüşme sonrasında Esener bir açıklamada bulunmadı. Calp ise köşkten ayrılırken "Cumhurbaşkanına çalışmalarımı la ilgili bilgi verdim, o da bana başarılar diledi." dedi.

Evren bundan sonraki gelişmelerden oldukça memnun görünüyor. Yaptığı son yurt gezilerinde bu memnuniyetini "illa hıza gelin mi dememiz lazımdı" sözleriyle açıkladı.

16 MAYIS'A BİR GÜN KALA

Siyasi parti kurma çalışmalarını, parti kurmak için başvuru süresinin başlayacağı gün olan 16 Mayıs'a doğru berraklaşmaya başladı.

Şağ kesimde Sunalp'ın yanında Başbakan Ulusu'nun yer alacağı anlaşıldı. Ayrıca bakanlar kurulundan iki bakan -Adalet Bakanı Beyazıt ile Gümrük Bakanı Bozer - görevlerinden istifa ederek Sunalp'e katıldılar. DM üyesi İmren Aykut'ta kurucular listesinde. Sunalp'ın partisinin adının "Milletçi Demokrasi Partisi" olacağı açıklandı. Bu parti şu anda askeri yönetimin desteğini almış durumda.

alanından da çekilmek, ondan korkmak, bir takım kişilere siyaseti yasaklamak, siyasete kalkışanlardan ağzını tutmayı bilmeyenleri koğuş-turmak... Adam tutuklamak gibi şeyler olabilir. Elbette, demokrasi sorunu sadece bugünle ve cuntanın belirlediği kurallarla bağlı değildir. İstendiğinde, kanun hükmünde karar-nameler çıkarılabilmek, sırasında T.B. M.M'nin feshedebilmek yetkilerine dahi üstlenmiş olan cunta şefi de bu sezmekte, bunun tedirginliğini duymaktadır.

Türkiye'de demokrat insanlar vardır. Türkiye, geçtiğimiz sonbaharın o ağır koşullarında, cuntanın "anayasa müsvetisini" açık sözlülükle, bilimsel kararlılıkla eleştiren, -o ortamda Üniversitedeki görevinden atılabileceğini bildiği halde- düşüncelerini açıklamaktan çekinmeyen Doç.Dr.

Cindoruk ekibi ise, Demirel'in desteğini almış durumda. Emekli Orgeneral'le birlikte çalışmalarını sürdüren Cindoruk kendisini sağın gerçek temsilcisi olarak görüyor. Partisinin adı "Büyük Türkiye Partisi" olarak açıklanan bu ekiple Özal ekibinin birleşebileceği ifade ediliyor.

Solda ise büyük bir sessizlik var. Evren'in Çankırı konuşmasından sonra hemen hemen bütün gruplar havlu attılar. Calp ekibinin dışında kalan grupta gelişmeler oldukça yavaş. Ancak Mayıs'ın 25 veya 30'una doğru somut adımlar atılabileceği sanılıyor.

Calp ekibi ise, askeri yönetimin desteği ile soldaki boşluğu doldurmaya çalışıyor. "Halkçı Parti" olarak adlandırılan bu partinin tüzük ve program çalışmaları başladı. Bu arada Calp "Bizden daha solda bir parti kurulabileceğini sanmıyorum" diyerek, solda parti kurmak isteyenlerin başına bazı şeylerin(!) gelebileceğini ima etti.

GAZETEMİZ BASKIYA GİRERKEN

"Milletçi Demokrasi Partisi" için Kuruluş başvurusu resmen yapıldı. Kurucular aralarında görev bölümünü yaptılar ve Sunalp'ı Genel Başkan seçtiler. "Büyük Türkiye Partisi" için kuruluş başvurusu daha yapılmadı. Calp'ise "Halk Partisi"nin kuruluşunun 19 Mayıs'ta yapılacağını açıkladı.

Ali Fethi Esener EVREN BUGÜNKÜ DURUMUNU ESENER'E BORÇLUDUR

Demirel'in has adamlarından Hüsamettin Cindoruk ile Mehmet Gölhan'ın eski AP tabanına dayanan bir parti kurma çalışmaları sırasında onlara katılan emekli orgeneral Ali Fethi Esener 1915 doğumlu. "Milletçi dava arkadaşlarımla birlikte bir parti kuruyoruz" diye açıklama yapan Esener, 1977 yılında 3. Ordu Komutanlığından emekli oldu. Esener'in emekliliği ilginç bir gelişmeye dayanıyor. 1977'deki MC iktidarları döneminde Demirel, yasaları zorlayarak ve komutanlık için sırada bekleyen Adnan Ersöz'ü tasviye ederek Ali Fethi Esener'i Kara Kuvvetleri Komutanlığına getirmek istedi. CHP'lilerin karşı çıkması ve dönemin Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün onay vermemesi üzerine Demirel amacına ulaşamadı ama kuvvet komutanlığı hakkını kazanan Adnan Ersöz'ün de komutan olmasını engelledi. Adnan Ersöz, süresi dolduğu için Kara Kuvvetleri Komutanı olmadı. Esener de CHP döneminde emekli edildi. Bunu üzerine Kenan Evren'e otomatikman şansgüldü ve Evren, kendisinden başka kimse kalmadığı için Kara Kuvvetleri Komutanlığına geldi. Yani Evren bugünkü durumunu Demirel'e ve Esener'e borçlu.

Ali Fethi Esener'in 3. Ordu Komutanlığı sırasında başta M.H.P. liler olmak üzere tüm M.C Partilerinin militanları ile iyi ilişkiler içinde olduğu, ve CHP dönemlerinde faşistlerle ve diğer gerici ve sağcılarla işbirliğini hiç gizlemediği, bazı olayları açtıkten tezgahladığı biliniyor.

Haluk Gerger'ler, Doç.Dr.Cem Eroğul'lar, Prof.Dr. Server Tanilli'ler... ve daha daha nice düşünce namusu olan insanlar yetiştirmiştir. Kısa bir zaman boyutu içinde bakılırsa, cunta sorumlularının durumu, demokratların ve sosyalistlerin durumlarından daha zordur. Bu çalkantılar içinde, sosyalistlere düşen görevse, idam cezası ve işkenceyle etkili bir biçimde mücadele edebilmek, teorik birikimini durmadan arttırmak, saplantılardan arınarak alçak gönüllüce kendi ülkesinin koşulları üzerine yerleşebilmek, tarihsel görevinin ne olduğunu en iyi bir biçimde saptı-yabilmek, biryandan demokrasi mücadelesine en tutarlı bir biçimde sahip çıkarken, bir yandan da koşullar ne olursa olsun örgütlenmesini bütünselleştirebilmektir.

A.H.

Şiddet hakim sınıflardan gelir

Demir ÖZLÜ

Sosyalist yazında, toplumlarda şiddetin kaynağı ve tarihte şiddetin işlevleri konusunda, en kalın çizgili görüşleri Lenin'in "Devlet ve İhtilal" adlı yapıtında buluruz.

Lenin, Rusya'da çarlık döneminde, bolşeviklerin çarlık terörüne karşı mücadele koşullarından da etkilenerek, kapitalist düzenin bütün "hükümet biçimleri" ni ve "burjuva demokrasilerini", genel olarak "burjuvazinin diktatörlüğü" olarak nitelendirir. Bu onu, o dönemde, devrimin ardından, geçici bir süre uygulanması zorunlu olan "proletarya diktatörlüğü" düşüncesine götürcektir.

Marx'ın yapıtlarındaysa, bu kavrama yaklaşan metinler çok sınırlıdır. Bu metinler, Marx'ın 1871 Paris komünü üzerine yazdığı "Fransa'da iç savaş" adlı yapıtında, Weydeme'e yazdığı bir mektupta ve Engels'in, Marx'ın aynı kitabına sonradan yazdığı bir önsözde bulunmaktadır. Bu yüzden Marx'ın 'proletarya diktatörlüğü' üzerinde yoğunlaştığı ve bu düşüncenin felsefesini yaptığı söylenemez.

Bir bakıma, bir üst-yapılar düşünürü olarak nitelendirebileceğimiz İtalyan Marksçısı Antonio Gramsci'nin "hegemonya" çözümlemesi, burjuva demokrasilerini incelemekle sınırlı kalmaz. Gramsci'nin "sivil toplum" ve "hegemonya" araştırmaları, "kültürel yönlendirme" ve "ideoloji" nin önemlerinin altını çizer. Gramsci'nin düşüncesinde, egemen sınıf, tarihsel olarak kurduğu sınıf ittifaklarıyla, ideolojik ve siyasal yapılar üreterek bu hegemonyayı bütün toplum üzerinde kurmakta ve bir diktatörlük olarak sürdürmektedir. Bunu bu maddi sınıfsal egemenliği yanında, daha çok ideolojik yönlendirmeye ve siyasal egemenlik aygıtları kurarak yapmaktadır. Doğal olarak, burjuvazinin egemenlik döneminde (burjuva tarihsel blok'ta) bu hegemonya işçi sınıfına ve çalışan sınıflara karşı sürmektedir. İşçi sınıfı da partisini oluşturmaya, ittifaklarını kurarak, ideolojik aygıtlar yaratarak, siyasal kurumlara egemen olarak aynı süreçten geçmelidir. Burada kültürel etkinlikte çok önemlidir. Böylece 'burjuva tarihsel blok' un yerini 'yeni tarihsel blok' alacaktır.

Lenin, tarihte-özellikle burjuva toplumunda- şiddetin kaynağı üzerine yaptığı çalışmalarda, en çok da George Sorel'in düşüncelerinin etkisinde kalmıştır. XX. yüzyılın başında, siyasal düşünceler dünyasında büyük yankılar yaratan bir yapıt olan Sorel'in 'Şiddet Üzerine düşünceler' adlı yapıtı bir yandan -demogojik yönde- Mussolini'yi, bi yandan da Lenin'i etkiliyordu.

Çağımızın oluşumlarını belirlemiş olan bütün bu analizlerin, çeşitli yönleriyle, derinlemesine Türkiye sosyalistlerince bilinmesi gerekir. Sosyalist olmak cesaret işi olduğu kadar, hatta ondan daha çok, bilgi işidir ve hangi sınıfsal kökenden gelmiş olursa olsun sosyalist entellektüel de olmak zorundadır. Özellikle sosyalizmin kuruluş döneminde, Hatta onun sosyalist olma süreci, entellektüel olma süreciyle birlikte yürür. Toplumlari etkilemek ve sosyalist devrimi gerçekleştirmek ne bir anlı cesaret sorunudur, ne de derin entellektüel hazırlık olmaksızın kısa sürede başanılverecek bir şeydir.

Yukarıda bazı sosyalist kuramcılara değinerek söylemek istediğim özet olarak şu: burjuva toplumunda da, tarih içindeki öteki sınıfsal egemenliklerde de, şiddet egemen sınıflardan gelmektedir. Marksçı kuramın ve bu kurama bağlı düşünürlerin analizlerinin bu alandaki sonucu bu temel düşüncedir. Egemen sınıflar bu şiddeti sadece savaşlarda, alt sınıfların ayaklanmalarının bastırılmasında ya da despotik siyasal yapıların sürdürülmesinde kullanmazlar; barışçıl dönemlerde de, egemenlik, hegemonya, baskı, sömürü... biçimlerinde kullanırlar.

Soruna bu kuramsal açıdan bakınca şunları söyleyebiliriz: sosyalist (isterseniz 'komünist' diyelim) kuramın hiçbir düşünüründe "silahlı propaganda" ile halk yığınlarını kazanmak diye düşünsel bir kategoriye rastlamayız. Egemen sınıfın hegemonyasından ya da despotizminden gelen şiddet, şiddetle karşı koymak zorunda olmak, zorunlu savunma için şiddete dönüştürülmesi başkadır; yukarıda saydığım proletaryanın partisini oluşturmaya, ittifaklar kurmak, halk yığınlarını mücadelenin içine çekecek siyasal etkinliği göstermek, ideolojik ve kültürel aygıtlar yaratmak, temel çalışmalarını savsaklayarak ya da küçümseyerek şiddete basırmak başkadır. Burjuvazinin şiddet üreten mekanizması bireysel olarak harekete geçen küçük grupların ürettiği bir şiddet mekanizması değildir, bu mekanizmanın tersine çevrilmesi bireysel ya da gurupsal etkinlikle olsun. Evet, despotizm ve diktatörlük bazen-ne azık ki sadece- o tarih boyunca ileri tarihsel bir asmaya geçmek isteyen eğilimlerin davranışlarını belirlemiştir. Ama despotizm ve diktatörlüğün tasfiyesi de, onun ortaya çıkması sürecinde kullandığı karmaşık sınıfsal mekanizmaların kullanılmasıyla gerçekleşebilir.

"DEMOKRASİ PROJESİ"

Doğan Özgüden

TÜRKİYE'DE "demokrasi'ye geçiş" yada "demokrasi'ye dönüş" dendi mi, mutlaka ABD devrededir. Tıpkı, "demokrasi'den vazgeçiş" yada "askeri dikta'ya dönüş" dendiğinde ABD'siz olmadığı gibi.

Demokrasi'ye nasıl geçilecektir, ne oranda geçilecektir, kimlerle geçilecektir, 1946'da bunun reçetesi ABD'den gelmiştir. Baştan boş bulunup sınıf partilerinin ve sendikalarının kurulmasına izin verilmiştir ama, birkaç ay geçmeden bunların hepsi kapatılarak "iki partili ABD demokrasisi" ve "sınıf uzlaşmacısı tek merkezli ABD sendikacılığı" Türkiye halkına süngü zoruyla dayatılmıştır.

1960 Darbesi'nde ABD parmağı üzerinde iddialar az değildir. Ankara'da USIS'in, İzmir'de NATO Karargahı'nın teksir makinelerinde çoğaltılan anti-Menderes bildiriler, sadece buralarda çalışmak zorunda kalmış sivil-asker yurtseverlerin gizli mücadele ustalığının ürünü müdür? Genelmeyen NATO Dairesi'nin başında Alparslan Türkeş'in bulunduğu bir sırada, herhangi bir sosyal patlamayı kendi çıkarları doğrultusunda yönlendireceğinden emin bulunan Washington'un "hesaplı hoşgürüsü"nin bunda hiçbir rolü yok mudur? CIA'nın darbeden haberli olduğu çok yazıldı, söylendi. Ankara sokaklarında tankların palet sesleri sabah sessizliğini yırtarken, Ankara Radyosu'nun vericilerinden Türkeş'in sesiyle tekrarlanan "NATO'ya, CENTO'ya bağlıyız..." güvencesi bu iddiayı güçlendirmiyor mu?

KUŞKUSUZ 1961'de bir öncekine göre daha geniş hak ve özgürlükler tanıyan bir anayasanın çıkması, ülkede patlama noktasına gelen sosyal birikimin, toplumun iç dinamiğinin ürünüydü. Ama, aynı anayasanın işçi sınıfının öz siyasal örgütünü kurmasına, Kürt halkının ulusal haklarını kullanmasına kapalı olması, burjuvazinin Kemalist ideolojisini yedegine alan ABD "demokrasi anlayışı"nın dayattığı şablona oturuyordu. Kaldı ki, kağıt üzerinde tanıyan hak ve özgürlükler ne denli kapsamlı olursa olsun, kapalı kapılar ardında ABD'li danışmanlarla kafa kafaya Türkiye halkına yeni yeni tuzaklar kuruluyordu: 1960 öncesi maddi yaşam koşulları bakımından emekçi kitlelerle aynı saflara düşen subayları yeniden "ayrıcılık" hale getirmek, hatta kapitalist sınıfla tamamlamıştırmak üzere kurulan OYAK tuzağı, ABD ile yeni yeni ikili anlaşmalar imzalanması, Türkiye'nin Ortak Pazar'ın pazarı haline getirilmesi, kapitalist Avrupa ülkelerine ucuz emekgücü ihracatının başlatılması, Türk-İş ağalarının CIA kaynaklı ABD sendika fonlarıyla satın alınması, Anadolu'nun CIA tezgahlarında yetiştirilmiş Barış Gönüllüleri'ne av alanı haline getirilmesi, hep 27 Mayıs ertesi Türkiye'nin başına açtığı belalardır.

1965'te "Başbakanlık" beratını Başkan Johnson'un koltuğunda çekilmiş fotoğrafla alan Demirel ve onun Bozkurt'çu yedekçisi Türkeş, böyle bir zemin üzerinde 1971'in 12 Mart'ına varan yolu açmışlardır.

Texas'ta talim görmüş Kontr-gerillacıların uyguladığı 1971-73 devlet terörünü nelerin izlediği belleklerde hâlâ tüm canlılığıyla duruyor: Çeşitli MC hükümetleri eliyle uygulanan devlet terörü bir yandan, Kontr-gerilla destekli Bozkurtlar eliyle uygulanan faşist terör öte yandan... Ve yine kapalı kapılar ardında bir yandan ABD generalleriyle "Savunma İşbirliği Anlaşması" görüşmeleri, öte yandan IMF uzmanlarıyla 24 Ocak pazarlıkları...

Ve nihayet 12 Eylül 1980 Darbesi: "Demokrasiyi kurtarma" adına demokrasinin son kalıntılarını da yoketme operasyonu. Üç yıl süreli faşist askeri diktatörlük!..

HERŞEY Washington'da planlanan, Evren'in ağzında "demokrasiye dönüş takvimi" diye adlandırılan zamanlamaya uygun. IMF reçetelerinde yazılı acı hapi halka yutturabilmek için üç yıl süreyle süngünün ucunun gırtlığa dayalı durması gerekiyordu. Yutturuldu... SIA'nın öngördüğü yeni Türk-Amerikan askeri işbirliğinin yasama organında tepki görmeden gerçekleştirilmesi gerekiyordu. Beş paşadan oluşan "yasama organı"na gerçekleştirildi.

Kitlelerde biriken tepkiyi artık "ehlileştirerek" kanalizasyon etmek zamanıdır. "Referandum" soytarılığıyla nasıl olsa sivil kisveli bir faşizm kurumsallaştırılmış, başına da "cumhurbaşkanı" sıfatıyla yedi yıl süreli bir gardiyan oturtulmuştur. Partiler Kanunu, Seçim Kanunu, Sendikalar ve Grev Kanunu'yla nasıl olsa ABD patentli bir sosyal ve siyasal yaşam modeli dayatılmıştır. Hodri meydan!

Oyunun baş aktörleri, Çankaya tepelerinde Evren, İstanbul'un Çiftelavazlar'ında Bayar ve birkaç general eskisi...

Ne olur ne olmaz, senaryonun uygulanması bir yerlerde aksar diye, ABD sahneye suflör sokmaktan da çekinmiyor. Bakıyorsunuz, ABD Büyükelçisi Robert Strausz-Hupe, Çiftelavazlar'a kadar zahmetler ederek, Washington'un eski gözağrısı Bayar'la bir saat görüşüyor... Tıpkı, CIA şefi William Casey'in ve CIA güdümlü AAFİ Genel Müdürü Morris Palladino'nun 7 Kasım Referandumu öncesi Türkiye'ye gelerek devreye girdikleri gibi...

DERKEN, tıpkı bir zamanlar başka bir dışişleri bakanının Türkiye'nin başına bela ettiği "Marshall Planı" gibi, şimdiki ABD Dışişleri Bakanı Schultz da, tam Türkiye "demokrasiye dönecek"ken bir "Demokrasi Planı" ortaya atıyor.

Amaç: Türkiye gibi "gelişme yolundaki" ülkelerde demokrasiyi yerleştirmeye yardımcı olmak. Yöntem: "Bu ülkelerde genç ve ileride lider olabilecek kişileri veya halen liderlik durumunda olanları, sendika, üniversite ve iş çevrelerinde lider durumundaki kişileri Amerikan değerlerine uygun şekilde eğitmek, bu ülkelerin liderleri veya gelecekte lider olabilecek kişileriyle Amerikalı kurum, kişi ve kuruluşların kişisel ilişki kurmalarını sağlamak." Sanki kırk yıldır ABD dolarlarıyla satın alınmış ve halen Türkiye'de köprü başlarını tutmuş sivil, asker, sendikacı liderlerin kıtlığına kıran girmiş gibi...

Araç: Yılda 65 milyon dolarlık, hatta ileride her yıl 100 milyon dolarlık "demokrasi yardımı"...

VE işin ilginç yanı, Cunta'nın özel izniyle Avrupa başkentlerinde mekik dokuyan "sosyal demokrasi lideri" Ecevit, 8 Nisan'da Portekiz'in Albufeira kentinde yapılan Sosyalist Enternasyonal Toplantısı'nda, Avrupa sosyal demokrat liderlerini ABD'nin "demokrasi projesi"ni desteklemeye çağırıyor: "Ben demokratik eğitiminin büyük kısmını Amerikan kurumlarında ve küçük bir Amerikan kasaba gazetesinde gazeteci olarak çalışırken edindim, ABD'yi dünyanın en demokratik ülkelerinden ve en açık toplumlarından biri olarak görüyorum ve 'demokrasi ilkelerini ve temel kurumlarını' dünyaya yayma istemlerinde Amerikalıların samimi olduklarına inanıyorum." ABD demokrasisinin gelişme yolundaki ülkelere aynen uygulanmasının zorluklarını ve ABD yönetiminin kendi global stratejik çıkarlarını gözetenek yer yer otoriter rejimleri desteklemekle olduğunu da vurgulamakla beraber, Ecevit, ABD "demokrasi projesi"ni yine de tek çıkaryol olarak gösteriyor. Avrupa kurumlarının, "diğer ülkelerin işçilerine karşılık şekilde uluslararası kampanya yürütmeleri" yerine, ABD'yi örnek alarak, "demokrasi projesi"ni desteklemelerini ve ABD'nin eksikliklerini giderecek, ters uygulamalarını frenleyecek şekilde bu projeye katkıda bulunmalarını öneriyor.

İşte ABD patentli "demokrasiye dönüş" projesi Türkiye'de uygulanırken ve bunun dünya kamuoyuna deşifre edilmesi ve dünya demokratik kurumlarına mahkum ettirilmesi gerekirken, "sosyal demokrasi lideri"nin Sosyalist Enternasyonal'e tavsiyeleri.

AVRUPA Parlamentosu'nda ve Avrupa Konseyi'nde Evren rejimi aleyhine karar tasarıları veren sosyalist milletvekilleriyle görüştüğümüzde soruyorlar: "Ecevit böyle dediğine göre, biz yanlış mı yapıyoruz?"

Hangi yanlış? Ortada bir yanlış varsa, o da, Türkiye halkının güçlü desteğiyle iktidar olduktan sonra, tüm vaatlerine ihanet ederek, ABD ile SIA görüşmelerini açan, ulusal savunma stratejisi kurma projelerini rafa koyan, IMF'ye boyun eğerek Türkiye halkına yüzde yüzlük devalüasyonu dayatan Ecevit'in tarihsel yanlışlığıdır.

Bu tarihsel yanlışlık, bizzat kendisinin açıkladığı ABD demokrasisine hayranlığındadır, demokrasi mücadelesinin sıfırsal temelini görmeksizin, "Salvation Army" vaazlarıyla demokratik düzeni gerçekleştirebileceğine inanma safdilliliğindedir...

Yeni dönemde Türkiye emekçi kitlelerinin bu vaazlara karnı toktur. Türkiye'de faşizmin yıkılması ve gerçek bir demokrasinin kurulması, ABD emperyalizmine ve işbirlikçisi tekeli sermayeye karşı ödünsüz mücadele verilmesi ve bu mücadelenin demokratik halk iktidarıyla taçlandırılmasına bağlıdır. ABD devreden çıkartılmadıkça Türkiye'de demokrasi olamayacağını kitleler kendi pratikleriyle öğrenmiştir; görünüş odur ki, önümüzdeki günler daha da öğretici olacaktır.

ÜÇ ÜLKE ÜÇ SEÇİM

Nazım ALFATLI

Nisan ayının son haftasında üç Avrupa ülkesinde seçimler yapıldı. İzlanda'da büyük değişiklikler beklenmiyorsa da, Portekiz ve Avusturya'da yapılan seçimler ulusal ve uluslararası

açıdan önemliydiler. Portekiz'de solun, Avusturya'da ise Sosyal Demokratların alacağı sonuçlar merakla bekleniyordu.

AVUSTURYA'DA SOSYAL DEMOKRATLAR SALT ÇOĞUNLUĞU YİTİRDİLER

24 Nisan'da Avusturya seçmeni Sosyal Demokrat Bruno Kreisky'e istediği salt çoğunluğu vermedi. Kreisky bunu iktidarı sürdürmenin tek koşulu yapıyordu. Seçimlerden sonra sözünü tutarak 13 seneden beri sürdürdüğü görevinden istifa etti. Avusturya'yı bundan böyle bir koalisyon hükümeti yönetecek.

Kreisky'nin yenilgisi uzun zaman iktidarda kalmanın yarattığı doğal yıpranma ile açıklanabilir. 13 yıl iktidarda olmak, bazı yöneticileri kendi çıkarlarını toplum çıkarlarından üstün tutmaya itelemiş, bazı yolsuzluklara yol açmış, fakat Kreisky bunlardan da alınıp çıkabilirdi.

Yoksa politik ve ekonomik açıdan Avusturya, Avrupa'da sorunu en az olan ülkedir. Avusturya Sosyal Demokrat düşüncesinin Avrupa'da en iyi uygulandığı ülkedir. Kamu sektörü ekonominin önemli bir kesimini denetler. Devlet Avusturya'nın en büyük işverenisdir. Memurlar ve Kamu İktisadi Teşekküllerinde çalışanlar, çalışan kesiminin üçte birini oluştururlar. Bankaların yüzde 70'i devlet kontrolündedir. Bu nedenle hükümet ekonomiyi büyük ölçüde yönlendirebilmektedir. Sosyal barışın gerçekleştirildiği Avusturya'da işsizlik ve enflasyon yüzde 4'ü geçmiyor. Bu da sosyal demokrat düşüncesinin başarılı uygulamasının sonuçları olarak kabul ediliyor.

Bu politikayı uygulayan bir kişi olarak Kreisky'yi bir iki kelime ile anlatmakta yarar var. 1902'de doğdu. Öğrenciyken Genç Sosyalistler saflarında çalıştığı için hapse düştü. Gestapo'nun elinden kurtulur kurtulmaz İsveç'e geçerek faşizme karşı savaştı. Aynı uğraşı içinde Willi Brandt da bulunuyordu. Savaş sonu Avusturya'ya dönerek politikaya başladı. 1970'de partisini iktidara getirdi. Güttüğü ekonomik politika ile ülkesini Avrupa'nın en refah yerlerinden biri yaptı.

Dış politikada küçük ülkesini dünyanın en önemli devletleri arasına soktu. Viyana, Newyork ve Cenevre'den sonra en önemli başkent oldu. Bir yahudi olarak Begin ve Sharon'u yarı faşist olarak tanımlayabildi. Sosyalist Enternasyonal'de Shimon Peres denilen "İsrail Sosyalist" ile görüşmekten kaçındı. Daha da önemlisi FKO'nü ve Arafat'ı resmen tanıyan ilk batılı devlet adamı oldu. Ortadoğuda olduğu gibi tüm dünyada barışın gerçekleşmesi için çalıştı. Amerikan ve Sovyet politikalarını açıkça eleştirmekten de çekinmedi.

1983 Nobel Barış ödülünü en iyi hak eden, herhalde Kreisky'dir.

PORTEKİZ'DE SOL ÇOĞUNLUĞU KORUDU

25 Nisan 1974 karanfiller devriminden beri Portekizliler dokuzuncu kez oy kullanıyorlar. Uzun yıllar bundan yoksun kalmanın acısını çıkarıyorlar. Bıkmasalar barı...

Seçim sonuçları, hiç olmasa seçmenler açısından Portekiz'de solun çoğunluk olduğunu gösterdi. Sosyalistler yüzde 36, komünistler ve yakınları yüzde 18'den fazla oy topladılar. Sağa gelince, kendi arasındaki anlaşmazlıklar ve dört senelik kötü yönetim sonucu büyük bir yenilgiye uğradı. Seçimlere girerken parça parça idiler. Seçimlerden sonra ise daha da kötü oldular. Mario Soares, sosyalistlerin şefi olarak komünistlerle hükümet kurmayacağını açıklamıştı. Bu durumda sağcı partilerden biriyle koalisyonla girmekten başka yapacak bir şey kalmıyor kendisine. Bir zamanlar Bülent Ecevit'in Erbakakan'la koalisyon hükümeti kurduğu gibi.

Önemli olan, kurulacak koalisyonun öte Portekiz'in içinde bulunduğu ekonomik, politik ve yapısal bunalım ve bunlara verilecek ilaç. Köklü derin yapısal değişikliklere gidilebilecek mi? Yoksa bir çok yerde uygulandığı gibi alınacak önlemler bütçe açığını azaltmak, kamu yatırımlarını sınırlamak,



vergileri arttırmak, iç tüketim gücünü azaltmak gibi, faturasını fakir fukaranın ödeyeceği türden mi olacak? Dokuz yılda dokuz seçim...Dokuz dokuz dokuz var sıfır derse Portekizli seçmen, bir kaç ay sonra tekrar sandık başına gidebilir.

İZLANDA'DA KADINLAR PARTİSİ ÜÇ SANDALYE İLE MECLİSTE

1944'de bağımsız olan İzlanda'nın en büyük geçim kaynağı balıkçılıktır. "İzlanda'dan bize ne" gibi bir tepkiyi önlemek için bu ülkenin stratejik konumunu ve büyük bir Amerikan üssü olduğunu hatırlatmak yeter.

İzlanda'da bir partinin tek olarak yönetime gelmesi söz konusu değildir. Seçim öncesi 4 parti vardı, seçim sonrası 6 oldular. Bir iki sandalye kaymasının dışında önemli bir değişiklik olmadı. Ülkenin 10-15 yıldır Avrupa'yı sarıyan bunalımdan etkilenmemiş olması köklü değişimleri önlemiş olabilir.

Bu seçimlerin tek ilginç yönü, ilk kez bir kadınlar partisinin üç sandalye ile meclise girmesi. Kadın ve erkek ücretleri arasında eşitlik isteyerek işe başlayan kadınlar, doğanın ve barışın da korunmasını savunarak sol kanat oylarının bir kısmını kendilerine döndürmeyi başardılar. Tüm kadınlar kendilerine oy verseler, hemen hemen her yerde çoğunlukta olduklarından, tüm yönetimler ellerine geçerd. Fakat bu gerçekleşecek bir şey değil. En azından ezilenin niçin ezene oy verdiğinin çözülmesine kadar...

Ankara cezaevlerinde anneler gününde tutuklulara ve ailelerine dayak atıldı

Bütün dünyada "Anneler Günü" olarak kutlanan 8 Mayıs'ta Ankara Merkez Kapalı Cezaevinde ve Mamak'ta olaylar çıktı. Tutukluların gardiyanlar tarafından dövülmesi sonucu 40 devrimcinin yaralı olarak hastaneye kaldırıldığı bildiriliyor.

Öğrenildiğine göre olaylar şu şekilde gelişti: Cezaevinde 1 Mayıs'ı ve Deniz-Hüseyin-Yusuf'un ölüm yıldönümü olan 6 Mayıs'ı kutlayan ilerici-devrimci tutuklulara faşistler ve gardiyanlar saldırdılar. Tutukluların karşı koyması ve slogan atmaya devam etmesi üzerine büyük bir bölümüne hücre ve görüş yasağı cezası verildi.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın devrimci tutukluların kaldığı askeri ve sivil cezaevlerinde Anneler gününde görüşün serbest olduğunu ilan etmesi üzerine 8 Mayıs 1983 günü tüm tutuklu aileleri cezaevlerine görüşe gittiler. Fakat hem Mamak'ta hem de merkez cezaevinde tutukluların büyük bir bölümü aileleriyle görüşürlemediler. Cezaevi yetkilileri görüş izni verilmeyişine 1 ve

6 Mayıs'taki olayları gerekçe olarak gösterdiler. Bunun üzerine tutuklular içeride slogan söyleyerek kararı protesto ettiler. Tutuklu aileleri de dışarıda gösteri yaptılar. Cezaevi görevlileri tutuklu ailelerini ve çocuklarını coplarla döverek dağıttılar. Cezaevi içinde ise, tutukluların feci şekilde dövüldüğü ve 40 dolayında tutuklunun hastahaneye kaldırıldığı öğrenildi.

Tutuklu yakınları, Anneler Günü'nde kendilerine ve çocuklarına yapılan bu saldırıyı protesto için çeşitli yerlere verilmek üzere dilekçeler hazırladılar. Gazeteleri ziyaret eden ailelerin açıklamasına hiçbir gazete yer vermedi. Bütün gazeteler, anneler gününde cezaevlerindeki bu olayları hiç yansıtmadılar.

İSTANBUL METRİS'TE OLAY

Anneler Günü'nde İstanbul'daki askeri cezaevlerinden Metris'te de olaylar çıktı. Anneler Günü yakınlarını ziyarete gelen aileler, bazı tutukluların özel muameleye tabi tutulduklarını ve açık görüş yaptıklarını gördü.

Sayıları on dolayında olan bu tutukluların aileleri ve çocuklarıyla hücrelerde değil, açıkta yanyana görüş yaptıkları görüldü. Bunların cuntaya teslim olan ve döneklik yapan tutuklular olduğu saptandı.

10 kişinin dışında kalan tüm tutuklular aileleriyle hücrelerde görüştüler. Bu durum üzerine tutuklu yakınları cezaevi yetkililerine baş vurarak "Anneler Günü" nedeniyle serbest bırakılan görüş sırasında bazı tutukluların özel muamele görmesinin nedenini sordular ve tüm tutuklular için serbest görüş istediler. Cezaevi yetkililerinin su cevabı verdiği öğrenildi: "Çocuklarınızı bizimle işbirliği yapmaya ikna edin, sizde açık görüş hakkı verelim."

Tutuklu yakınları bu cevap üzerine ilgililere dilekçeler yazıp kendilerine yapılan haksızlıkları anlatmak için çalışmalarına başladılar.

Mamak ve Metris'teki her iki olay da Türk basını tarafından çarpıtılarak yansıtıldı. Gazetelerin hepsi, 23 Nisan'da ve Anneler Günü'nde tüm cezaevlerinde tutuklularla aile ve çocuklarının yanyana olduğu propagandasını yaptılar.

rek. İlla da bir Belediye Başkanı mahkum edilmek isteniyorsa diyeceğim yoktur. Ama gerçeğin ortaya çıkarması isteniyorsa 700 sanık duruşma salonuna getirilmelidir ki, hangi şartlarda niçin, nasıl ifade verdiklerini anlatsınlar. Ben cezayı çekmeye hazırım. Ama, bugün kamuyunda mahkum edilmiş bir adamım. Bugün bu şartlarda vereceğim ifadenin ne davaya, ne de kendi durumuma açıklık getireceğini sanmıyorum. Geniş geniş konuşursam Türkiye'de birçok kişinin uykusu kaçacak."

Sönmez, Fatsa Belediyesi üzerinde oynanan oyunları belgeleri ile açıklamak istediğini söyledi. Bir geçiş döneminde bulunduğunu söyleyen Fikri Sönmez, "Elbette bu geçiş dönemi mahkemeye de sirayet edecek. Heyetimize güveniyorum ama bu olay mahkemenizi aşan bir olaydır." dedi ve sözlerini şöyle sürdürdü:

Ben Fatsa DEV-YOL davasında yargılanıyorum. Tüm sanıklar getirilir, koşullar hazırlanırsa, o zaman ben de gelir, geniş geniş ifade veririm, onun dışında vereceğim ifadenin hiçbir şeyi açıklığa kavuşturacağına inanmıyorum."

Yargıçın, "Siz konusun, açıklığa kavuşturup, kavuşturmadığı sonuçta görülür," sözlerine karşın, Sönmez ayrıntılı ifade vermedi. Sönmez'in daha önce alınan ifadelerinin okunmasından sonra öbür sanıkların sorgularına devam edildi.

ANKARA TELEVİZYONUNDAKİ KORSAN YAYINDAN SONRA ÇOK SAYIDA DEVRİMCİ TUTUKLANDI

Ankara Televizyonundan 8 Nisan 1983 günü akşamı yapılan Korsan yayından sonra birçok kişinin tutuklandığı haber verildi. 8 Nisan gecesi Devrimci Yol Direnişçileri adına yapılan ve 10 dakika süren yayından sonra aynı gece ve ertesi gün ankara'nın bütün önemli kavşakları polis ve askerler tarafından tutuldu.

Kavşaklarda ve yollardaki bu aramalar sırasında herhangi bir yakalanmanın olmadığı öğrenildi. Siyasi polis ekiplerinin aynı gece ve ertesi gün, daha önce yapılan Devrimci Yol operasyonları sırasında hakkında soruşturma açılan ve serbest bırakılanlarla, mahkemelerden tahliye edilen kişilerin evlerini bastığı ve çok sayıda devrimciyi yeniden gözaltına aldığı bildirildi. Gazetemize ulaşan bir başka habere göre ise, gözaltına alınanların hiç birisinin korsan yayınlı bir ilişkisinin bulunmadığı anlaşıldı.

Milli Güvenlik Konseyi ile Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın televizyon yayınından sonra yerli ve yabancı tüm basın kuruluşlarını uyarak televizyondaki korsan yayını haberinin hiç kimseye duyurulmaması için uyarıda bulunduğu öğrenildi.

Öte yandan alınan bir başka habere göre, korsan televizyon yayınından sonra Yenimahalledeki televizyon kulesinde çalışan görevlilerin tümü göz altına alındı.

ASKERİ CEZAEVLERİNDEKİ 1 MAYIS KUTLAMALARI

Alınan haberlere göre bazı askeri cezaevlerindeki 1 Mayıs kutlamaları sırasında olaylar çıktı. İstanbul'daki Metris ve Sultanahmet cezaevlerinde 1 Mayıs günü tüm tutuklular, 1 Mayıs marşı söylediler ve sloganlar attılar. Tutukluların 1 Mayıs'ı bu biçimde kutlamasını cezaevi yönetiminin engellemeye çalıştığı öğrenildi. Ancak 3 Mayıs Salı günü Metris'teki tüm tutukluların meydan dayagından geçirildiği bildirildi. Salı günü cezaevine görüşe giden tutuklu yakınları, tutuklularla görüşürlemediler. Bir tutuklu yakınının bildirdiğine göre Salı günü ziyareti sırasında Metris'in hopörlerinden sürekli faşist marşlar çaldı.

4 Mayıs Çarşamba günü bazı mahkemelerde bir gün önce cezaevinde tutuklulara yapılan saldırılar gündeme getirildi. Mahkeme heyetleri tutukluların konuşmasına izin verince bu kez tutuklular elbiselerini topluca çıkararak vücutlarındaki yara izlerini göstermek istediler. Bu sırada askerler tutukluların etrafını kısıttı. Subaylar da mahkemeye dinleyici olarak gelen aileleri ve gazetecileri zorla salon dışına çıkarttılar. Tutuklularla askerler arasında olaylar çıktı. Birçok tutuklu çıplak bir haldeyken yeniden feci şekilde dövüldü. Kavga sırasında mahkeme salonunda da 1 Mayıs marşını söyleyen tutukluların dövülmesi üzerine tutuklu yakınları da mahkeme binasının önünde gösteri yaptılar. Bunun üzerine tutuklu yakınları zorla binanın çevresinden uzaklaştırıldı.

Mamak Askeri Cezaevinde de 1 ve 2 Mayıs günleri sayım ve eğitim sırasında tüm tutuklular 1 Mayıs marşı söylediler. 1 Mayıs'ı marş söyleyerek kutlayan tutuklular askerler tarafından iki gün boyunca sürekli dövüldüler. Bazı tutuklulara ziyaret yasağı ve hücre cezası verildiği bildirildi.

1 MAYIS KUTLAMALARI NEDENİYLE ÇOK SAYIDA YURTSEVER TUTUKLANDI

Gazetemize ulaşan bilgilere göre 1 ve 2 Mayıs günleri İstanbul ve Anka-

ra'da çeşitli biçimlerde eylemler oldu ve çok sayıda yurtsever tutuklandı. İstanbul'daki tutuklamanın yaygın olduğu bildiriliyor. 1 ve 2 Mayıs günleri İstanbul'un Beşiktaş, Bakırköy ve Maçka semtlerinde bildiri dağıtıldı. Maçka'da ayrıca anayol üzerine pankart asıldı. Tugay Yolundaki fabrika önlerinde ise hem bildiri dağıtıldı, hem de sloganlar söylendi.

Ankara'nın bazı gecekondu semtlerinde de 1 Mayıs nedeniyle bildiriler dağıtıldığı haber veriliyor.

İSTANBUL'DA 1 MAYIS KUTLAMALARI SIRASINDA 2 DEVRİMCİ ÖLDÜRÜLDÜ, ÇOK SAYIDA KİŞİ TUTUKLANDI

Cunta tarafından yasaklanmış olmasına karşın bu yıl ülkemizde 1 Mayıs'ın değişik biçimlerde kutlandığı öğrenildi. Bazı askeri cezaevlerinde marşlar söylenirken, özellikle İstanbul'un işçi semtlerinde ve Ankara'nın gecekondu mahallelerinde bildiri dağıtıldı, pankartlar asıldı.

Demokrat Türkiye'ye ulaşan bilgilere göre Türkiye'deki 1 Mayıs kutlamaları sırasında gelişen olaylar şöyle:

FİKİRTEPE'DE ÇIKAN ÇATIŞMADA 2 DEVRİMCİ ÖLDÜRÜLDÜ

İstanbul'un Fikirtepe semtinde duvarlara 1 Mayıs'la ilgili slogan yazan bir grupla Cunta kuvvetleri arasında çıkan çatışmada 2 devrimcinin öldüğü öğrenildi. 1 Mayıs gecesi Fikirtepe semtinde duvarlara slogan yazan silahlı bir grubun bulunduğunu öğrenen Cunta kuvvetleri, semtin bütün sokaklarını kısıttılar. Bu sırada sokağın birisinde slogan yazan bir devrimci grupla Cunta kuvvetleri arasında çatışma çıktı. Yarım saat kadar sürdüğü öğrenilen çatışma sırasında 2 devrimcinin hayatını kaybettiği bildirildi. Slogan yazan gruptan bazı kişilerin kaçmayı başardığı, bir bölümünün ise yakalandığı öğrenildi. Cunta kuvvetleri bölgede sabaha kadar süren bir arama yaptılar. Bu sırada bazı kişilerin tutuklandığı açıklandı.

FATSA DEVRİMCİ YOL DAVASINDA FİKRİ SÖNMEZ'İN SORGUSU YAPILDI



Aleyhine üç yıldır bir kampanya yürütüldüğünü söyleyen Fatsa Belediye Başkanı, diğer 700 sanık duruşmaya getirilmeyeceği savunma yapmayacağını dedi.

770 sanıklı, 268 idam istemli Fatsa Devrimci Yol davasında sıra Fatsa Belediye Başkanı Fikri Sönmez'e geldi. Fikri Sönmez, sorgusunun başlangıcında tüm sanıkların duruşma salonuna getirilmesini istedi. Aksi takdirde ayrıntılı ifade vermeyeceğini söyledi.

Amasya'da 11 Mayıs'ta yapılan duruşmaya 24 sanık getirildi. Savunma

avukatlarından da sadece Sadık Dikmen salonda bulunuyordu. Dördüncü sanık olarak sorgusu yapılan Fikri Sönmez sorgusunda şunları söyledi:

"Türkiye'de ilk kez bir Belediye Başkanı gizli örgüt üyesi ya da yöneticisi olarak yargılanmaktadır. Savcı, sağ basının iddialarını aynen iddianameye geçirmiştir. Birinci sayfasından son sayfasına kadar ben suçlanıyorum. Bütün icraatlarımı Halk adına yaptım. Tutuklu olduğum 3 seneden beri sağ basının başını çektiği bir kampanya yürütülmektedir. Devletin bazı yöneticileri de bazı konuşmalar yapmıştır.

Bu iddialar da iddianameye alınmıştır.

Milli Güvenlik Konseyinin 52 ve 70 numaralı bildirimlerine rağmen, bu kampanya sürdürülmüştür. Bu kampanyaya göz yumulmuştur.

Fatsa Belediye Başkanı olarak vermeyeceğim hiçbir hesap yoktur. Üç yıldır bunun için bekliyorum. Ancak, sonuna kadar savunma hakkım verilmelidir. Ben, mahkeme gününü bir gazeteden öğrendim. Ben ve benim durumumdaki insanların buraya toplu olarak getirilmeleri ge-

CUNTA GÜÇLERİNİN AŞAĞLIK BİR EYLEMİ DAHA

65 yaşında bir köylü kadın köyün ortasında çınlıplak soyularak dövüldü

Maras'ın Pazarcık ilçesine bağlı Davutlar Köyünde operasyon yapan cunta güçleri 65 yaşında bir kadını köy meydanında çınlıplak soyarak köylülerin önünde dövdüler.

Alınan bilgilere göre, 23 Nisan 1983 günü Davutlar Köyüne baskın yapan operasyon timleri bütün köyü didik didik aradı. Aramaya neden olarak, ailesi Davutlar Köyünde oturan Ali Yağbasan adındaki devrimcinin köyüne gelip eşini ve çocuklarını yanına alarak köyden ayrılması gösterildi. Ali Yağbasan, hakkında tutuklama kararı olan bir devrimci. Nisan ayı içinde köyüne gelerek karısı Ayşe, küçük kızı Fatma ve 3 yaşındaki oğlu Ulaş'ı yanına alarak bilinmeyen bir yere gittiğini haber alan cunta güçleri, Davutlar Köyüne baskın düzenlediler. Cemse ile köye gelen birlikler, ilk önce Ali Yağbasan'ın evine gidip 75 yaşındaki Salman Yağbasan ile 65 yaşındaki eşi Elif Yağbasan'ı sorguya çektiler. Daha sonra bütün köy evlerini tek tek arayarak köylüleri meydana topladılar. Bir müddet sonra, Ali'nin annesi Elif köylülerin toplu halde tutulduğu meydana zorla getiren subay ve polisler, 65 yaşındaki Elif Yağbasan'ı çınlıplak soyup dövmeye başladılar. Köylülerin itirazlarına, kadınların ağlamasına aldırmayan cuntacılar, Elif Nineye

çirkin hakaretler yaparak oğlunun yerini söylemesini istediler. Tüm hakaretlere karşın Elif Nine'den umdukları yanıt alamadılar. Bu kez Elif Nine'nin yediği dayak yüzünden yerinden kalkamadığı görüldü. Nineni meydana çınlıplak ve bitkin bir durumda tam 3 saat beklettikten sonra gittiler.

Cuntanın timleri bununla da yetinmediler. Bu kez Ali'nin 75 yaşındaki babası Salman ile 14 yaşındaki kardeşi İsmail Yağbasan'ı sıra ile işkence eden geçirdikten sonra Pazarcık Karargahına teslim ettiler. Daha sonra sevk edilen baba oğula burda 17 gün işkence yapıldı. Bu işkence baba Yağbasan'ın gözlerini kaybettiği öğrenildi. Aynı şekilde işkence edilen Ali Yağbasan'ın kardeşi İsmail'inde gözlerini kaybetme tehlikesi içinde olduğu da bildirildi. Köylüler, cunta timlerinin yeni bir işkence yöntemi denediklerini, baba-oğul Yağbasanların gözlerinin aynı anda göremez hale gelmesinin ancak özel yöntemlerle sağlanabileceğini ifade ettiler.

Alınan bilgilere göre, oğulları devrimci olarak tanınan Yağbasan ailesi uzun süredir baskı ve tehdit altında. Köylüler, Davutlar'a yapılan operasyonun sayısını unuttuklarını belirtiyorlar. Elif Nine'nin ise köy meydanında çınlıplak dövülmesinin şokundan hala kurtulamadığını söylediler.

İdam, işkence ve baskılara karşı eylem birliği yapıldı

8 ŞEHİRDE YÜRÜYÜŞLER YAPILIYOR

Türkiye'deki Politik tutuklularla dayanışma kampanyası düzenlemek amacıyla biraraya gelen sol gruplar ortak bir platform etrafında birleşerek çeşitli etkinlikler yapma kararı aldılar.

Yurtdışındaki anti-faşist kuruluşlar, ülkemizdeki politik tutuklular üzerindeki baskı ve işkencenin sona erdirilmesi ve idamların durdurulması için ortak mücadele kararı aldılar. Sol gruplar arasında Nisan ayında başlayan toplantılar geçtiğimiz günlerde olumlu biçimde sonuçlandı. Sol grupların üzerinde anlaştıkları platform şöyle:

Askeri-faşist diktatörlüğün yıkılması, halkın kendi demokratik iktidarının kurulması uğruna Türkiye ve Türkiye Kürdistanında işçi sınıfımızın ve halklarımızın değişik biçimlerde yürüttüğü devrimci-demokratik mücadelede tutuklanan, idamı istenen, işkence gören, hüküm giyen tüm ilerici, devrimci yurtsever ve demokratlarla dayanışmak.

Gerici Askeri Cuntanın zorla kabul ettirdiği Anayasaya, hazırlanmakta olan siyasi partiler, seçim, sendikalar yasaları ile kurumsallaştırarak meşrulaştırmaya çalıştığı düzene ve buna paralel olarak sürdürülen baskı, katliam ve özellikle de idamlara aktif karşı çıkmak.

Kürt Ulusunun kendi kaderini tayin etme mücadelesinde maruz kaldığı katliam, kitlesel tutuklamalara ve göçe zorlamaya, diğer azınlıklar üzerindeki her türlü baskı politikalarına karşı çıkmak.

Devrimci, demokrat ve yurtseverlerin Türkiye'ye iadesine aktif karşı çıkmak."

Yurtdışındaki anti-faşist kuruluşların yukarıdaki platform doğrultusunda başlattıkları kampanyanın taleplerinin de şunlar olduğu bildirildi:

İdamlar durdurulsun. İşkence son. Tüm anti-faşist tutuklulara özgürlük Cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamalara son.

Politik tutuklulara savunma hakkı. Kürt Ulusu üzerinde sürdürülen ırkçı-soven uygulamalara ve asimilasyoncu politikalara son.

TÖB-DER, DİSK ve kapatılan tüm devrimci, demokratik kuruluş mensuplarına özgürlük.

Yurtdışındaki politik tutukluların Türkiye'ye iadesine hayır."

Yapılan açıklamaya göre platformu imzalayarak ortak mücadele kararı alan gruplar şunlar: BİRKOM (Devrimci İşçi, Serxwebun, İşçinin Sesi, Kıvılcım, Emekçi, Birlik Yolu, Cephe, Devrimci Savaş), KOMKAR, FİDEF, Partizan, ATIF, DİB-FAK, İşçi Gerçeği, Proleter Dayanışma, BWK, Türkiye Komiteler, Alternatif Türkiyehilfe.

Platform ve eylemleri destekleyen kuruluşların ise Kurtuluş, Kawa ve GİM olduğu bildirildi.

Bazı Alman Kuruluşlarının da katıldığı toplantılarda Türkiye'deki politik tutuklularla dayanışma amacıyla bildiri, afis, stand, imza kampanyası vb. etkinliklerin yanı sıra Almanya'nın 8 şehrinde ve diğer Avrupa ülkelerinde yürüyüş kararı alındı. Almanya'daki bölgesel yürüyüşlerin 11 Haziran 1983 günü Berlin, Hamburg, Hannover, Köln, Nürnberg, Frankfurt, Stuttgart ve Münich'te yapılacağı bildirildi.

Not: Son aldığımız bir bilgiye göre FİDEF ve KOMKAR yürüyüşlere katılmayacaklarını açıkladılar. Kararın gerekçeleri açıklanmadı. Avrupa'da Dev-Genç'in bu eylemlere katılacağı bildirildi.

KANAYAN MAYIS

Nihat BEHRAM

1 Mayıs'a ilişkin birbirinden güzel üç şiiri bulunan Nazım Hikmet, bunlardan "Prag'da 1 Mayıs" adını taşıyan şiirinin altına "1 Mayıs günü hava kapalı olursa bunu özümne yapmış bir hakaret sayacağım" diye bir not koymuştu.

Halklara bağlılık, halkların kurtuluş ve mutluluk mücadelesinde birlik şarkılarının söyleneceği bir günde alanlara toplanan insanların yüreklerindeki coşku, yüzlerindeki sevinç, alınlarındaki ışığın gökyüzünün derin mavisiyle de pekişmesini arzulamak 1 Mayıs'ın özüne uygun bir duygudur.

Nazım'ın şiiri 1958 tarihini taşıyor. O tarihten yıllar sonra, onun ömrünce özlemini çektiği ve fakat alanlarında doyuya şiirlerini okuyamadığı kendi memleketinde, 1977'nin 1 Mayıs'ında İstanbul'da, gösterilerin olacağı alanın çevresindeki yüksekliklere halk düşmanları kara bulutlar halinde çökmüşlerdi. Şarkılar söyleyerek alana doğru akan halkın üstüne kara pusularından açtıkları ateş sağnağı, alanı bir boydan bir boyaya kana bulamıştı.

Yıllardan beri Mayıs en genç, en diri yanımdan yaralanışlarından akan halkın üstüne kara geldi. Mayıs ayında kurşunlanan yığınla devrimcinin kanı var sokaklarımızda.

6 Mayıs 1972'nin sabahında üç gerçek halk evladı Deniz, Yusuf, Hüseyin sehpada boğazlandı. O güne dek yüreklerinde onur ve iyilik taşıyan herkesin bu üç halk evladının kurtulması için çırpınışları, sonraki Mayıs günlerinde onların anılarıyla derin bir acı ve düşmana duyulan nefrete dönüştü.

Mayıs kanayarak sürdü... 1973'de, halkına duyduğu bağlılık, zorbalara duyduğu öfkesi ele avuca sığmaz çelik yürekli İ. Kaypakaya, direnişini ölüm-süzlük boyutuna vardığı bir noktada, işkence altında, 18 Mayıs'da hainlerce parça parça katledildi.

Ve 1983... Halkımız zincirler altında. Nice halk evladı işkence tezgahlarında, ölüm buyruklarıyla kelepçeli olarak Mayıs'ı solu du.

Bu nedenledir ki 1983'ün 1 Mayıs'ında gösterilerin olacağı alana doğru, ellerinde faşizmi lanetleyen pankartlar, dövüşerek ölen kardeşlerimizin anılarını taşıyan resimler ve şarkılarla gelen Türkiyeli devrimciler, Paris'te dünyanın çeşitli ülkelerinden halklarla omuz omuza yürürlerken Türkiye'nin gerçek temsilcileriydi.

Mayıs'ı kanayan, yaralı, hançerlenen insanlar olmamız, zulmedilen bir halkın çocukları olmamız, Türkiyeli insanların görünüşünü 1 Mayıs alanında daha da anlamlı kıldı. Halkımızın başeğmeyeceği anlamlı bir biçimde simgelendi.

Ve kırmızı kurdeler... Göğüslerinde kırmızı kurdelerle Kürdistanlı, Filistinli, Arjantinli, Şilili... devrimciler, halk çocukları sıra sıra kendi şarkılarıyla toplandılar alanda.

Budur bir halkı, bir ülkeyi gerçekten temsil etmek. Çünkü bir memleket ancak halkının ve dünya halklarının huzurunda gerçekten temsil edilebilir. Küçük çıkar hesapları, uzlaşmalar, entrikalarla kurulan entelektüelizm şatolarında, burjuvazinin sırt sıvazlamalarıyla varılan yerlerde, ona buna yaltaklanılarak elden edilen şöhratte, konsolosluk huzurundaki sanat şölenlerinde, kapalı kapılar ardındaki parlak nutuklarda değil.

Halkın huzurunda, halklarla birlikte ve insanlığın mutluluğu, kurtuluşu uğruna olmayan hiçbir şeyin hayatla bütünlüklü bir anlamı yoktur. Hele ki halkı yaralı, kanayan bir memleketin insanlarıysak.

Bu nedenledir ki annesi kırmızı bir kurdela bağlamış boynuna çocuğunun, Şilili devrimcilerin safında el ele yürüyor. Salvador'a ilişkin pankartların altında gençler, ülkelerinin direncini sesleniyor, ellerinde tomar tomar çililer. Kürdistanlı kadınlar, çiçekli entarileri, gözleri ışıltılı.

Herkez kendi halkına, dünya halklarıyla aynı saftan bir selam iletıyor. Çeşitli dillerden yükselen sloganlar, şarkılar korusu... Türkçe, Arapça, Kürtçe, İspanyolca, Fransızca...

Paris'te 1 Mayıs sabahlarının ilk ısıltısı küçük, beyaz tomurcuklu müge çiçekleridir. Metro önlerinde, istasyonlarda, yollar-da genç kızlar, kollarındaki sepetlere sıra sıra dizdikleri beyaz tomurcuklu mügeleri satıyor.

Ve kuşkusuz ki bir de hainlerin görevleri var böylesi günlerde. Kara yüzlerinde kara gölgelerle dolaşan hainlerin, faşizme rapor tutucuların..

Paris'te bir gösteri sonrasında yazdığı şiiri şöyle bitiyor Nazım Hikmet'in:

"Biliyorum hainler var aramızda, tanıyorum kimisini, kimbilir belki biraz da

kabahat bizde

şakır şakır mavi mavi

kızıl kızıl akan sular

paramparça edemezse kara korsan gemisini."

Biz Türk burjuvazisine göre hainiz. Bu doğrudur.

-Ölenler arasında Teslim Töre de var.
-Mehmet Ali Ağca'yı Teslim Töre örgütlemiş.

-Teslim Töre Almanya'da yaşıyor.
-İsrail'e esir düşenler arasında Teslim Töre de var.

Teslim Töre Sam'in bir kasabasında bakkal dükkanı işletiyor

Evet bu yukarıda aldığım başlıklar boynalı Türk basınından gelisi güzel seçmeler. İnsan bu haberleri alt alta okuyunca şaşırıp kalıyor. Ne biçim bir insan bu Teslim Töre. Bir bakıyorsun vurularak öldürülmüş, bir bakıyorsun Almanya'da, bir bakıyorsun bakkal dükkanı işletiyor. İnsan değil, ruh. Hangi taşı kaldırırsanız, altından Teslim Töre çıkıyor. Düşündüklerimi kendisine söylüyorum, kır saçlarını parmaklarıyla arkaya doğru tanyor, boğazını temizliyor, gülerken yüzüme bakıyor.

İsrail Gizli İstihbarat Örgütüyle MİT Türkiye Devrimci Hareketine gönül verenlere böyle karalar calmayı uzun süre devam ettirmeyecek, ettiremeyecek. Bütün bunlar aleyhlerine dönecek yakında. Bu mücadelede bir insan değil, çok insan ölür. Biz artık 70'li yıllarda değiliz. Hamdolsun artık Türkiye'de yüzbinlerce Devrimci var. Bu işin artık öyle kolay bitmeyeceği belli. Ve biz de ölümlümüz için gam yemeyeceğiz. Bizim hakkımızda baslatmış oldukları bu iftira kampanyası onları yıpratacak. Biz basladığımızda bu pacyara yalanları çok kolay açığlayıp, çürüteceğiz. Eğer Kenan Evren biraz daha sıkıştırırsa, bir takım tedbirler alarak, Türkiye'nin nerelerinde olduğunu, neler yaptığını da kendilerine açıklarız. Ve dünya kamu önünde rezil olurlar.

Şimdi burjuvazinin içinde bulunduğu durumu onların bunalımını, zorluklarını, çelişkilerini de gösteriyor. Şimdi düşünün, bir beni yıpratmakla, Türkiye Devrimci hareketini yıpratacaklarını düşünüyorlar ve buna inanıyorlar. Buna inanmak için insanın büyük bir bunalım içinde olması gerekir. İşkence yüzbinlerimiz var. İşkence altında, zulüm altında "Ben devrimciyim," diyor. "Bu düzeninizi yıkacağım," diyor. Binlerce İsrail'in tankının, topunun altında savaş zenaatını öğreniyor. En azından savaş psikolojisini kavıyor, özümleyiyor. Bunlar nereye gidecek, nereye gidecek bu birlikimler? Türkiye Devrimci Hareketine gidecek elbet. Bunlar bir kişinin, beş kişinin ölmesiyle bitmez. Gelgelelim kasımdakiler çok zor durumdadır. Bu yüzden kara calmak durumundadırlar. Bu Türkiye Burjuvazisinin çıkmazda olduğunu gösteriyor. Ve şimdi elimizde bir fırsat var. Kaçır-mamamız gereken bir fırsat. Onların kiler iftira, hakaret, yalan, tezyir. Ama bizimkiler gerçek. Şimdi bizler de karşı kampanyaya geçmek, baslatmak zorundayız. Tüm devrimciler olarak. Çünkü burjuvazinin hesabı ortaya çıkmıştır. Beni bir yere hapsedmekle iş bitmez. Ama milyonlar var, bunları hapsedmek istiyor. Bunları kuzu kuzu kendi üzerine göndermeleri için zemin hazırlıyor. Bakın, benim Almanya'da ne işim var?"

Bir arkadaşları araya giriyor. "Belkide Almanya'ya Almanca kurslarına katılmak için gitmişsinizdir. Hani Filistin'de gerekir," diye. Her kez ağır dolusu gülüyor, Teslim Töre acı acı baş sallıyor, devam ediyor.

Ömer POLAT

"Burada bir komplot hazırlamak istiyorlar. Almanya'da çok devrimci var. Bir yürüyüşe 25 bin insan katılıyor. Ee, bunları (Alman devletini kastediyor) tedirgin etmek için Teslim Töre Almanya'da kalıyormuş safsatasını yayması gerekiyor. Yani bu üzerimizde oynanan düzmece yalan planların genel hatları özetle böyle."

Konuyu Beyrut savaşına getiriyoruz. Her kez o heyecanı yaşıyor. Gençlerden biri: "Beyrut katliamında Türkiye'de genel yas ilan edildi. Ama siyonizme ve emperyalizme karşı Filistinlilerle omuz omuza savasın Türkiye'de hain edildi," diyor.

Öyle diyor Teslim Töre. "İsrail gizli örgütü ile MIT sevinç çığlıkları attılar, falan da yakalandı, yok filan da yakalandı, diye. Öbür yandan da camilerde katliamlarda ölenler için mevlüt okuttular. Çünkü bunlar riyakar insanlar. Çünkü Türk halkının arap halkını sevdiğini biliyorlar. Onları birbirlerine düşman edemeyeceklerini biliyorlar. Cuntaya rağmen biri kalkıp Türkiye'de, ben Filistinlilerle birlikte İsrail'e karşı savastım dese, en gericişinden bile aferin alır. Bir de Türk Burjuvazisinin Ortadoğuda çıkarları

var. Avrupa'da tekeli kapitalizmle rekabet edecek ne şansı var, ne de gücü var. Ortadoğuda bir takım mü-tayitlikler ve ihracatla ilgili pazarlar anıyorlar. İşte bu çıkarları için riyakarlık ediyor. Filistin halkı için yas tutuyor. Filistin halkıyla birlikte İsrail'e karşı omuz omuza savasınları da hain ilan ediyor. Zaten çeliski burada, halkın şaşırması da burda

Ortadoğu savaşı bitmedi ve mücadele daha çok sürecektir. Biz Türkiye Burjuvazisine göre hainiz. Bu doğrudur. Filistin halkının siyonizme ve emperyalizme karşı verdiği haklı mücadeleyi sürdürüce, biz onlarla düşmana karşı omuz omuza savastıkça, Türkiye Burjuvazisi tarafından adımız daha çok hayine çıkacaktır. Ne gam. Ama Türkiye Burjuvazisi bu tip provakasyonlarla yakayı elimizden kurtaramıyacaktır."

Teslim Töre ile sohbet uzadı gitti. Anlatırken bazan gözleri daldı, bazan güldü. Konustuklarımızın hepsini aktarmayı çok istedim. Ama Demokrat Türkiye'nin aylık bir gazete olması bu konuyu burada bitirmemi gerektiriyor. Buna Teslim Töre'nin düşmanları sevinip, dostları üzülecek, biliyorum. Ama elden ne gelir. Hoş görüle

Şimdi de kitap kıyımı

Üniversitelerde, öğretim üyelerinin istifaları ve görevlerine son verme işlemlerinin yanı sıra üniversitelerde okutulan ders kitaplarının da tasfiyesine başlandı.

Cunta-YÖK işbirliğinin yeni hedefi, üniversitelerde okutulan ve büyük çoğunluğu görevinden alınan veya istifaya zorlanan öğretim üyeleri tarafından yazılan ders kitapları baş hedef seçilmiştir.

Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği, YÖK'e gönderdiği bir yazı ile, Server Tan'ili'nin "Uygurlık Tarihi ve Çağdaş Dünya'ya Giriş" adlı kitabın üniversitelerde okutulması yasaklandı. Gönderilen yazıda "bütünü ile son derece sakıncalı olan bu kitabın kullanılmasının önlenmesi" istenen yazıda, ayrıca üniversitelerde aynı türden kitaplar bulunabileceği, bu nedenle üniversitelerde okutulan kitapların taranması ve gerekli önlemlerin alınması istendi.

Öte yandan öğretim üyelerinin istifası ve görevlerine son verilmesi nedeniyle büyük ölçüde öğretim üyesi sıkıntısı çekildiği ve üniversitelerde, ortaokul ve ve Lise öğretmenlerinin açık geçen derslere girdikleri öğrenildi. Diyarbakır Eğitim Fakültesi bu örneklerden birisidir.

Bu arada, görevlerine son verilen bazı öğretim üyeleri "kararın iptali" için dava açtılar. Ankara Üniversitesinde kadroları yenilenmeyerek görevlerine son verilen 5 Öğretim üyesi,

SBF öğretim üyeleri araştırma görevlisi Fadil Kocagöz, Yardımcı Doçent Baskın Oran, yardımcı Doçent Tülin Hoşgör, Basın Yayın Yüksek Okulu Araştırma Görevlisi Erol Mutlu ve Fen Fakültesi Araştırma Görevlisi Akın Taner, kararın iptali için Sulh Mahkemesinde dava açtılar. Aynı durumda Karadeniz Üniversitesi'nde yardımcı Doçent Halis Sönmez'in görevine son verilmesine ilişkin işlem Trabzon İdari Mahkemesince iptal edilmişti.

Öte yandan, YÖK yasasında yer alan öğrencilere her yıl harc ödeme yükümlülüğü getiren madde uygulanmaya başlandı. Bu maddeye göre öğrenciler her yıl artan bir şekilde harc ödiyecekler. Bu harcın miktarı 1000T memur maaş katsayısıyla çarpılması sonucu bulunuyor. Bu miktar şu anda uygulanmakta olan memur maaş katsayısına göre 34.000TL.

GÖREVDEN ALINMALAR SÜRÜYOR

Geçen ay içinde Üniversitelerden iki öğretim görevlisi daha istifa etti. Bunların adları şöyle: ODTÜ Yardımcı Doç.Dr.Zülfikar Aydın, ODTÜ Gaziantep Kampüsü Öğretim görevlilerinden Doğan Anakök. Ayrıca tasviyelerin bir uzantısı olarak Milli Eğitim Bakanlığı'nda görevli üst düzeyde 12 yöneticinin görevlerine son verildi.

görevinden alınan öğretim üyeleri ise şunlar: ODTÜ; Doç.Dr.Nazif Tepedenlioğlu, Doç.Dr.Günay Gönenc, Jale Akyurt.



Halklarımız ve devrimciler onurlu mücadelenizi yaşatmaya kararlı

Devrimci İşçi



Hüseyin CEVAHİR (Haziran 1972..)

Her faşist köpek döktüğü kanın hesabını verecektir.

"Ve kaybolup gitmişlerdir. İki koronun nameleri arasında koro susar, büyür bozulur, görevlerini hatırlar cücüler Eller tetiklere Turrr.....
Ve de CEVAHİRİM'i kalbime gömer dönerim hain hücreme"

CEVAHİRİMİZİ KALBİMİZE, RUHUMUZA VE BİLİNCİMİZE GÖMDÜK DÖNDÜK KAVGAYA..

Avustralya - Viktorya Devrimci İşçi Taraftarları

Türkiye'deki duruşmaları izleyen bir
F.Alman heyetinin raporu:

Tutuklulara işkence yapılıyor Avukatların savunma hakkı yok

"Tutuklular ve avukatlar hiç bir haktan yararlanamıyor. Avukatlar yıldırılmak isteniyor. Tehditler yüzünden politik davalara sadece 100-150 dolayında avukat girebiliyor."

Türkiye'deki politik davalara yerinde incelemek amacıyla 27 Mart-5 Nisan 1983 tarihleri arasında ülkemize giden bir F.Alman Heyetinin raporu bugünlerde açıklandı. Raporda birçok gerçeğe değiniliyor. 27 Mart'ta 5 Nisan arasında Türkiye'de incelemeler yapan heyette Dr.Helmut Kramer (Yüksek Devlet Mahkemesinde Hakim), Dr.Jürgen Eckl (DGB Niedersachsen Eyalet Temsilcisi), Volkert Ohm (Bremen'de avukat), Barbara Klawitter-F.Eckart Klawitter (Hannover Avukatlar Birliği Üyeleri), Ludwig List (Hannover Eyalet Meclisinde Grüne Temsilcisi) bulunuyordu.

Türkiye'deki incelemelerini son derece zor koşullar altında yerine getirmeye çalıştıklarını söyleyen heyet üyeleri, ülkemizdeki durumla ilgili hazırladıkları raporu kamuoyuna açıkladılar. Türkiye'den döndükten sonra Hannover, Braunschweig ve çevresindeki kentlerde bazı toplantılara katılan heyet üyeleri, cuntanın uygulamaları ile ilgili ilginç açıklamalarda bulundular. Heyet üyelerinin çeşitli yerlerdeki toplantılara katılarak görüşlerini açıklamaya ve Alman kamuoyunu bilgilendirmeye devam edecekleri öğrenildi.

Heyetin Türkiye ile ilgili raporunun özeti aşağıda sunuluyoruz:

- 28.3.1983 tarihinde, Ankara'da görülmekte olan Devrimci Yol davasına katıldık. Salona girdiğimizde, sanıklar arasında bir dalgalanma oldu. Bizim orada bulunmamızın memnurluk yarattığı belli oluyordu. Sanıkların hepsinin yüzleri solgundu ve çok zayıf görünüyorlardı. Savunma yapan sanık Cahit Akçam, 1319 sayılı iddianame hakkında görüşlerini bildirdi ve kendisine Emniyette işkence yapıldığını anlattı. Duruşma sırasında sanıklar sık sık fenalaşıyorlar ve dışarı çıkarılmaları gerekiyordu. Öğle tatili sırasında avluda rastladığımız bir kadının ağlayarak oğlunu sanıklar arasında göremediğini söyledi.

- 4.4.83'de gene aynı davaya katıldık. Salona girmemiz sanıklarda gene aynı memnuniyeti yarattı.

- 30.3.83 ve 31.3.83'de Diyarbakır'da Kürt örgütlerine karşı görülmekte olan davaya katıldık. Gözlemlerimize göre burada sanıklar diğer yerlerdeki göre çok daha kötü ve alçaltıcı muamelelere maruz bırakılıyorlar. Askerler gibi sıraya girerek, hiç bir yavaşlamadan, uygun adımla salona giriyorlar. Hepsinin üzerinde siyah hapisane ceketi var. Duruşma sırasında kafalarını hiç bir yöne çevirmeden, elleri bacaklarına yapışık oturmak zorundalar. Hemen yanlarında bulunan elleri coplu askerler, sanıkların duruşma boyunca bu durumda kalmalarına dikkat ediyorlar. Bazı sanık ve tanıkların Kürtçeden başka dil bilmemeleri yüzünden orada bulunan bir asker tercümanlık yaptı. Ancak çok zorlandığı belliydi. Sanıkların ifadelerinin çoğunu çevirmedi. Daha sonra savcıyla yaptığımız görüşmede, kendisi de eldeki tercümanların yetersiz olduğunu itiraf etti. Ertesi gün katıldığı duruşmada ise hiç avukat yoktu.

- 1.4.83'de Amasya'daki Yeniçeltek davasına katıldık. Burada yargılanan 1000 sanıktan yaklaşık 90'ı için idam isteniyor.

- 4.4.83'de Ankara'da TİKP ile ilgili davaya katıldık.

Heyet üyeleri, raporun daha sonraki bölümünde çok sayıda hukukçuyla görüştiklerini açıklayarak, gerek kendi gözlemlerinden, gerekse bu görüşmelerden elde ettikleri bilgiler sonucunda yaptıkları değerlendirmeleri şöyle anlatıyorlar:

1- Sanıkların ifadeleri işkence altında alınmaktadır. Katıldığımız davalarda sanıkların hemen tümü kendilerine işkence yapıldığını belirttiler. Bunu zaten genel görüşlerinden de çıkarmak mümkündür. İşkence altında sanıklara imzalatılan ifadeler iddianamelerde kullanılıyor. Sanık işkence gördüğünü mahkeme heyetine

ispatlayamadığı sürece bu konuda polislerin ifadelerinin doğruluğuna inanılıyor. Öte yandan, bu konuda raporu da ancak hapisane doktoru verebiliyor.

2- Sanıkların avukatları ile görüşme olanakları çok kısıtlı. 45 günü bulabilen gözaltı süresinde sanıkların avukatlarıyla görüşme olanakları hiç yok. Daha sonra yapılan görüşmeler ise, yerine göre 3 ila 10 dakika ile sınırlandırılmış. Görüşmeyi bir asker izliyor ve gerekli gördüğü yerde kesebiliyor. Bu durumda avukatın örneğin hapisane koşulları ile ilgili bir şey öğrenebilmesine imkan yok. Duruşma sırasında ise sanığın avukatla görüşmesi kesinlikle olanaksız.

3- Sanıkların dosyaları inceleme olanakları çok kısıtlı. Gerçi sanıkların mahkeme ile ilgili belgeleri inceleme hakları var, ama toplu davalarda belge sayısı çok fazla olduğu için -örneğin Ankara Devrimci Yol davasında dosyalarda 200 bin sayfalık belge var- sanıklara inceleyebilecekleri belgeler mahkeme tarafından seçilerek veriliyor. Bunun dışında çeşitli yollarla iddianamelerin sanıklara verilmesi engelleniyor veya zorlaştırılıyor.

4- Mahkemede bulunma hakkına uyulmuyor. Toplu davalarda sanıklar duruşmalara küçük gruplar halinde getiriliyorlar. Bu da sanığın diğer ifadeler ve mahkemenin durumu hakkında bilgi edinmesini engelliyor.

5- Yargının bağımsızlığı ilkesi çiğneniyor. Duruşma hakimi, mahkemenin herhangi bir aşamasında görevinden alınabiliyor. Bu durumda mahkemenin daha önce görülmüş olan bölümleri tekrarlanmıyor. Gerçi yasa göre o güne kadarki tutanakların okunması gerekiyor ama buna da çoğu zaman uyulmadığı belirtiliyor. Tarafsızlığından kuşku duyulduğu gerekçesiyle hakimi reddetme hakkı da yok.

6- Tutukluluk süresinde sanıklar sürekli aşağılanarak yıldırılmaya çalışılıyor. Tutukluluk süresince sanıklar askeri hapisanelerde asker statüsünde bulunuyorlar. Sabahları askeri eğitime tabi tutuluyor. Atatürk'ün sözlerini ezberlemek zorunda bırakılıyorlar. Hapisanelerdeki koşullar hakkında kimsenin tam bir bilgisi yok. Bir hapisane gezme isteğimiz yetkililerce ısrarla reddedildi.

7- Diyarbakır'da mahkemeler daha farklı. Kürt örgütlerine karşı görülen mahkemelerde sanıklara çok daha fazla baskı ve yıldırma politikası uygulanıyor. Savunma hakları da çeşitli baskılarla iyice kısıtlanmış durumda. Örneğin, duruşmada ellerini kıpırdatma yasağı yüzünden sanıkların not tutmaları olanaksız.

8- Avukatlar yıldırılmaya, savunma hakları kısıtlanmaya çalışılıyor. Formaliteler, çeşitli şekillerde uzatılarak avukatların işleri zorlaştırılıyor. Muamelelerin uzun sürmesi yüzünden avukatlar fazla sayıda dava alamıyorlar, bu yüzden hepsi maddi sıkıntı içinde. Bunun yanında, mahkeme salonundan çıkarılma, tutuklama, işkence gibi çeşitli tehditler altındalar. İki kez mahkeme salonundan çıkarılan avukat, bir daha duruşmalara katılamıyor. Duruşma sırasında söyledikleri sözlerden dolayı haklarında dava açılabilir. Tahminlere göre şu anda avukatlara karşı bu şekilde açılmış 50 tane dava var. Ankara'da bir avukat geçtiğimiz yıl bilinmeyen kişilerin saldırısına uğradı. Daha sonra da gözaltına alınarak 30 gün işkence gördü. Kendisinden, müvekkilinin işkence gördüğünü açıklamayacağına dair teminat alınmak istendi. Bir başka avukat da bir yabancı gazeteciyle görüştüğünden hemen sonra 30 gün gözaltına alındı. Bütün bu uygulamalar ve yıldırma politikaları sonucu Türkiye'de politik davalara alma istek ve cesaretini gösteren sadece 100-150 avukat kaldığı söyleniyor.



LANET KÖR ŞEYTANA!

ÖLÜSÜ BOKLU

"Celal Bayar'ın evi Türbeye döndü." diye yazdı gazeteler. Yani Bayar mefta, evi de Türbe.

Bu Türbeyi ziyaret edenlerse, çaresiz dertlere derman dileyen yoksul köylüler değil, tersine kelile kulak yerinde ikbal peşindeki politikacılar, sağcılar. Sağdaki bölünmelerde, bir de seçimden seçime Çifte Havuzlar Türbesini ziyaret eder, cümle açmazlara, sıkıntılara derman dilerler...

Tüm bunları anladık, ama şu ABD Ankara Büyükelçisine de ne oluyor? Bayar Türbesini neden ziyaret etti ve neler diledi? Her halde ABD'nin Türkiye üstündeki egemenliğinin ve sömürü sultanının "daim ve kadim" olmasını diledi. Ve Türbeden aldığı bir "vahi" ile çok memnun ayrıldığını söyledi! Bunda hayret edilecek bir şey yok. Sermaye, işine geldiği zaman ölüleri bile kullanmaktan çekinmez!

Ancak... böyle ölümlere Türbe demezler, "ölüsü boklu" derler!

İŞİN DOĞRUSU

Kurulacak partilerden söz edenler.

"Atatürk" sözcüğünü bir nazar boncuğu gibi kullanıyorlar. "Atatürkçü Liberal Parti", "Atatürkçü Milliyetçi Parti", "Atatürkçü Sosyal Demokrat Parti", "Atatürkçü Özel Sektörcü Parti".

Yahu şunun topunun adını birden söyleyene: "Atatürkçü Amerikancı Parti."

HİMM!...

"Sakatlar Haftası" nedeniyle bir mesaj yayınlayan Kenan Evren:

"Sakatlardan yararlanmak, devletin olduğu kadar öteki kuruluşların da görevidir!.. dedi.

Biz de düşünür dururduk, yüzlerce sapaşaglam insan neden işkencelerde sakat bırakılıyor diye?

Meğer "yararlanmak" için!

YANAŞMACILARDA PANİK

Terhisleri yaklaşan Yanaşma Meclisi üyeleri (pardon, Danışma Meclisi Üyeleri), panik içinde! Ekim, 83 Seçtirmesinde Meclise celbedilecek yeni kura içinde kalabilmek için teskerelelerini uzatmak istiyorlar. Bu amaçla bir yandan yasa taslağı hazırlıyorlar, bir yandan da parasalarına, "Bizim hayatımız garanti alınsın!" diye yalvarıyorlar! Hani her biriniz vatan kurtaran şabanlar değil miydiniz?..

Gidinin kravatlı usakları!.. Cuntanın maşası olarak temel insan ve hak özgürlüklerini katlederek "Anayasa" adına faşist haklar bildirgesini hazırlarken, onca devrimcinin idam edilmesinde ön parmağınızın onunu birden kana bularken bu korkuyu neden duymuyordunuz?

Kanlı parasalarınız kendilerini bile kurtarmayacaklar! Eceliniz yakındır bilirsiniz! Korkmakta haklısınız!

TEK AYAK ÜSTÜNE GEÇİT RESMİ

Su sıralar parti başkanı olarak öne sürülenlere bakalım bir: Turgut Sunalp, bir general eskisi ve sağcı.

Turgut Özalp, tekelci sermayenin adamı, sağcı.

Birden parlayıp sönen Fethi Esener, evde kalmış bir general eskisi, sağcı.

Aydın Yalçın, Ferruh Bozbeğli ve cümle teferruat adaylar da sağcı.

Ya sol? Zindanlarda, sürgünde, operasyon timleri onların peşinde.

Sosyal Demokratlar mı? Üç beş eski belediye başkanı, il başkanı Başkentte toplandılar diye Evren Paşa Çorum'da gazaba geldi:

"Onlar hangi sıfatla toplanıyorlar! Başbozuk takıma izin veremeyeceğiz. Sıkıyönetim komutanları harekete geçmiştir." buyurdu.

Böylece cunta demokrasisinin geçit resmi sağdan, tek bacak, tek ayak üstüne yapılacaktır.

Komutunu daha önce yazmıştı:

Sağ! Sağ! Sağ!... Sağ pezevenkler sağ!



KILAVUZU KARGA OLANIN

Hürriyet'ten üç sütunluk başlık: "Viyan'a'yı 300 yıl sonra fethettik!"

Allah,Allah!.. Viyana, Avusturya'nın başkenti! Bu "fetih" narası ne olakı?..

Haberi okuduk. Tören yapılmış Viyana'da Mehter Takımı, kahve sunan Türk kızları ile Viyana kuşatmasının 300. yılı kutlanmış! Tıpkı İstanbul'un, tıpkı Van'ın bilmem kaçınıcı kurtuluş yıldönümünün kutlanması gibi. (Van'ın kurtulup kurtulmadığı da belli değil ya!)

Yoksa Viyana sokaklarında çöpcülük, bulaşıcılık yapan Türklerin kurtuluşu mu, ya da aşağılanan, horlanan, tokatlanarak sınırışı edilen Türk işçilerinin kurtuluşu? Belki de Viyana hükümetinden borç para dilenen Türkiye ekonomisinin kurtuluşu?..

Elbet de hiç birisi değil! Öyleyse bu çığırtkanlık niye?

Aynı biçimde Fransızlar Adana'ya, İngilizler İstanbul'a, Yunanlılar İzmir'e gelerek Birinci Dünya Savaşı sonundaki kuşatmalarının bilmem kaçınıcı yıldönümlerini kutlamak isteseler, biz ne deriz!..

"Viyana'yı 300 yıl sonra fethet" miş!.. Bari dünyayı üstümüze güldürmeyin!

Bunu yapan cuntanın yurtdışındaki Türk lobisi yani Hürriyet gazetesi!

Kılavuzu karga olanın burnu baktan çıkmaz demişler!

HABERİNİZ VAR MI

İslam kardeşlerimizin Köln'de çıkardıkları "HİCRET" adında bir dergileri var. Bu dergiyi okurlarımıza tanıtmak amacı ile Hicret'in 26. sayfasından aldığımız iki alıntıyı aşağıda sunuyoruz:

Soru-Cevap

"Soru: "Kadınlar hacca gitmez, diyen bir kişi kafir olur mu?"

"Cevap: "Hac, şartlarına haiz olan erkek, kadın her müslüman farzdır. Yani Allah'ın kesin emridir. Farzı inkar ettiğine göre kişinin imanı tehlikeye düşmüştür. Tövbe edip imanın da nikahını da yenilemesi lazımdır." (Fetva köşesi, s. 15).

Atatürk ilkeleri

"Bir kez de biz açıklayalım bu Atatürk ilkelerini:DİNSİZLİK, SİYONİST UŞAKLIĞI, BATI UŞAKLIĞI, ZİNACI, KUMARCI, MEYHANECİ, AŞAĞILIK DUYGUSU, TEMBELLİK, UYUŞUKLUK, ŞEYTANLIK, İNANÇ DÜŞMANLIĞI, DÜZENBAZLIK, LAFEBEÇİĞİ" (Sayfa, 11).

AKLANMA

"Amerikanın Sesi Radyosu" Türkiye cuntası generalleri için, "Övgüye hak ettiler." dedi. Yani verilen görevi başarı ile yaptılar ve aldıkları avansı hak ettiler demektir.

Bir uşağın efendisinden alacağı bundan daha güzel bir ödül olamaz. Bu aynı zamanda siyasi bir parti olarak bölünmeden örgütlenmeye çalışan "milliyetçi cephe" nin de bir zaferidir. Kutlanız!

HELE BİR İN DE GÖR

Buyrukla parti kurmaya soyunan kokartsız general Turgut Sunalp: "Hedefimi çizip, bu hedefe ulaşacağım teşkilatı kuracağım. Sonra da millete inaceğim." dedi.

Sabahı şeriflerin hayır ola paşam! Senin "hedef" dediğin şey, Washington'da çizilirken, sen daha emekliye ayrılmamıştın. Nicedir o hedefe "varmak için çalışıyorlar görevli generallerimiz. Senin hiyar gibi birden ortaya sürülmen de bu yüzden!

Bir de "Millet'e ineceğim" diyorsun. Ömrün kışlalarda geçti. "Millet"le ne ilgin varmış senin? İnmek değil, seni millete bindirmek istiyorlar! Yavaş gel paşa! Bu millet dediğin yularlı generalleri hiç benzemez. Bir silkinşte atar sırtından yere ve sonra sana bindirirse!..

Haber vermesi bizden!

BİR HİYAR DAHA

Kitap okumaz, sanat, kültür semtine uğramamış. Felsefe, ekonomik Politik nanay!.. Ama politikada ön saflarda.

Adı: Fethi Esener. Mesleği emekli general. İşi (kendi ağzından): "Alışverişi hep ben yaparım. Elma 90, portakal 100, bezelye 150... Filemi doldurur, eve getiririm. Bir elim her zaman boş olur. Onunla da tanıdıklara selam veririm."

Ya memleket sorunları: "Başlıca iki mesele var: Anarşi, terör, antikömünizm." İşte size bir hiyar daha, al sepetten bir tane!

FİDEF: Askeri cuntaya karşı dayanışma içinde olmamız bir görevdir

Demokrat Türkiye: Kısa bir süre önce 7.Kurultayınızı tamamladınız. Okurlarınıza Kurultay üzerine bilgi vermişiniz?

FİDEF: Kurultayımıza gösterdiğiniz ilgiye içten teşekkürlerimizi belirterek söze başlamak istiyoruz. Genel Yönetim Kurulu Çalışma Raporunda'da belirttiğimiz gibi, 7. Kurultay'ımız emperyalizmin yumuşama sürecini baltaladığı, savaş tehlikesini ve silahlanmayı tırmadığı buna bağlı olarak kapitalist ülkelerde her gün daha çok işçiyi, emekçiyi işsizliğe, yoksulluğa ittiği bir ortamda yapıldı.

Federal Almanya'da CDU/CSU ve FDP'den oluşan gerici güçler hükümeti yönetmektedir. Bu hükümet dış politikasında ABD emperyalizminin ve NATO'nun saldırgan politikasının yanısırdır. ABD roketlerinin F.Almanya'ya yerleştirilmesi çalışmaları ilerlemektedir. İç politikada ise, toplumsal ilişkileri tekelin yarına yeniden ve köklü olarak değiştirmek istiyorlar. Kazanılmış sosyal, ekonomik ve demokratik haklara yönelik kısıtlamalar getiriyorlar.

Türkiye'de gerici askeri cunta baskı ve zorbalığını sürdürüyor. İşkenceler, idamlar, yeni tutuklamalar, tutuklu ailelerine baskılar, işsizlik, açlık, yoksulluk işçi ve emekçi halkımıza zorla, süngü gücüyle dayatılıyor. Kürt halkı üzerindeki ağır baskılar sürüyor. Cunta bu baskı ve zulmünde en büyük desteği ABD emperyalizminden alıyor. Türkiye'ye "ABD çevik kuvvetleri"nin yerleştirilmesi bölgede ve dünyada barışı tehdit eden tehlikeli bir gelişmedir.

Bu koşullarda FİDEF 7.Kurultayı, barışın korunması savaşını en önemli güncel görev olarak sürdürmenin zorunluluğunu vurgulamıştır. Günümüzde barış savaşını Dünyamızda ve içinde yaşadığımız F.Almanya'da büyük boyutlara ulaştırıyor. Barış savaşına toplumun değişik kesimlerinden yeni yeni güçler katılıyor. ABD içinde geniş emekçi yığınlar başkan Reagan'ın cılgınca sürdürmek istediği silahlanma ve savaş politikasına karşı çıkıyor. Avrupa halkları NATO'nun Avrupa'ya yerleştirmek istediği yeni atom başlıklı roketlere karşı savaşımı yükseltiyor. F.Almanya'ya yerleştirilmek istenen bu yeni atom başlıklı roketlere karşı "Krefeld Çağrısı"na imza atanların sayısı 3 milyona yaklaşıyor. Günümüzde savaş kısırtıcılarına karşı kazanacağımız başarı, aynı zamanda demokrasi savaşını da güçlendirecektir.

Bizler böylesi acil görevlerle karşı karşıyayız. Böylesi görevler bir yandan yerli ve yabancıların, diğer yandan Türkiye'de barış hareketi ile barışa ulaşabilir. Türkiye'de demokratik örgütlerin birlikte hareketi, daha çok Türkiye'de işçi ve emekçinin barış savaşına, Türkiye'de demokrasi güçleri ile dayanışma kazanılmasını getirecektir. FİDEF 7.Kurultay'ı bu nedenle eylem birliği konusunu üzerinde geleceğe yönelik daha aktif, daha girişken olma görevini yeni seçilen organlarımızın

başta gelen sorumluluğu olarak görmektedir. Demokrat Türkiye'nin yurtsever okuyucularına duyurmak isteriz ki: 7. Kurultay'ımıza "İşçinin Sesi" gurubunun saldırgan eylem birliği çalışmalarını etkilemeyecektir. FİDEF farklı görüşlerin karşılıklı anlayış içinde görüşülmesinden yanadır. Böylesi saldırı olayları gerici güçlerin işine yarıyor. Nitekim 7.Kurultay'ımıza yapılan bu saldırı Alman gerici basınında yabancı düşmanlığına malzeme olarak kullanılmıştır. Tekellerin sözcüsü "Tercüman" bu saldırıyı "solcular birbirine girdi" diyerek vermiştir. Almanya'daki gerici hükümet çevrelerinin bu tür olayları devrimci, yurtsever, demokrat kişi ve kuruluşlar üzerindeki baskılarını arttırmada kullanma olanağı her zaman vardır. Hemen sunu da belirtmek isteriz ki, böylesi bir saldırıya karşı tüm Türkiye'de Demokratik örgütlerden tavır koymalarını beklemek hakkımızdır kanısındayız. Fakat ne yazık ki GERCEK A.D.K'nin dışında demokratik örgütler ya tavır hiç almamışlar, tavır almak isteyen örgütler yalnız tavır alarak FİDEF'i suçlamaya yöneldiler. Bizler: "İşçinin Sesi" gurubunun 7.FİDEF Kurultay'ına karşı böylesi bir provakasyonu'nun tüm ilerici, demokrasi güçlerine yönelik bir saldırı olarak niteliyoruz.

Demokrat Türkiye: FİDEF 7. Kurultayı önümüzdeki çalışma döneminde hangi somut hedefleri saptadı?

FİDEF: Almanya'daki Türkiye'de işçilerin, emekçilerin, onların eş ve çocuklarının çok yönlü güncel ve acil sorunları vardır. Türkiye'ye yönelik istemleri, özelemleri vardır. Bu sorunlar FİDEF'in tek başına üstesinden gelebileceği sorunlar değildir. Bunun bilinciyle çalışma hedeflerimizi şöyle özetleyebiliriz:

Örgütsel çalışmalarımız: Her örgüt gibi FİDEF de kendi gücünü giderek arttırmayı sorunların çözümünde gerekli görmektedir. F.Almanya'daki Türkiye'de işçilerin birlik örgütü olarak daha çok Türkiye'de işçi ve emekçiyi, genç arkadaşları FİDEF saflarında toplamak için yığın örgütünün çalışma anlayışı ve yöntemleri üzerine çalışmalar sürdürülmektedir. F.Almanya'daki Türkiye'de işçilerin barış ve demokrasi savaşına katılmalarını sağlayacak istemleri ve bunların uygulanış biçimlerini geliştirmeye çalışacağız. Sevinierek belirtmek isteriz ki bu, alanda önemli başarıları deneyimlerde ediyoruz.

Sizin ilk sorunuzda da değindiğimiz gibi tüm gücümüzle F.Almanya'da demokrasi güçleri ile birlikte F.Almanya'ya bu yıl sonunda NATO tarafından yerleştirilmek istenen yeni atom başlıklı roketlere karşı savaşımı daha da güçlendirmeye çalışacağız.

İçinde yaşadığımız ülkede 6 Mart'ta iş başına gelen Kohl hükümetinin uygulamak istediği "geri dönüş özendirmesi" adı altında Türkiye'de işçileri zorla geri gönderme politikasına karşı, gençlerimizin eğitim ve meslek öğrenim sorunları, gençlerimizin bedelli askerlik sorunu, ailenin birliği sorunu, yabancı düşmanlığı, işsizlik gibi ana sorunlar karşımızda duruyor. Bunlar somut güncel hedeflerimizdir.

Türkiye'de gerici askeri cuntanın, demokrasi güçleri üzerindeki baskılarına karşı, Türkiye'de demokrasi güçleriyle maddi ve moral dayanışmayı daha da yükseltmek önümüzde duran görevdir. FİDEF örgütleri ve çalışma gurupları bu konuda özveri yaklaşımında bulunuyorlar. Cuntanın baskılarını ve işkencekerini F.Almanya ve Avrupa Demokratik kamuoyuna duyurmak için çalışmalarımızı yoğunlaştıracağız. Demokrat Türkiye'nin okurlarının bildiği gibi, cunta baskı ve işkencelerini daha da arttırdı. Basına da yansıdığı gibi, yurtsever bir insan olan M.Hayrullahoğlu'na işkence ile öldürülenlerin arasında bulunuyor. Baskı ve zulmün sürdürüldüğü bir ortamda cuntanın göstermelik, kendine bağımlı kurduğu partileri yığınlara ve Avrupa kamuoyuna teşhir edilmesi, göstermelik seçimlere karşı savaşımı güçlendirir. Bu

görev cuntanın Türkiye'ye yerleştirmek istediği "ABD çevik kuvvetleri"ne karşı, Orta Doğu'da ve dünyamızda barışın korunması ile içtendir. "ABD çevik kuvvetleri"nin, NATO'nun atom başlıklı roketlerinin Türkiye'ye yerleştirilmesi, AWACS casusluk uçakları için hava alanlarını genişletilmesi Sovyetler Birliği'ne ve müslüman Arap halklarına yönelik saldırı hazırlıklarıdır. Sıralamaya çalıştığımız noktalar önümüzdeki somut çalışma hedefleridir.

FİDEF bu çalışmaları yerli ve yabancı işçilerin birlikte savaşımı içinde ele alıyor. Böyle bir anlayışla Türkiye'de Demokratik örgütlerin eylem birliğini savunuyor. F.Almanya'da Türkiye'de Demokratik örgütlerin eylem birliğinin sağlanması için çalışıyor. FİDEF, Türkiye'deki "Politik Tutuklularla Dayanışma Kampanyası" platformunu imzalayarak eylem birliği çalışmalarındaki görevini ve sorumluluğunu yerine getirmeye kararlı olduğunu göstermiştir. Demokrat Türkiye okurlarına gelecekte de bu tutumumuzu sürdüreceğimizi duyurmayı görev biliyoruz.

FİDEF Merkez Yürütme Kurulu
8 Mayıs 1983
Düsseldorf

İşçinin Sesi Siyasi tartışmalar, sosyalist demokrasi içinde çözümlenmelidir.

FİDEF yöneticileri FİDEF'in demokratik kitle örgütü olduğundan, sorunların, tartışarak çözümlenmesinden yana olduklarından söz ederler. Ancak derneklerde siyaseti yasaklarlar. Çok küçük bir azınlığı temsil eden görüşlere karşı çıkanları FİDEF'ten atarlar.

Manheim İşçiler Birliği ve Köln Türkiye'de İşçiler Dayanışma Birliği FİDEF üyesi örgütlerdir. Bu derneklerde yapılan demokratik kongrelerde İŞÇİNİN SESİ taraftarları yönetime geldiği için, FİDEF yönetimi bu dernekleri, FİDEF tüzüğüne aykırı ve hiçbir açıdan geçerli olamayacak bir biçimde atmaya kalkışmıştır. FİDEF 7. Kurultayında TİP sempatanlarını yönetimde olduğu Gelsenkirchen derneğinin çıkarılması da bir başka çarpıcı örnektir. Dahası, FİDEF tüzüğüne göre, çıkarılan üye derneklerin kurul-

tayda itiraz ve savunma hakları varken, üç yıldır zorbalıkla bu dernekleri kurultaya almayarak savunma yaptırmamışlardır. Hem gerçek demokratiklik, hemde tüzüğü açısından FİDEF'in tutumu tekkeci, likidatör bir tutumdur.

Biz FİDEF üyesi KTİDB ve MİB olarak kurultaya katılmak, attık dediklerinden bu yana yaptırmadıkları savunmamızı bu kurultayda yapabileceğimiz için girişimde bulunduk. Bir görevli belirli sayıda arkadaşla görevi konuk olarak katılabileceğini, masa için yer sorunu olduğunu, tüm Türkiye'de siyasetler için tek bir masa düşünüldüğünü söyledi. Konuşmalar sürerken, görevliyi dinlemeyen güvenlikçiler laf atmaya başladılar. Bizimle konuşan görevli arkadaşla güvenlikçiler arasında herkesin önünde tartışma çıktı. Anti-demokratik davranışlarını, kongre delegelerinin ve konukların bu durumdan rahatsız olduklarını söyledik. Bir kadın yoldaşımız gazete satarken güvenlikçiler zorla gazeteleri almaya çalıştılar. Böylece kavga kendileri yol açtılar.

İŞÇİNİN SESİ'nin baskasının kongresine saldırmak gibi bir konumu yoktur. Bizim genel tutumumuz, tüm sol güçler arasındaki sorunların ideolojik tartışma ile çözümlenmesinden yanadır. Sorunlara ideolojik düzeyde yaklaşmak, ilerici güçlerin birliğini bozmadır, pekiştirir derinleştirir. FİDEF olaylarının sorumluluğu oportünistlerin yıllardır Türkiye'de ve Avrupa'da izledikleri tutumda aranmalıdır.

FİDEF tabanı, yönetimin tutumunu benimsemediğini kurultayda göstermiştir. İŞÇİNİN SESİ'ne karşı değil, düşmana karşı savaşalım anlamına gelen görüş kurultayda büyük cosku ile karşılanmıştır. FİDEF tabanında devrimci çizgiyi seçenlerin sayısı hergün artmaktadır. FİDEF yönetiminin bu gidişi durdurmak için İŞÇİNİN SESINE yöneltilen karalamalar boşunadır.

FİDEF içinde ve partimizde oportünizmi yok edeceğiz. Bunun için tüm gücümüzle çalışıyoruz. FİDEF'de bugün tartışma olanağı yoktur. Birçok dernek dağınıklık içindedir. Yığın çalışması, demokratiklik, anti-faşist güçlerin eylem birliği gibi konularda FİDEF son derece zararlı bir yoldadır. Ülkemizin ve devrimin geleceği açısından işçi hareketini oportünizmden arındırmak zorundadır.

FİDEF yönetimi, yıkıcı-parçalayıcı, tutumunu kökten terketmeli, federasyonun meşru derneklerini bünyesi içinde tanımalı, farklı görüşleri ajan polis provakatör diye karşılamadan tüzük çerçevesi içinde hazmetmeyi öğrenmelidir.

Bizler için devrimci hareket için de siddet kullanımına yol açan olaylar, haklısı haksızlığı bir yana üzücüdür. Bizler, ideolojik siyasal konuların sosyalist demokrasi anlayışı içinde görüşülmesinden yanayız. Bu kapıyı sonuna dek zorlayacağız.

YETER ARTIK

Nisan ayı içinde yapılan FİDEF Genel Kurulu'nda meydana gelen olayın tartışması sürüyor. Anımsanacağı gibi Genel Kurul'da FİDEF ve İşçinin Sesi taraftarları arasında bir kavga, Türkiye solunu karalamak için hem Alman hem Türk basını tarafından bir malzeme olarak kullanılmıştı.

Aradan günler geçmesine karşın, karşılıklı suçlamaların sürdürüldüğü dikkati çekmektedir. Hepimizin çok iyi bildiği bir gerçek var. Yakın bir geçmişte gruplararası sürdürülen bu içe dönük kavgalardan Türkiye solu büyük yaralar almış ve büyük zararlar görmüştür. Bu zararları hem kendileri ağır biçimde ödemiş ve hemde Türkiye halklarına ödetmişlerdir.

Yaşanan onca acı deneyimden sonra içe dönük bu kavgaların sürdürülmesi hevesinde olanlar, artık alanı boş bulamayacaklar ve Türkiye solunu, ilerici-demokrat tüm anti-faşist kesimi karşılarında bulacaklardır. Olayın nedeni ne olursa olsun, kaba kuvvete yönelik bu tür saldırılar hiç bir zaman hoşgörü ile karşılanamaz, bağışlanamaz! Çünkü ilerici, devrimcilik adına yapılan bu donkişotluktan topyekün Türkiye solu zarar görmektedir.

Doğal ki grupların tek tek kendi iç çelişkileri olabilir, gruplar arasında çelişkiler, ideolojik ayrılıklar olabilir. Bunun çözüm yolu, herhalde saldırı ve kaba kuvvete başvurmak değil, uygarca tartışma, inandırma yolları, yöntemleri her zaman vardır. Oysa sözkonusu olayda ise sorunlara kaba saldırı ile çözüm aranmaya kalkışılmıştır. Burada şunu sormak hakkımız, bugün sorunlarını kaba kuvvete çözmeye çalışanlar, yarın iktidar olduklarını varsayarak, önlerine çıkan problemleri yine aynı metotla mı çözüm arayacaklardır.

Bu sakat yöntem, özellikle içinde bulunduğumuz dönemde çok tehlikelidir, dahası bir provakasyondur! Ve ancak halk düşmanlarının işine yaramaktadır.

Cunta güçleri, zindanlarda, kentlerde, köylerde devrimci kardeşlerimizin üstüne saldırırken ve onları topluca yok etmeye çalışırken, düşmana güç yetiremeyen bizler de burada birbirimize saldırıyoruz, boğaz boğaza geliyoruz! Ne güzel devrimcilik değil mi?

Yeter artık, Türkiye solunu parçalamaya ve solu kitlelerin gözünde küçük düşürmeye kimsenin hakkı yoktur. Bu alanda tüm anti-faşist örgütlere, kişilere büyük sorumluluklar düştüğüne inanıyoruz.

DEMOKRAT TÜRKİYE

ATİF Genel Kurulu yapıldı

Kısa adı ATİF olan "Almanya Türkiye'de İşçiler Federasyonu" nun genel kurulu Nisan ayında yapıldı. Verilen bilgilere göre ATİF Genel Kurulu için çalışmalar 1982 yılının Aralık ayında başladı. ATİF üyesi derneklerde ATİF'in çizgisi, görevleri, hata ve eksiklikleri ve genel kurul sırasında ele alınacak konular tartışıldı. Bu tartışma toplantılarından sonra genel kurul hazırlıkları yapıldı. 1 Nisan 1983 günü yapılan genel kurula toplam 92 delegeden 86'sının katıldığı açıklandı. Genel Kurula katılımın ise 700 dolayında olduğu bildirildi. Genel Kurul sırasında "Dünyada ve F.Almanya'da durum, Türkiye'de durum gibi önemli konular tartışıldı.

3 gün süren ATİF Genel Kurulunda, federasyonun yabancılar sorunu karşısında yeterli bir çalışma yapıldığı, kitle örgütlenmesi konusunda ise bazı eksikliklerin bulunduğu saptanarak bunların giderilmesi yönünde karar alındığı bildirildi. Genel Kurul sırasında dünyadaki durum değerlendirirken şu görüşlere yer verildi: "...önceden varlığını sürdüren emperyalist sistemle sosyalist sistem arasındaki çelişme bugün geçici ola-

rak karşı-devrim lehine ortadan kalkmıştır. Eski sosyalist ve halk demokrasisinin hüküm sürdüğü ülkelerde, (Sovyetler, Çin, Doğu Almanya vs.) yeni burjuvazi iktidarı yeniden gasp etmiş, böylece bu ülkeler yeniden emperyalist sistemin bir ögesi haline gelmiştir. (...) Arnavutluk ve Çinde de proletaryanın devleti revizyonistlerce ele geçirilmiştir."

KOMKAR'ın 5. Olağan Kongresi yapıldı

KOMKAR'ın 5. olağan kongresi, 14-15 Mayıs tarihlerinde Düsseldorf'ta yapıldı. Kongreye delegeler dışında, değişik örgüt ve kuruluşlardan temsilciler de katıldı.

Çok sayıda başarı mesajının gönderildiği kongrede Alman demokratlarından Klaus Tüsing ve Manfred Copik birer konuşma yaparak faşist Cunta'ya karşı mücadele edilmesini savunular.

Yeşiller adına konuşan Petra Kelly ise, Doğu Berlin'den yeni geldiğini Türkiye'de olduğu gibi Doğu Berlin ve Polonya'da da baskının olduğunu söyledi. Yabancı düşmanlığına karşı aktif mücadele vereceklerini belirten Kelly, yabancılarla seçme ve seçilme hakkının verilmesini savunduklarını ve ya-

ORTADOĞU KİTAPEVİ

Brandenburger Str.22 4200 Oberhausen 11
Tel: 0208- 66 17 43

ÖĞRETMENLERE DUYURU

1- Kitapevimizin hazırlattığı, yurtdışındaki çocuklar için:

"GÜZEL DİLİMİZ TÜRKÇE"

Okuma ve Konuşma Kitabı 4"

Haziran'da çıkıyor

2- Keloğlan Almanya'da- Yücel Feyzioğlu (Çıktı)

3- Keloğlan'ın Rüyası- Yücel Feyzioğlu (Hazırlanıyor)

4- Türkiye'de ve Almanya'da basılan tüm ders kitapları, ilk-orta-

lise.

Not: Ders kitapları listemizi almayan öğretmen arkadaşlarımız, listeyi adresimizden acele isteye-

bilirler.

bancaların kendi haklarını gene kendilerinin savunmasının en doğru iş olduğunu vurguladı.

Kültür programı ile daha renkli hale getirilen KOMKAR'ın kongresi, uluslararası dayanışmanın önemini vurgulayan sloganlarla sürdürüldü, emperyalizme ve faşizme karşı mücadelelenin gerekliliği temelinde yapılan konuşmalarla sonuçlandı.

KASSEL
TÜRKİYE HALKLARIYLA
DAYANIŞMA GECESİ

Film-Folklor
Fuat Saka

Gesamthochschule 35 Kassel
Willemshöherallee 73

4 Haziran 1983

11 devrimci için daha idam kararı verildi

Sıkıyönetim Mahkemelerindeki davalar sonuçlandı. 11 devrimci için idam kararı verilen devrimcilerin sayısı artıyor. Geçtiğimiz ay içerisinde sonuçlanan üç davada 11 devrimci idam cezasına çarptırıldı. Bunlardan 7 tanesi Bilecik PKK davasından, 2 si Devrimci Yol Tarsus ve diğer ikisi Devrimci Yol Gölcük davasından.

PKK DAVASI

Mayıs ayı içerisinde sonuçlanan Bilecik PKK davasında 7 sanık idam cezasına çarptırılırken, bir sanık ömür boyu 20 sanık da 3 ile 20 yıl arasında hapse mahkum oldular. İdam cezasına çarptırılan sanıkların isimleri şöyle: Kemal Pekgöz, Hasan Çepik, Mustafa Çepik, Ahmet Öğretmen, Salih Seğiz, Mustafa Arslan ve Mehmet Yalçınkaya.

Öte yandan PKK davalarında sorgular devam ediyor. Gaziantep grubu davasında sorgular bitti ve 162 sanıktan 85'i tahliye edildi. Yeni başlayan Elazığ grubu davasında ise 141 sanık yer alıyor. Bunların 15'i için idam isteniyor.

TARSUS VE GÖLCÜK DEVRİMCİ YOL DAVALARI SONUÇLANDI

6. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde görülmekte olan Tarsus Devrimci Yol davası sonuçlandı. 80 sanıklı davada Şükrü Gönen ve Nurettin Şensoy adlı iki devrimci idama mahkum oldular. 37 kişinin berat ettiği davada 7 sanığa 16-34 yıl, 34 sanığa da 3 yıl ile 10 yıl arasında değişen hapis cezaları verildi.



Tarsus Devrimci Yol davasında sanıklar kararı dinlerken.

Gölcük Askeri Mahkemesinde sonuçlanan 49 sanıklı Devrimci Yol davasında ise sanıklardan Hayati Özcan ve Nazım Silacı'ya ölüm cezası, Alaattin Topçu'ya ömür boyu hapis cezası verildi. 27 sanığa 1 ile 27 yıl arasında değişen hapis cezaları verilirken, 19 sanık da berat etti.

TKP ADANA-MERSİN GRUBU DAVASI SONUÇLANDI

168 sanıklı Türkiye Komünist Partisi, Adana, Mersin grubu davası sonuçlandı. 6. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde sonuçlanan davada 50 sanığa 5-16 yıl arasında değişen hapis cezaları verilirken, 114 sanık da beraat etti. Mahkeme ayrıca 3 sanık için açılan davayı reddetti ve bir sanık için

acılan davayı da sivil mahkemeye gönderdi.

Öte yandan, Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesinde TKP üyesi olduğu iddiasıyla yargılanan 37 sanıktan 21'i 4-6 yıl arasında hapis cezalarına çarptırıldılar. 16 sanık ise beraat etti. Bu arada Afşin Elbistan'da 36 sanıklı yeni bir TKP davası başlatıldı.

Sıkıyönetim mahkemelerindeki çeşitli davalar sorgu ve savunma aşamalarında devam ediyor. Bunların arasında Adana Partizan, Adana Acileler davaları sonuçlandı. Sanıklar çeşitli hapis cezalarına çarptırıldılar. Bu arada Adıyaman TKEP, Hatay Acileler, İstanbul Cephe Yolu davalarında yeni açılan davalar arasında.

CUMHURİYET GAZETESİ BAŞ YAZARI 2 AY HAPSE MAHKUM OLDU

Cumhuriyet Gazetesi Baş Yazarı Nadir Nadi, ve Gazetenin Yazı İşleri Müdürü Okay Gönesin İstanbul 1 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesince 2 şer ay 20 gün hapis cezasına çarptırıldılar. Gönesine verilen ceza paraya çevrildi.

İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi Askeri Savcılığı Nadir Nadi ve Gönesin hakkında, Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan "Tuhaf Bir Tasarı" makalesiyle ilgili dava açmıştı. Mahkeme iki kez 1961 yılında yayınlanan bu yazının 23 Ocak 1983 günü tekrar yayınlanmasında kasıt unsuru bulundu. Bu yazı nedeniyle Cumhuriyet Gazetesi bir süre kapatılmıştı.

TKP DAVASI SONUÇLANDI

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde görülmekte olan Türkiye İşçi Köylü Partisi Davası sonuçlandı. Sanıklardan TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek'e 12 yıl, 27 TİKP yöneticisine de 6-12 yıl arasında değişen hapis cezaları verildi. 40 sanık da beraat etti.

30 Ocak 1978 yılında Doğu Perinçek'in önderliğinde kurulan TİKP, TİİKP (Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi)'nin devamı olmak ve kurulu düzeni yıkarak yerine marksist-leninist bir düzen kurmak istemekle suçlanıyorlardı.

Kuruluşundan, kapatılışına kadar kendine özgü bir milliyetçilik tabanında "sınıf mücadelesini" yürütmeye çalışan TİKP, cuntadan sonra da, cuntanın mahkemelerinde bu çizgisini sürdürdü. Türkiye'deki askeri yönetimi ve uygulamalarını doğru bulduklarını askeri mahkemelerde tekrarlayan TİKP genel başkanı Doğu

Perinçek sorgusunda TİKP'in bütün milli sınıfların ortak iktidarını savunduğunu, hatta 1979 baharından itibaren Moskova yıkıcılığına ve MHP'nin terörüne karşı bir milli birlik hükümeti kurulmasını önerdiğini söylemişti. Yine Perinçek sorgusunun bir başka yerinde şunları söylemişti: "TİKP milli savunmayı güçlendirmeyi merkezi görev olarak kabul etmiştir. Milli Güvenlik derslerini savunan tek parti TİKP olmuştur. Biz, sıkıyönetimi de terör odaklarına karşı destekledik."

4 Mayıs 1983 tarihinde sonuçlanan TİKP davasında tutuksuz olarak yargılanan Doğu Perinçek ve 9 arkadaş tutuklanarak cezaevine gönderildi.

FATSA DAVASINDA BİR HAKİM GÖREVDEN ÇEKİLDİ

759 sanıklı 268 idam istemli Fatsa Davasında mahkeme heyetinde görevli bir hakim bu görevinden çekildi. 28 Nisan 1983 günü duruşmada söz alan sivil hakim Sener Soruç, kendisinin Fatsa Davasına bakacak Askeri Mahkemeye atanmasında usulsüzlükler olduğunu belirterek davadan çekilmek istediğini açıkladı. Mahkeme heyetinde üye hakim olarak dava açılardan bu yana görev yapan Sener Soruç, yasalara göre Askeri Mahkemede görev almasının mümkün olmadığını vurguladı.

Mahkeme Heyeti Başkanı ortaya çıkan bu durum üzerine Askeri Savcının görüşünü sordu. Askeri Savcı Seref Yılmaz, Hakim üye Sener Soruç'un durumunun Askeri Yargıtay'a sorulması gerektiğini belirtti. Daha sonra Fatsa Davasına bakan Askeri Mahkeme sivil hakim Sener Soruç hakkında bir karar verebilmek için dosyanın Askeri Yargıtay'a gönderilmesini kararlaştırdı.

Fatsa Davasında mahkeme heyetinde hakim üye olarak görev yapan sivil hakim Sener Soruç'un Sıkıyönetim Mahkemelerinin hukuka ve yasalara uygun olmayan bir şekilde kurulduğunu kanıtlayan bu tavrı Türk basınında hiç bir şekilde verilmemiştir.

İĞNEYİ DE ÇUVALDIZI DA

Şanar YURDATAPAN

Siz bu gidişle zor devrim yaparsınız!?

Kızıştı besbelli. "Yahu" diyordu, "Cuntaya açıkça karşıyım, karşıyım ki, bu toplantıya geldim. CHP'ye rey verenleri böyle dışlarsanız halkı nasıl arkanıza alırsınız da cuntayı devirirsiniz? Bir de devrim yapacaksınız!.. Bu kafayla şuradan şuraya gidemezsiniz!.."

Göz ucuyla baktım. Orta yaşlı, efendice bir adamdı. Kendinden biraz daha genç, ama oldukça keskin bir devrimciyle konuşuyordu ve tepesi azmıştı.

Almanya'da, küçük bir şehirde Türkiye öğrencilerin düzenlediği bir toplantıydı. "Türkiye'nin geleceği" konulu bir açık oturum. Yukarıda anlattığım tartışma, bu toplantının aralığında, salonun girişinde cereyan ediyordu. Salonda çeşitli görüşlerde devrimci ve demokratlar vardı her zamanki gibi. Ve devrimciler, koridorlarda sosyal demokrat görüşlülere yerin dibine batıyor, kaçırarak için ellerinden geleni yaparak "Ne kadar devrimci" olduklarını ispatlıyorlardı çevrelerine..

"Açık oturum, dinleyicilerden kopuk olmasın" diye, her an soru sorulabiliyor. Tabii beklenen sorular gelmekte gecikmedi:

"12 Eylül'ün arkasındaki Amerikan Emperyalizmi'nden söz ettiniz. Ya Sosyal Emperyalizmin Türkiye ve Orta Doğu üstündeki emelleri?..." Soruyu sorana bakıyorum; gözleri pırıl pırıl, heyecan içinde, hiç şüphesiz tepeden tırnağa iyi niyetli bir insan. Ama asıl amacı ortadaki konuyu tartışmak değil, kendi politik görüşünün sesini duyurmaktan ibaret. Başka toplantılardan tecrübeliyiz. Bir daldın mıbu konuya, saatlerce havada su dövülüyor. Dinleyici de önce esnemeye başlıyor, sonra birer ikiye kaçıp kaçıp gidiyor. Kırıcı olmaya çalışarak konuşmayı tekrar konuya çekti bir konuşmacı..

Salonda bir genç daha var en çok soru soran. Sık sık söz alıyor ve elinde tuttuğu notlara bakarak sorularını soruyor. Soru sormaktan çok, kendi politikasının görüşlerini açıklıyor demeli. Çünkü her soru 8-10 dakika sürüyor. 6.cı konuşmacımız, (böyle demek daha doğru olacak, çünkü soru sorarken, masadaki beş konuşmacı kadar konuştu en azından) "Cuntanın Devrimle gideceği"ni belirtti ve onu devirmek için "Devrimcilerin birliği" gerektiğini söyleyerek içi rahat oldu. Onun içi rahat etti ama, salonda çok kişi de rahatsız oldu galiba. Rahatsız olanlardan biri de bendim:

- Kardeşim, ben ne komünistim, ne sosyalist.. Aklım pek öyle teorik işlere ermiyor. Ama cuntaya karşıyım, açık açık karşıyım.. Ne olacak şimdi?.. Beni bu mücadelede cepheye alacak mısın, yoksa dışlayacak mısın?.. Kuracağın cephenin çizgisi "Sosyalist Devrim"i amaçlamaksa, bunu amaçlamayanları dışta bırakacaksın demek. O vakit cepheden filan söz etme.. Keçi boynuzu gibi kalır bu iş. Ne uzar, ne kısılır...

(Bu dediklerimi şaka sandı.. Oysa ben kendimi "Devrimci" olarak adlandırmıyorum. İnancım göre, bunu iddia edecek insan, kendini çok daha başka sorumlulukları yüklenmeye hazır görmelidir. Yaptığım işlerin, söylediğim sözlerin ve yazdıklarımın "dürüst olmaya çalışan bir demokrat" için GÖREV olduğuna inanıyorum, hepsi o kadar!..)

"Cuntaya karşı mücadele, devrim mücadelesinden ayrılmaz." İyi, güzel, stratejiyi buna göre kurup yürütmene kimsenin bir diyeceği olamaz. Cuntaya karşı savaşırken, sadece onu yıkmaya değil, yıktıktan sonra ne yapacağını, ne yöne gideceğini gözden uzak tutmamak anlamına söylendiğinde tamam.. Ama pratikte böyle olmuyor. Kendi devrimci programının bir virgüline uyulmayınca kıyameti koparıyorsun ve bağları atıveriyorsun, aslında çok uzun bir yolu birlikte yürüyebileceğin güçlerle.. Cuntaya karşı mücadele yalnızca kendini devrimci olarak ilan edenlerin değil, çok daha geniş kesimlerin mücadelesi olmalıdır. Çünkü bu yönetim, bütün halka acı çektiyor. İster MSP'li olsun, ister AP'ye vermiş olsun, milyonlarca insan yarı aç yaşamaya mahkum ediyor. Cuntayı yıkacak potansiyel ortada. Bu potansiyeli harekete geçirmek zorundasın!

İşte Barış hareketi.. İşte Nükleer silahlara, füzelere karşı yapılan mitingler.. Yüzbinlerce insan, çocuk-çocuk birlikte yürüyorlar.. Acaba Çin konusunda, Vietnam, Kamboçya, Afganistan, Polonya konularında aynı şeyler mi düşünüyorlar?.. Kaç tanesi "Devrim" istiyor?..

Alman devrimcileri: "Barış mücadelesi devrimci mücadelenin ayrılmaz parçasıdır" deyip devrimci olmayanları yanyanyürümek gerektiğini halâ anlayamamışlar mı acaba?.. Birçok konuda aynı görüşte olmadıkları Heinrich Böll'ün mitinglerde konuşması neden onları memnun ediyor?.. Neden herkesi katmaya uğraşıyorlar füzelere karşı mücadeleye?.. Çok basit: Füzelere düştüğünde sağcı-solcu ayırımı yapmadan bütün İNSANLARI öldürecek.. Füzelere herkesi tehdit ediyor. O halde onlara karşı verilecek mücadelenin insan potansiyeli de bu kadar geniş. Stratejisi, taktiği, sloganı buna göre seçilir.. Öyle de yapılıyor..

Aynı basit gerçeği Cuntaya karşı mücadelemizde uygulamak zorundayız. Daha en başından "Bu iş sadece Devrimcilerin işidir" dersek -devrimci de sadece ve sadece kendi görüşümüzdekiler olduğuna göre- kendi klubümüzün içine hapsolur kalırız.

Yurt dışındaki işçilerimiz arasında yüzde kaç etkinliğimiz var acaba?.. Bütün sol bir arada yüzde 10'u geçmez! Bu toplam, 12 Eylül sonrasındaki toparlanamayışın etkisiyle belki daha da düşmüştür.. Sola sempati duyan birçok kişinin umudunu tüketip pasifliğe kaydığını hemen her politika söylüyor.. Ama gene de, çalışmaların hedefi "Pasif duran büyük çoğunluğa harekete geçirmek" değil.. Rakip kulupten adam ayartmak... Bu duvarları paldır küldür yıkmak zorundayız.. Sessiz duran büyük çoğunluğa kızmakla, onları suçlamakla elimize birşey geçmez.. Yalanlara karşı gerçeği söylediğimiz halde, sömürüye karşı sömürülenin çıkarını dile getirdiğimiz halde kendi duvarlarımız arasında sıkışıp kalmışsak, iğneyi de çuvaldızı da önce kendimize batırmamız, suçu önce kendimizde aramamız gerekir.

Bakin size apaçık ve elle tutulur bir öneri:

12 Eylül'ün yıldönümünde başlayalım bu duvarları yıkmaya.. Ortak bir yürüyüş için BÜTÜN kuruluşlara açık bir çağrı yapalım.Cuntaya karşı olan herkesin üzerinde birleşeceği sloganlar seçilsin 7-8 tane.. Yürüyüşün en önünde bir tek büyük pano olsun, katılan bütün kuruluşların adları sadece orada yazsın alfabetik sırayla. Ve bütün kuruluşlar da kendi üyelerine direktif versinler: Bölük bölük yürünmeyecek, ayrı slogan atılmayacak!.. Hepimiz kolkola girip yürüelim.. Bağışsız bir-iki kişi konuşsun sadece, bir de Alman!.. Böyle bir yürüyüşün -herşeyden önce kendi insanlarımızın gözünde- nasıl saygı ve umut doğuracağını görmek için dürbüne ihtiyaç yok...

Ama acı bir gülümsemeyle бүкүlen dudakları da hemen görür gibi yokluyorum "Canım biz de bilmiyor muyuz bu kadarını?.. Ama.. İşte o "AMA" yok mu!....

DÖĞÜŞTEKİNE

Hüseyin ERDEM

sesler boğuyor sesleri
yanmayı bilirsin sen

kanlı masallardan geçtin
körlüklerden beyaz bir bayrak
taşydın
binlerce yıl uzak geleceklere

avuçlarında kor ateş bilincin
koşuyorsun daha
soyunup bilinmezliklerden

buğday başaklarının
olgunluklardır
paylaşamadıkların
celladın ellerinde alev alev
yanıyor sevdan

karanlıklar boğuyor karanlıkları
söyle çözmesinler
yalnayaklarıyla ısıtıp
buzdan saraylarını devranın

hışırdatmasınlar
yapraklarını umudun

söyle açmasınlar yumruklarını
daha
ucup gitmesin binlerce yılın ısıtışı

ormanlar tutuşuyor
bir yanık sesle
cıplak ayaklarını öptüğüm
bir dal sevdan ver

Not: Hüseyin Erdem'in bu şiirini geçen sayıda yapılan bir teknik yanlışlıktan dolayı ikinci kez yayınlıyoruz. Özür dileriz.

Bu yargının sahipleri kendi gelisme hızlarına baktıkça da sınıflar mücadelesinin yüksek matematikliğine başvurmak yerine toplama çıkarmayla kendilerinin "iktidar alternatifi" olmalarına elverişli "yekun" hesaplar yapıyorlar. Ama yanlış hesaplar Bağdat'a kadar bile varamadılar. 1977 1 Mayıs'ında egemen sınıflar yığın hareketini yıldırıp geriye sürülebilir için pervasız bir girişimde bulundular. Yığınların moral kaynağı 1 Mayıs gösterisi bir anda önemli bir yitkinlik olayına dönüştürüldü. Bu kadarla kalmadı aman vermeden Faşist hareket daha bir siddetle yığınların üzerine saldı. Siyasal olaylar hızla tırmanmaya başladı. Olayların coğalmasi kendisini olayların seyrine kaptırmış olanlara yığın hareketliliğinin daha ileri boyutlara ulaştığı yanılgısına sürükliyordu. Görünürdeki hareketlilik gerçekten buyuyordu. Ne varki aynı anda negatif bir gelisme de içten içe başlamıştı. Egemen sınıfların saldırısı beklendikleriden sonu veriyordu. Mücadelenin başında kosturan esas olarak küçük burjuva nitelikli yığınlar sürdürdükleri mücadelenin ağırlığı altında ezilmeye ve giderek yığınlık alametleri göstermeye başladılar. Bir anlamda bu hareketin gelisme seyri egemen sınıflarca belirlenmişti.

Burada ortaya konulması zorunlu olan bir nokta var. 12 Mart sürecinde toplumsal olayların gelişmesi bir kurgu olarak ve sonuçta da bir provokasyon hareketi olarak açıklanmıştı. Simdi de aynı türden açıklamaları yeniden duymaya başladık: "egemen sınıflar faşistleri ortalığa saldılar, anarsistleri azdirdilar, ortalığı kızistirdilar ve sonunda da istedikleri darbeyi gerçeklestirdiler."

Bizce buna benzeyen bir tablo yok ortada. Egemen sınıflar gelismekte olan sınıf mücadelesini bastırabilmek için düzen içi politikalar izlediler. Bunun kendi vasallığına uyup uymamakla bir ilişkisi yoktur. Faşist hareketler sınıf mücadelesinin gelismekte olduğu her yerde ortaya çıkarlar ve egemen sınıflar da sürekli onlara kendi izledikleri politikalar doğrultusunda yön veremeye çalışırlar. Bizde de Oligarşi sınıf mücadelesini bastırmada faşist hareketi sonuna kadar kullandı. Ondan devlet desteğini asla esirgemedi. Bu desteklerle birlikte de faşist hareket doğal bir biçimde iktidara yaklaşmaya başladı. Ne varki oligarşi gelişmelerin bir noktada faşist bir rejimi gerekli kılacağına bilinci içerisinde olsa da o tarihlerde rejim içi tedbirlerin soruna bir müddet daha çözüm olabileceğine inanmaktaydı.

Yığın hareketliliğinin hızını kesme konusunda egemen sınıflar oldukça başarılı oldular. Bunda temel faktör egemen sınıfların mahareti manevraları değil mücadeleyi asli olarak omuzlamış olan kesimlerin sınıfsal karakterleriydi. Küçük burjuva sınıf dengersizliği bu mücadelerde de kendisini ortaya koymuş ve gelen baskılar karşısında adım adım hızını kaybetmeye başlamıştı.

Yığınların yayılması ortamında devrimci örgütler bir alternatif olarak öne çıkamayacak konumda bulunsalar bile faşist hareket karşı önemli bir savunma hattı yaratırlar. Gerçi, bu gün-o zaman da bunu iddia etmekteydik. Yığınlarda ortaya çıkan, bu mücadeleyi sürdürenlerin büyük çoğunluğunun neye karşı neyin savaşını verdiklerinin bilincinde olmamalarıdır. Ama bu devrimcilerin sürdürdükleri dise dis mücadelenin faşist hareketin sınırlanmasında son derece önemli bir faktör olduğu ve hatta faşist hareketin tüm toplumu sarmasını engellediği gerçeğini değiştirmez.

Bu gerçekliği böylesine kavradığımızda ortada bir provokasyon olayının kurbanı olunması gibi acınası bir durum değil, bir çok yanı zaaf içerisinde olsa da yerine getirilmesi gereken sefrefli bir mücadeler kahrı. Ve hemen bütün süreç boyunca da durum budur.

Yukarıda vurguladığımız önemli noktalar toplumsal hareketinin gelişme hızını kaybederken, toplumdaki çatışmaların gittikçe şiddetlenmesiydi. Bu gelişme bir farkla darbeye kadar devam etti. 1979 kısmi senato seçimleri olgu olarak resit etmiş olduğumuz bu yığın hareketliliğindeki yavaşlamayı kısmen rakamlar olarak da önmüze serdi. Ancak bu durum 79 sonları ve 80 başlarındaki gelişmeyle çakıştı. İşçi sınıfı yığınlar halinde, Türkiye tarihindeki en yığınal ekonomik mücadelesini başlattı. Sıkıyönetim koşulla-

Geçen sayıdan devam

Kurtuluş Örgütü'nün Görüşleri: Darbe'de dış faktör önemli rol oynamıştır

nda baslatılan bu mücadeler o ana kadarki mücadeler için tek kurtuluş yolu olarak belirirken içerisinde önemli zaafırları barındırmaktaydı. Genel olarak sendikalarda egemen olan reformist anlayış "acıkaça" sıkıyönetimle birleşerek bu mücadelenin en zararsız hale getirilmesini sağladı. Reformist sendikacılar sıkıyönetim yasaklamasından yararlanarak işçileri fabrikalardan uzaklastırıp sınıfın tektek bireyler haline dönüşmesini sağladılar. Böyle bir durumda grev bir mücadeler okulu olmaktan çıkar ve sınıfın sınıfsal varlığına son verir. Bunun tek etkisi üretimi durdurmadır. Üretimi bu biçimde durdurmanın ise sınıfsal mücadelerine getireceği hiç bir yarar yoktur. Burjuva zarar verse bile!

Sosyalist hareket için yığın hareketliliğini yeniden yükseltmek için tek umut bu grevlerin "cadır grevleri"nden "mücadeler okulu" haline dönüştürülmesiydi. Bu nedenle proletarya sosyalistlerinin bu dönemdeki şiarı "cadır grevlerine son" oldu. Ne varki, bu şiar proletarya sosyalistleri dışında hiç bir çevrede yankı bulmadı. "Cadır grevleri" cadır grevleri olmaya devam etti ve tek tek kalan işçiler günlerini mücadeleriy düşünerek değil ya iş arayarak ya da kahvede tavla atarak geçirdiler. Böyle bir durum doğal olarak işçiler arasında bir mücadeler ruhunu değil, tam tersine gelişecek herhangi bir olguya karşı teslimiyet ruhunu geliştirdi. İşçi sınıfının her türlü meşiyeti ancak sınıf olarak davranabildiği zaman ortaya çıkar. Böylesine atomlarına ayrıldığı bir durumda ise işçiler herhangi bir insan gibi davranmak durumunda kalırlar.

Genel olarak işçi sınıfıyla son derece cılız fiili ve ideolojik bağlara sahip olan Türkiye sol hareketinin bu durumu kavrayabilmesi oldukça zordur. Zor olanın hiç kavranmadığını gördük. Böylelikle Türkiye sol hareketi kendisinin son kurtuluş umudu olan, içerisinde son derece geniş olanakları taşıyan işçi sınıfı hareketinin bu durumunu kavrayamadan kendisini olayların akışına teslim etti. Nicelikçe bir kez daha yükselmeye yüz tutmuş olan yığınal hareketlilik netilikçe yükseltilmedi. Ortada çok toz kaldıran, herseyin önüne bir engel olarak dikilen ama aynı ölçüde de kof bir yığın hareketi oligarşinin sorunlarıyla da (had sahaya ulaştığı bir noktada) çakıştı.

Burada sonuca gelmeden egemen sınıfları darbe zorunluluğuyla yüzyüze bırakan ekonomik olguya değinmek gerekmektedir.

Bilindiği gibi Türkiye'de gelişmiş olan çarpık sanayi tipi, geliştiği ölçüde bağımlılık ilişkilerini de geliştiren bir mahiyet arz etmektedir. Bu sanayi tipi esas olarak yoğun emek kullanma durumunda olan alanlarda gelismekte ve çoğunlukla ara ve temel maddelerini metropol ülkelerden ithal etmek zorundadır. Kendisini esas olarak iç pazar ihtiyacıyla sınırlama durumunda olan bu sanayinin, büyümeye devam ettikçe ithal etmek zorunda kaldığı mal miktarı da büyümeye devam etmektedir. Önemli bir dış gelir sağlamayan böyle bir sanayi giderek dış kaynak ihtiyacını büyütmektedir. Türkiye sanayii bu doğrultudaki gelişmesini 1978'e kadar hızla sürdürdü. Ne var ki böyle bir büyüme petrol krizi ile de birleşince Türkiye'nin ihracatı, turizm gelirleri ve yurt dışında çalışan işçilerin gönderdikleri havalelerle karşılanamayacak ölçüde büyük bir ithalat hacmi yarattı. Bu açığı kapatacak tek kanal dış borçlanma idi ve nitekim aynı yıllarda Türkiye'nin dış dünya borçları faizleri ile birlikte 18 milyar dolara (Türkiye bütçesinin hemen hemem birbuçuk katı) ulaştı. Hükümetlerin en önemli işi bir dönem için yeni borç bulmak ve borç taksitlerini ertelemek haline geldi. Zira Türkiye'nin çeşitli yollarla elde etmiş olduğu yabancı para miktarı ithalatı karşılamamaya hep devam etmekteydi. 1978 sonrasında bu durum öylesine vahimleşti ki, artık sanayinin büyümesi bir yana, mevcut üretimi devam ettirmek için gerekli olan ithalatı bile gerçekleştirmek olanaksız hale geldi ve atıl kapasite gittikçe artmaya ve dolayısıyla da kâr oranları hızla düşmeye başladı. Sürekli olarak var olan bu

egilim karşısında burjuvazi tekel fiyatları uygulayarak enflasyonu sürekli geliştirmekteydi. 1978 sonrasında ise içerisinde girilen dar boğazda burjuvazi kâr oranlarını yükseltmenin tek yolunu fiyat artışlarında buluyordu. Bu aynı zamanda ekonominin tüm dengelerinin alt üst olmasına, yeni yatırımların gittikçe olanaksız hale gelmesine neden oluyordu. Bu konuda, çalışan yığınların talebiyle burjuvazinin talebi sahte bir biçimde birleşmişti: Enflasyona son!

Turizm geliri ve işçi dövizleri ne kadar zorlansa da önemli bir artış göstermiyordu. Sanayinin de mevcut yapısı içerisinde daha fazla ihracat yaparak yeni gelirler elde edebilmesi olanaklı değildi. Bu darboğazda boğulup kalmamak için mutlaka yeni bir şeylerin yapılması zorunluydu. Bu alanda yapılabilecek olan tek şey ise ihracatı arttırmaktı. Diğer tüm gelirler sanki limitte gibi davranıyorlardı. Bu dönem için ihracatı teşvik tedbirleri bir miktar artışa kaynaklık etse de, sorunun çözümünde faktör olamıyordu. Tekelci burjuvazinin karşısında tek alternatif, daha farklı bir yapıya sahip olan ihracata yönelik sanayi tipini geliştirmektir. Kore, Brezilya "mucizeleri" Türk tekelci burjuvazisi için bir yol gibi görünmeye başladı. Dünya finans kuruluşlarının yol göstericiliği ile birlikte Türk tekelci burjuvazisi böyle bir doğrultunun tek kurtuluş yolu olduğunu karar kıldı.

Ne var ki, bu tipteki bir sanayinin temel iki faktörü, ucuz işgücü ve siyasal istikrar; bu koşullarda açık bir diktatörlük idi. 24 Ocak kararları böyle bir sanayiye geçişin ilk adımı oldu. Bu kararlar gereğince iç talep kısılacak, elde var olanla en büyük ihracat gerçekleştirilecek ve giderek de sanayinin yapısı dönüştürülecekti. İç talebin para ve ücret sınırlama mekanizmalarıyla kısılması, hemen peşinden bir takım olguları getirmekteydi. Birincisi, ithalata yönelik bir sanayi için gerekli olan ucuz işgücü garanti altına alınmıyordu. İç talebin daralması ile birlikte yasayabileceği kabiliyeti en yüksek olanlar yaşamaya devam edecek, diğerleri ise piyasadan çekilmek zorunda kalacaklar ve böylelikle sermaye merkezileşmesi daha büyük boyutlara ulaşırken, firma ölçekleri de dünya piyasasına uygun bir hale gelmiş olacaktı. (Daha sonraları Turgut Özal bu konuda daha da radikal tedbirler geliştirdi.) İkincisi ise sermaye birikimini hızlandırırken yabancı sermaye girişini de hızlandırmaktı. Yabancı sermaye gelişini kolaylaştıran çeşitli yasalar çıkarılırken, aynı zamanda serbest bölgelerin kurulması doğrultusunda da adımlar atılmaktaydı.

Kapsamı çok daha geniş olan bu politikayı burada daha fazla acaa olanagımız yok. En genel bulduğumuz çizgileri ortaya koyduk. Bunların uygulanması yalnızca emekçi sınıflardan giderek artan bir tepkiye neden olmuyordu. Bu politikadan nasibini alan orta burjuvazi de muhalefeti gittikçe şiddetlendiriyordu. Bu dönemde orta burjuvazinin temsilcileri baskı ve sömürü politikasına karşı çıkmakla kendi muhalefetlerini emekçi yığınların muhalefetiyle birleştiriyorlardı.

Oligarşi tarafından denenen tüm rejim içi alternatifler orta burjuvazinin de tam anlamıyla muhalefet cephesine katılmasıyla birlikte tükendi. Kadayın altını kızartmakla uğraşanlar bir anda tepsinin altından dumanlar yükselmeye başladığını gördüler, ama artık geçti.

Tekelci burjuvazi açısından böylesine gelişmiş bir muhalefet karşısında bu politikaları uygulamanın hiç bir olanagi kalmamıştı. Tek çare her türlü demokratik hakkı ortadan kaldıracak açık bir diktatörlüğü ilan edilmesiydi. Açık diktatörlük alternatifi olarak faşist diktatörlük kendisini dayıtmaktaydı. Bir ölçüde sonun gücünü de abartma durumunda olan tekelci burjuvazi toplumu ikiye bölme tehlikesini içerisinde taşıyan faşizm alternatifini yerine gittikçe daha genel bir

talep haline gelmeye başlayan can güvenliği etrafındaki bir çözümde daha akılcı buldu. Gerçekten de bu çözüm en akılcı olanıydı. "Her türlü terörizme karşı olan" bir tutum gerek sağdan ve gerekse soldan en geniş desteği bulacaktı. Bu konuda gerek nesnel durum ve gerekse sağın ve solun bu konu üzerinde cecitli biçimlerde yapmış olduğu propaganda talebi en şiddetli boyutlarına ulaştırmıştı. Her iki taraftan da bağımsız görünebilecek bir güç bu talebi en iyi bir biçimde değerlendirebilirdi. Bu gerçekçi tahlili yapan tekelci burjuvazi de henüz toplumumuzda yıpratılmamış veya en az yıpranmış bir güç olma konumunu devam ettiren ordu aracılığı ile açık diktatörlüğünü ilan etti. Gelişme tam böyle oldu. Üstelik sol tekelci burjuvazinin umduğundan daha kof çıktı. Askeri Diktatörlük egemenliğini hepimizin umduğundan daha kısa bir sürede kurdu.

Ihracata yönelik bir sanayi tipini geliştirmeye çalışan hemen tüm geri bırakılmış ülkeler genel bir kural gibi darbe yöntemine başvurmadan edememişlerdir. Öyle veya böyle bu yol tekelci burjuvazimiz için bir zorunluluk halini almıştı. Kendileri açısından daha akılcı bir çözüm olanagi yoktu. Darbenin gerçekleştirilmesi açısından da sol hareket en güçsüz dönemini yaşamaktaydı. Her türlü olayın niceliğindeki büyümeye karşılık aynı ölçüde nitel bir gelişme yoktu. Ama yığın hareketinin niteliğindeki bir değişimin olanakları da işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin içerisinde yatmaktaydı. Hem güçlü olduğumuz hem de en zayıf anımızda bulunduğumuz böyle bir anda darbeyi indirmek taktik açıdan en akılcı olanıydı.

Bu noktayı özellikle bu tür gelişmeler karşısında dünyanın her yerinde, yenilgilerin sorumluluğunu "sol"ların üzerine yıkan reformist akımlara hatırlatmayı zorunlu görüyoruz. Bu mantık çoğunlukla darbe karşısında öfkeleri egemen sınıfa yönelteceği yerde "sol"ların üzerine yönelterek kendi günahlarını gizleyebileceğini sanmıştır. Hatta bu reformist anlayış kendi varlığını devam ettirebilmenin bir yolunu da burada görmektedir. Darbe öncesinde sıkıyönetimi "sol"ların üzerine yürütmeye çalışan reformist öneriler hatırlanmak zorundadır.

12 Eylül'e gelince solun hatalarının neler olduğunu kavramanın temel anahtarı bizce yukarıdaki açıklamamızda yatmaktadır. Bu konuyu değerlendiren her türden siyasal hareketi egemen sınıfların jokeri olarak değerlendiren ve sonuç olarak toplumsal gelişmeyi provokasyonlar temelinde açıklayan bakışlardan uzak olmak gerekmektedir. Kavranması gereken "darbenin gerçekleşmesinin sorumluluğunun ne kadarının bizde olduğu" değil, darbenin gerçekleştiği süreç içerisinde sınıf mücadelesinde ne türden yanlış bir bakışa düşmüş olduğumuzdur.

Türkiye sol hareketinin içersine düşmüş olduğu ve bir türlü çıkamadığı bazı temel noktalar var ki, bunların yanında önemli gibi görünen örneğin sol içi çatışmalar son derece önemsiz kalmaktadır. Bu temel soruna cevap vermeden ve benzeri sorunları çözümleyebilmek en azından ileri derecede adımlar atabilmek olanaklı değildir.

Sorunların tümünü kapsayabilecek olan genel başlık bütün yaygınlaşmış tabiri ile "sosyalizm anlayışdır". Ancak sorunu bütün kapsamıyla birlikte ele alabilmek burada olanaklı değil. Ama bu konudaki anlayış sakatlığının Türkiye'de sınıf mücadelesinin karşısına çıkarmış olduğu iki temel nokta mevcuttur. Birincisi proletaryanın siyasal ve sosyal devrime öncülüğü sorunudur. Bu sorun doğrudan doğruya proletarya sosyalizminin ne demek olduğu sorunudur da. Bu konudaki iki temel eğilimden biri proletaryanın vekaletnamesini ele geçirerek onun adına

is yapma diğeri de gene aynı kapiya çıkacak olan proletaryayı diğer ezilen sınıflarla aynı düzeyde ele alarak gene onun adına davranıyor olmak. Her iki biçim'de proletaryanın yönetici sınıf haline gelmesi sorununu dışta bırakmak zorundadırlar. Doğal olarak her iki tutum da doğruların merkezini proletaryanın dışında, kendisinde bulur. Zaman zaman bu bakış açısı, demokrasi savunuculuğu yaparken burjuva demokrasi anlayışın bile gerilerine düşmek zorunda kalır. Bu bakış açısı proletaryayı doğal olarak küçümsemek ve enerjisini onun eylemiyle kaynaştırmak yerine daha dinamik bulduğu unsurlarla kaynaşmak yolunu mücadelenin süratli gelişimi açısından faydalı bulur. Yakın tarihimizde yaşadığımız sınıf mücadelerinin temel karakteristiğinin bu olduğunu görmekteyiz. Bu durum doğal olarak sosyalizmle sınıf hareketinin birleşip kaynaşmasını engellemektedir. Homojen bir sınıf önderliği sağlanmadığı müddetce de her yığınal kabaşın egemen sınıflar tarafından kolaylıkla bastırılabilir.

Proletarya sosyalizmi yerine küçük burjuva sosyalizminin egemen oluşunu yarattığı ikinci temel sorun sosyal sovenizmdir. Türkiye solunda hakim olan küçük burjuva mantık doğal olarak kendisini Türk sovenizminin etkisinden kurtaramamış ve ezilen uluslar ve milliyetler sorununa hiç yaklaşmamıştır. Çok uluslu olan Türkiye Cumhuriyeti'nde ise bu sorun atlanıldığına toplumsal gelişmenin doğru olarak kavranabilmesi ve sağlıklı bir mücadelenin yaratılabilmesi olanaklı değildir.

Uzun yıllar Türk sovenizminin etkisi altında uyuyan ve ulusal sorunu uyutan Türk komünistleri gözlerini yeni yeni açmaktadır. Ne zaman? Kürt Ulusal Hareketi kendisini ayrı bir olgu olarak karşılarına dikince; ayrı örgütler olarak ortaya çıkınca. Bugün bile sorunun kavranabildiğini söyleyebilmek asla olanaklı değildir. Zira Türkiye sorunu bu noktaya geliş sorunu kökünden kavrayarak kararlaştırdığı genel bir tutum değişikliği ile değil zorlamalarla gerçekleşmiştir. Türkiye solu içerisinde örgütümüz bu sorunu ilk kez dayattığı tarihlerde karşılaştığı suçlama "kürt milliyetçisi olmak ona pirim vermek, kürtleri tavlamağa uğraşmak" gibi ilkel tepkiler olmuştur. Hatta bu ilkel bakış kendisini şu sosyal soven ifadelerle bile ortaya koymaktan çekinmemiştir: "Bu savunduklarımız şu kürtlerin ayrılmalarını, ayrı örgütlenmesini getirirse görürsünüz" İşte bu kapkara bir sosyal sovenizmdir.

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını ayrıma, ayrı devlet kurma hakkı olarak göremedikten sonra ulusal sorunla ilgili en ufak bir adım atılmaması demektir. Zira soruna doğru bir biçimde yaklaşabilmek bu noktadan itibaren başlamaktadır. Bundan sonra ise yapılacak daha çok iş vardır. Ama Türkiye solu ayrıma hakkı konusunda yüreğini rahatlamamış olduğu için bu noktadan itibaren yerine getirilecek görevlere de bir türlü gelememiştir. Bu sosyal soven bakış açısı bugün atmak zorunda kalmış olduğu adımlara rağmen hala Kürdistan'ın sömürge olup olmadığı konusunda kendisini çok "bilimsel" olmak zorunda hissetmektedir! Ama bu sözde bilimsellik, kendilerini doğrudan ilgilendirmeyen ülkeler konusunda fazla bilimsel olmaya gerek duymaksızın sömürge tabirini kullanabilirken Kürdistan söz-konusu olduğunda bu sözde bilimsellik öne getirmekte ve üstelik bu bilimsellikçi açık bir şekilde Kürdistan'ın sömürge olmadığını iddia edebilmek için kullanmaktadır. Neden bu zorlama? Çünkü kafalarda sömürge olursa ayrılış korkusu yatmaktadır.

Soruna tarihi olarak hep böyle bakmış olmak kürtlerde genel bir güvensizliğin gelişmesinin temel kaynağıdır. Ve bunun sorumlusu sadece ve sadece Türk devrimcileridir. Üstelik kendi üzerlerine düşen görevleri yerine getirmekte ısrar eden Türk devrimcileri bir yandan da kendi şovenliklerini bir yana koyup Kürdistan'lı örgütleri milliyetçilikle suçlamaya devam etmekte. Kürtlerdeki güvensizliği bir o kadar daha pekiştirmekte ve çok sıkıyönetçi oldukları ayrı örgütlenme olgusunun daha da sağlam temellere oturmasına neden olmaktadır. Güçleri zaten parça parça bir halde olan Türkiye sol hareketi bu tutumuyla bir başka alanda daha parçalanmayı sürdürmektedirler.

Hemen tüm Kürdistan'lı örgütlerin temel talebi Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesine önderlik edebilecek resit bir partiye sahip olmaktır. Hakim sosyal soven bakış açısı içerisinde Türklerle birlikte böyle bir partinin gerçekleştirilemeyeceğine inanmaktadır. Gerçekten de sosyal sovenizmin hakim olduğu bir durumda böyle bir yapıyı birlikte yaratabilmek olanaklı değildir. Aynılmanın gündeme geldiği anda mücadelenin önünde yürümeye devam edebilecek bir partinin olabilmesi bu günden bunun tüm olanaklarını içinde taşıyan yapılarla mümkündür. Bu da ulusal düzeyde, lafta değil, fiilen gerçekleşmiş tek parti içerisindeki özerk örgütlenmedir.

Türkiye solu 12 Eylül'e gelirken bu iki temel zaaf etrafında şekillenen bir yığın başka zaafı da sergilemiştir. Örgütümüz ise bu iki temel sorun etrafında olanca gücüyle caba göstermiş ama gerekli beceriyi gösterememiştir. Elbette bizim mantığı da bir evrim sürdürmekte ve doğal olarak zaafı içinde taşımaktadır. Bu gün proletarya demokrasinin Türkiye solunda kavranmadığını iddia ederken kendimizde bu konuda zaafı taşıdığımızı içine düştüğümüz sol içi çatısma olaylarında sergilediğimiz bilincindeyiz. Ancak buce sorun sol içi ilişkilerin iyiliği veya kötülüğünde yatmamakta yukarıda ortaya koyduğumuz daha temelli noktalarda yatmaktadır.

Bugün kendisinin komünist olduğunu iddia eden Türkiye solunun karşısında yatmakta olan ana sorun proletarya partisinin yaratılması ve mücadelede proletaryanın önderliğini sağlanmasıdır. Sınıflar mücadelesi kendisi için gerekli kadroları sürekli olarak yaratmakta ancak bu kadrolar tek bir program etrafında bir araya gelip sosyalizm ile işçi sınıfı mücadelesini birleştirme görevini yerine getirememekte tam tersine yeni buçuk programlar etrafında son derece çeşitlenmiş gruplar oluşturmaktadır. Bunlardan bazıların kendilerini parti olarak nitelemeleri elbette birşeyi değiştirmemektedir. Zira bu niteleme sosyalizmle sınıf hareketini birleştirme konusunda yeni bir olanak yaratmamaktadır. Tam tersine bu yapıları korumaya devam edebilmek için uygun bulunan taktikler proletarya partisinin yaratılmasını daha da zorlaştırmaktadır. Güncel olarak yerine getirilmesi gereken temel görev proletarya partisinin oluşumuna olanak sağlayacak ve mevcut yapıların korunmasına değil çözümlerine elverecek önerileri ortaya getirebilmektir. Bu temel öneri ise tüm gücümüzle işçi sınıfının örgütlenmesine sarılmak ve bu konuda açık örneklerinden birini Türkiye ve Kürdistan'da görmek mümkündür...

Homojen bir sınıf önderliğini sağlamadığımız müddetce istikrarlı hiçbir birliği gerçekleştirmek de olanaklı değildir. Bu günkü yapıların kendi aralarında oluşturmaları bir cephe alternatifini mevcut yapıları korumanın güvencesi ve dolayısıyla proletarya önderliğinin karşısındaki en önemli engeldir. Bu sosyalistlerin içlerinde tasdikları birlik özlemine yanlış bir temelde cevap vermekte ve sorunun özünü kavranılmasını engellemektedir. Zira bu yapının kendisinin yaratığı ve yaratacağı yeni problemlerle uğraşmaya devam edecek olanların sorunları özüyle uğraşmaya olanakları kalmayacaktır. Bu durum şikayet konusu olan eski duruma yeni bir biçim vermekten öteye gidemez. Eski yapıları yapan yapıları. Ve bu yapıları kendilerine ilişkin olarak hiçbir mantıksal değişikliğe uğramadan yeni bir yapı oluşturma yoluna gitmekle ancak eski mantıkların korunup devam ettirilmesini sağlayacaklardır.

Geçmişimizin temel zaafı ayrı ayrı örgütler olarak bir araya gelememek bir cephe oluşturmamak değildi. Dolayısıyla buradan başlanarak da çözüme gidilemez, ancak yeni bir dayak yeyinceye kadar oyalanırız. Temel zaafımız birlik olamamak, sosyalizmle işçi sınıfı hareketini birleştirememektir. Komünist olarak sorunun çözümüne bu noktadan yaklaşmak gerekir. Bunu merkezi görev olarak önüne koymayan hiçbir önerinin iyi bir başlangıç olduğunu söylemek olanaklı değildir. İktidara alternatif olacak bir cephe de ancak proletaryanın dayatmasıyla gerçekleşebilir. Gerisi başlanılan noktaya geri dönmek olacaktır.

Türkiye Kuzey Kürdistan
Kurtuluş Örgütü

12 Eylül öncesi ve sonrasına ilişkin eleştiriler:

Burjuvazinin oyunları ve bazı önemli noktalar üzerine

Bir olayı veya bir olayı açıklamak için, o olayın tüm tarihi özelliklerini ve kendine has iç yapısını tüm yanlarıyla incelemek gerek. Olayın iç ve dış yapısını ve ilişkide bulunduğu çevresini incelemek onun, tarihi gelişim biyografisini de gözönünde bulundurmak gerekir...

Günümüzün hakim sınıfları nasıl yüz yıllarca önceki yönetici sınıflar değilse ve yüzelli yıllık (burjuvazi için...) tecrübesiyle karşımızda duruyorsa, bizler de eski devrimciler olmamak zorundayız. Kendimizi değişen tarihi şartlara burjuvaziye veya hakim sınıflara karşı, onların oyunlarına ve taktiklerine karşı, devrimci estetik ve zamanca seçilmiş taktiklerimizle kendimizi hazırlamalıyız... Eğer bilimsel olduğumuz kadar, taktiksel de olamıyorsak, burjuvazinin taktiklerini, oyunlarını, kendi taktik ve oyunlarımızla alt edemeysek kazanacak olan yine burjuvazidir... Ve zafer, kim olursa olsun, nesnelle öznel uyumlu götürmenin olmuştur. Burjuvazi tasadığı iç çelişkilerinden dolayı, çeşitli tarihi dönemlerde sallanır. İktidar gücünü yitirebilir. Onu düşer sanırsınız. Ama o düşmeyecektir. O sallanırken gereken yumruğu vurmamız süreci de düşmez... Düşmesi için, tam zamanında seçilmiş yumruğu vurmak gerekir... Örneğin, ikinci dünya savaşı sırasında, İspanya, Almanya ve Fransa'da burjuvazi sallanmış, iktidar gücünü yitirmişti. Ancak gereken yumruk vurulmadığından ki, bu ülkelerin burjuvazisi iktidarlarını devam ettirebilmişlerdir. Bu önemli kıstas, reformistler ve oportünistlerle, komünistler arasındadır. Diğerleri burjuvazinin kendiliğinden düşmesini beklerken, komünistler gereken yumruğu vururlar. En önemlisi biz, bu yumruğu vurmaya hazırlanmalıyız... Burjuvazi ise boş durmamakta, var gücüyle uzun vadeli programları ve oyunları bir çok devrimci partiyi ve devrimci örgütü kendi oyunlarına getirmektedir. Bunun en açık örneklerinden birini Türkiye ve Kürdistan'da görmek mümkündür...

Türk burjuvazisinin, sistemli ve uzun vadeli çalışması, devrimcileri kendi minderine çekme ustalığı ve halk karşısında, haklı zemin arama oyunlarını çok ustaca oynaması, görülmesi ve ders çıkarılması gereken önemli, ana nirengi noktalardan bir tanesidir. Türk burjuvazisi ve faşistleri, faşizmin ve burjuvazinin tüm tecrübelerinden yararlanmasını çok iyi biliyorlar ve bu yeteneğe sahiptirler...

Esasen, proletaryayı ve bağlaşıkları yönetecek bir partiye kavuşmadan devrim mümkün olmayacaktır. Mevzi direnişlerle bir yere varılamaz. (Tarış, K. Maraş ve Çorum savunma direnişleri...) Bu olayları burjuvazinin faşist diktatörlüğe varmak için uyguladığı, deney basamakları olarak değerlendirmek lazımdır. Faşist provokatörlerle, bireysel olarak cevap vermek ve mücadeleyi bir üst aşama olarak değerlendirmek, bizi bilimsel sosyalizmden uzaklaştırır.

Türk burjuvazisi, tarihinin hiç bir döneminde burjuva-demokrasisini bile yaşatmamıştır. Sürekli ve ısrarla anti-demokratik bir burjuva diktatörlüğü, işçi sınıfının mücadelesi ve halkın muhalefeti karşısında istediği yere varamıyordu. İşçi sınıfının ve halkın bıkırtıcı mücadelesinin boyutları, hakim sınıfların içine düştüğü, POLİTİK ve EKONOMİK çıkmaz faşist diktatörlüğü dayatıyordu. Nitekim, devlet 1979'un Kasım ve aralığında bu sürecini tamamlamış ve faşist diktatörlük fiilen kurulmuştu. Ancak bu fiiliyet kendine uygun üst yapıyı bulamıyordu. (Yasal kılıf...) Çünkü üst-yapı yasama organları, yürütme organları ve yargı organlarıyla karıştırılmış bir iplik yumağını andırıyordu. İşte DEVLET organlarının üst-yapı da uyumluluğunu sağlama görevi, bu oyunda orduya bırakılıyordu. Burjuvazi ister Cumhuriyet başkanı seçimini kilitlemesiyle ol-

sun, isterse bundan önceki oyunlarıyla olsun bunu belli ediyordu... Yani burjuvazi 12 Eylül'ü bilinçli ve sistemli bir şekilde hazırlamış ve uygulamaya koymuştur. 12 Eylül bir an meselesi değil, tam tersine uzun vadeli çalışmaların, hazırlıkların ve taktiklerin sonucudur...

Türk burjuvazisi kendisini sadece içerde oynamadı. Kendisinin dışı da gelişen olaylardan azami ölçüde yararlanmasını da biliyordu... Buna en iyi örnek, kapı-komşu İran devriminin verdiği korkuyla, URSS'in Afganistan'da giriştiği işgal olayı, onların faydalandığı en önemli dallardan biri oluyordu. Ve yeniden "komünizm heyûlasını" hortlatarak kendilerine, giriştikleri oyunlar için, haklılık ortamı yaratıyorlardı.

Burjuvazi oyunu kurnazca oynarken, bizler tüm bunlara karşılık devlet sistemini bile kavrayamıyorduk. Bırak devlet sistemini kavramayı, halk arasındaki çelişkileri, sınıf mevzilenmesini bile çözemiyor bu çelişkileri uzlaşmaz hale getiriyor ve arap-saçına çeviriyorduk. Devrimci enerjiyi, yanlış hedeflere yönelterek heder ediyorduk. Marksizmin dilini bol bol kullanıyor ve ama, ülkenin somut durumunu gözönünde bulunduramıyorduk. Tüm bu çocukluk hastalıklarından kurtulmadıkça, aynı hataları yapmak kaçınılmaz olur. Çocukluk hastalığı" derken, 1977 seçimlerinin boykotuna değinmeden geçemeyeceğim. Esasen seçimleri boykot, kitleleri iç savaşa davettir... Böyle bir boykot, kitlelerin subjektif durumlarına, kitlelerin sınıf bilinci durumuna ve de en önemlisi gelişmekte olan objektif duruma göre uygulanır. Genel olarak "demokrasi"yle sosyalizm arasındaki bağ görülmez ve "demokrasinin kıntısı" için dahi mücadele edilmezse, bu olgunluğa ve ustalığa kavuşmazsak çocukluk hastalıkları devam edecek ve ister istemez burjuvazinin oyunlarına tekrar tekrar gelinecektir.

Burjuvazi oyunu o kerte ustaca oynuyordu ki, bizlerin gözleri kararır, kitlelerin ruh halini bile hesaba katamıyorduk. Hatta oyun öylesine benimsenmişti ki, devrimci mücadele "boğulsun" ama hiçbir faşist provokatörün eylemi karşılıksız kalmamasın anlayışı hakimdi. Burjuvazi provokatörlerini devam ettirirken, bizler kitleler üzerindeki "terörün caydırıcı rolü"nü göremiyorduk. Burjuvazi bizi kendi minderine çekmişti birkeri... Bu durumu alt edebilmek için, öyle bir siyaset gütmeli ki, çalışan insanların geniş yığınlarıyla bağ kurarak, yeni bir çalışma tarzıyla onların güvencilerini yeniden kazanmalı. "kendi halinde sekte" partiler yada gruplar olmaktan çıkmalı. (Sekte kelimesi kitlelerden kopuk anlamında kullanılmıştır.) Bu dönem de görüyoruz halk kitleleri ve işçi sınıfı kendi özdeneyleriyle, anlamışlardır ki mevcut siyaset ve taktiklerle bir yere, yada istenilen yere varılamayacaktır. Genellikle, bireysel ve dar grupsal eylemler hem kolaycılığa kaçmaktır, hem de burjuvaziye yaramaktadır. Hele bireysel şiddet eylemleri işçi sınıfına yarar getirmekten çok, burjuvazinin kenetlenmesine yaramaktadır. Kitlelerin zor durumda, geçinemediği, hoşnutsuz ve özellikle de hakim sınıfların yönetemez olduğu dönemlerde, bireysel şiddet, işçi sınıfının sosyal-gücünü böler. (İşçi sınıfının sosyal-gücü onun, sayısal gücünün birliğidir.)

Ayrıca emekçilerin siyasal, kültürel ve sanatsal yetenekleri geliştirilemiyordu. Oysa devrimci eğitim sistemimiz, insan beyninin geliştirilmesine yönelmeliydi. Görüyoruz ki elimizi nereye, hangi dala atarsak atalım, amatörlik ağacından, elimizde sararmış bir yaprak kalıyor.

Burjuvazinin oyunlarını boşa çıkarmaya uğraşırken, aydınlarla olan ilişkilere özel ihtimam gösterilmeli ve onlardan azami ölçüde yararlanılmalıdır. Aydınlar derken, Türkiye'nin gü-

tulmak çocukluk hastalıklarından kurtulmak ve hiçbir ittifaktan korkmamak gerekmektedir. "Çoban benim" çocukluğu bırakılmalı çünkü, "öteki birliklerin" temsilcileri, "ÖNCÜ" olduğumuzu söylediğimiz zaman, sadece bu sözümüzle yetinecek kadar "aptal" değildir. "İttifaklardan korkan ÖNCÜ" ile "ARTÇİ"yi birbirine karıştırmıyor mu"?

Normal şartlarda herkez kendi yolunda yürür. Çünkü bütün sınıf ve ara katmanları denetleyemeyiz. Ama bu günkü gibi şartlarda, komünistler şart aramaksızın ittifaklara girerler. (Halk saflarındaki ve demokratik örgütlerle...) Böyle ittifaklardan daima komünistler kazanmıştır. Sormaya gerek yok, elbetteki gerçek komünistler. "Güvenilmez kimselerle bile, geçici ittifaklara girmekten korkanlar ancak kendine güvenemeyenlerdir, böyle ittifaklar olmasa idi tek bir siyasal parti var olmazdı." (Lenin Ne yapmalı.)Görüldüğü gibi, birliğin yolu sağlam ve korkusuzca bir ittifaktan geçmez, bu ittifak kendi içinde, siyasal, ideolojik derinliğini ve iç mücadelesini yaşarken, birliğin de temelleri atılmış olur.

İkinci olarak komünistler açısından ne yapmalı sorusunu cevaplandırmak gerekmektedir. Komünistler için en önemlisi sağlam bir Leninist örgüte kavusmak, komünist sloganlarla ve Marksizmin dilini kullanmakla kendini gerçekten komünist sanan insanlardan ve gençlerden kurtulmak gerek. (Komünist eğitim yoluyla...) "Hele sadece komünist sloganları benimsemekle yetinmek daha tehlikelidir. Eğer bu tehlikeyi zamanında görmeseydik ve bütün çabamızı bu tehlikeyi uzaklaştırmaya yöneltmeseydik, böyle bir komünizm eğitiminin sonra kendilerini komünist sanacak bir milyon kadar delikanlı ve genç kız komünizm davasına büyük zarar verirdi." (L. Proleter Kültür...)

Komünist sloganlarla, Marksizmin dilini kullanmakla komünist olunamayacağı açıktır. Örgütlenmemizi, eğitimimizi marksist-Leninist öğretiye ve onun canlı özüne yapmamız gerekmektedir. Marksizmin en büyük özelliği, gerçek yaşamdan çıkması, kendisini gerçek yaşama uydurması ve gerçek yaşamı değiştirmesidir. Marksizmin kalıcı oluşu onun bu diyalektiği (uyumlu değişim) ortaya çıkarması ve uygulaması sayesinde. Yaşayan Marksizmi kavramanın "püf" noktası burasıdır. Yaşayan Marksizm derken bunu kastetmekteyiz. Marksist olmak, onun dilini, sloganlarını ezberlemekle olmuyor. Tam tersine objektif yaşamla, subjektif durumun çözümünü ve uyumunu kavramakla mümkündür. Bazıları dövmeyerek, ne yazık ki kimse böyle bir "reçete" bırakmamış diyebilir. Evet hiç kimse böyle bir "reçete" bırakmamıştır. Bırakmasına da gerek yoktu. Çünkü gelişen ve değişen yaşama hiç kimse "reçete" bırakamazdı. Öyleyse Marksizmi yaşatmak ve Marksist-Leninist örgütü yaratmak görevi, düşünen, yetenekli ve yaratıcı beyinlerin önünde bir görev olarak beklemektedir.

İ. FIRAT-PARİS

AÇIKLAMA

Çeşitli siyasi grupların ve kişilerin 12 Eylül ve sonrasını değerlendiren görüşlerinin yayınlanmasını burada kesiyoruz.

GÜN POSTAYLA KİTAP SERVİSİ

GÜN POSTAYLA KİTAP SERVİSİ Avrupa'da yaşayan biz Türkiye'lilerin her türlü kitap ihtiyacını en iyi bir şekilde karşılayabilmek için kuruldu. Her türlü çocuk kitabı, Türk ve dünya yazarlarından Hikaye ve Romanlar, Şiirler, Tiyatro, Deneme ve Röportajlar, Tarih, Felsefe, Politika, Ekonomi konularındaki kitaplar dağıtımını yaptığımız arasında.

Katalog isteyiniz

GÜN POSTAYLA KİTAP SERVİSİ
ADA Verlag- und Handels GmbH
Postfach 25 04 63 5000 Köln 1



YALANCININ MUMU



Antenler yalan söylüyorsa
Yalan söylüyorsa rotatifler
Olsa olsa yatıya kadar söyler.

KÜLTÜR(!) SAN'AT (!?) BİLİM (!!!)

Kültür'le, Sanat'la, Bilim'le hangi gazeteler ve dergiler daha çok ilgilenir?

Okurumuz, bu soruya hiç düşünmeden cevap verecektir: Tabii ki ilerici, demokrat yayın organları!...

Bilemediniz işte.. Renkli basını, ilerici yayınlardan çok daha büyük önem verir bu konulara.. Ne şaşınız?.. İlerici bir gazetede kültür-sanat yazıları kaçınılmazdır. Dördüncü, beşinci, altıncı sayfalarda.. Birinci sayfaya geçmek için ya yurtdışında ödül kazanmak gerekir, ya da hapse atılmak!.. (Allah'tan bu ikincisi sık oluyor da, daha büyük halk kitleleri yazarlarımızı, sanatçılarımızı, bilim ve kültür adamlarımızı azıcık daha tanıyorlar!..)

Ve buyurun boyalı basınının birinci sayfalarına!.. Bakın sanat, kültür ve bilim olaylarını ne de güzel değeriendiriyorlar!..

Önemli not: Sakın ola ki "Yahu bu kadar bilim adamına kıyıldı, üniversitelerden atıldılar, haberleri en arka sayfalarda miniciklik yer aldı.. Bu ne biçim gazetecilik?" filan demeyin. Gazeteciliğin önemli bir kuralı vardır: "Bir köpek bir adamı ısırsa, bu haber değildir, ama adam köpeği ısırsa, işte o zaman haberdır." Cunta değerli bilim adamlarını ısıtır, ısıracaktır tabii.. Bunda değişik bir şey yok ki ilk sayfaya basınsınlar!..

Strauss, Çetin Alp'e moral verdi

MÜZİK



Bavyera Başbakanı, şarkıcımıza «sempati toplamak, birinci olmak kadar önemli» dedi



Bülent Ersoy'a 3500 kişi çiçek yağdırdı

KILAVUZLU DEVEKUŞU OLANIN

- Çetin Alp kardeşimizi pek tanımayız.. Okuduğu "Opera" adlı şarkıya yapılan hücumlar pek de haksız sayılmazmış ne yazık ki.. Ama el sıkıştığı Bavyera başbakanı Strauss'u da, bizim hakkımızda düşündüğü iyilikleri de çok iyi biliyoruz. Strauss Çetin Alp'e yarışmadan önce iyi ki moral vermiş.. Ondan aldığı moralle çok iyi bir yarışma çıkardı Çetin Alp ve ertesi gün de Almanya'dan Türkiye'ye kesin dönüş yaptı. Tesadüf mü dersiniz?..

-"Bülent Ersoy" konusuna yorum katmayalım. O da "12 Eylül" zede!..

SİNEMA

"YOL" filmi, Almanya'da umduğunu bulamadı...

Gurbetçiler, Yılmaz Güney'e lanet okuyor

UYDUR UYDUR YAZ

Bayırlılar, "Halk adına" konuşma.. Yılmaz Güney'e küfür mü etmek istiyor?.. Kendi adına etmez, çünkü etkisi az olur.. Şöyle der: "Bu olay karşısında infiale kapılan gurbetçilerimiz, gazetemiz bürosunu telefonla arayarak: Yılmaz Güney'in yaptıklarından utanıyoruz, bu adam Türklüğün yüz karasıdır.. dediler" diye yazar.. Kimmiş bunu diyen, kaç kişi telefon etmiş?.. Nasılsa kimsenin araştırmasına imkân yok.. Arapça değil mi, uydur uydur söyle!... Gazetecilik değil mi, uydur uydur yaz!... Başka ülkelerden, başka şehirlerden gelen haberleri bir kenara bırakalım, ben bu filmi Köln'de ikinci ayında gördüm!..



TV

Gerçekler Türkiye aleyhinde tersyüz edilirken Türk işçileri infiale kapıldı

Bir hain Alman TV'sinde iftira kustu!

WDR'nin 1 Mayıs'ta bahane ederek Taksim'deki kanlı DİSK gösterilerini ekrana getirmesi vatandaşlarımız arasında büyük tepkilere yol açtı

«Türk programında, aşırı solun propagandası nasıl yapılır»

BONN (Akajans)-WDR'nin "Sizin vatanınız, bizim vatanımız" adlı televizyon programında, Aysim Atsız bir Türk sunucunun..... diye başlıyor, 1 Mayıs'daki DİSK gösterilerinin ekrana getirilmesinden duyduğu kızılgınlığı belirttikten sonra, klasik metoduna dönüyor: "... işçilerimizi uyarıp, vatan hasretini gidermeyi amaçlayan programın bir çeşit aşırı sol propagandasında kullanılması kınayan vatandaşlarımız, -bu ne biçim Türk programıdır? Alman televizyonu bizi hangi yola sevk etmek istiyor?. Türk programında aşırı solun propagandası nasıl yapılır? Diyerek bu yayını "Protesto" ettiklerini....."

"İHANETİN SORUMLUSU" ARANIYOR

Birinci sayfaya J.R'dan başka televizyon haberi nasıl girer?.. İşte gördüğümüz gibi!.. Baskıya girdiğinde küçülüp okunamaz hale geleceğini hesaba katarak, iki haberin de özünü tekrarlıyalım:

BU İHANETİN SORUMLUSU KİM?"

Gerçekler Türkiye aleyhine tersyüz edilirken Türk işçileri infiale kapıldı.

BİR HAIN ALMAN TV'SİNDE İFTİRA KUSTU.

Şerafettin Kaya adlı Türkiye kaçını bir avukat, rejim aleyhinde "işkence" yalanlarını hiç yüzü kızarmadan sıraladı.

İltica dilekçesi rededilen Şerafettin Kaya'nın yalanlarını Alman sipiker de destekledi..

Yayını çoğunuz izlemişsinizdir, kendi yorumumuzu katmıyoruz. Şimdi diğer haberin büyük satırlarını da tekrarlıyalım:

Bir Mayıs'ı bahane ederek Taksim'deki kanlı DİSK gösterilerini ekrana getirmesi vatandaşlarımız arasında büyük tepkilere yol açtı.

TÜRK PROGRAMINDA AŞIRI SOLUN PROPAGANDASI NASIL YAPILIR...

Bonn (Akajans) - WDR'in "Sizin vatanınız, bizim vatanımız" adlı televizyon programında, Aysim Atsız bir Türk sunucunun..... diye başlıyor, 1 Mayıs'daki DİSK gösterilerinin ekrana getirilmesinden duyduğu kızılgınlığı belirttikten sonra, klasik metoduna dönüyor:

"... işçilerimizi uyarıp, vatan hasretini gidermeyi amaçlayan programın bir çeşit aşırı sol propagandasında kullanılması kınayan vatandaşlarımız, -bu ne biçim Türk programıdır? Alman televizyonu bizi hangi yola sevk etmek istiyor?. Türk programında aşırı solun propagandası nasıl yapılır? Diyerek bu yayını "Protesto" ettiklerini....."

Bu yazının yarısı okuyucuya ise, öteki yarısı ise WDR yönetimine. Aysim Atsız'ı jurnallayıp ayağını kaydırmayı amaçlıyor.. İlk yarısının hedefine ulaşamayacağını biliyoruz. Sağın maaşlı adamlarıyla konsolosluğun çevresindeki çıkarıcılardan başka kimsenin kılı kıpırdamaz, kimse bu tahrike uymaz, bu belli bir şey.. Fakat WDR yönetimi böyle saldırılarla adam harcar mı?.. Veya Aysim Atsız bıkıp da geri çekilir mi?.. Bir hedefleri de bu olsa gerek..

Bizce bunlardan çıkarılacak başka dersler var. Özellikle Demokrat Türkiye olarak!.. Boyalı basın ilerici yayınları, ancak belli bir yaygınlık sağladığı vakit saldırıyor!.. Radyoda, televizyonda ses getirdiğinde.. veya kitap olarak basılıp yankı getirmişse.. Onun dışında saldırıyor bile!.. Kavgaın taktiklerinde oldukça başarılı olduklarını kabul etmek zorundayız..Ama onların para gücüne karşılık bizde GERÇEĞİN gücü var.. Bu gücü daha iyi kullanmayı bilmeliyiz!..

Bahreyn "Türk Haftası"na doyamadı

PRENSES İHRACATI

Savulun ey petrol şeyhleri!.. Sanat temsilcilerimiz geliyor.. Bahreyn'de Türk Prensesi Banu, Zühal Yorgancıoğlu yönetiminde mankenlerimiz, Sezen Aksu, daha kimler kimler...

Arap şeyhliklerine çok şey ihraç ettiğimizi duymuştuk ama, "Prenses ve göbek dansı" ihraç ettiğimizi yeni öğrendik.. Tereciye tere satmak az başarı değil, küçümsemeyin!..



GÖBEK BÖYLE ATILIR Prenses Banu da Bahreyn'deki bu...

AMAN DOKTOR, CANIM DOKTOR

Sevgili doktorumuz Yetkin Güran!.. Bu buluşun bizi ne kadar mesut etti bilemezsin.. Allah rızası için boşver 30 çocuğu da, şu buluşunu bizin boyalı basın üstünde dene.. Alla büyüktür, belki bulduğun ilaç bir işe yarar da bu geri zekâlıların şerrinden kurtuluruz.. (Sana bir sır daha vereyim.. Atla, Ankara'ya git.. Çankaya semtinde ve Danışma Meclisi'nde müşteri kaynıyor.. Haydi gene, köşeyi döndün sayılır!..)



Gerri zekâlılığın tedavisi bulundu

Sosyalist kadın hareketleri

Ayşe DANIŞ

1871'de Komünün uğradığı yenilgi Avrupa'da işçi hareketini Fransa'dan, Almanya'ya kaydırdı. Almanya 1870'lerden 1914'lere dek sosyalist çizgide gelişen feminizmin en güçlü olduğu ülke haline geldi.

Alman işçi önderlerinden Lasalle "Kadınların rolünün ailenin mutluluğunu sağlamaktan ibaret olduğunu" savunurken, Bebel, kadınlara eşit haklar verilmesini savunuyordu. Bebel, marksistlerin kadınlara ilişkin görüşlerini "Kadın ve Sosyalizm" adlı kitabında topladı. Bebel temel olarak, kadınların ancak sosyalizm için verilen sınıf kavgasına katılarak kurtulabileceklerini, kadınların kurtuluşunun ancak sosyalizmin inşası ile olanaklı olduğunu savunuyordu. Bebel'in savunduğu kadın erkek eşitliği ilkesi, 1891'de SPD'nin parti programına resmen alındı.

Diğer yandan II. Enternasyonelle birlikte işçi sınıfı içinde gelişen kadın hareketi, burjuva kadın hareketine karşı açıkça tavrı aldı. Clara Zetkin Alman delegesi olarak katıldığı 1889 Paris Kongresinde, burjuva feminizmini karşı devrimci olarak niteliyerek, işçi kadınların, burjuva kadınlarla işçama girişimlerini kesin olarak mahkum etti.

1910'da Kopenhag'da toplanan 2. Kadın Enternasyonelinde yine Zetkin'in önerisi ile 1857'de New York'ta 40 000 kadın işçinin greve gittiği gün olan 8 Mart Uluslararası Emekçi kadınların mücadelesi ve dayanışma günü kabul edildi. Aynı kongrede, tüm erkekçi kadınların, savaşa karşı mücadele etme kararı aldılar.

Ertesi yılın 8 Martında, tüm Avrupa ülkelerinden yüzbinlerce kadın emekçi, eşit işe eşit ücret, oy hakkı ve savaşa karşı sloganlarla sokaklara dökülerek, gösteriler yaptılar.

1917 devrimiyle birlikte, kadın hakları konusunda o güne kadar girilen deneylerin en cüretkârı S.S.C.B. de başlatıldı.

Kadın sorunları üzerindeki çalışmalarıyla tanınan Alaksandra Kollantai'nin çabasıyla Petrograd'da, 50 bin kadının temsil edildiği bir kadın kongresi toplandı. Bu kongrede yapılan tartışmalar sonucunda 1917 Aralıkından itibaren kadınların, sosyal ve ekonomik statüsünü yeniden düzenleyen bir dizi yasa çıkarılmaya başlandı. 1918'de ana ve çocuk sorunlarını ele almak üzere merkezî bir büro kuruldu. 16 hafta doğum izni, boşanma hakkı, yeni evlilik yasası, kadınlara eşit çalışma, eğitim ve eşit siyasal haklar tanıyan yasalar çıkarıldı.

Kolontai, kadın devrimini salt bir ekonomik özgürlük sorunu olarak görmüyordu. Evlilik kurumunun kadın ve erkek ilişkilerinin köklü bir biçimde değiştirilmesini öneriyordu. Kadının kurtuluşunun, kadınların ilişkilerinde, erkekler kadar özgür olmalarına olanak veren yeni bir ahlak anlayışının geliştirilmesini de zorunlu kılan yeni bir eğitim devrimine bağlı gördüğünü, bu dönemde yazdığı yazılarda ve verdiği konferanslarda açıkça savunmaktaydı.

Kadın hakları konusundaki bu girişimler, 1924'den sonra (Lenin'in ölümüyle) gerilmeye başladı. Stalin'in iktidara gelmesiyle Kollontai "sol muhalefet" ilan edilerek görevden uzaklaştırıldı. Kadınların hakları yeniden kısıtlandı. Kürta yasaklandı. "Kutsal aile" yeniden diriltildi.

ANNELER GÜNÜ KUTLANDI

Anneler gününe gerek kalmayacak güzel günlere...

Anneler günü ilk kez 1906 yılında Anna Jarvis adındaki bir Amerikalının, annesinin 1. ölüm yıldönümünde bir dost toplantısı düzenlemesiyle ortaya atıldı. Daha sonra bu anma törenini kilisede düzenleyen Anna, yaşadığı kentte annesinin ölümünün bir anneleri anma günü olarak kutlanmasını sağlamak için çabalarını sürdürdü. Bu çabaların sonucunda 1913 yılında ABD Parlamentosu Mayıs ayının ikinci pazarını anaların onuruna bayram ilan etmeye karar verdi. İlk Anneler Günü Bayramı 9 Mayıs 1914 yılında, ABD Başkanı Wilson tarafından açıldı.

Tarihsel süreç içinde, üretim ilişkilerinin farklılaşmasıyla birlikte kadının konumunda büyük değişiklikler meydana geldi. Anaerklî dönemde saygın bir konuma olan kadın, bu yerini süreç içinde yitirdi. Kapitalist üretim sürecine girilmesiyle birlikte kadınların sırtına ek bir sömürü yüküldü.

Tüm bu süreçler boyunca kadın, üretim ilişkileri dışında salt kendi yaşamını sürdürmek değil, en azından kendi yavrusunun hayatını devam ettirmekten de sorumlu olmuştur. Analar insanlığın üremesi işlevini yüklenmişlerdir ki, bu doğanın dışı cins tanıdığı bir ayrıcalıktır. Bu nedenle analık, gerçekten yüceltmeye değer, kutlanmaya değer bir nitelikler.

Ancak kapitalist dönemde kadın analık konumundan dolayı daha çok ezil-

Not: Bu yazı dizisi, 1789 Burjuva devrimleri başlangıcı ile ilk sosyalist devrimin yapıldığı 1917 ler arasındaki zaman diliminde, gelişen Kadın Hareketlerine ışık tutma çabasıyla yapılan bir deneme olarak ele alınmalıdır. Bir çok ayrıntılar atılarak genel bir çizgide kalınmaya çalışılmıştır. Bu dönemin kadın hareketleri, yine aynı dönemin sınıf mücadeleleri paralelinde ele alınmıştır. Örneğin burjuva ve emekçi kadınların önceleri kopuk olmayan mücadeleleri ve hatta burjuva kadınların önderliğinde gelişen feminizmin giderek sınıfsal temelde netlik kazanması ancak sınıf mücadelesi bütünlüğünde anlaşılabilir bir olgudur.

Böyle bir yazının bütünlüğü açısından ele alınması gereken bir çok konu bulunmaktadır. Sosyalist ülkelerde kadın sorununun ne denli çözüldüğü veya çözülmediği, kapitalist ülkelerdeki kadın hareketlerinin bu günkü konuları vb. de incelenmesi gerekmektedir.

Özellikle irdelenmesi gereken bir diğer yanda: yaşadığımız ülke olan Almanya'da Türkiye'deki kadınların durumudur. Bu denemede, saydığımız bu konularda bir tartışmanın başlangıcı olarak ele alınmalıdır.

meye, daha katmerli sömürülmeye başlanmıştır. Evindeki bütün işlerden, yavrusundan sorumlu olan kadın, insanlık onuruna uygun bir yaşantıyı sürdürmek için evin dışında bir işe çalışmak ve para kazanmak zorundadır. Analar, layık oldukları saygı konuma getirilmeyen bu düzen içinde olanaksızlığını bilen, ama bu düzen sürsün isteyen Burjuva Devlet Başkanları kimseye zarar dokunmayacak, üstelik yeni tüketim alanlarının gelişmesine yardımcı olacak bir saygı sunma girişimini seve seve benimsemis olsalar gerek.

Evet ne yazık ki analar böylesine bir gönül almaya gerek duyar hale gelmişlerdir. Çağdaş toplumda saygınlığı yitirmiş bir emek makinası olan kadın-ana yılda bir kez de olsa kendisine sunulacak sevgi ve saygıya gereksinim duymaktadır.

Bizim anneler günündeki hedefimiz, kadınlarımızın-analarımızın insanca yaşayacağı, evlat acısı, iskence, darıgacı, işsizlik, açlık, sömürü ve çıkar ilişkilerinin olmadığı bir düzeni gerçekleştirmek olmalıdır. Bizim annelerimize vereceğimiz en güzel hediye bu uğurda mücadele etmek olacaktır.

Analarmızı sömürsüz, evlat acısız, insanın insanca yaşadığı ve analarmızın saygı ve sevgi görmek için özel günlere gerek duymayacağı, güzel, mutlu günlerin özlemiyle selamlarız.

Gençlerin dramından çizgiler:

Her genç kızın başına gelir

Feride ERDOĞMUŞ

Ayşegül henüz 17 yaşında. Şimdiye kadar jilette bileğini kesme, fazla miktarda uyku hapi alma, zehir içme gibi intihar yollarını denemiştir. En son denemesi pencereden kendisini atma olmuş. Mısır bulduğu ev ikinci katta olduğu için birkaç çizik dışında önemli yaralar almadan bu kez de kurtarıldı. Sakinleştirici haplar, yattığı hastahane'nin psikiyatri bölümünün yürekleri su serpen bakıcıları, ses tonunu ninni söyler gibi ayarlayan sarışın, genç güzel alman kadın doktorun özenli davranışı ne kadar da rahatlatıcı. Ne var ki, kısa süre sonra tüm sorunlar eskisinden farkıyla olarak dikiliverdi Ayşegül'ün karışına.

Annesi bundan 15 yıl önce Almanya'ya işçi olarak gelmiş. Daha sonra da babası. Ayşegül dört kızın en küçüğü. Önceleri ablaları ile birlikte Türkiye'de akrabaların yanında kalmış, sonra Almanya'ya gelmişler. Bu arada işsiz kalan baba Ayşegül'ü de alarak Türkiye'ye dönmüş. Ayşegül bu kez anneannesinin yanında birkaç yıl geçirmiş. Baba Türkiye'de kendisine ikinci bir eş bulmuş.

Ayşegül ise ilkokulun dördüncü sınıfından ayrılarak Almanya'ya özannesinin yanına postalanmış. Burada bir "Türk sınıfı"na başlamış. Fakat çalışan anne dört çocuğun ağırlığını, Ayşegül'ü son bir kez Türkiye'deki anneanneye devrederek hafifletmeye çalışmış. Ayşegül yeniden Türkiye'de ilkokula başlamış.

Ne var ki anneanne kısa süre sonra hastalanınca Ayşegül bir kez daha Almanya'nın yolunu tutmuş. En son Almanya yerleşikliği beş yıldan beri sürmekte. Bütün bunlara ek, sık sık Almanya'ya gelecek çalışan annenin birikmiş paralarını alan, karısını kızlarını hırpalayan bir baba, geri zekalı bir abla, yaşamını yönlendiren olaylara akıl erdiremeyen, bir akıntıya kapılmışcasına yaşayan sevecen, yumuşak, fakat caresiz bir anne var evde. Ve de hala bundan 10-15 önceki Türkiye havasında

yaşayan komşular. Öte yandan, son iki yıldır Almanya'da yaşayan tüm Türkiye'lileri saran kesin dönüş dalgası Ayşegül'ün evinde ve çevresinde de beyinleri kaplamış. Anne, tüm sorunlarının çözümü olarak gördüğü bu "dönüş" düşüncesine sarılmış şimdi. Gelgelelim beş yıldır artık yer değiştirmeyen Ayşegül için bunun ne demek olduğunu anlamak pek de güç olmasa gerek.

Artık oradan oraya atılmamak, okulu bitirip bir iş sahibi olmak, herkes gibi yaşayabilmek isteyen Ayşegül'e tek yol gösterilmekte:

"Evlersen burada kalırsın."

Oysa, sevebileceği ve kendisine uygun bir gördüğü bir eş seçmek gibi sağlıklı bir yaklaşımdan hareket ederek çevresinde eş adayı arayan Ayşegül, Almanya'da kalabilmenin aceleciliğiyle sağlıklı olmayan ve çok ileriye götürülen ilişkilere girmiş şimdi. Bir çocuk aldırma, iki, üç kez terk edilme, en son olarak da yakın ilişkide olduğu gencin, onun gözleri önünde bir alman kıızıyla sevişmesi. Üstelik "sen Türk kızsın, ne yapsan alman kızları gibi olamazsın" diye hakaret etmesi. Her olaydan sonra evdeki ve çevredeki Türkiye'lilerin tepkisi karşısında bir intihar girişimi.

Ayşegül'ün bugün içinde bulunduğu durum, iki ayrı kültür, iki ayrı ülke arasında posta paketi gibi getirilip götürülen, birbirine zıt bireysel ve toplumsal değerler bombardımanına tutulan herhangi bir genç kızın başına gelebilir.

Çağdaş bir ortamda insan gibi yaşamak, çalışmak, kendi yaşamını kendi yönlendirmek gibi onurlu istemlerden hareket eden 17 yaşında bir Türk kıza, şimdi ailesinin ve çevresinin kendisine yakıştırdığı onursuzluğu nasıl taşıyacak?

Ayşegül, annesinin sandığı gibi "süti bozuk" mu? Yoksa, insana insan değilde araç gözüyle bakanların mı, insanların eğitimi, öğrenimi gibi, çalışmak gibi, yuva kurmak gibi en temel haklarını hiçe sayan siyasal düzenlerin mi süti bozuk?

Özgüden'in açıklaması:

Gazetemiz yazarlarından Doğan Özgüden, Tercüman'da yayınlanan provokatif bir iddia üzerine aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

Tercüman Gazetesi'nin 29 Nisan 1983 tarihli Avrupa başında adımın da karıştırıldığı bir haber yayınlanmıştır.

Haberde, "TKP yönetiminin TİP'lilerin eline geçtiği" ileri sürüldükten sonra, "Türk istihbarat teşkilatlarının belirlemelerine göre, Nabi Yağcı'nın Türkiye Komünist Partisi bünyesindeki klikleri ortadan kaldırmak için yaptığı 'asgari müşterekte birleşelim' çağrısına Doğan Özgüden arabuluculuk yapıyor. 1960 sonrasında faal komünistlerinden olan Doğan Özgüden'in bu maksatla Avrupa'da mekik dokuduğu ve Doğu Perinçek ile Türkiye Devrimci Komünist Partisi dışındaki tüm marksist kuruluş ve kişilerle görüştüğü veya görüşmeye çalıştığı belirlendi," denilmektedir.

1. Gerek partili olarak, gerek partisiz olarak, otuz yıllık sosyal ve siyasal mücadelede Türkiye'de sınıfsız komünist bir toplum kurulması hedefi, benim için daima yol gösterici olmuştur ve olmaktadırla devam edecektir. Bu hedefin gerçekleşmesinin vazgeçilmez koşulu olan Türkiye devrimci güçlerinin birliğinin sağlanması'na katkıda bulunmak her devrimci için benim için

başta gelen görevimdir. Yer aldığım tüm örgüt ve yayın çalışmalarında, ayrım gözetmeksizin tüm devrimci güçlerin kapsamlı birliğinin sağlanmasını için gayret gösterdim, göstermekteyim.

2. Ancak bu devrimci görevi, üyesi olmadığım herhangi bir parti adına yürütmem söz konusu olamaz. Kaldı ki herhangi bir partinin de, üyesi olmayan kişiyi, gerek iç sorunlarının çözümünde, gerekse, dış yönelik çalışmalarında böyle bir görev vermesi düşünülemez.

3. Hiç bir zaman Türkiye Komünist Partisi üyesi olmadığım gibi, daha önce üyesi bulunduğum Türkiye İşçi partisi'nden de 1981 Haziran'ında TİP yöneticilerinin genel politikalarını ve dar kapsamlı birlik anlayışını benimsemişliğim için ayrılmış bulunuyorum.

Bu bakımdan, haberde bana atfedilen misyonun gerçekte uzaktan yakından ilgisi yoktur. İddia, MİT hizmetindeki çevrelerin, faşist diktatörün uyguladığı sansür nedeniyle devrimci ve demokratların cevap hakkını kullanmaktan yoksun kalmasından yararlanarak, kafa karıştırmak üzere tezgahladıkları provokasyonların yeni bir örneğidir.

Yücel FEYZİOĞLU

KELOĞLAN BABASINI ARİYOR



ÇOCUKLARA MASALLAR

Sehrin bir büyük caddesine inmişler. Keloğlan, oradan geçen bir Alman'a adresi göstermiş.

- Du mußt auf diese Straße entlang gehen, dann dritte Straße rechts. (Bu yol boyunca git, sağdan üçüncü cadde)

- Ne diyorsun sen? Anlamıyorum. Alman tekrar anlatmış.

- Anlamıyorum. Ne diyorsun? O sırada yoldan geçen bir Türk çocuğu onları görmüş. Yanlarına gelmiş.

- Kardesim, bir şey mi istiyorsun? - Hah, sen Türk müsün? - Evet, Türk'üm.

- Aman ne olur, bana şu adresi göster.

Cocuk adrese bakmış. Evin adresi yazılıymış.

- Peki, göstereyim.

Keloğlan, Kartal abiye dönmüş:

- Kartal abi, sen bizi havada takip et.

Cocuk sasırılmış:

- Bu kartal senin mi? - Evet, benim arkadaşım.

- Aman ne güzel bir Kartal bu böyle! Nereden buldun onu? Ne olur beni de bindir.

- Peki, gel binelim.

Kartal abinin üstüne binip cadde-

lerin üstünden geçmeye başladılar. Sonunda babasının oturduğu evi bulmuşlar. Kapının üstündeki isimleri çocuk okumuş. Keloğlan'ın babasının adını görememiş. En alttaki zile basmışlar. Bir Alman kadın kapıyı açmış:

- Kimi arıyorsunuz? - Bu çocuğun babasını. Burada oturuyormuş. Onu arıyoruz.

- Adı ne? - Mustafa Yelestiren.

- Haaa... er hat umgezogen. (O taşındı).

Adresini biliyor musun?

- Bilmiyorum.

- Peki ne yapalım şimdi?

- Bilmem.

Keloğlan merakla onları seyredermiş. Sonunda dayanamamış:

- Ne diyor, bana da söyle.

- Baban taşınmış.

- Ooooo, taşınmış mı?

- Taşınmış ya.

- Ne yapalım şimdi?

- Bak, gidip yabancılara polisine soralım. Belki onlar nereye taşındığını bilirler.

Hemen yabancılara polisine gitmişler. Ama saat geç olduğu için orası kapalıymış. Arkadaşı:

- Kusura bakma, çok geç oldu.

benim gitmem gerek.

- İyi ama ben ne yapayım? Hiç Almanca bilmiyorum, dardımı anlatamıyorum.

Cocuk, Keloğlan'ı fabrikanın önüne götürmüş:

- İşte burası. Kusura bakma daha fazla kalamam. Annem çok meraklıdır. Sana adresimi vereyim. Sıkırlırsın, yardıma ihtiyacın olursa gel. Sana, elimden gelini yaparım. Yalnız sakın unutma. En kısa zamanda Almanca'yı öğren ha!

Birbirlerine veda etmişler. Çocuk ayrılıp gitmiş. Keloğlan fabrikanın kapısına gelmiş. Kocaman bir cam kapıymış, tam kapıya vanaşmış "şak" diye kendiliğinden açılmış mı? Keloğlan çok korkmuş ve geri geri kaçmış. Bir taraftan da:

- Anacığım... Burayı cinler tutmuş, diye bağırmış.

Biraz bekledikten sonra "Cinleri ürkütmeden gireyim" demiş. Ayaklarının ucuna basa basa yaklaşıp. Ama kapı "şak" diye yine açılmaz mı? Keloğlan yine kaçmış.

- Ben buradan geçmem, demiş. yoksa cinler beni yakalayacak.

Bası önünde, gitmiş bir köşeye oturup düşünmeye başlamış.

Devamı gelecek sayıda

1 MAYIS BÜTÜN DÜNYADA TÖRENLERLE KUTLANDI

1 Mayıs işçi bayramı bütün dünyada çeşitli törenlerle kutlandı. Bu kutlamalara Türkiyeliler de katıldılar. Almanya'nın hemen hemen bütün kentlerinde yürüyüşler yapıldı. Dayanışma geceleri düzenlendi. Amsterdam'da ilk kez Hollandalıların ve Yabancıların ortak düzenlediği bir geceyle 1 Mayıs kutlandı. Avustralya'da ise yasal olarak tanınmayan işçi bayramı. Sydney ve Melbourne şehirlerinde kutlandı. Belçika'da Hasselt şehrinde yapılan yürüyüşe Türkiyeliler geniş bir şekilde katıldılar. Paris'te ise onbinlerce Fransız, Latin Amerikalı, Afrikalı ve Türkiyeli kolkola yürüdüler.



BRAUNSCHWEIG

1 Mayıs kutlanması yaşanan ekonomik kriz, işsizlik ve baskılara rağmen bu yıl Braunschweig'te sönük ve cansız geçti. Havanın soğuk ve yağmurlu olmasının da etkisiyle bu yıl geçen yıllara nazaran daha az oldu. Yaklaşık 5 bin civarında insan yürüyüşe katıldı.

Yabancılar Falken grubu ile birlikte kortej oluşturdu. Yürüyüş sırasında sık sık şu sloganlar atıldı:

- Bölünmeyelim, birleşelim!
- Yabancı düşmanlığına karşı mücadele edelim!
- Zorla geri dönmeyeceğiz
- Yaşasın uluslararası dayanışma!
- Yaşasın 1 Mayıs!

- İşkenceci generallere yardıma hazır!

Yürüyüş sonunda sendikacıların yaptıkları konuşmalarda "Yabancı sorunlarına" değinmemeleri biz yabancılar açısından oldukça üzücü oldu. Daha sonra DBG'nin düzenlediği 1 Mayıs eğlencelerine Türkiyeliler folklor ile katılarak dikkati üzerlerine çektiler.

KREFELD

BİRKOM'un çağrısı üzerine yapılan toplantılar sonucunda alınan kararlar Türkiyeli örgütler BİRKOM, Avrupa Dev-Genç, FIDEF, ve Kurtuluş bu yıl ki törenlere yabancılar bloku olarak katıldılar. Birliğin ilk kez gerçekleştirildiği eylem oldukça başarılı oldu.

Yürüyüşte daha önce kararlaştırılan sloganlar atıldı.



KREFELD'DE YABANCI DÜŞMANLIĞINA KARŞI YÜRÜYÜŞ YAPILDI

Son günlerde Krefeld'de Neo-Nazi-lerin saldırılarını artması üzerine "Krefeld'de Nazi terörüne Son-Yabancı düşmanlığına karşı elele" sloganıyla bir yürüyüş düzenlendi. 14 Mayıs günü yapılan yürüyüşe 300 kişi katıldı.

Krefeld'de Ocak başından beri Neo Nazilerin saldırılarını artmıştı. Önceleri pul yapıştırmak ve bildiri dağıtmak gibi eylemlerle işe başlayan naziler, daha sonra Türkiyelilerin dükkanlarına karşı kundaklama girişiminde bulundular. Bu girişimlerine karşı koymaya çalışan Almanları da döven faşistler, son olarak Krefeld Ross caddesindeki bütün arabaları Gamalı haçlarla ve bir Türkiyelinin dükkanının camına darağacı resmi çizdiler.

DÜSSELDORF

Buradaki törenlere 5000 kişi katıldı. Alman Sendikalar Birliğinin düzenlediği gösteriye yabancılar kalabalık bir şekilde katıldı. Türkiyeli örgütler BİRKOM, Düsseldorf İşçi Derneği, Düsseldorf Türkiyeli İşçi Gençlik Birliği ve Demokrasi için Birlik, Düsseldorf komitesi ortaklaşa bir kortejde, DİDİF taraftarları ayrı bir kortejde olmak üzere iki ayrı kortejde yürüdüler. Yürüyüş boyunca sık sık şu sloganlar atıldı:

- Yaşasın 1 Mayıs
- Yaşasın uluslararası dayanışma!
- Yabancı düşmanlığına karşı omuz omuza!
- DİSK'e özgürlük!

Miting alanında sendika temsilcileri tarafından yapılan konuşmalarla yabancı düşmanlığı kınandı. Daha sonra düzenlenen kültür programında DGB korusu çıktı ve Düsseldorf İşçi Derneği folklor ekibi çeşitli halk oyunları oynadı.

MÜNSTER

DGB'nin düzenlediği 1 Mayıs gösterisine Münster'de Türkiyeliler kalabalık bir şekilde katıldılar. BİRKOM olarak katılan Türkiyeliler adına bir temsilci gösterinin bittiği alanda sendika yetkililerinin yanı sıra bir konuşma yaptı, konuşmada büyüyen yabancı düşmanlığı, yabancılar aleyhine alınan sert önlemler ve Türkiye'deki askeri cunta anlatıldı.

Bu gelişmeler üzerine, çeşitli Alman ve Türkiyeli örgütlerden oluşan "Yabancı Düşmanlığına Karşı Komite" bir imza kampanyası açtı ve topladıkları imzaları kentin Belediye başkanına, Şehir idaresine gönderdiler.

STUTTGART'TA İŞSİZLİĞE KARŞI BÜYÜK YÜRÜYÜŞ YAPILIYOR

4 Haziran'da Stuttgart'ta, boyutları her gün biraz daha artan işsizliğe karşı büyük bir yürüyüş yapılacağı öğrenildi.

DGB'nin düzenlediği yürüyüşü, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu ve çeşitli kuruluşlar destekliyor. Türkiyelilerin de aktif bir şekilde katılacağı yürüyüşlerin, önümüzdeki aylarda diğer şehirlerde de tekrarlanması bekleniyor.

BELÇİKA'DA 1 MAYIS COŞKUyla KUTLANDI

Belçika'nın Hasselt şehrinde düzenlenen 1 Mayıs gösterisine Türkiyeliler kalabalık bir şekilde katıldılar.

Türkiyeli ve diğer yabancı göçmen işçilerin kortejin en sonunda yürümelerine rağmen düzenli ve disiplinli olmaları halkın dikkatini çekti.

Kortej boyunca Türkiyeliler şu sloganları attılar:

- Yaşasın 1 Mayıs!
 - 1 Mayıs 77'nin hesabı sorulacak!
 - 1 Mayıs şehitlerinin anısı mücadeleimizde yaşayacak!
- Gösteri, bitiş alanında yapılan konuşma ile son buldu.

AVUSTURALYA'DA SYDNEY VE MELBOURNE'DE ÇEŞİTLİ GÖSTERİLER YAPILDI

1 Mayıs işçi bayramının yasallaşmadığı Avustralya'da Sydney ve Melbourne kentlerinde çeşitli gösteri ve yürüyüşler yapıldı.

Melbourne'de yapılan yürüyüşe katılım geçen seneye göre daha az oldu. Ama bu yıl Latin Amerikalıların katılımı daha fazla idi.

1 Mayıs günü düzenlenen yürüyüşe Türkiyeli örgütlerden ATİB (Avustralya Türkiyeli İşçiler Birliği) ve ATKD (Avustralya Türk, Kürt Kültür Derneği) birlikte katıldılar. VTEB (Viktorya Türkiyeli Emekçiler Birliği) ise ayrı yürüyüşü. Yürüyüşün sonunda mitingin yapılacağı alanda Türkiyeli örgütler bir sergi açarak Türkiye'deki cuntayı ve sürmekte olan siyasi davalardaki gelişmeleri sergiledi.

Sydney'deki gösterilere ise Türkiyelilerin katılımı oldukça yüksek oldu. Burada Türkiye'deki idam ve işkence-leri anlatan iki skeç oynandı.

AMSTERDAM'DA HOLLANDALI VE YABANCILAR BİRLİKTE 1 MAYIS KUTLADILAR

Amsterdam'da ilk kez Hollandalı ve yabancılar birlikte 1 Mayısı kutladılar.

Hollandalı sol partilerin, örgütlerin ve yabancıların katıldığı 1 Mayıs gösterisine, yürüyüş ve geceye 3000'in üzerinde katılım oldu.

Özellikle, BİRKOM, HTİB, Halk-Der, Partizan olarak katıldılar.

Yabancı örgütler adına yapılan konuşmada Hollandalılar, Türkiye, Türkiye-Kürdistanı, El Salvador ve diğer Latin Amerika ülkeleri ile dayanışmaya çağrıldı. Bu amaçla, eyleme katılan bütün gruplar, 1 Mayıs gösterileri için oluşturulan komitenin görevine devam etmesi konusunda anlaşılar.

Komite Haziran ayı içerisinde FNV sendikasının gerici hükümet politikasına karşı düzenleyeceği eylemlere katılacaklarını açıklayarak çalışmalarına başladı.

DGB VE GEW TÜRKİYELİ SENDİKACILARLA DAYANIŞMA GECESİ DÜZENLEDİ

Alman Sendikalar Birliği (DGB) ve Alman Öğretmenler Sendikası (GEW) Köln şubesi Türkiye'deki tutuklu sendikacılarla dayanışma gecesi düzenlediler.

19 Mayıs Perşembe günü saat 19.00 da ZOLLstock'ta Gesamtschule salonunda yapılacak geceye; Prof. Wolter Fabian, Yücel Top, Gültekin Gazioğlu, Kosta Pappas, Klaus Thüsing, DGB Temsilcisi, Al. Fuat Saka ve Folklor grupları katılacak.

avukatınız diyor ki

Hans OHM

Süresiz oturma izni (Unbefristete Aufenthaltserlaubnis) ve özel çalışma izni (Besondere Arbeitserlaubnis)

Batı Almanya'daki kriz dönemlerinin olumsuz gelişmeleri karşısında, yabancıların vakit geçirmeden çalışma şartlarını mümkün olduğunca sağlama almaları yararlıdır. Bu sayıda, Batı Almanya'daki işçi göçmenlerin oturmaları ve çalışmaları açısından önemli olan iki noktaya değinmek istiyorum. Birincisi, süresiz oturma izni (Unbefristete Aufenthaltserlaubnis) ikincisi, özel çalışma izni (Besondere Arbeitserlaubnis) konularını değişik yönleriyle anlatacağım.

Bence "yabancılar sorununda" tek olumlu çözüm, göçmen işçilerin Alman vatandaşlığına alınmamasıdır. Özellikle son günlerde göçmen işçilerin oturma izni vb. haklarının ne denli pamuk ipliğine bağlı, insan onuruyla bağdaşmayan göstermelik haklar oldukları açıkça gözlenmektedir.

Diğer taraftan, değişik türleri olan oturma izninin en yararlı olabilecek olanı (süresiz) nedense en az başvurulan türü olmaktadır.

SÜRESİZ OTURMA İZNİ

Bir çok yabancı, kendisini ikide bir yabancılar dairesinin kapısını çalmaktan kurtaran, uzunca süreli bir oturma iznini yeterli buluyor. En iyisi ise süresiz oturma izni almaktır.

Süresiz oturma izninin, sık sık Yabancılar dairesine gitmemekten öte getirdiği yararları bulunmaktadır. Örneğin, çocukların ve Almanya dışında evlenildiğinde eşlerin getirtilmesinde kolaylık sağlanması açısından faydalıdır. Aile birleştirilmesinde çıkarılan zorluklar karşısında bir güvencedir. Özellikle sosyal yardım alındığı zaman çok önemlidir. Bilindiği gibi sosyal yardım alan yabancıların oturma izinleri iptal edilir. Süresiz oturma izni olan bir yabancı için ise durum farklıdır. Oturma izni iptal edilemez.

KİMLER OTURMA İZNİ ALABİLİRLER

1- Beş yıl aralıksız Batı Almanya'da oturmuş olanlar süresiz oturma izni alabilirler. Almanya dışında geçirilen tatiller, hastalık nedeniyle rapor alınması durumlarında Almanya dışında geçirilen süreler de bu beş yılın içinde sayılırlar. Askerlik için Almanya dışında geçirilen zamanlar süreyi uzatır. Yeniden başlatmaz.

Ayrıca, 16 yaşını dolduran her yabancının oturma müzadesi alması zorunludur. Ana veya babanın süresiz oturma izni varsa çocuklar için 5 yıl aralıksız kalıp kalmadıklarına bakılmadan süresiz oturma izni alınabilir.

2- Süresiz oturma izni almak isteyen yabancılar basit günlük almanca konuşma ve anlama şartı getiriliyor. Bence bu olumsuz bir koşul sayılmaz. Biraz almanca konuşması her yabancıyı yararınadır.

3- Almanya'da yaşayan ve okul çağındaki olan çocukların okula gittikleri, okuldan alınan bir belge ile kanıtlanmalıdır.

4- Ağır suç tanımına giren bir suçtan dolayı ceza alınmamış olması gerekir.

İşsiz iseniz süresiz oturma izni alamazsınız. Başvuruda bulunduğunuz sırada geçici de olsa bir yerde çalışıyor olursanız (yada çalışıyor görünürseniz) iyi olur. Daha sonra yine işsiz kalabilirsiniz. Bu durumda verilen izin geri alınmaz.

6- İkinci kuşaktan birisi süresiz oturma izni için başvurduğunda ya kendisinin yada ana veya babasının özel çalışma izninin olması gerekir.

Yukarıda sıralanan şartlara sahip olanlar, başvurduklarında da süresiz oturma izni alabilirler.

ÖZEL ÇALIŞMA İZNİ

Özel çalışma izni en azından 5 yıl geçerli olmak üzere verilir. Özel çalışma izni ile AET üyesi ülke vatandaşı olma şartı aranmadan işe girilebilir. Başka bir deyişle AET üyesi ülkelere olmayanlar da özel çalışma izni alabilirler. Örneğin Türkiye'den gelenler, Özel çalışma izninin olması, işsizlik parası veya işsizlik yardımı alma hallerinde daha garantili bir durumda olmayı sağlar.

KİMLER ÖZEL ÇALIŞMA İZNİ ALABİLİRLER

1- Batı Almanya'da legal olarak 5 yıl çalışmış olunması gerekir. Ancak Türkiyeli işçiler 5 yıl çalıştıktan sonra da özel çalışma izni alabilirler. Politik iltica edenler de özel çalışma izni alabilirler. Almanya'da 8 yıl çalışmış bir sığınmacı özel çalışma izni alabilir.

2- Ana veya babadan biri Batı Almanyada en az 3 yıldır çalışıyorsa, bir meslek öğrenen veya 10 aylık özel eğitimden (MBSE kursları) geçen çocuk veya çocuklar özel çalışma izni alabilirler.

3- Ana veya babası 5 yıldır Batı Almanyada çalışan çocuk (çocuklar) BRD'de 5 yıl oturmuşlarsa özel çalışma izni alabilirler.

4- Diğer bir noktada da, "Çok özel güçlük" durumlarında özel çalışma izni alınabilir. Örneğin, kocası tarafından terk edilmiş beş çocuk anası gerekli başvuruları yaptığında özel çalışma izni alabilir. Ama bu biraz da şansa kalmış bir durumdur.

Verilen süreler (5 yıl, 3 yıl vb.) işsizlik ve işsizlik parası alma süreleri de dahil edilerek hesaplanır.

Yukarıda sıralanan şartlara sahip olanların vakit geçirmeden süresiz oturma izni ve özel çalışma izni için başvuruda bulunmalarını bir kere daha hatırlatmakta yarar buluyorum.

Daha geniş olanaklar sağlayan "oturma hakkını" nı gelecek sayıda anlatacağım.

İşsizliğin artmasında toplumsal yapının ve teknolojinin payı

Günümüzde işsizliğin bütün ülkelerde en önde gelen toplumsal rahatsızlık olduğu hemen her gün öne sürülüyor. Bilim adamları, toplum bilim uzmanları ve politikacılar, işsizliğin ortadan kaldırılması yada hiç değilse durdurulması veya azaltılması için türlü formüller ortaya atıyorlar. Şimdiye kadar bu konuda ileri sürülen görüşlerin çoğunluğuna karşın, işsizlikle ilgili tek bir formülün bile bulunmadığı herkesin kabul ettiği bir gerçek.

Denebilir ki, söz konusu toplumsal rahatsızlık karşısında herkes çaresiz. Bugüne kadar bu konuda bulunduğu sanılan formüllerin hiçbirisi, derdin iyileştirilmesi için çare olarak görülüyor. Söylenenlerin ve araştırılanların verdiği tek nokta, işsizliğin kaynaklarının belirlenmesinden öteye gidemiyor. Toplum bilimcilerin ve düşünürlerin daha önce bu alanda bulabildiği formüller, günümüzün koşulları içinde hiç bir değer ve geçerlilik bulamıyor. Bundan dolayı, aşağıda yapılan saptamalar da işsizliğin kaynaklarını bakımından varılan sonuçlarından başka bir şey değil. Bundan öte bir aşamaya varılmış değil.

Kısa bir süre önce Türkiye'de dikkatleri üzerinde toplayan bir geziden dönen Batı Berlin Hükümet Başkanı Richard von Weizsäcker, gezisi ile ilgili olarak yaptığı basın toplantısında, Federal Almanya'da bulunan Türklerin yurtlarına dönmelerinin Türkiye açısından zararlı sonuçlar doğuracağına ilişkin görüşleri açıklarken şöyle bir noktaya değindi: Türkiye'nin kaynakları zengindir, ekonomik alanda yavaş da olsa gelişmeler vardır. Ama işsizliğin durdurulmasına ilişkin bir belirti yoktur. Ülkede her yıl yarım milyon genç insan iş piyasasına girmektedir. Oysa ne kadar çaba gösterilse, bir yılda sağlanabilen yeni işyerlerinin sayısı iyiyüzünü bile bulamamaktadır. Bu yüzden, işsizliğin daha ağır durumlara götürmesi gözle görülür gibidir. Uzmanların yaptıkları hesaplara göre, ömür boyunca on Türk kadının doğurduğu çocuk sayısı 37, on Alman kadının doğurduğu 13'dür. İşsizliğin büyümesinde bu sayıların payı bulunması gerekir.

Bilim adamlarından aktarılan yukarıdaki saptamaların üzerinde durulacak önemli yönleri vardır. Bundan 20 yıl öncesine kadar, ekonomik durgunlukta ve işsizlikte doğum oranlarının kabul ediliyordu. Bundan dolayı, ilerici bilim adamları, nüfus artışındaki hızın yavaşlatılması ile ilgili önerileri ve önlemleri kökten geri çeviriyorlardı. Birçok kimse, sosyalist toplumlarda, nüfusun artış oranından bağımsız olarak, işsizlik sorununun kökten çözümlenebileceğini öne sürüyordu. Ama deneyimler zenginleşince, sosyalist ülkelerdeki uygulamalar genişleyince, nüfusun hızla artmasının, ekonomik gelişmelerden sağlanan birçok birikimleri alıp götürdüğü, ekonomik gelişmeyi etkisiz hale getirdiği kesinlikle ortaya çıktı. Dünyanın en büyük nüfus artış potansiyeline sahip Çin'de, nüfus artışının yavaşlatılması halinde toplumun kurtuluş aşamasına giremeyeceği kabul edildi. Bunun sonucu olarak Çin'in yeni politikacıları, bir karı-kocanın sahip olabileceği çocuk sayısını sınırlama ve bu sınırları aşanlara karşı ağır cezalar koyma zorunluluğunu duyular.

Bu önlemlerin sonucu olarak Çin'de ekonomik gelişme hızlandı ve binlerce yıldan sonra Çin halkının açlık denilen sorunu ortadan tamamıyla kaldırıldı. Üstelik bu önlemlerin uygulanmasından sonra Çin halkının yaşama düzeyinde hızla bir artış gerçekleşti.

Çin'in yanısında bulunan başka bir ülkede, nüfus büyüklüğü dünyada ikinciliğe ulaşan Hindistan'da, insanların açlıktan ve yoksulluktan göz göre göre can vermesini son verilememiş durumda. Bu ülkede sanayinin bazı kollarında büyük gelişmeler sağlandığı halde, bir yanda da açlığın en korkunç sonuçlarına tanıklık ediliyor.

Toplumsal sistem ne olursa olsun, nüfusun artış hızını yavaşlatamayan ülkelerde, ekonomik gelişme ile sağlanan olumlu sonuçları boşa götüren, silip süpüren nüfus fazlalıkları ana

sorun haline geliyor. Türkiye bu alanda dünyanın en geri kalmış ülkeleri arasında bulunmaktadır. Türk toplumunun, böyle bir gelişmenin bilincine bir türlü varamamasında, kültürel geriliğin payı olsa gerek.

Bazı ülkelerde, örneğin Türkiye'nin komşusu Bulgaristan'da, insanların büyük çoğunluğunun bazı bilinç aşamalarına varmış olmasının sonucu olarak, nüfus artışı kendiliğinden düşmüştür. Bu bakımdan, sınırlı olanaklarına karşı, bu ülkenin sağladığı ekonomik gelişme oranı dikkati çekici ölçüdedir.

Bireyleri yeterince eğitim görmemiş, politikacıları hiçbir şeyin bilincine varamamış ülkeler için bu alanda Birleşmiş Milletler Örgütü uzun süredir bir program uyguluyor. Tüm dünyanın ekonomik dengesi ve sosyal rahatlaması için zorunluğu görüldüğü için, nüfus artış hızının yüksek olduğu ülkelerde, Birleşmiş Milletler örgütünün bu programı çerçevesinde halkı uyarıcı eğitim çalışmaları yapılıyor. Bu çalışmalar çerçevesinde birçok ülkede nüfus artışı önemli ölçüde yavaşlatılmıştır. Türkiye'de de bir yavaşlama söz konusudur. Ancak bunun oranı henüz gerekli ölçüye çıkarılamamıştır. Son yıllarda bazı alanlarda önemli gelişmelerin gerçekleştiği Türkiye'de, gene de yoksullaşmanın sürüp gitmede kabahati, insanların yüksek artış oranında bulan uzmanların sayısı yüksektir.

İşsizlik yüzünden toplumların çektiği sıkıntılar sayılamayacak kadar çok. Örneğin, ekonomik başbozukluğun büyümesinde gösteren yüksek enflasyon hızının düşürülmesi her ülkede zorunluluktur. Enflasyon hızını düşürmek için insanların çektiği günlük ekonomik sıkıntıların önlenmesi olanaksızdır. Ancak bir ülkede işsizlik oranı yüksek olduğu zaman, enflasyon oranının düşürülmesi sırasında sıkıntıların en büyüğü işsizler yada işsizliğe uğraması olanaklı işçi kesimleri çekmektedir. Hatta işsizlikle birlikte nüfus artışının yüksek olması halinde, enflasyon oranının düştüğü konusundaki savlar inandırıcı bile görünmemektedir.

İşsizlik oranı ile enflasyonu azaltma oranı için son bir örnek vereyim: En yeni sayılara göre Batı Avrupa'da enflasyon konusunda elde edilen sonuçlar şöyle: Enflasyon oranı Hollanda'da yüzde 7,1'den 3,5'e, Federal Almanya'da 5,8'den 3,0'e, İtalya'da 17,1'den 16'ya, İrlanda'da 18,9'dan 12,5'e, Fransa'da 13,9'dan 9,2'ye, Danimarka'da 11,8'den 8,8'e inmiştir.

Federal Almanya'da işsizliğin artmasında, başka ülkelere bakınca çok daha değişik nedenler rol oynuyor. Birincisi, F. Almanya öteden beri iddia edildiği gibi bir tüketim ülkesi değil, üretim ülkesidir. Bu ülkede üretim istenildiği alanda istenilen ölçüye çıkarılabilmektedir. Ancak genel ekonomik durgunluk yüzünden üretilen malların satılamaması işsizliğe neden olmaktadır. Başka bir deyimle, bu ülke ihracata ve bunun yanında ithalata bağımlıdır, dünya ticaretinde önemli yeri olan bir ülkedir.

İkinci önemli neden, teknolojik alanda gerçekleşen gelişmelerin işsizliğe neden olmasıdır. Sanayide verimliliği arttırmak için makinelerin başına insan yerine komputerlerin yerleştirilmesi işyerlerini yok etmek ve çok sayıda insanın işini yitirmesine neden olmaktadır. Bütün büyük sanayi işletmelerinde üretim ve satışlar artarken, çalıştırılan işçi sayısında sürekli azalma olmaktadır. Federal Almanya'daki işyerlerinde bu gelişmeyi gözleyenlerimiz çoktur. Örneğin Berlin'de kamu ulaştırma alanında insanların yerini otomatların alması önemli bir gelişmedir. Bu çerçeveden olmak üzere yakın zamanda U-Bahn trenlerinde sürücü denilen ilişkiler tamamıyla ortadan kalkacaktır. Böyle bir uygulamanın yarattığı işsizliğe karşı yapılabilecek tek şey, çalışanların çalışma sürelerini ve emeklilik yaşını düşürmek olarak kabul ediliyor. Özellikle sendikalar bu nokta üzerine duruyorlar.

A.G



BRÜKSEL'DE YABANCI DÜŞMANLIĞINA KARŞI YÜRÜYÜŞ YAPILDI

Avrupa Toplulukları'nın merkezi Brüksel, 8 Mayıs pazar sabahı, ırkçılığa karşı mücadelenin ve işçi sınıfı dayanışmasının etkileyici bir örneğine sahne oldu. Son zamanlarda şiddetlenen yabancı düşmanlığına karşı sosyalist FGFB ve hristiyan CSC sendikalarının, tüm yerli ve göçmen demokratik örgütleriyle ortaklaşa düzenledikleri yürüyüşe 15 bin kişi katıldı.

Geçen yıl göçmen haklarına ilk saldırılar başladığında düzenlenen protesto yürüyüşüne sadece bin kişinin katıldığı göz önünde tutulunca, Belçika'da ırkçılığa karşı mücadelenin bir yılda kazandığı boyut daha iyi ortaya çıkmaktadır.

1 milyona yakın yabancının yaşadığı 10 milyon nüfuslu Belçika, uzun yıllar göçmen işçiler konusunda en demokratik tavrı alan ülkelerden biri olmuştur.

Ancak, son yasama seçimlerinde sağ partiler, Belçika kapitalizminin bunalımına neden olarak göçmen işçilerin varlığını gösteren bir kampanya yürüterek iktidara gelmişlerdir. Geçen yıl yapılan belediye seçimlerinde de yabancı düşmanlığı başlıca propaganda konusu haline getirilmiştir.

Yabancıların oturma iznileri iptal edilmeye, yeni oturma izni verilmemeye başlanmıştır. Giderek Belçika okullarında okuyan yabancı öğrencilerden de fazla harç istemeye başlamışlardır.

Siyasal iktidarın ve Brüksel belediye başkanlarının bu tür yabancı düşmanı uygulama ve tasarılarına, 8 Mayıs yürüyüşü, tüm Belçika demokratik güçlerinin ortak cevabı olmuştur.

"İrkçılığa son", "Bugün ırkçılık, yarın faşizm", "yerli yabancı ayırımına son", "herkese okuma hakkı" slo-

İşyerleri kapatılan Kaptein işçileri açlık grevi yaptı

Hollanda'nın Utrecht şehrinde Kaptein firmasının iflas ettiği gerekçesiyle kapatılması ve çoğunluğu Türkiyeli 120 işçinin işine son verilmesi üzerine işçiler 6 günlük bir açlık grevi yaptılar. Açlık grevi düzenlenen bir kültür gecesiyle son buldu.

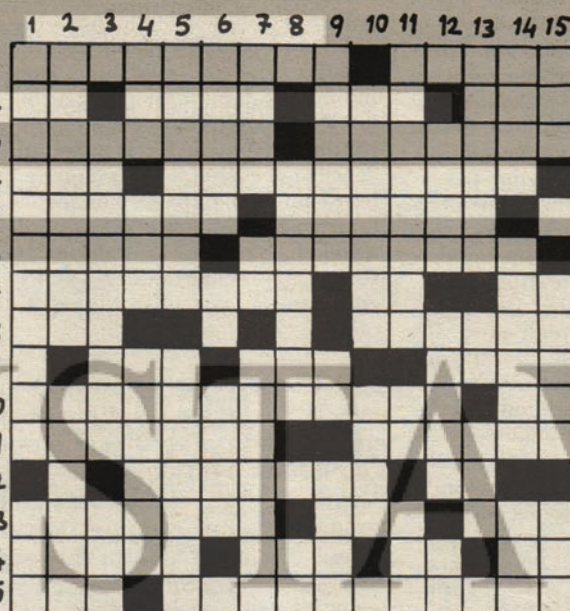
Kaptein firması, kapatma kararından önce işçilerine bir hafta izin vererek fabrikadaki makineleri kaçırmıştı. Kapatma kararından sonra ise makineler Banka tarafından el konulduğu açıklandı. Ama makineler daha sonra bir başka bina bir başka boş fabrika binasında bulundu. Bunun üzerine işçiler çeşitli girişimlerde bulundular, ve açlık grevini başlattılar.

Su Hollanda'nın en güçlü sendikası olan Hollanda Sendikalar Birliği (FNV) ile diğer bazı örgütlerin katılımıyla bir araştırma komisyonu kurulacağı ve araştırmalara başlayacağı açıklandı.

ganlarının haykırıldığı yürüyüş sonunda her iki sendikaların yekvücut olarak mücadele vereceğini belirtmişlerdir.

Göçmen İşçi Örgütleri Bağlantı Komitesi (CLOTI) sözcüsü de, yaptığı konuşmada, ırkçı uygulamaların, önü alınmadığı takdirde, Belçika'da faşizmin yolunu açacağına dikkati çekerek tüm Belçikalı demokratları göçmen haklarını savunma konusunda daha aktif mücadeleye çağırarak, göçmen işçilerin de Belçika sendikaları ve sınıf örgütleri içinde sömürüye ve faşizm tehlikesine karşı ortak mücadele kararlılığını vurgulamıştır. 8 Mayıs Yürüyüşü'ne, Belçika'nın çeşitli bölgelerinden gelen Türkiyeli işçiler de, üyesi bulundukları sendikaların veya örgütlerin saflarında katılmıştır.

BULMACA



SOLDAN SAĞA

1- Felsefe ve bilimde zaman ve mekânın spesifik şartlarını, hakikatın somutluğu ilkesini gözönüne alarak, değişmez kavram ve formlara dayanan bir düşünce tarzını belirten bir terim. - Bir erkek adı. 2- Rütbesiz asker. - Bir iş yapılırken varılmak istenen son. - Türkiye'de bir kömür işletmesinin kısa yazılışı. - Tarihte bir devlet. 3- Nöbetleşe çalışma. - Çenesi kuvvetli huysuz ve şirret kadını. 4- Ced. - Olayları, tarihlerini göstererek sıralama işi. 5- Tersi Ayakta tek kürekle yürütülen, uzun yassı ve iki başı yukarıya kıvrık kayak. - Arzı-talek'ten sonra güneşe en yakın gezegen, güneş çevresindeki yerine göre bazen sabahları güneş doğmadan önce, bazende akşamları güneş battıktan sonra çok parlak olarak görünür. - Kimya'da oksijenin simgesi. 6- Çıplak. - Hudutları ortak olan, hem hudut. 7- El ayası ile toplamak. - Tersi, Yapılacak şey, çalışma zoru, görev. - Genişlik. 8- Kimi yemeklerin üzerine dökülen, domates, baharat gibi şeylerle yapılan terbiye. - Güzel kokulu. 9- Giysi kolu. - Bir meyve adı. - Tersi, 1724-1804 yılları arasında yaşamış, Alman klasik ideolojisinin kurucusu, filozof ve bilim adamının son adı. 10- Bir şirketin yani bir girişimi için gerekli olan paranın şirket içi kaynaklardan sağlanması. - Tersi, kırmızı. 11- Tersi, Devrimci eğitim üzerine araştırmaları olan bir Rus devrimcisi ve yazarı. - Büyük erkek kardeş.

12- Tersi, Ayak tırnaklarının bakımı. - Tersi, ilaç çare. 13- Geminin kaplama tahtaları arasını üstüğü ile doldurup ziftleyerek su geçirmez duruma getirme işi. - Ad, ün. - Yakut gibi değerli taşlardan sayılan, parlak kırmızı renkte billurlaşmış saydam bir aliminyum oksidi. 14- Çift yıldızlarda, her bir üyenin, kendi yörüngelerinin kütle merkezine en yakın noktası. - Tanrısız. - Bir kürk hayvanı. - Eski Mısır'da bir tanrı. 15- Tersi, aslı aliminyum silikati olan geçirimsiz bir toprak. - Marksist doktrini, onun devrimci program ve taktiklerini yeniden ele alıp, revize edip ortaya koyan, marksizme düşman olan, fakat devrimci işçi hareketinde marksizm adına iş gören bir oportünist akım.

YUKARDAN AŞAĞIYA

1- Değer düşürme. - Saçları dökülmüş olan. 2- Kutul bir konu üzerine yazılmış koşuk ve müzik yapıtı. - Kuzey Afrika'da kurulmuş bir tarikat ve bu tarikatın olan kimse. 3- İşıma. - Ağır, battal. 4- Ayin etkisiyle denizlerin kabarması. - Hizmet hayvanlarının ayaklarına çakılan demir parça. - Tersi, Bir şeyin yapılışını yada kullanılışını gösteren kağıt. 5- ABD'de bir eyalet. - Bir çiçek adı. 6- Tersi, Pek çok, pekçok. - Kimyada Manganın simgesi. - Tersi, akmakta olan şey. 7- Tersi, Akdeniz bitki örtüsü. - Tersi, İskambilde birli. - Tersi Papalığın merkezi. 8- Biryerin uzağından veya emeksize. - Kimyada Titan'ın simgesi. 9- Deli. - Tersi, stronsiyum'un simgesi. - Cılız, zayıf, güçsüz. 10- Tersi, ışıltılı, ışıldayan. - Ucu halkalı cıvata veya siperli fener. 11- Tersi, ufak bahçe çapası. - İplik tel gibi şeylerden kafes biçiminde yapılmış örgü. - Çin devriminin önderi. 12- Serbes bırakma. - Tersi, içine kıyma konularak yapılan bir hamur yemeği. - Kimyada Kalay'ın simgesi. 13- Memeli bir deniz hayvanı. - Kimya'da Radon elementinin simgesi. - İnsan vücudunun bir kısmı. 14- Ortodokslarda İsa, Meryem gibi ermişlerin tahta üzerine mumlu ve yumurtalı boyalarla yapılmış resimleri. - Büyük çağlayan, çavlan. - Sunu. 15- Karadeniz bölgesinde yaşayanlara verilen genel ad. - Tersi, uzak olmayan. - Mikroskopta kullanılan bir cam.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN YANITI

SOLDAN SAĞA

1- Gökçe, Anaç. 2- Ela, Demokrasi. 3- Rüstem, la 4- Ma, Belalı 5- Fil, na, al 6- Lasay, kabalık. 7- Eta Akademi. 8- Limitet. 9- Alim, kıl, al. 10- Hacibektaş.

YUKARDAN AŞAĞIYA

1- Gerillalar. 2- Ölüm, il. 3- Kasa, semih. 4- Fatima. 5- Edebiyat. 6- Emel, eti. 7- İm, kat. 8- Olanak, ke. 9- Kalabalık. 10- Ar, ad, lt. 11- Nam, alem. 12- As, alim, aş. 13- Civi, kıl.

Cihan Arın:

AL'in ekonomik programı yoğun olarak tartışılıyor

Röportaj: Arif Özserin

karşı. Yeniden üretim derken işgücünün yeniden üretimini kastediyorum. Erkeği de en az kadın oranında mutfaka sokma ve bu işlerin eşit oranda yürütülmesi yönünde AL'in istemi, yani eğilim tam bir eşitlik eğilimi. AL kadının işgücünün ücretsiz olarak mutfak, alışveriş, ev işleri gibi işlerle yani tümüyle "yeniden üretim" alanında sürdürülmesine karşı.

D.T.: Yani ekonomik, sosyal ve politik olarak kadının erkeğe eşit olması, eşit haklar..

C.A.: Evet.

D.T.: Şu anda tahminen 300 dolayında Atom santrali var dünyada. Bu sorun kısa bir zaman sonra Türkiye'yi de yakından ilgilendirecek bir sorun. Özel olarak Türkiye solu Atom santralleri konusunda bugüne kadar bir tartışma açmış değil. Yani şu anda muğlak bir soru bu. Atom santralleri konusunda AL ve Yeşillerin somut olarak karşı çıkış gerekçeleri ve önerdikleri alternatif enerji biçimleri nelerdir?

C.A.: Bu oldukça geniş bir konu. Onun için konuya şöyle başlamak lazım. Enerji üretimi denilen olayın tüm kapitalist üretim içindeki yeri nedir? Bildiğiniz gibi petrol önemli enerji kaynağı idi. Petrol üreten ülkeler arasında bir örgütlenmeye yönelinmesi, petrol fiyatlarının yükselmesi ile sanayi üretiminin maliyeti artmaya başladı. Dolayısıyla bu tüketimin azaltılmasına yol açtı. Bu ivme ile Alternatif enerjiler, yani petrolün yerini alacak enerji biçimleri üzerinde tartışma açıldı. Bildiğiniz gibi sanayi ülkelerinde üretim kapasiteleri oldukça yüksek ve bu kapasiteler büyümeye yönelik kullanılmak zorunda. Bu büyümeye olayının gerçekleşmesi içinde sürekli yatırımların yapılması gerekli. Atom santralleri bu açıdan bakıldığında devletin kapitalist çevrelere oldukça büyük yatırım alanları açmakta, dönüşüm olayını hızlandırıp yeni değerlendirmeler alanları açmakta. Devlette temelde bu kesimin temsilcisi olarak bu işi destekliyor. Sonuçta burjuva kesim tarafından iş, enerji sıkıntısı gibi bir nedene bağlanıyor. Bu sözüm ona sıkıntıyı gidermek için Atom santrali en ucuz yol diye satılmaya çalışılıyor. Hatta bazı sol kesimler Atom enerjisi ile üretim araçlarının, üretim ilişkilerinin gelişmesidir diyorlar. Ve bu yüzden karşı çıkmamak gerekir gibi garip görüşler ileri sürüyorlar. Enerji üretimi olayına göz attığımız zaman Almanya'da şu nu görmek mümkün: Enerji üretimi kapasitesi bugünkü çerçevede talebin oldukça üzerinde. Bunun yanında son zamanlarda bilinci enerji kullanılmasına yönelik çalışmalarla petrol tüketimi büyük düşme gösterdi. Yani bir parça bilinçlenmeyle tüketime yönelik tavrı enerji konusunda frenlenmeye başladı. Atom santrallerini savunular, insanlık sanık büyük bir enerji krizine girmek üzereymiş gibi "bu santraller mutlaka ve acilen gerekli" diyorlar. Ayrıca temel tez olarak Atom santralleri ile üretilen enerji ucuz olur diyorlar. Bu yanlış, çünkü bu santrallerin kuruluş masrafları son derece yüksek. Ayrıca bakım masrafları da oldukça yüksek. Ancak devletin araya girmesiyle, yani devlet yardımı nedeniyle üretilen enerji ucuz satılabilir. Fakat burada en önemli nokta dışlanıyor. Bu da Atom santrallerinin tehlikesi, yani Atom çöpü dediğimiz olay. Bu Atom çöpü Atom santrallerinde enerji üretilirken sonra geride kalan ve yüksek radyoaktivitesi olan Atom çubuklarından oluşuyor. Bunların ortadan kaldırılması ise büyük sorunlar çıkıyor ortaya. Bu çöpleri ortadan kaldırmak için bir takım yerlerde Atom çöpü merkezleri kurulması düşünülmekte. Gorleben örneğin Almanya'da böyle bir merkez olma durumunda. Bu konuda yapılan bilimsel tartışmalar sunu açıkça ortaya koymuş durumda: bu çubuklardan 20 bin yıl süre ile radyoaktif ısılar yayılmakta. Bunlar bugünün koşullarında ne kadar emin olarak depolanırsa, çok pahalı sistemlerle toprağın altına gömülse bile en ufak bir savaş

anında bu depolarda korkunç bir radyoaktif kapasite ortaya çıkacak, bu da insanlığın sonu demek. Bunun çözümü yok. Bunun taraftarları, alınacak sıkı güvenlik önlemleri ile Atom çöpü depolarındaki radyoaktif tehlikenin denetlenebileceği görüşünü savunmaktalar. SPD hükümeti sözüm ona bir bilimsel araştırma yaptırmış ve buna göre böyle radyoaktif akımların çıkması ihtimali 50 milyonda bir imiş. 50 milyonda bir olsa bile bugünden 20 bin yıllık bir süre için insanlığı tehdit edebilecek bir olay. Ayrıca bugüne dek atom santrallerinde çıkan teknik kazalar bu araştırmanın sonuçlarını pratikte çürütmekte. Yani temelde insanlığın varoluş savaşı açısından bu olaya mutlaka hayır demek gerekli. Bir de ben savaş örneğini verdim. Onun dışında şimdiye kadar ki Atom santrallerinde çıkan kazalar var. Yani insan ne kadar iyi üretilen de mükemmel üretmiyor. Bu boyutlar Atom santrallerinde yapılacak ufak değişikliklerle Atom silahları üretme olanağı da var... Atom santrallerine karşı ne yapılabilir?

Yapılacak şeyler: bir enerjiyi bilinçli kullanan enerjiyi kullanma oranını azaltmak. İkincisi alternatif enerji biçimlerinden yararlanmaktır. Bunların içinde en önemlisi ışın enerjisi dediğimiz güneş enerjisidir. Güneş ışığını hatta havadaki tüm ışığı absorbe eden (özümleyen) hücrelerle enerji üretmek, enerjiye dönüştürmek olayı. Bunun dışında rüzgar enerjisinden yararlanmak. Bence geleneksel enerji üretim kaynaklarından yararlanılarak enerji üretimi konusunda önemli çözümler getirilebilir. Bizim ülkemizde atom santrali kurma yönünde bir girişim var dediniz. Bence Türkiye açısından büyük bir cinayet olur bu. Türkiye zaten bütçe olanakları çok kısıtlı bir ülke, bir de kalkıp batıdan böyle bir teknoloji ithal edilirse, batıya zaten göbeğinden bağımlı olan üretim artık tümünden kapitalist ülkelerin denetimi altına girer. Bunun ötesinde Türkiye bir de doğal enerji kaynakları, güneş enerjisi açısından çok geniş olanaklara sahip. Bu doğal enerji kaynaklarını kullanmaya çalışmak gerekir. Benim o konuda olumlu bulduğum olay su enerjisinden büyük ölçüde yararlanılmasıdır. Onun ötesinde Güneş enerjisi mutlaka kullanılması gereken bir olay. Gerçekten Türkiye'nin enerji gereksiniminin büyük bir kısmını güneş enerjisinden sağlamak mümkün. Atom enerjisi Türkiye'de sadece Uluslararası kapitalin ordaki temsilcilerine teknelci burjuvazi kesimlerine yarar ve kar getirecek, fakat Türkiye'deki enerji sorununa tehlike getirecek bir olay.

D.T.: Çevre kirlenmesi konusunda Türkiye solu şöyle düşünüyor. Doğayı ve insanı sömüren güçler aynı değil mi? Oysa Yeşiller, belli ölçülerde insanı dışarda koyup doğanın korunması yönünde yoğun çalışma yapıyorlar. Siz bu düşüncüyü nasıl karşılıyorsunuz?

C.A.: Son derece ters karşılıyorum. Doğaya öncelik veren yaklaşım bence yanlış bir yaklaşım. Yani insanı merkez olarak almak, orta noktaya koymak bence daha doğru. Fakat bu demek değildir ki doğanın sömürülmesine göz yumalım. Doğanın sömürülmesine kayıtsız kalıp, bir kenara bırakalım. Orta Avrupa ülkelerinde sömürü ilişkileri kesinlikle var. Fakat bu ülkelerin Uluslararası düzeyde diğer ülkeleri sömürmesi sonucu belli bir refah düzeyine ulaşmış durumda. Burada sınıfsal düzeyde sürdürülen mücadeleyle paralel olarak doğanın korunması olayı da ön plana alınmalı. Çünkü gelecek nesiller için doğanın ortadan kaldırıldığı bir dünya bırakmak bence son derece büyük bir insanlık suçu. Doğanın korunması, bundan sonraki nesillerin de yararlanacağı şekilde korunması bence çok önemli bir olay. Bu nedenle doğanın korunması konusu gözardı edilmemesi gereken bir konu.

D.T.: Çevre kirlenmesi sorunu yalnız kapitalist metropol ülkelerin sorunu mu? Yoksa bütün dünyanın sorunu mu? Sos-

yalist blokta çevre kirlenmesi sorunu var mı?

C.A.: Çevre kirlenmesi olayı sanayi üretimi, sanayi toplumu olayı. Burada üretim güçlerinin devlet elinde olması veya özel Uluslararası monopollerin elinde olması olayı pek değiştirmiyor bence. Dolayısıyla Sovyetler sisteminde, yani üretim araçlarının devlet elinde monopolleştirildiği ülkelerde çevre kirlenmesi daha az diye bir şey söylemek mümkün değil. Üstelik doğu bloku ülkelerinde daha kötü olan bir olay, devletin insanların düşünce sınırlarını saptaması. Yani merkez politikanın hakim olması. Bu konuda muhalefetin de engellenmesi maalesef. Benim anladığım anlamda sosyalist toplumda çevre kirlenmesi mücadele edilmesi gereken oldukça önemli bir olay ve bunun da kitleler tarafından denetlenebilmesi gerekli. Varşova Paktı ülkelerinde de sanayi üretim biçimi hakim ve bu devlet aygıtını oluşturan elit kesimin denetiminde. Bu nedenle bu üretim biçiminin ürünü olan çevre kirlenmesi olayı bu ülkelerde en az batı ülkelerindeki boyutlarda.

D.T.: Yeşiller programlarında bugünkü ekonomik sistemi parçalayarak (dezentralize) küçük Alternatif üretim birimlerine dönüştürmek istiyorlar. Yani Alternatif bir üretim biçimi getiriyorlar. Siz bunun bir metropol ülkede nasıl gerçekleştirilebileceğini düşünüyorsunuz.

C.A.: AL'in ekonomik programı henüz yoğun bir tartışma içinde. Burada iki çizgi var. Bu çizgilerden bir tanesi reformist nitelikte. Diyor ki; biz Avrupa kapitalist üretim biçiminin hakim olduğu bir sanayi ülkesindeyiz. Bu ülkenin üretim koşullarını değiştirmek mümkün değil, demek ki bizim ekonomik anlayışımız bu sistem içinde yapılacak düzeltmelerle daha insancıl üretim koşullarına yönelmeye ağırlık vermelidir. Bu reformist tavrın karşısındaki grubun başını da Rudolf Bahro çekiyor. R. Bahro diyor ki, biz sistem içinde mi alternatif getireceğiz yoksa sistemin kendisine mi alternatif getireceğiz. Dolayısıyla üretim biçimini eleştirmek zorundayız. Bu tartışmalar henüz sonuçlanmış değil. Şu andaki ekonomik program bu iki görüşün birbirlerine verdikleri ödünlerin ortak bileşimini oluşturmaktadır aşağı yukarı. Dolayısıyla kendi içinde çelişkileri olan bir ekonomik program.

Benim kişisel görüşüme gelince monopolin yönettiği bir üretim biçiminin alternatif yani merkezi olmayan küçük yerel üretim biçimlerine dönüştürülmesi olayı olsa olsa en fazla tatlı veya sevimli bir utopi olabilir. Bu çok uzun dönemli bir hedef olabilir. Ancak üretim biçimine alternatif getirmeye çalışmak doğru bir çıkış noktası. Yani reformist tavrırlarla kapitalist üretim biçimini ortadan kaldırmak mümkün değil. Bence alternatifleri geliştirme ve çalışmak mümkün. Kapitalist üretim biçiminden yavaş yavaş uzaklaşmaya çalışmak, yani tüketimi giderek azaltarak toplumsal bir dönüşüme yönelmek gerek ki tabi bu korkunç büyük bir politize olma ve bilinçlenme sürecini gerektiriyor insanlar için. Şu andaki koşullarda kısa dönemde mümkün değil. Ancak yön bu olmalı. Örneğin Yeşillerin ve AL'in ekonomik programlarında bütün tekellerin ve üretimin özel kesimin elinden alınması ve kitlelere aktarılması diye bir yöntem izlemekte. Ve üretimin özel kesimin kitlelere aktarılması diye bir yöntem izlenmekte. Yalnız bundan klasik anlamda bir devletleştirme anlaşılmalı. Bunun anlamı şu: bu monopolin kişilerden veya tekellerin ellerinden alınıp tüm toplum için aşağıdan denetlenebilecek üretim birimleri haline getirilmesi. Yani mevcut alt yapıyı ve gelişmiş olanı tamamiyle bir kenara atmak değil de onun örgütlenme biçimini ve üretimi toplum denetimi altına sokmak. Bunu geleneksel anladığımız anlamda devletleştirme yönetimiyle olmayacağını da alını çiziyorlar. Yani Mitterand'ın yapmaya çalıştığı soytanlık gibi büyük devlet paraları vererek ve

tekellerin büyük karlar elde etmesini sağlayarak sözüm ona bazı kesimleri devletleştirmeye çalışmak değil amaçlanan. Bu pratikte fazla bir şey getirmedi bence. Bir de kendilerini sosyalist diyen ülkelerdeki devletçilik olayları var, burda bir de devlet tekeli olayı çıkıyor ortaya. Bunların dışında bir devletleştirme modeli olması gerektiğini söylüyorlar ama böyle bir model geliştirilmiş değil henüz. Burda belki söylenecek birşey Yugoslavya olayıdır. Yugoslavya'da biliyorsunuz üretim birimlerinin yönetimi ve denetimi orda çalışanların seçtiği gruplar tarafından yapılmakta, yani öz yönetim dedimiz kendini yöneten bir yöntem uygulanmaya çalışılmakta ve bu sınırlı da olsa belli kesimlerde ve belli başarılarla uygulanabiliyor. Fakat henüz toplumsallaşmış halde değil, belki bu terim doğrultuyu gösterme açısından yararlı. Amaç öz yönetim modelleri geliştirmeye çalışmak. Bunun tabi bugünden yarıya olmayacağı kesin bir olay. Burada şunu vurgulamak gerekli: bugün Yeşil hareket ve Alternatif hareket henüz parti değil, bunun anlamı, bu adamlar henüz iktidara sahip çıkmak iddiasında değil, iktidara yönelik tavır içinde değil, bunlar henüz muhalefet hareketi niteliğinde. Bundan dolayı bu tip tezleri savunmaları mümkün. Çünkü zaten henüz iktidarı ellerine geçiremeyecekleri için bu türlü fikir ve yaklaşımlarla mevcut sanayi üretiminin mantığını eleştirmeye çalışıyorlar. Üretim sisteminin toplumu bir silindir gibi ezmesini eleştiriyorlar.

D.T.: Uzun vadede iktidarı ele geçirmek istemi var mı? Bu tamamen gündem dışı mı?

C.A.: Gündem dışı değil de, henüz geleneksel anlamda parti programı Yeşiller ve AL içinde oluşmuş değil. Bu oluşma döneminde. Uzun dönemde tabi iktidar olma yönelişi var. Fakat henüz bu programa dönüştürülmüş değil. Bunun nedeni de AL'ler arasında mevcut parti örgütlenme biçimlerini eleştiriz almama eğilimi var. Yani bugünkü toplum yapısına uygun örgütlenme biçimlerinin tartışılması sürdürülüyor. Burada da tabiki tarihsel deneyimler ışığında mevcut devletçilik, milli devlet, parti ve parlamenter sistemler, Leninist parti ve örgütlenme teorileri, Marksist toplumsal örgütlenme biçimleri gibi bir sürü öğeler işin içine giriyor. Yani geçmişten yararlanıp bugünün koşullarına uygun bir örgütlenme biçimi tartışılıyor.

D.T.: Yeşil hareketin liderlerinden Petra Kelly "Şiddetsiz eylem istiyoruz" diyor. Kısaca bu slogan altında bir eylem türünü geliştiriyor. Bu tip eylemlere örnek olarak İsa'nın, M. Gandhi'nin ve M. Luther King'in hareketlerini gösteriyor. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

C.A.: P. Kelly Yeşil hareketin ve özellikle Alternatif hareketin tümünü temsil etmiyor tabii ki. Yeşiller içinde aktif bir insan ama onun yansıttığı fikirler çok tartışmalı. Burda biz, devlet olayına girmek zorundayız. Şiddet, güç kullanma olayı AL içinde çok tartışılıyor. Birtakım hümanist yaklaşımı olanlar şiddetsiz eylem tezini savunuyorlar. Bence bu yaklaşımlar biraz apolitik. Vurgulanması gereken olay bence şiddet olayının analizi ve bunun devlet içinde yeridir. Bir de şiddet eylemi konusunu şiddetin kimin tarafından yapıldığı yönünde tartışmak gerekir.. Bence şiddeti sınırlarını tanımlayarak tartışmak lazım. Bir de yasallık yasadışı olay giriyor işin içine. Ben kalktım bir ev işgal ettim. Şimdi bu şiddetmidir, tabi ki şiddettir.

Çünkü kapıyı kırıyorum, eve giriyorum, ev benim değil ve ben evi işgal ediyorum. Bu bir şiddet olayı. Bunu şiddet olayıdır diyerek red mi edeceğiz. Biliyorsunuz bu ev işgalleri konut konusundaki korkunç spekülasyonlara karşı son derece geniş bir kamuoyu yarattı. Bundan dolayı da birçok çevre tarafından destekleniyor. Şimdi benim şiddetle yaptığım bir olay toplum içinde olumlu olarak alındı. Devletin kullandığı şiddete kimse soru getirmiyor ve onlar bunu gayet doğal olarak kullanıyorlar. Bence şiddetin hangi amaçla kullanıldığını tartışmak gerekiyor. M. Luther King ve Gandhi gibi verdiğiniz örnekler..

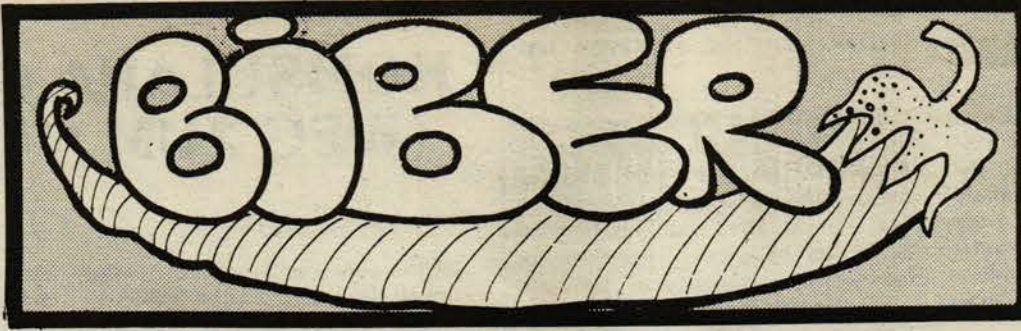
Devamı 23. sayfa

D.T.: Türkiye solu genel olarak AL ve Yeşillere biraz mesafeli davranıyor. Burda genel kanı şöyle. Bir orman kesimine karşı veya bir atom santrali yapımına karşı onbinlerce insanı yürüten bu hareket Türkiye'deki faşist cuntanın protesto edilmesine karşı bu tür insanları yürütmüyor veya yürütemiyor. Bu anlamda siz AL olarak Türkiye soluna nasıl bakıyorsunuz? Bu ilişkiler nasıl gelişebilir?

C.A.: Önce şunu ortaya koyayım, ben AL'in temsilcisi değilim. Türkiye solunda çeşitli mücadelelerden sonra burada yabancı hakları konusunda faaliyet gösteren birisiyim. Bununda en iyi yapılabilecek politik ortamın AL olması nedeni ile orada bulunuyorum. Bu demek değildir ki ben AL'in dünyadaki çeşitli sol hareketlere bakış çizgisini destekliyorum. AL içinde benim de çok sert eleştirdiğim bir yön AL'in ağırlıkla buradaki aktüel olaylara yönelik olması. Bunun anlamı şu: Polonya'da bir askeri rejim geldi başa. Polonya işçi sınıfı örgütünü kaldırdı ortadan. Resmen baskı rejimi kurdu. Buna karşı tabi burjuva partiler ideolojik nedenle bu olayı korkunç şekilde eleştirdiler ve müthiş bir kampanya oluştı Almanya'da. AL'de sol anlayış içinde ordaki işçi sınıfına destek olmak üzere bu olayı müthiş bir titizlikle ele aldı. Polonya çalışma grubu kuruldu. Polonya'ya 110 bin DM yardım gönderildi. Üstelik bu para fraksiyon paralarından gönderildi. Türkiye'de şu anda askeri bir baskı sistemi var. Yani Polonya ile kıyaslanabilecek bir olay. Türkiye'de işçi örgütlenmesi denen olay ortadan kaldırıldı. Yasal çerçeve tamamen totaliter bir rejime uygun bir hale getirildi. Bu konuda AL diğer sol örgütler gibi son derece kayıtsız bir tavır içerisinde. Biz bu konuda AL içinde sürekli olayı gündeme getiriyoruz. Fakat gene de yeterli bir ilgi yok. Bu bence AL'in bölgesel olma özelliğinden geliyor. Bu da genel Alman mantığından olan bir olaydır bilemiyorum. Tabi destek oluruz diyorlar ama somut aktif eyleme geçen bir tavır içinde değiller. Bence bu eleştirilmesi gereken bir olay. Yalnız burada Türkiye'li örgütlere de görev düşüyor. Bu konuda Alman solu daha hassas hale getirmek için mümkün olduğu kadar caba sarfetmek gerekli. Türkiye solu içinde Yeşil-AL hareketi için giderek büyüyen bir sempati söz konusu. Bizim Türkiye'li örgütlerin yapılarına değinmek gerekiyor. Almanya'daki Türkiye'li örgütlerin aşağı yukarı tümü Türkiye'deki politikalarla yönelik eylemler içindeler. Bunu kırmaya çalışan bir iki örgüt oldu. Fakat askeri Cuntanın gelmesiyle Türkiye'yi terketmek zorunda kalan bir sürü lider kadro Avrupa'ya geldiler. Onların gelmesi onların da tabi politik geçmişlerinin Türkiye'de olması bu örgütlerin Türkiye'ye yönelik politik eylemlerini tekrar yoğunlaştırmalarına yol açtı. Dolayısıyla örgütlerin buradaki somut işçi hareketine, işçi göçü-ithali hareketine ilişkin çalışmalar azaldı. Bu da Alman solu ve AL içinde sanıyorum (bu benim tahminim tabi) Türkiye'li örgütlerin soyut bir mücadele içinde oldukları izlenimini uyandırıyor.. AL'e ve hatta tüm Alman solu na getirilmesi gereken somut bir eleştiri, bölgecilik yapmalıdır. Örneğin "Atom silahlarının bulunmadığı veya olmadığı Avrupa" sloganı bölgecilğin somut bir örneği. Neden Dünya demek yok da Avrupa diyorlar. Afrika'da ne olursa olsun beni ilgilendirmez gibi bir tavır bu. Bu aşılması, eleştirilmesi gereken bir tavır. Geri bırakılmış ülkelerdeki mücadelenin AL ve burdaki muhalefet hareketine daha etkin olmasına çalışmak gerekli. Burada karşılıklı ilişki görüyorum. Türk örgütleri buradaki sorunlara yönelik çalışmalara girmek zorundalar.

D.T.: Buraya dek, AL ve Yeşillerin yabancılar politikası, Türkiye'li sol hareketlerle ilişkisi, parlamento çalışmaları ve örgütlenmesine ilişkin konulara değindik. Şimdi size AL ve Yeşillerin temel politik çalışmalarına ve görüşlerine ilişkin sorular sormak istiyorum. İlk olarak kadın hakları ile başlayalım..

C.A.: AL kadınların aşağılanması na karşı tabi. Gerek üretim içinde, gerek temsil alanında AL kadınların toplumsal etkisi olan tüm kuruluşlarda en az erkekler kadar temsil edilmesi taraftarı. Kadının sadece yeniden üretim alanında bir araç olması na



BİBER

acı söyler
ama
doğru söyler

SEVGİLİ BİBER OKUYUCULARI

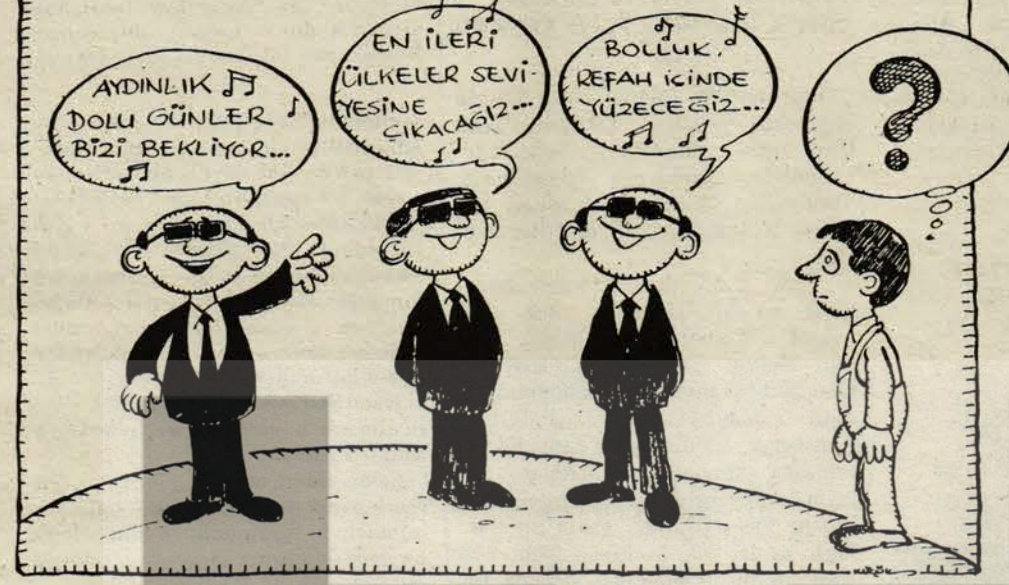
Duyduk ki memlekete demokrasi geliyormuş. Hoşgeldi sefa geldi ama gene eli boş geldi. "Boş gelsin mühim değil, bir şeyler geliyor ya o yeter bize" demiyelim.

Çünkü hak verilmez alınır. Demokrasi de gelmez getirilir. Merak etmesinler halkımız kendi gerçek demokrasisini mutlaka getirecektir.

Gelen aslında maskeli faşizmdir. Neyse biz görevimizi yapıp kendilerine ünlü şarkıcı Orhan Gencebay'ın "Ben doğarken ölmüşüm" türküsünün plağını postaladık. Ha, bir de aşağıdaki karikatürü kendilerine hediye diye yayınliyoruz.

Hoşçakalın sevgili okuyucular

Yaşasın Demokrasi Geliyor!



HITLER'İN HATIRA DEFTERİ BULUNDU...

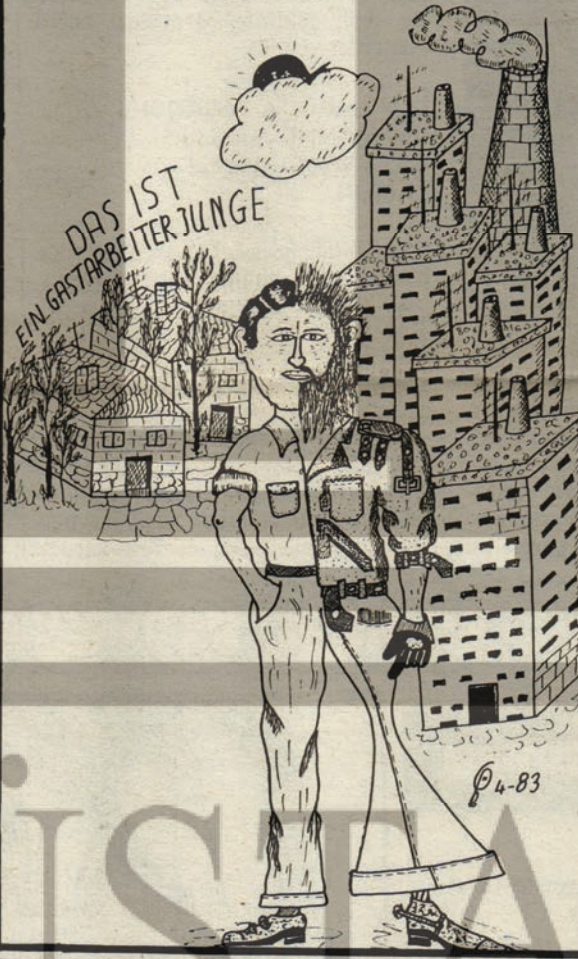
(ama sahte çıktı...)



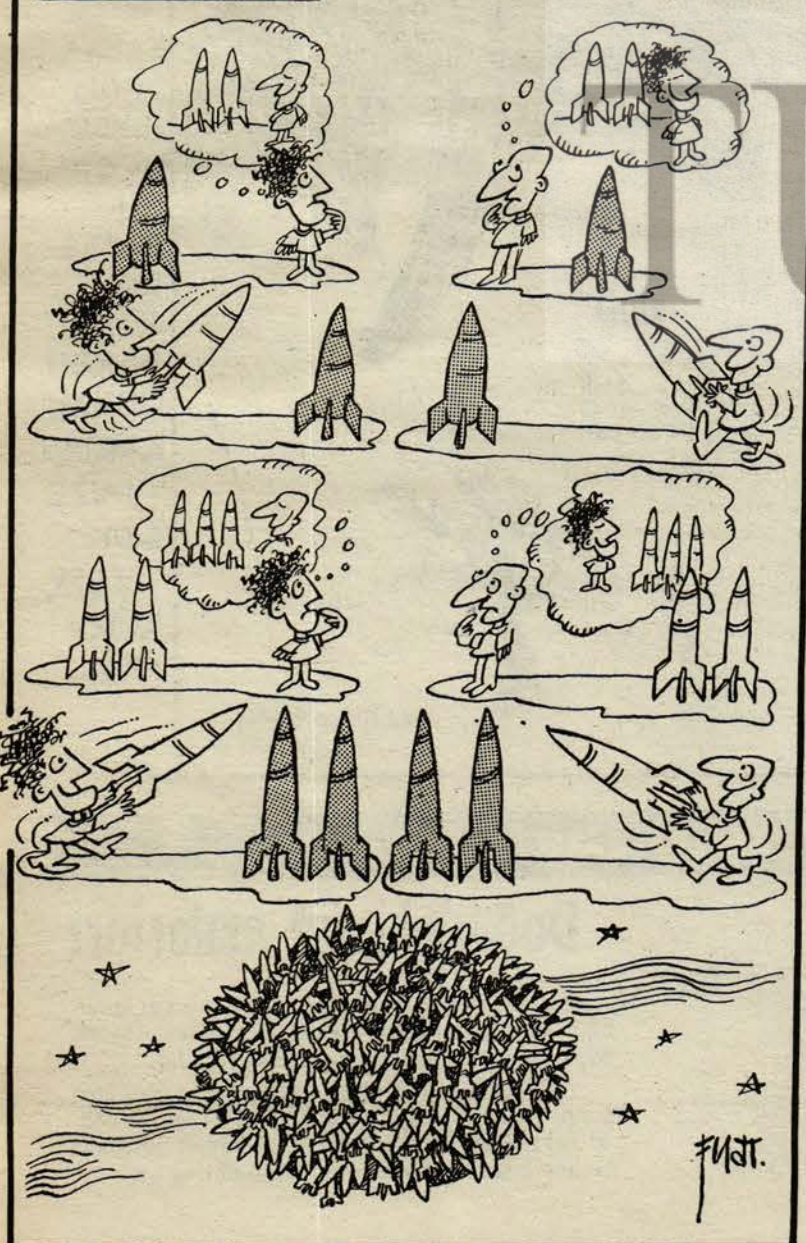
Entegre Oldu, Böyle Oldu



2. Kuşak



Fuat KIRCALI



Mustafa Küçük'den Röportajlar:



CEMAL ALTUN'UN TÜRKİYE'YE GERİ GÖNDERİLMESİ KARARI DURDURULDU

Federal Alman Mahkemeleri tarafından hakkında geri gönderme kararı alınan Cemal Altun'un İnsan Hakları Mahkemesi Komisyonu'na yaptığı başvuru haklı bulundu. 2 Mayıs'ta Strasbourg'ta toplanan adalet komisyonu Altun'un başvurusunu inceledi ve kabul etti. Bu kararla Altun'un Türkiye'ye geri gönderilmesi durdurulmuş oldu. Komisyon hem F.Almanya'nın hem de Altun'un kabul edeceği insan haklarına saygılı bir çözüm yolu bulmaya hazır olduğunu açıkladı. Bir çözüm bulunamazsa, dava bakanlar konseyine, buradan da İnsan Hakları Mahkemesine gidebilir. Altun'un serbest bırakılıp başka ülkeye gitmesi simdiklik en akla yakın çözüm olarak görülüyor.

Öte yandan Cemal Altun davasıyla ilgili olarak geçen haftalarda Almanya, Hollanda ve Belçika'da "İnsan Haklarını Koruma Ligi" ile "Göçmen ve İlticacıların Haklarını Koruma Avrupa Komitesi (CEDRI)" tarafından basın konferansları yapıldı. Bu konferanslarda, generallerin yolsuzlukları, Türk ve Alman Gizli Servisleri arasındaki işbirliği anlatıldı. Almanya'daki iltica adaylarının gördükleri kötü muamele sergilendi.

SALZGITTER'DE DGB GECEİNDE "TÜRKİYE" ANLATILDI

29 Nisan tarihinde Salzgitter'de Alman Sendikalar Birliği (DGB) ile Türkiyelilerin ortaklaşa düzenledikleri gecede Türkiye'de cuntanın baskısı, zulmü, idamları yapılan çeşitli konuşmalarla Alman kamuoyuna en iyi şekilde anlatıldı. Geceye katılan 400'ün üzerinde oldu. Konuşmaların ardından Türkiye'deki mahkemeleri izlemek için giden heyette bulunan Bay ve Bayan avukat Klawitter'ler Hannover belediye meclisi üyesi (yesilci) Luk ve Braunschweig'i avukat Rollhäuser Türkiye'de bulundukları sırada yaşadıkları olayları anlattılar.

İKİ GENÇ FILMCİNİN TÜRKİYE İLE İLGİLİ FİLMİ ULUSLARARASI FESTİVALERDE

F.Almanya'da öğrenimlerini sürdüren iki genç filmcimizin ülkemizde ve Almanya'daki yabancı düşmanlığı ile ilgili kısa metrajlı filmleri uluslararası festivallerde katılma hakkını kazandı. Kassel'de öğrencilik yapan Tuncay Baturay ve Hüseyin Saygın'ın geçtiğimiz yılın sonlarında hazırladıkları "Briel

eines Türkischen Studenten an seine Deutschen Gastgeber" (Bir Türk Öğrencinin Alman Evsahibine Mektubu) adındaki kısa metrajlı film, Kasım 82'deki Leipzig Uluslararası Belgesel Kısafilm Festivalinde gösterildi. Nisan 1983'te Oberhausen ve Krakau'daki festivallere de katılan film, Oberhausen Festival Komitesi tarafından başarılı bulunarak Almanya içinde ve Uluslararası plandaki iki yarışmaya birden katılma hakkı kazandı.

YILMAZ GÜNEY'İN YOL FILMİNİN BONN GALASINA GELMESİ BEKLENİYOR

Yılmaz Güney'in, Grüne(Yeşiller) Fraksiyonunun davetlisi olarak 29 Mayıs'ta Yol filminin galası için Bonn'a gelmesi bekleniyor. Ancak F.Alman Hükümetinin Türkiye ile olan anlaşması uyarınca Güney'i Türkiye'ye teslim edip etmeyeceği henüz kesinlik kazanmış değil. Grüneli Milletvekilleri hükümetten bu konuda teminat almaya çalışıyorlar.

BRAUNSCHWEIG'TA ARTAN YABANCI DÜŞMANLIĞINA KARŞI BİR YABANCILAR KOMİTESİ KURULDU



Almanya'da kirizin yoğunlaşması ve fabrikalardan işçi çıkarımının güncel bir olay haline gelmesine paralel olarak yabancı düşmanlığında Braunschweig'da arttı. Bir çok yerde Türkiyelilerin evleri Alman faşistlerinin saldırılarına uğrarken, polis te Türkiyelilerin Lokal ve Kahvelerini

basarak tedirginlik yaratmaya başladı.

Bu saldırıların sürekli ve sistemli bir şekilde artması üzerine Braunschweig'da bir yabancılar komitesi oluşturuldu. Bu komitede birçok Alman da yer alıyor. Bu komite yöredeki tüm gelişmeleri yakından izleyerek tüm yabancılar yol gösterici olmaya çalışıyor, çeşitli gösterilerle Almanları bu saldırılardan haberdar ediyor.

AVUSTURYA CUMHURBAŞKANI KONUŞURKEN BİR GRUP TÜRKİYELİ SAHNEYE ÇIKARAK CUNTA ALEYHİNE PANKART ASTI

Avusturya'da Osmanlıların Viyana kapılarına gelişinin 300.yılı "Türk Yılı" olarak ilan edildi. "Türk Yılı" nedeniyle düzenlenen gösterilerde, Türkiyeliler Türkiyedeki askeri yönetimi kınayan çeşitli gösteriler yaptılar.

"Türk Yılı" ilan edilmesi nedeniyle bu yıl yapılacak olan geleneksel "Wiener Festivali"nin Açılış Mehter grubunun Müziği ve Cumhurbaşkanı'nın konuşmasıyla oldu. 7 Mayıs Cumartesi günü, tam Avusturya Cumhurbaşkanı Kirchschlager konuşurken sahneye fırlayan iki Avusturyalı devrimci "Kahrolsun Faşist Cunta" yazılı bir pankart astılar ve konuşuyla ilgili 200 kadar bildiriyi dinleyici sırasına fırlattılar. Gerçekleştirilen bu eylem o anda yapılmakta olan naklen yayın aracılığıyla tüm ülkeye yayıldı. Aynı gün çevrede "Türk Yılı" ve Cunta ile ilgili bildiriler dağıtıldı, çeşitli gösteriler yapıldı.

LANDSHUT'TA YABANCI DÜŞMANLIĞINA KARŞI DAYANIŞMA GECEİ YAPILDI

26 Nisan gecesi Landshut'ta "Yabancı Düşmanlığına Karşı Dayanışma" gecesi düzenlendi. Geniş bir Türkiyeli ve Alman katılımının sağlandığı gecede çeşitli gösteriler düzenlendi. Folklor ekipleri halk oyunlarından örnekler sergilediler. Geçtiğimiz Nisan ayının başında ise, yine Landshut'ta "Nükleer silahlanmaya karşı" düzenlenen ve 1300 kişinin katıldığı yürüyüş çevrede yaşayan Türkiyeliler de katıldı.

KOMŞULARA GİDEN YOL (WEG ZUM NACHBARN)

Sema POYRAZ

29. Enternasyonal kısa metrajlı Film Festivali 18.4.1983 tarihli günlerde Oberhausen kentinde düzenlendi. Aylar süren ön çalışmalarda 1351 film izlenip, 37 ülkeden 96 film festival programına alındı.

Festivalin önemli bir bölümünü Latin Amerika ülkelerinden ve Hindistan'dan gelen sosyal içerikli filmler oluşturuyordu. Savaş-Barış-İnsan hakları ve kadın sorunlarını dile getiren filmlere de programda geniş çapta yer

verilmişti. Senelerdir sosyalist ülkelerle batı ülkelerinin ve 3. dünya ülkelerinin karşılıklı kültür alışverişi yaptıkları bir platform olan OBERHAUSEN-Festivali kritik bir dönem yaşıyor. Ekonomik krizi bahane ederek İktisadi İlişkiler Bakanlığı - verilen kültür fonundan 25.000.-DM kısıtlamada bulunduğu için, özellikle 3.dünya ülkelerinden davet edilen sanatçıların festivale katılmaları zorlaştırılmış oldu.

KOMŞULARA GİDEN YOL (Festivalin adı) böylece yavaş yavaş kapatılmaya çalışılıyor.

Festivalde Çocuk ve Gençlik Filmmerkezinin jüri üyesi olarak bulundugum için programdaki 96 filmi izleyip bir değerlendirme yapmam gerekiyor.

Ödül alan filmler üzerine değil de beni etkileyen iki film üzerine görüşümü dile getirmek istiyorum. "Liebes geschen" (Aşk hediyesi). Meca Dewan adlı genç bir Hintli kadın yönetmenin ilk belgesel filmi.

Hindistan'ın bazı bölgelerinde kadınlar evlenebilmek için damatın ailesine başlık parası veriyorlar. Kocalarının ailelerinde köle gibi çalıştırılmalarına rağmen alınan başlık parası az bulduğundan bu zavallı genç kadınlar dayak yemekle kalmıyor, işkence ediliyor ve hatta öldürülmek üzere yakılıyorlar.

Yüzde 70 derece yanmış ölüm döşğinde genç bir kadın savcıya yakılma nedenlerini ve olayın nasıl olduğunu anlatırken, artık sevincinin sınırları son reddeye gelmişti. Sinema salonunu terkederken öfkeden titriyordum. Kadın denilen insanın değeri demekki herhangi bir eşyadan daha da az ki, dövülüp, kırılıp, yakılıp atılabiliyor.

Filmde gösterilen yalnız bir iki kadının öyküsü değil. Bu tür gaddarlıklarla öldürülen binlerce kadının var olduğunu da kanıtıyor film.

Mecra Dewan filmiyle en fazla ödül alan yönetmendi festivalde. Benimle yaptığı bir konuşmada, aldığı ödüllerden dolayı çok mutsuz olduğunu söyledi.

Filmin kadınlara yapılan bu insanlık dışı davranışı eleştirmek ve ülkede bu konuyla ilgili tartışmayı başlatmak için yaptığını söyledi. Filmin Avrupa'ya geliş bir tesadüf sonucu olmuş.

Şimdi Avrupada herkez Hindistan'da kadınların yakıldığını bir gelenek olduğunu zannedecek, bana yöneltilen tüm sorular bunu gösteriyor", diye üzülen Meca Dewan.



"Türkiyeli bir öğrencinin Alman evsahine yazdığı bir mektup". Tuncay Baturay ve Hüseyin Saygın adlı Kassel'de sinema öğrenimi gören iki genç 13 dakikalık fotomontaj tekniğiyle yaptıkları bir film. Film 12 Eylül sonrası Türkiye'yi anlatıyor.

Demokrasinin ortadan kaldırıldığı, binlerce yurtseverin hapis olduğu, idam cezalarının verildiği bu dönemde Alman basınının Türkiye'deki olayları yansıtmadığını ama Polonya'daki siyasi gelişimleri en küçük ayrıntılara varncaya kadar büyük başlıklarla vermelerini eleştiriyor, burada yaşayan insanların ezilenlerle ve demokrasi için savaşım veren insanlarla dayanışmaya çağırıyor.

Saygı duymamız gereken önemli bir film.

Bu genç arkadaşların medeni cesaretine hayran kaldığımı belirtmek isterim.

Kapatılmaya çalışılan "Komşulara Giden Yollar" böyle filmlerle açılacak ve aşılacaktır.

ÇOCUKLARLA BERABER

TANIYALIM BİLELİM

Behrengi

SAMED BEHRENGİ, 1939 yılında İran'ın Tebriz kentinde doğdu. Onbir yıl İran'ın Azerbaycan kesiminde köy köy dolaşıp öğretmenlik yaptı.

Öğretmenken bile öğrenciliği bırakmadı. Halkın toplumsal, ekonomik yapısını inceledi. Halk edebiyatından ve folklorundan derlemeler yaptı, masallar yazdı. İran'daki baskı yönetimi, bu büyük devrimci yazarın masallarını kendi geleceği için tehlikeli gördü, bu yazara katlanamadı. 1968 yılında Aras ımağı kıyısında Behrengi'nin ölümü bulundu. Yöneticiler onun boğularak öldüğünü öne sürdüler. Behrengi'nin çocuklar için yazdığı masallarıyla ülkesindeki baskı yönetimine nasıl ters düştüğü, acı ölümüyle daha da iyi anlaşılıyor. Baskı yönetimi, Behrengi'yi öldürmüştü, ama onun masallarını halkın gönlünden silmemiştir.

Yazarın dilimize çevrilen yapıtları şunlar: Küçük Kara Balık, Bir Şeftali Bin Şeftali, Püsküllü Deve, Bu Gelen Köroğlu'dur, Kargalar, Kel Güvercinci, İnatçı Kediler, Konuşan Bebek, Sevgi Masalı.

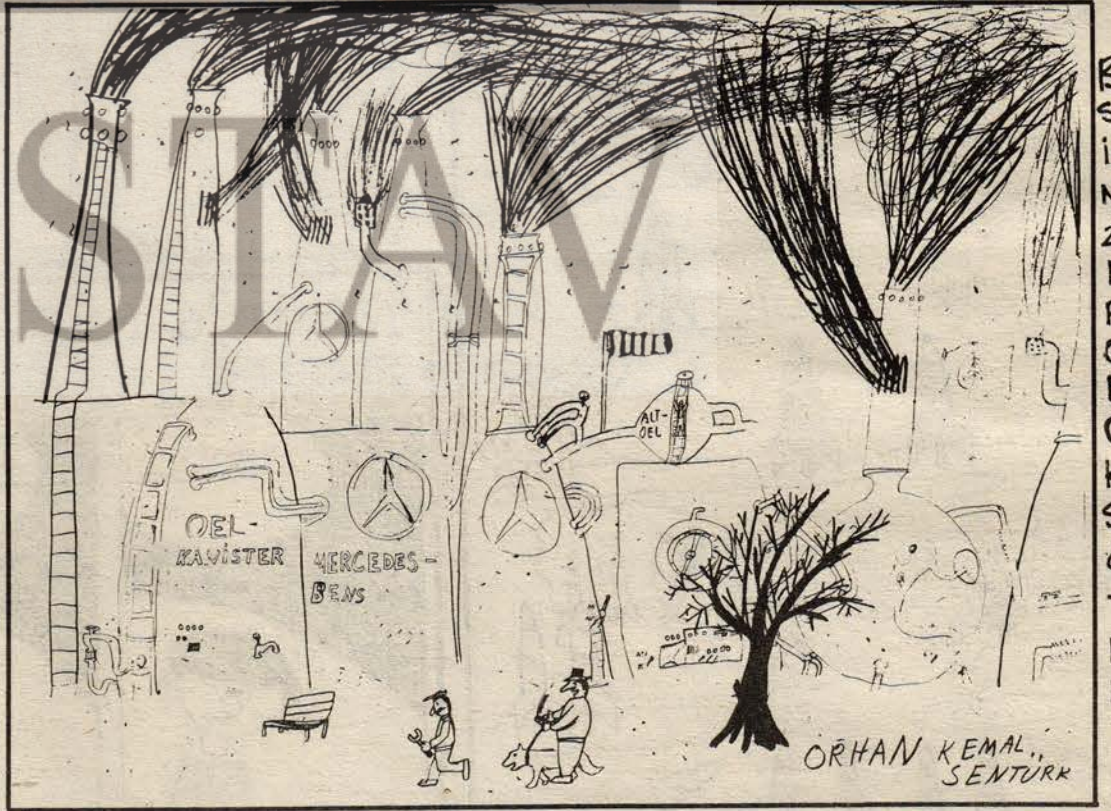


SİZLERDEN

YILDIZLARA SESLENİŞ

Yıldızlarda insan var mı? Bunu çok merak ediyorum Ama eğer varsa O insanlara sorular sormak istiyorum.

Size sesleniyorum yıldızlar Orada da burada ki gibi Kan var mı? Savaş var mı? Ve insanlar birbirlerini Öldürüyorlar mı? Sanem



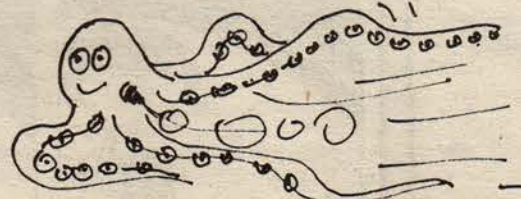
BABA-SININ İŞYERİNİ GİZLİP BİZLERE GÖNDEREN ORHAN KARDEŞİMİZE ÇOK TEŞEKKÜRLER.

BUNU BİLİYORMUYDUNUZ?

Doğadaki jet motorları

Jet motorunda kullanılan itme kuvveti insanlığın önemli buluşlarından biridir. Ama doğada buna benzer mekanizmalar eskiden beri var.

Ahtapot ve mürekkep balığı, suyu emdikten sonra sıkıştırıp, sifon denilen boruyla ileriye doğru fıskırtırlar. Bu hareket, bir zıt kuvvet meydana getirerek onların hızla ileriye gitmesini sağlar.



Yaşamın içinden bir öykü:

Biliyorum ama Yazamıyorum

Sati BOZ

Düşünüyorum. Önümde bir ak kağıt duruyor. Kağıdın üstünde anlamadığım cümle dizileri. Ben kağıda bakıyorum, kağıt bana. Birbirimizle konuşmuyoruz. Ben onun dilinden o benim dilimden anlamıyor. Bakmıyoruz, bakmıyoruz...

Gözlerim bir an için kağıdın üzerinden kayıyor, çevremde geziniyor. Herkes birşeyler yapıyor, yapmaya çalışıyor. Kafamı sağa dönderiyorum, karşıda oturan iri yarı, sarı saçlı adamın gözleri üzerimde. Bir an göz göze geliyoruz. Kaşlarını çatıyor. Kafamı yere indiriyorum. Çatık kaşları ile hala bana bakıyor. O bana bakıyor, ben önümde duran kağıda. Adam ayağa kalkıyor. Pencerenin önüne gidiyor. Dışardan gelen gürültülerden rahatsız oldu herhalde. Açık olan pencereyi kapatıyor. Ama ben rahatsız olmuyordum. İçerde çıt çıkmıyor. Dışarda oynayan çocukların sesleri bir kuş sürüsünün çiviltisini andırıyor. Pencere kapatılınca sesler biraz kesilmeye başladı.

Çatık kaşlı adam pencerenin önünden dışarıyı seyrediyor. Sol tarafındaki kız, karşıda oturan arkadaşına birşeyler anlatmak istiyor. Karşısındaki kız anlamıyor. Bir kaç defa tekrarlıyor el işaretleriyle, anlatamıyor. Defterinin arasından küçük bir kağıt çıkarıyor. Anlatmak istediğini yazıyor. Sonra iki eliyle kağıt parçasını büküyor, büküyor. Pencerenin önünde dikilen adama bakıyor. Adam da kıpırdama yok. Kağıdı sağ eliyle son hızla karşıdaki arkadaşına atıyor. Kağıt parçası yere düşüyor. Kız kağıdı yerden alıyor, açıyor okuyor ve yazıyor. Pencerenin önünde dikilen adam yerine gidiyor ve koltuğuna kral gibi yerleşiyor. Gözlerini tekrar bana dikeyyor. Belki de içinden, "şu yabancılar ne kadar tembelle" diyor. Utanıyorum. İçime bir sıkıntı basıyor. Dün akşam, yarın okula gitmeyeceğim, demiştim, ama sabahleyin duramadım yine geldim. Kendi kendime kızıyorum. Keşke gelmesey-

dim diye düşünüyorum. Bugün gelmemiş olsaydım... Ama yarın, yarın gelmeye mecburum en iyisi bu yabancı ellerine hiç gelmeseydim.

Karşıda oturan adam, "yarım saatiniz kaldı" diyor. Adamın konuşmasıyla içerdeki sessizlik bitiyor. Ön taraftan bir kız ben bitirdim diye sesleniyor.

Saatler, geçmiyor. Şu yarım saat, yarım yıl gibi geliyor, belki de hiç bitmek bilmeyecek. Önümde duran kağıda bakıyorum, bakıyorum; okuyamıyorum okumak gelmiyor içimden! Anlamadığım, bilmediğim bir sürü cümle. Kendime kızıyorum. Biraz çalışsaydım, belki de birşeyler yazabilirdim diyorum. Ve kendime söz veriyorum; çalışacağım, çalışacağım! Bu sözümde duracak mıyım, tam bilmiyorum? Ne demişler



"fare bile kapana tutulunca, yemiyeceğim, yemiyeceğim diye bağırmış". Yarın olacak, yarın. Çatık kaşlı adam karşıma dikilip, zayıf aldın diyecek. O zaman tüm dünyanın yıkıldığını sanacağım. O zaman yine söz vereceğim "çalışacağım, çalışacağım". İlk geldiğimde de öyle söylemişim. "Çalışacağım, çalışacağım!" Ondan sonra da "çalıştım, çalıştım!" Ama anımdaki kara leke oldukça, bu toplumda bana göre

yer olmadığını anladım. Yabancıyım, adım ilk önce yabancı. Yabancı bir toplumdaki gelmişim, kültürüyle, diliyle, diniyle çok ayrı bir toplumdaki. Bu topluma ayak uyduramıyorum. Uydurmaya çalışıyorum, olmuyor işte, hiç olmuyor! Karşımda oturan adam, yanıma geldi:

"Niçin yapmıyorsun?" diye sordu. "Bilmiyorum," dedim. "Çalışmalıydın, öğrenmeliydin" dedi.

"Neyi?" dedim. Eliyle önümde duran kağıdı göstererek:

"Bunların cevaplarını..." "Çalıştım!" dedim.

"Niçin yazmıyorsun?" diye tekrarladı.

Omuzumu kaldırdım, bilmiyorum anlamına.

Dün akşam çok çalışmışım oysa. Bütün bir kitabı ezberlemiştim. Ama ben yalnızca kitaptakileri ezberledim. Ezberlediklerimi hangi sorunun cevabı olduğunu bilmiyorum. Burda başka, başka yazılmış, benim ezberlediklerim daha başka. Belki de hepsinin cevabını ezberledim. Ama hangisinin cevabı olduğunu bilmiyorum. İçimden ya şunda, ya şunda diyeyim, ezberlediklerimi şu boş yerlere doldurayım. Ya tutarsa. Ben kazanırım, ya tutmazsa, tutmayacağı kesin. Biz burada Loto mu oynuyoruz? Yazılı sınavdayız. Yanımdaki adam, tekrar yerine gitti. Koltuğuna yerleştikten sonra, saatine baktı:

"15 dakikanız kaldı!" dedi.

Kendi kendime, bu saatler geçmez diyorum, ama durmaz da diye düşünüyorum! Evet saatler bitecek ama bir şeyler de alıp götürerek.. Benliğimi, yaşama gücümü götürmesinler, ötesi dert değil. Saatleri durdurmak elde mi? Onlar yürüyecek hep, gün, hafta, ay, yıl ve yıllar demeden... Ben de akıp gideceğim onların içinde, onlarla birlikte. Ve son gün, son saat, son dakika dolacak ve ben yok olacağım, ayrılacağım bu güzel dünyadan! Ama böyle ezik, böyle yenik olarak mı? Karşımdaki adam kağıtları istedi. Önümde duran iki boş kağıdı aldım. İri yarı, çatık kaşlı adamın ellerine uzattım. Ellerim titriyordu. Titreyen ellerimin arasındaki kağıtları çatık kaşları ile aldı. Sonra da ötekilerin kağıtlarını...

Böylece bir saat daha geçmişti, yabancı elde kocaman bir saat...



Nürül'ün fabrika ülkesinde gezinti

Mayıs'tan buyana, Düsseldorf Şehir Tiyatrosu "Çocuk ve Gençlik Tiyatrosu" bölümünde iki Türkiyeli oyuncunun rol aldığı, "Nürül'ün Fabrika Ülkesine Gezisi" adlı bir oyun sergilenmekte. Oyun yalnız Türkiyeli arkadaşların bu oyunda yer alması açısından değil, F.Almanya'daki yurtaşlarımızın yaşamlarını, topluma uyum sağlamakta çektiği zorlukları ve birinci kuşak, ikinci kuşak arasındaki problemleri ve geldikleri ülke Türkiye kültürüne yabancılaşmalarına değinmesi açısından da ilginç.

Oyun iki bölümde oluşuyor. Birinci bölüm: Türkiye'de tatil geçiren bir Alman ailesinin Küçükkuşu Köyünde Türkiyelilerle karşılaşmalarını, ve onlara karşı olan önyargılarını yansıtır.

İkinci bölümde ise, 10 yıldır Hamburg'da yaşayan Duman ailesinin yaşamı dile getiriliyor. Duman ailesinin Küçükkuşu köyündeki evlerinde sığınan Nürül adlı iyi bir Çin (masal figürü) yine bir masal figürü olan Kamertay'ın yardımı ile Almanya'ya geliyor. Burada yıllarca beraber yaşadığı Duman ailesini, kültür ve kişilik yabancılaşmalarını kendi gözleri ile izliyor.

Oyunda basrolde oynayan Alpaslan Telli ile görüştük. Telli oyunda yer alışı şöyle anlattı:

"Profesyonel oyuncu olmayı hep düşlemiştim. Düsseldorf Şehir Tiyatrosundan bu oyunda basrolü oynamam için teklif geldiğinde, önce zaman darlığından reddetmek istedim. Ama oyunu okuyup ülkemi-

zin gerçeklerine, Avrupada yıllardır emeğini satan halkın problemlerine gerçekçi bir bakış açısından yaklaştığını görünce evet dedim.

Sanatçı söyleşisini şöyle sürdürdü: Ülkemi ve ülkemizin insanlarını, kültürünü Alman seyircisine tanıtabilmek, üstümüze çöktürülmüş önyargıları sistemden kaynaklanan gereksiz düşmanlığı, burnu havadalığı yıkabilmek ve okullara kadar giren yabancı düşmanlığına kendi çapımızda karşı koyabilmek. Şu anda 70 kadar oyun planlanmış durumda. Ortalama her oyunda 300'e yakın çocuk ve yetişkin bu oyunu seyrediyor. Bu yoldan 20 binin üzerinde bir kitleye ulaşabilmek gerçekten değerlendirilmesi gereken bir olgu.

Tiyatro Cumartesi ve Pazar günleri dışında hergün, Schauspielhaus, Münster Str. 446. Düsseldorf-Raht adresinde saat: 10.00 ve 12.15'de iki kez gösteriliyor.

Tel: 0211- 363011-02

"KÖROĞLU VE BU HASRET BİZİM"

adlı iki ayrı tiyatro
12 Haziran 1983 tarihinde
Konzerthaus Beiertheimer Alle,
75 KARLSRUHE 1 adresinde
Saat: 14.00'de gösterilecektir.

NEREDEN NEREYE!..

Muasır Medeniyet

(Çağdaş Uygarlık)

Melike DEMİRAĞ

Server Tanilli'nin Uygarlık Tarihi adlı kitabı, Milli Güvenlik Kurulu tarafından "Sakıncalı" görülerek, yüksek okullarda okutulması yasaklanmıştır!.. Bu kitap, "öğreticinin ailesinden, milletinden, milli vatanından koparılmasını"..... hedefe varış için bir ihtilalci ve eylemci haline getirilmesini amaçlayacaktır!..

Elaine sağlık, ne kadar da güzel yazmış Tanilli.. 12 Mart yönetimi kendisiyle çok yakından ilgilenmiş ve Devlet Güvenlik Mahkemesinde yargılatmış. Şöyle savunmuştu kendisini:

Haber gazetede okuyunca tüylerim diken diken oldu.. Bu kitap bizde de var.. Ya maşallah kızım büyüyüp de bu kitabı okursa.. Ailesinden kopup, "Milli Vatan"dan, milletinden ayrılıp da Vatan Haini olursa?... Vay canına.. Demek kitap diye yılan besliyormuşuz evimizde... Hem men koştum, yakaladım hain kitabı.. Ama şeytan dürttü, şöyle bir karıştırayım dedim tekrar.

"Ben bir bilim adamıyım. Düşüncelerimden ötürü yaşadığım çağa ve topluma karşı sorumluyum. Mahkemelere karşı? Asla!.."

DGM gümbürdeyip gitti, dava Ağır Cezaya geçti ve tabii ki beraat etti

Tanilli. Faşizm peşini bırakmadı, hemen o günlerde kiralık katillerine kursunlattı. Tanilli o gün bu gündür yarı belinden aşağısı felçli olarak yaşıyor.. Ama nice "Tam!?" insana taş çıkaran bir yüreklilikle mücadele vermeye devam ediyor.. Üniversitedeki görevinden Cunta tarafından atıldığında zaten yurt dışındaydı yanılmıyorsa, bir Fransız Üniversitesinde ders veriyordu.. Ve "Uygarlık Tarihi", tarih bilgisinden de uygarlıktan da nasibini alamamış birkaç üniformalı zavallı tarafından suçlanıyor, yasaklanıyor!.. Güllük mü, acı mı bir türlü karar veremedim...

Kitabın 9.cu sayfasından bitt bölümü nakletmek istiyorum:

Padişah 3. Selim 1799'da tahta çıktıktan sonra, "Dışarda esen rüzgarlar hakkında kendisini aydınlatması için" dış işleri bakanı Atif Efendi'yi Paris'e gönderir. Büyük Fransız devriminin üstünden birkaç yıl geçmiştir henüz. Atif Efendi, mektubunda özetle şunları söyler: "Burada, Voltaire, Rousseau adlı zındıklar,.... büyükleri kötilemek, bütün dinleri kaldırmak, Cumhuriyet ve eşitliği imâ etmekten ibaret bir takım kışkırtıcı düşünceler yaymışlardır. Aslında fitne ve fesattan başka birşey olmayan bu düşünceler, Frengi hastalığı gibi beyinlere işlemiştir. İşin garip yanı, halk da

bu düşüncelere rağbet etmektedir. İşte bunların etkisinde kalanlar, birkaç yıl önce bu fitne ve fesat ateşini tutuşturup çevreye yaymışlar, Allah korkusunu kaldırıp ar ve namusu mahvetmişler,...., insan hakları dedikleri isyan bildirilerini yabancı dillere de çevirtip, milletleri hükümdarları aleyhine kışkırtmışlardır!.."

18.Yüzyıl "Aydınlar felsefesi"nin adları önünde bugün de saygıyla eğildiğimiz- büyük temsilcilerini, "Zındık -yani Allahsız" deyip aklısıra küçümseyen ve kışkırtıcılıkla suçlayan; insanlık tarihinin dönüm noktalarından biri olan Büyük Fransız Devrimi'ni de "Fitne ve fesat hareketi" olarak niteleyen Atif Efendi'nin kafası nasıl bir kafadır?... Kuşkusuz "Çağdış"!..

Ne bereketli topraklarımız var!.. 18. yüzyılın sonlarında Atif Efendiler ekmişiz, 20.yüzyılın sonlarında Kenan efendiler biçiyoruz halâ!... Emek emek okutup yetiştirdiğimiz beyinleri oturup kütür kütür yiyoruz da; kafatasının içinde beyin salatası taşıyan zavallıları üniversitelerin başına geçiriyoruz.. Türkiye'de profesör ünvanı, ne yazık ki, taşınması utanç veren bir kelime haline geldi.. Birisini bana "Profesör falanca" diye tanıtsalar, aklımdan hiç de iyi şeyler geçmez.. En azından, "İşe yarar biri olsaydı çoktan atarlardı" diye düşünürüm, veya "Eliyle süt-lemeye karışmamış ki halâ kürsüsünde... Demek ki korkak ve bencil biri..". Bunlar da düşünüleceklerin en hafifleri gene.. Ne acı bir şeydir toplum-daki değer yargılarının bu kadar sapıtması, bu kadar çarpıtılması!.. Yetiştirdiği bilim adamına saygıyla değil kuşkuyla bakan bir toplumun geleceği hiç de aydınlık olmasa

gerek!.. Ama ne yaparsınız ki elle tutulur bir geçek bu: Evren'e Fahri Hukuk Profesörü ünvanı verildiği günkü gazete gözümün önünde gitmiyor.. Evren ve Hukuk Profesörlüğü!.. Yoksa zavallının saflığından yararlanıp çok ince bir biçimde alay mı ettilerdensiniz?..

Şimdi de, gene "Çağdaş" sözcüğü üstünde "Danışma Meclisi"ni dolduran saygı değer beyinlerin ürettiği yüksek düşüncelere göz atalım: Yargıtay eski daire başkanlarından, 27 Mayıs devriminin adalet bakanı Abdullah Polat Gözübüyük konuşuyor:

"Son zamanlarda, memleketimiz basın ve yayında bazı tabirler, bazı fikirlerin işareti olarak, bazı doktrinlerin alâmeti olarak kullanılmaktadır. Maalesef bunlardan biri de Çağdaş kelimesidir. Çağdaş: Muasır demek, málum. Fakat ne yazık ki,.... bu tabir, kendi sözlük manası dışında, belli siyasi ve devlete karşı işlenen cürümleri tahrik ve teşvik istikametinde cereyanlar sembolü, işareti, manası olarak kullanılmıştır. Bu sebeple sakıncalıdır. Pek muhterem komisyon arkadaşlarımızın da bunu tasvip edeceğine yüzdeyüz eminim.."

"Pek muhterem komisyon" eski adalet bakanını yalancı çıkarmamış ve "Çağdaş" kelimesi anayasa metninde çıkarılıp atılmış... Bence de çok iyi olmuş.. Doğrusu Sultan Kenan-u-esasi'ne hiç mi hiç yakışmayan bir kelime "Çağdaş".. Ne işi var bu "Çağdaş", bu "Yüzkarası" belgede?..

Şimdi ister misiniz, bu kelimeyi aynı gerekçeyle her yerden kaldırsınlar?... Yahu, Türkiye'de dağda-taşa yazılıdır Atatürk'ün sözleri.. Kimi yerde söylendiği tarihteki biçimiyle:

Hedefimiz muasır medeniyet seviyesine ulaşmaktır!.. Ama çok yerde de Türkçesi: Amacımız çağdaş uygarlık düzeyine.... Vah zavallı Mustafa Kemal paşa!..

12 Eylül'ün en çok hırpaladığı, en çok zarar verdiği, küçük düşürdüğü kişi, muhakkak ki Atatürk oldu.. Adamcağız ne yapmışa köküne dinamit koyarken, bütün yaptıklarını da onun adına yürüttüler.. 1920'lerde yaşasalar, yerleri Damat Ferit'in yeri olurdu, öylesine Emperyalizme bağlılar, açık açık!.. Ama politikalarını Atatürk adına yürütüyorlar.. Aksini iddia eden zindana!.. Halkın ensesinde boza pişiriyorlar, acımasız bir sümürü düzenini süngü zoruyla sürdürüyorlar ülkede.. Ve her gün biraz daha yoksullaşan halka Atatürk resimlerinin ardından sesleniyorlar.. Yarın çok zorluk çekeceğiz Atatürk'ü gerçek yerine oturtmakta.. O kadar çok nefreti onun adı, resmi, heykeli üstüne yığıyorlar ki!..

Beyinlerin çarpıtılmasına karşı savaş vermek, galiba top-tüfekte savaşmaktan daha zor.. Kültür savaşının en saygı değer kişilerinde Servet Tanilli'yi bir daha çokkuyula selamlıyoruz.. Cuntanın "Sakıncalı" bulunduğu "UYGARLIK TARİHİ"ni ne yapıp bulmaya, okumaya, okutmaya çalışalım.. Hele öğrenim çağındaki gençlerimize.. Yol halâ tıkanmamışsa getirtin bu kitabı kitapçı dostlar.. Yayıncı arkadaşlar, Yurt dışında basma olanağı yok mu, araştırın ne olur.. Bugünü anlayabilmemiz, insanlık tarihini doğru öğrenmekten geçiyor.. Analar-babalar: Çocuklarınız için arayın bu kitabı.. Eğer yeni Atif efendiler, yeni Gözübüyük'ler yetiştirmek istemiyorsanız, okutun, anlatın, öğretin genç çocuklarınıza "Uygarlık Tarihi"ni!..

İRAN 1

10 Şubat 1979 Cumartesi günü İran'da Şaha karşı iki yıldır devam eden ayaklanmanın, artarak gelişen çatışmaların sonu görüldü. O gün Tahran radyosunu ele geçiren İran'lı devrimci güçler halkı "İran devrimi uğruna ölen tüm kadın ve erkekler için bir dakikalık sessizliğe" çağırıyordu. Daha sonra "Şimdi sessizliğe son veriyoruz. Giriştığımız ölü almaz mücadeleyi sürdürüyoruz. 25 yıldır sessizliğe mahkum edildik, artık sesimiz, halkın sesi yükselinecek. Bu, devrimin sesidir." deniyordu. İran devrimini tüm dünyaya duyuran yayını, "gerici askerlerin saldırılarını sürüyor, Mücahidin ve Fedayin'li yoldaşlar, yardımınıza ihtiyacımız var" sözleri ile devam ediyordu. İran devrimini dünyaya duyuran bu sözlerin bugün artık İran halkı için pek geçerli olduğu söylenemez. Dört yıl önce yardımlarına ihtiyaç duyulan Fedayin ve Mücahidin militanları görüldükleri yerde "İslam Devrimi Muhafızları" tarafından kurşuna diziliyorlar. Açlık ve yoksulluk ülkenin tümünü kaplamış durumda. Halk, sonu belli olmayan bir savaşın içinde. "Artık halkın sesi yükselinecek" diyenler, halkı Şah dönemine özgü karanlıklara mahkum ediyorlar. Özgürlük vaad edilen azınlık uluslara -özellikle İran Kürtlerine- savaş ilan edilmiş durumda. Mollalara muhalefet eden herkes, "bozguncu, ABD-ajanı" damgasıyla idam ediliyor. Kısaca, Mollaların da içinde yer aldıkları İran devrimci hareketinden bugün artık söz edilemiyor.

Bütün bunlara karşın Mollalar bugünde toplum içindeki etkinliklerinden pek fazla bir şey yitirmiş değiller. İran yönetimi uluslararası planda hiç bir gücün yanında yer almıyor. Aksine, İslami görünüşü ile uluslararası planda yeni bir akımın önderliğini yaptığını iddia ediyor.

İran'da Şah'a karşı en büyük kitle katılımıyla gelişip, onun monarşik diktatörlüğüne son veren halk hareketinin süreç içinde gerici bir önderliğe dönüşmesini, son dört yıldır İran'da meydana gelen açıklamaları zor olayları irdeleyebilmek amacıyla bir yazı dizisi hazırladık. Bu dizide, günlük olayları haber şeklinde vermek yerine bugünü yaratan süreci biraz daha gerilerden aldık. İran'daki toplumsal muhalefeti, örgütleri ve örgütlerin toplumsal muhalefetteki yerlerini incelemeye çalıştık.

İran'da toplumsal mücadeleler 20. yüzyılda başlar. 20. yüzyılın başında Azerbeycan'da halkın giriştiği demokratik kitle hareketleri, dönemin şahının meşrutiyeti kabul etmesine neden oldu. Sonradan Şah çarlık Rusya'sıyla anlaşarak bu gelişmeye karşı koyduysa da, halkın muhalefeti ile karşılaştı. Saldırısı geri püskürtüldü ve Şah devrildi. 1911 sonbaharında kuzeyden Rus, güneyden İngiliz askerleri katliamlar yaparak halk hareketini ezdiler. 1913 sonbaharında Mirza Küçükhan önderliğindeki "Ormancılar" örgütünün sürdürdüğü gerilla mücadelesi sonunda Cumhuriyet kuruldu. Bunda 1917 Sovyet devriminin de rolü büyük oldu. 1921 yılında Rıza Han İngilizlerin de desteğiyle binlerce devrimciyi katletti. 1925'te ise her türlü demokrat muhalefeti susturarak kendisini Şah ilan etti. Rıza Şah devrinde İngiliz emperyalizminden boşalan yeri Amerikan emperyalizmi doldurmayla başladı. Rıza Şah'ın Hitler'e yakınlaşması sonucunda 1941'de İngilizler ve Ruslar İran'ı işgal ettiler. Rıza Şah'ı devirip yerine oğlu Muhammet Rıza'yı Şah yaptılar.

Bu arada, 2. Dünya Savaşı sonunda kuzeyde Azerbeycan ve Kürdistan'da kurulan Cumhuriyetler ABD desteğinden ortadan kaldırıldı. Daha sonra anti-emperyalist çizgide Ulusal Cephe hareketi doğdu. 1951'de başbakan olan Ulusal Cephe lideri Musaddık petrolü devletleştirdi. 1953'de ise CIA tarafından düşürüldü.

Yine bu yıllarda Sovyetler Birliğine karşı ve üye ülkelerdeki devrimci hareketleri ezme amacını taşıyan, Türkiye, İran, Pakistan, İngiltere ve dolaylı olarak da Amerika'nın üye olduğu CENTO kuruldu.

1960'ların başında Şah'ın "Ak Devrim" diye adlandırdığı, emperyalist çevrelerce hazırlanmış "reformlar" dönemi başladı. Ak Devrim hareketi İran'da çarpık bir kapitalizmin gelişmesine neden oldu. Devlet tarafından yönlendirilen bu gelişme, Mollaların maddi kaynağı olan "Çarşı"nın güçsüz duruma düşmesine, böylece Mollaların devleti iyice karşılarına almalarına neden oldu. Öte yandan, Ak Devrim aracılığıyla getirilmeye çalışılan, kapitalizme uygun "modernleşme" hareketleri, halkın manevi değerlere iyice sarılmasına yol açtı. Bu da İslamîyetin temsilcisi Mollaların kitlelerle bağlarını güçlendirdi. Kapitalistleşme hareketinin bir sonucu olarak da İran işçi sınıfı doğdu.

Bu dönemde uygulanan gelişigüzel bir sanayileşme programı, dev silah harcamaları, kıskırılan bir tüketim ekonomisi sonucu enflasyon büyük boyutlara ulaştı. Öte yandan, subaylar ve memurların üst tabakası, zengin toprak sahipleri ve bankacıların oluşması bir azınlığın lüks harcamaları alabildiğine arttı. Bu, enflasyonun yükünü çekmek zorunda kalan emekçi kesimin iyice zorlanması ve düzenin temsilcisi Şah'ı karşılarına almasına neden oldu. Halk muhalefeti bastırmak için Şah, SAVAK örgütünü kurdu. SAVAK işkencehanelerinde onbinlerce kişi hayatını kaybetti.

1963 Haziran'ında tüm ülkeye yayılan muhalefet hareketi, 10 binlerce insanın öldürülmesiyle sonuçlandı. Bunun sonucu devrimci harekette silahlı mücadele ilkesini benimseyen yeni örgütler doğdu. Bu örgütler daha çok yeraltı çalışmaları yaptılar, halkın içine giremediler. Gerci bu örgütlerin silahlı eylemleri Şah'ın güçlü imajının yıkılmasına ve toplumda politik bir hareketliliğin doğmasına neden oldu ama bu mücadele çizgisi ülke çapında merkezi örgütlü bir parti tarafından yönlendirilmediği için 1979'a yaklaşması kendiliğinden ve örgütsüz yani ağır basan bir hareket oldu. Bu durum da, askeri örgütlerin devrime büyük katkılarını karşın halkın geleneksel önderleri olan Mollaların yönetime gelmesini kolaylaştırdı.

MOLLALAR

Ulema ve "Çarşı"nın ittifakı olarak tanımlanan mollaların gücü Şah döneminde azalmakla birlikte, etkilerinin sürmesinin nedeni mali açıdan devletten bağımsız oluşlarıydı. 1979'da İran'da bulunan mollaların sayısı 180 bin dolayındaydı. Ayrıca Kum kentinde 10 bini aşkın medrese öğrenci bulunuyordu. Ulemanın geleneksel ticaret merkezi olan "Çarşı" ile sürekli bağlantısı olmuştur. "Çarşı", camiyle olan bağıntısından dolayı kent yoksullarıyla ilişkisini hiç bir zaman kaybetmemiştir. Ulemanın elinde ise, vakıfların gelirleri dışında, cami ve medreseler ile "Çarşı"dan sağladıkları gelirler de bulunmaktaydı.

Şahın ulemanın hukuk ve eğitim alanındaki etkilerini kılması ve vakıf topraklarını ellerinden almasının, bu kesimin ona karşı beslediği düşmanlıkta büyük etkisi oldu. Devlet tekellerinin, büyük özel şirketlerin, bankaların ve diğer ekonomik kurumların gelişmesi sonucu "Çarşı"nın gücü de azalmaktaydı. Ama yine de ihracatın üçte biri ve perakende ticaretin üçte ikisi "Çarşı"nın denetiminde kalmaya devam etti. Daha önceki muhalefet hareketlerinde olduğu gibi, monarşist diktatörlüğün yıkılmasında da ulema ile "Çarşı"nın ittifakının rolü büyük oldu.

İran'da günümüze kadar hemen bütün ayaklanmalar Mollalar önderliğinde yapıldı. Özellikle 1979 hareketinden sonra Mollaların yönetime gelmesinin bir nedeni iktidara aday başka bir güç bulunmaması, diğer bir neden ise Şah'ın "Ak Devrim"inin İran halkında yarattığı tepkinin Mollalar lehine gelişmelere yol açmış olmasıdır.

TUDEH

Kitle Partisi anlamına gelen Tudeh, 1941 yılında kuruldu ve dönem dönem yasaklanarak varlığını bugüne kadar sürdürdü. Her tabakadan insanı içine almaktan çekinmemesi nedeniyle, kurulduğu yıllarda İran için bir politik alternatif arayan herkesin partisi oldu. 1944 yılında kuzeydeki petrol rafinerileri konusunda Sovyetler Birliği ile İran hükümeti arasında çıkan bir anlaşmazlıkta açıkça Sovyetlerin tarafını tuttu. Bugüne kadar da sürekli olarak Sovyetler Birliği'nin çıkarlarının İran işçi sınıfının çıkarlarıyla bir olduğunu savunuyor. 1953'de Başbakan Musad-

dık'ın CIA tarafından düşürülmesi sırasında parti üyeleri harekete geçip darbeyi önlemek konusunda parti yönetiminden işaret beklediler. Ancak parti yönetimi hareketsiz kalmayı tercih etti. Daha sonraki dönemlerde de İran solu tarafından Tudeh'e yöneltilen en şiddetli eleştirilerden biri bu hareketi ile ilgilidir. Bunun dışında Tudeh ilerigelenlerinin Şah emrinde önemli görevler kabuletmeleri ve içine SAVAK'ın sızmasını engelleyememiş olması, Tudeh'in kitleler gözünde değerinden çok şey yitirmesine neden oldu. Şah'a karşı başlayan hareketleri Tudeh ilkin SAVAK'ın oyunu olarak niteledi. Devrimden sonra ise İslam Cumhuriyeti hükümetiyle iyi geçinmeye çalıştı, yönetimdeki gerici unsurları şahıslara maletme yolunu seçti. Bunun dışında Humeyni'yi başından sonuna dek destekler tavır aldı, hükümete sürekli "Birlik Cephesi" kurma önerilerinde bulundu. Ülkedeki devrim sonrası kanışıklığı ABD emperyalizminin bir oyunu olarak niteledi. Yönetimle iyi ilişkiler içinde olma çabaları, bir gün hükümette yer alabilme ve Sovyetlerle ilişkileri düzeltme amacına yönelik olarak nitelendiriliyor.

Şubat 83'de İslam Cumhuriyeti hükümeti, Tudeh'e karşı bir temizlik hareketine girişti. Parti Genel Başkanı ve üst düzeyde yöneticiler tutuklandılar. Mayıs ayı başlarında İran televizyonuna çıkarılan Tudeh Genel Başkanı, "yıllardır Sovyetler için casusluk yaptığını" ifade etti. Bunun üzerine ülke çapında tüm Tudeh üyelerinin tutuklanmasına başlandı. Humeyni'nin bu hareketinin, Irak'la silah alışverişi konusunda yeni bir anlaşma imzalayan Sovyetler'e gözdağı vermek amacını güttüğü ifade ediliyor.

HALKIN FEDAILERİ

1953 darbesi, Şah diktatörlüğünün kurulması ve 60'lı yılların başındaki kitle hareketlerinin başarıya ulaşmaması sonucu kitleler başta Tudeh olmak üzere bir çok politik örgütten ayrılarak yeni politik alternatifler aramaya başladılar. Bu dönemde kurulan iki marksist-leninist örgüt, 1971'de birleşerek Halkın Fedaileri örgütünü kurdu. Halkın Fedaileri içinde baştan beri hakim olan görüş, öncü savaş yoluyla kitleleri Şah'a karşı harekete geçirmek oldu. Bu doğrultuda eylemler düzenlediler. Şah'ın güçsüzlüğünü göstermeyi ve politik bir hareketlilik getirmeyi başardılar. 1976'da bir grup Fedai, silahlı mücadelenin zamanının henüz gelmediğini, politik çalışmaya ağırlık verilmesi gerektiğini savunarak örgütten ayrıldı. Bundan sonra Halkın Fedaileri, silahlı mücadele konusunda kendi içinde sürdürülen tartışmalara, politik ve ekonomik mücadeleler verme yolunda alınan kararlara rağmen askeri bir örgüt olma niteliğini korudu. Şaha karşı gelişen hareketlerde de bu niteliklerinden dolayı çok önemli rol oynadılar. Halkın Mücahitleri ile birlikte hareketin askeri kanadını oluşturdular. Ancak her iki grup da halkın içine girememiştir, dini liderlerin halk üzerindeki etkisi çok daha fazlaydı. Böylece Humeyni önderliğindeki Mollalar kolayca yönetime geldiler.

Devrimden kısa bir süre sonra Halkın Fedaileri içinde önemli görüş ayrılıkları çıktı. Çoğunluklar ve Azınlıklar olmak üzere ikiye ayrıldı. Çoğunluklar grubu, hükümet içindeki çatışmaların Humeyni gibi küçük burjuvazi temsilcileri ile Bazargan gibi emperyalizme bağımlılığı savunan burjuva temsilcileri arasındaki çatışmalar olduğunu, içindeki gerici unsurlara rağmen küçük burjuvaziyi emperyalizme karşı desteklemenin proleteryanın ve devrimcilerin görevi olduğunu ileri sürdü. Azınlıklar ise küçük burjuvazinin gerici iktidarda olduğunu, ancak sürdürmekte olduğu politikanın burjuvazinin politikasıyla çakiştığını, bu nedenle aralarındaki ayrılıkların da burjuvazinin çeşitli fraksiyonları arasındaki ayrılık olarak değerlendirilmesi gerektiğini, bu çatışmalarda hiç bir tarafın desteklenmeyeceğini söyledi. İran-Irak savaşı konusunda ise Çoğunluk grubu "anavatanın Irak saldırılarına karşı savunulması" görüşünü ileri sürerken, Azınlık grubu Irak'ın saldırganlığına mahkum etmekle birlikte İran'daki yönetimin de özünde Irak kadar saldırgan ve yayılmacı olduğunu savundu.

Azınlıklar grubu İran Kürdistan'ına çekilerek direnişe başladı. Çoğunluk ise yönetimi destekliyor.

HALKIN MÜCAHİTLERİ

1960'lardaki halk hareketinin yenilgisi sonucunda "Ulusal Cephe"nin dinci kanadından ayrılanlar Halkın Mücahitlerini oluşturdular. Halkın Mücahitleri kendilerini "İslam Marksistleri" olarak niteliyorlar. Marksizmi bir bilim olarak tanıyor, sömürüye karşı ve sınıfsız bir toplumdan yana olmasını benimsiyor, ancak marksizmin materyalist felsefesini reddediyorlar.

1973'de marksist bir grup Halkın Mücahitlerinden ayrılarak Peykar adlı örgütü kurdu. Peykar, silahlı mücadele ilkesini reddederek bir işçi partisi kurma kararı aldı.

Halkın Mücahitleri de Fedailer gibi öncü savaşı savundular. Bir çok eylem gerçekleştirdiler. 1979 devriminde Fedailerle beraber askeri kanadı oluşturarak, Şahın devrilmesinde önemli rol oynadılar. Daha sonra şöyle bir değerlendirmeye yaptılar: "1979 devrimi siyasi bir devrimdir. Sistemin ordu, ekonomik ve sosyal faktörler gibi temel yapıları değiştirilemedi. Bunun nedeni de ABD emperyalizminin, bu yapıların korunmasında çıkan olmasıdır. Bu nedenle ABD, uzun süreli bir ayaklanma içinde solun güçlenmesini önlemek amacıyla ordunun hemen teslim olup, Mollaların önderliğinin korunmasını sağladı." Bu tesbite rağmen Mücahitler ilk dönemde Humeyni'ye destekler tavır aldılar. Ancak Bani Sadr'ın ülkeyi terketmesiyle gelişen olaylarda yönetimi karşılarına alarak Bani Sadr'ı desteklemeye başladılar. Ülkede yönetimi hedef alan bir dizi suikastler düzenlediler. Bundan sonra yönetimle araları iyice açıldı. Halkın Mücahitleri üyesi binlerce kişi idam edildi.

ULUSAL CEPHE

Musaddık önderliğinde gelişen Ulusal Cephe, 1953'den sonra İran'ın siyasal yaşantısında pek etkili olamadı. Daha çok güçsüz İran burjuvazisini temsil eden Ulusal Cephe, 2. Dünya Savaşı sonunda İngiltere ve Sovyetler'e karşı gelişen milliyetçi duyguları yansıtmaktaydı. Tutucu kesimlerden de destek alıyordu.

Şahın devrilmesinden sonra kurulan geçici devrim hükümeti içinde Ulusal Cephe ekolünden bir çok politikacı yer aldı. Bunların arasında Başbakan Mehdi Bazargan'ı sayabiliriz. Bazargan, başbakan olarak atandığı andan itibaren devrimin sona erdirilmesinden, halkın elindeki silahların toplatılmasından, batı dünyası ile ilişkilerin yumuşatılmasından, kısacası klasik bir burjuva devlet yönetiminin oluşturulmasından yana çaba harcadı.

İRAN'DA ULUSAL HAREKETLER

Kürdistan: İran Kürt Demokrat Partisi 1945'de kuruldu. Irak'ta Barzani hareketinin başlamasından sonra bir süre parti üzerinde Barzani'nin etkisi oldu. 1967'de Barzani'nin yanında çarşıyan İranlılar ayrılarak, Şah'a karşı hareketi başlatmak üzere İran'a döndüler ve gerilla hareketini başlattılar. 1973'deki parti kongresinde ayrı bir Kürt devleti çağrısı yapılmadı. "İran'a özgürlük, Kürdistan'a özerklik" sloganı atıldı. 1979 devriminden bu yana gücü giderek azalıyor. Başından beri Humeyni ile uzlaşmaktan yana oldu. İran ordusuyla olan çatışmalarda kendi rolünün olmadığını defalarca belirtti.

Mao Zedung öğretisini benimseyen Komola ise, 1968'de İran'daki Kürt öğrenciler tarafından kuruldu. Yeni yönetime karşı baştan beri tavizsiz bir tavır var. Kürdistan'da oldukça güçlü duruma geldi.

Halkın Fedaileri-Azınlık ve Halkın Mücahitleri örgütlerinin üyeleri de İran Kürdistanında mücadele veriyorlar.

Kuzistan: İran'ın petrol bölgesinin Kuzistan'da olması burada sorunu daha da karmaşıktırıyor. Petrol işçileri grevi Şahın devrilmesinde en önemli eylemlerden biri oldu.

Ahvaz Kurtuluş Cephesi 1958'de kuruldu. İran'dan ayrılmayı savunuyor.

Arabistan'ın Kurtuluşu İçin Demokrat Hareket ise 1970'lerde kuruldu. Marksist-leninist bir örgüt. Bağımsızlık değil, özerklik çağrısı yapıyor. Ortak mücadeleden yana tavır gösteriyor.

Belucistan: Güneydoğu İran'da bulunan Beluciler, ülkenin en yoksul kesimini oluşturuyorlar. Bir aşiret direnişisi geleneğine sahiptir. En etkili örgütleri Belucistan Halk Birliği.

Azerbeycan: İran'da Farslardan sonra en büyük milliyeti oluşturan Azerilerin ayrı bir örgütü yok, ancak gerek ekonomi içinde, gerekse politika-kada önemli yerleri var.

DÜNYA'DAN KISA... KISA...

EL SALVADOR Gerilla örgütü FMLN/FDR'nin üst düzeyde sorumlularından Kumandan Ana Mariya'nın Nikaragua'da öldürülmesinden bir süre sonra örgütün bir numaralı sorumlusu Salvador Cayetano intihar etti. Nikaragua hükümetinin yaptığı soruşturma sonunda, olayların ilk başta tahmin edilenden daha farklı nitelik taşıdığı ortaya çıktı. Kumandan Ana Maria'nın öldürülmesinden FDR örgütünün gene üst düzey yöneticilerinden Marcelo'nun sorumlu olduğu anlaşıldı. Marcelo tutuklandı.

Son zamanlarda Ana Maria ile Marcelo arasında görüş ayrılıklarının doğduğu, Ana Maria'nın görüşlerinin örgüt içinde destek bulmaya başladığı belirtiliyor. FDR, olayla ilgili bir bildiri yayınladı. Bildiride özetle şunlar söyleniyor: "Kumandan Ana Maria'nın öldürülmesi ile Marcelo, örgütün halktan izole edilmesini ve birbirine düşmesini amaçlayan CIA'ya hizmet etmiştir. Bunu öğrenmek, yoldaş Cayetano Capio'da çok derin üzüntü yaratmış ve 12 Nisan'da intihar etmesine yol açmıştır. Marcelo'nun cinayetini mahkum ediyor, tüm sorumluları ortaya çıkarmaya söz veriyoruz. El Salvador halkından, düşmanın propaganda ve oyunlarına düşmesini istiyoruz."

ŞİLİ 'de Pinochet'e muhalefet artıyor. Yönetim aleyhine gösteriler düzenlendi. Öte yandan ülkenin ekonomik durumunun giderek kötüleşmesi, Pinochet'in yandaşları tarafından da eleştirilmesine neden oluyor.

ARJANTİN'de Cunta bir açıklama yaparak 70'li yılların başından beri "kayıp" olan rejim muhaliflerinin "büyük ihtimalle ölmüş olabileceklerini" açıkladı. Kaybolan rejim muhaliflerinin sayısı 30 olarak tahmin ediliyor.

MİTTERAND hükümetinin hazırladığı Üniversite Eğitim Reformu Tasarısı, ülkede protesto gösterilerine yol açtı. Fransa'da geleneksel olarak sağ eğilimin hakim olduğu Tıp ve Hukuk Fakülteleri öğrencileri tarafından düzenlenen gösterilerde olaylar çıktı. Gösteriler tüm ülkeye yayılma eğilimi gösteriyor. Gözlemciler bu olayların, zaten ülke ekonomisinin kötüye gidişinden dolayı zor durumda olan Mitterand'ı daha da sarıcağını belirtiyorlar.

SOMOZA yanlısı gerillaların ülendikleri Honduras'tan Nikaragua topraklarına saldırılar sürüyor. 2 bin civarında Somoza yanlısının katıldığı bir saldırı geçtiğimiz ay Sandinist kuvvetleri tarafından püskürtüldü. Saldırıların sırasında çok sayıda sivilin öldüğü bildiriliyor. Somoza yanlılarının bir sivil otobüse yaptıkları saldırıda ölen 12 kişiden bir tanesinin Tony isimli F.Alman vatandaşının olması, Almanların dikkatinin bu konuya çekilmesine neden oldu. F.Alman hükümetinin ABD doğrultusunda politika izemesini protesto eden bir grup F.Alman vatandaşı, Nikaragua'nın başkenti Managua'daki Alman Büyükelçiliğini bir gün süreyle işgal etti.

ORTADOĞU'da karışıklık devam ediyor. Beyrut'ta bir çok Amerikanın ölümüyle sonuçlanan iki bombalama olayının sorumluları ortaya çıkarılmadı. ABD Dışişleri Bakanı Schultz Ortadoğu'ya giderek Lübnan, ve Suriye'de görüşmelere başladı. Shultz, "Lübnan ile İsrail arasında, yabancı kuvvetlerin Lübnan'dan çekilmesine ilişkin bir anlaşma imzalanana dek bölgede kalacağını" belirtti. Ancak henüz üç tarafında onayladığı bir anlaşma söz konusu değil. Öte yandan Bekaa vadisinde İsrail, Suriye ve Filistin Kurtuluş Örgütü güçlerinin yığılması, Suriye ile İsrail arasında bir savaş çıkma olasılığının çok büyük olduğu belirtiliyor.

OKURLARIN DİLİNDEN

BİRLİKTE

Dizdik sevgilerimizi destana
Yazdık insanlığımızı kitaplara
Depresti dertlerimiz kuru kalemde.
Misralarda anlatmak istedik ki:
İnsana aşkımız.

Doğaya tutkumu...
Sevgimiz bütün dünyaya.
Çünkü: Dostluğumuzu, kardeşliğimizi
duyuyoruz

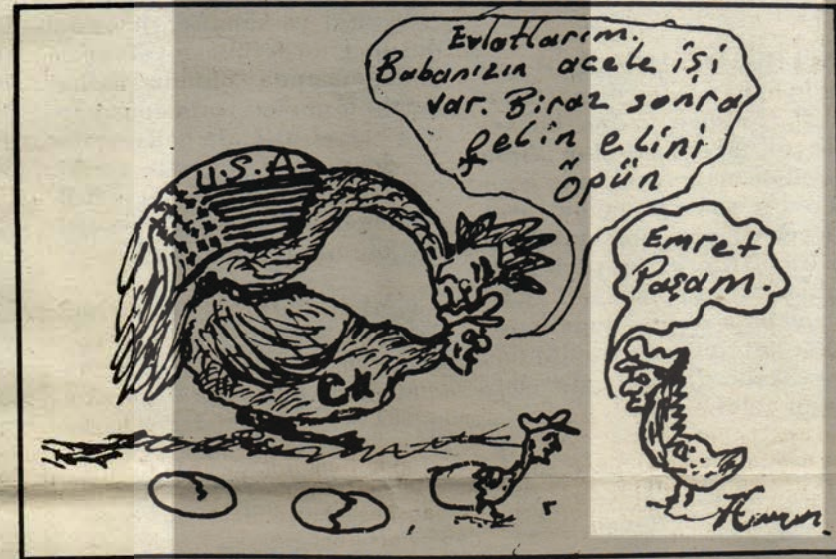
Yüreklirimizde
Bizler düşünenlerle birlikte
düşüğümüzde
Ağıtlar söyledi canlar,
Kalplerle birlikte.

Hatice Ayten

ÇOCUKLAR KI:

Vitaminli mamalarla değil,
Ağaç kabuklarıyla
Beslenen,
Ölümün kıl payı yakınındaki
Çocuklar,
Açlıktan kıvrılan,
Hastalıkların dostu olan
çocuklar,
Yaşam savaşının gerçeğini
Sunan,
Bir dilim ekmeği daha
Görmemiş çocuklar,
O çocuklar ki;
Uganda'daki, Filistin'deki
Çocuklar:
AÇ ÇOCUKLAR

Savaş (11 yaşındaki bir okuyucumuz)
Aachen, 5.9.1982



ÖZLEM

Sürümümü bir çobana devrettik
otlu koyaklarda yayıp gütmemiş
saklı gizli hünerini seyrettik
birgün bile yaylmasına gitmemiş

zehmeride sürü katmış önüne
bir kaç tane çöne tutmuş yanına
çok kıymetli kıyamıyor canına
abasına bürünüp de yatmamış

Gaddarlığı söyleniyor dillerde
susuz koymuş derya dolu gillerde
mor, menekşe, keki dolu çöllerde
damla damla süt sağdığı yetmemiş

güdemedi kendisine güldürdü
doyurmadı hep açlıktan öldürdü
sahipsiz bıraktı kurtlar saldırdı
bırakmış hep kurtları yetmemiş

Aşık senin çoban sürüyü sattı
hırsızın çaldığı bedava gitti
anığı çoruğu kökten kaybetti
arasına körpe kuzu katmamış

AŞIK

UMUT

Çırpın güvercinim,
Çırpın güzel kuşum:
Bahar geliyor,
Baharın gelişi yakın

Nesi var
Nesi var, nesi var?
Zulmün karanlık kafesi var.
Nesi var, nesi var?
Umudun aydınlık sesi var.

Halil

DEMOKRAT TÜRKİYE EMEKÇİLERİNE

Yaklaşık üç yıldan beri sürüp gelen, silahlı baskı döneminde çıkan tutarlı bir yayın organını yarattığınız için bugün binlerce bizler için "Demokrat Türkiye" artık, bir aylık dergiden çok daha ileri boyutlara ulaştı. Dileğimiz bunun böylece sürmesi. Ancak, sorunlar gitgide büyümekte sistemin gereği olarak, Avrupa'da özellikle Almanya'da ortaya çıkmaya başlayan ekonomik bunalım, yabancıların özellikle biz Türklerin suçu haline getirilmeye çalışılıyor. İş yerlerinde veya bir takım resmi kurumlarda karşılaştığımız sorunlar, çoğumuzu belki pasif hale getirdi. Yani; kendimizi, salt işine bakan zorluklara kolaylıkla boyun eğer birer makina yaptık.

"Demokrat Türkiye" sayfalarından tüm bu hale gelen veya gelmeye yüz tutan türkiyeli emekçilere seslenmek istiyorum.

İşsizliği, bizler yaratmadık, pahalılığı veya diğer sorunları biz yaratmadık. Bunlar kapitalist sistemin zorluklarıdır. Suçlular, patronlardır, gerici politikacılar. Kısaca bu yaşam düzenidir.

Bu yüzden hiç bir zaman yaşamın her alanında çekingen ve korkak durmayalım. Aksine sorunlarımızın çözümü için birlikte mücadele edelim. Gerek Almanya'daki ilericilerle gerekse Türkiyeli emekçilerle sorunlarımızı paylaşalım, çözüm yolları arayalım.

Birlikten kuvvet doğar ve bu kuvveti yıkacak bir güç ortaya çıkamaz. Yeter ki biz haklarımızı aramasını bilelim.

Selam!
Anavatandan kopup gelen canım,
Hosgeldin,
Türkiyelim.
Umutlarla donanmış bedenim,
Karn tokluğuna, baskalarına
çalışacak burada biliyormusun?
Horlanacaksın, köseye itileceksin

belkide,
Bilki; burası, ana kucağı gibi sınırsız değil.
Özlemlerin, alev olarak günün birinde tutuşacaksın.
Damarların fitil, yüreğin bomba gibi hazır dursun patlamaya.
Birgün şafağın alığında,
Çiçek toplamaya gider gibi, gideceğiz vatana.

Bunu unutma! bu unutulmasın
Avrupada!

Kalplerimiz birlikte çarpsın,
işkenedeki yoldaşlarla
Nefeslerimizi, mapushanelerdeki canlarımızla birlikte alalım.
Şu yüreğimiz, yüreğimizden çıkan ses,

Türkiyemiz için olsun.
Anlıyormusun?

M.Abal
Friedberg

HALK MAHKEMELERİ KURULUR ELBET

Kurtulur bir gün,
Şu nasırlı ellerim.
Paslı zincirden, kelepçeden.
Kanlı destanını yazar
Kan aka aka bileklerden
Sorar hesabını elbet sorar.
Sömürüyü,

zulüme,

Tanık olmuş bu toprak
Konuşmaya başlar, şahit

Kapitalizm'in karşısına dikilip
Ne çektiğini anlatır
Öz sahibi proletaryanın.

Sıra dağlara ve Kürdistan'a da gelir
Soy kırımına uğramış yiğitler

yeniden dirilir
Tanık sandalyesine geçer

işken haneler.
İşte o zaman titrer sanık
Dinlenecektir elbet halk

Top.,
mahkemesinde her tanık,

tank,
panzer

Ve son bir kez daha karar verir
konuşur mavzer.

Ebigen'den Yaşar.

MAYIN YÜKLÜ ARZULARIM

Evrensel yücelikte
Sevdim seni
"Ah" demistin bana
"Vah" demistin bana
"ne olur, bırakma!"
Demistin bana
Sözüne kandım
Göz yaşına aldandım
Bir hüznün içinde
Bir umutsuzluk içinde
Bırakıp gittin beni
Şehvet arzuların bitince
Şimdi de dönmüşün geri
karnı şiş, gözü mor
Yolu tükenmiş bir yolcu gibi
Ama, buradan da geçemezsin artık
Arzularının her yanı mayın yüklü
hadi git, lanet olsun sana!..

Fehmi Eruçar

DEVİRİM FİDANLARINA

Seni yazmak SENİ!
Destanlara, oyunlara romanlara
seni yazmak seni;
Yontarak bütün ağaçlarını,
engin ve ıssız ormanlara.
Adın soyguncu oldu.
adın utan haini
terörist duyuldu radyodan.
Adın katile çıktı
adın bir avuç yıkanmış beyinli
anarşist okundu basından.

SEN!
Ülkemin sönmez ışığı
karanlıkların düşmanı
çağımızın ölümsüz kahramanı.
SEN!
Baskı ve zulümlerle bilenen
ilkel zindanlarda, darağaçlarında
Ve akıllımlar işkencelerde direnen
çileli halkının yiğit evladı.

Seni yazmak SENİ!
Kuytusunda barındığın,
kuşatmalarda sarıldığın,
akşam kızılığında vurulduğun
kartalların yuvası sarp kayalara
SEN!
Darağaçlarında haykıran
sarsılmaz inançlı insan.

SEN!
Yoksul halkların önderi
özgürlük savaşçısı yoldaşım
SEN!
Halkı için ölmesini bilen
devrim şehidi gardaşım.
ni yazmak SENİ!

iri iri kocaman harflerle

Ardından gözleri kapalı
sıralandığın,
sorgusuz ve sualsiz yargılandığın,
bir emir ile kurşunlandığın
boydan boya bütün duvarlara.

SEN!
Karadenizin yamaçlarında
çay filizleri gibi süren,
Anadolu'nun kırlarında
Papatyalar gibi gülen,
sarsılmaz inancı
ve kılılmaz onuru için
her türlü zulüme göğüs geren
bağımsızlık ateşçisi genç insan.

Yaktığın ateşin dumanı
gökleri sardı.
Açtığın mücadele bayrağı
kan ile kızıla boyandı.

Şimdi dalgalandıkça bu bayrak
kızıla bürünüyor bulutlar
kıp kıpız oluyor, denizler ve toprak.

Selim Seferoğlu

DEMOKRAT TÜRKİYE ÇALIŞANLARINA

Demokrat Türkiye'yi çıkışından bu yana, aboneli olarak okuyorum. Tüm çalışanların, emeği geçenlerin üstün başarılarını saygıyla takdir ediyorum ve ediliyor. Aylık çıkan bu (D.T.) yayını, zaman sorunu dolayısıyla yeterli değildir. Yani istemim, daha doğrusu önerim, fiyatını bir miktar düşürerek, haftalık çıkmasını daha doğru buluyorum. Elbetteki koşulların elvermesi gerekiyor. Yani maddi olanaklar. Ben bir abone olarak tüm Demokrat Türkiye okurlarına sesleniyorum: Demokrat Türkiye biz Türkiyelilerin, Kürdistanlıların gazetesidir. Okuyalım, okutalım ve abone olalım-bulalım. Bir SERXWABUN okur ve sempati olarak, Demokrat Türkiye okurlarına da, SERXWABUN gazetesini okumalarını, abone olmalarını öneriyorum. Tümünüzün yaşamında, uğraşlarında üstün başarılar, güneşli güzel yarınlar dileğiyle..

Saygılarımla
Karakoçanlı Zeki

GÜLİSTAN'IN 3. KASETİ ÇIKTI

1. Cemê Minzûr bı gırr û nıfrın (Bûka Kurda) 2. Welat Kurdistan 3. Xortno pêda 4. Dinya weke diwarê kerr û sare 5. Xezalê 6. Bendewariya evinê 7. Şoreşê dest pêkir 8. Rêşikên Qeremboşi 9. ez keçikek Kurdi me.



D.T.: Bu uzun konuşma için teşekkür ederiz.

eltme
emokrat Türkiye'nin 14 No.lu Şubat
sında yayınlanan yazıda benim "Ber-
parlamentosuna" aday gösterildiğim
li. Bu yanlış. Benim adaylığım, Bonn-
parlamento içindi. Bilindiği gibi Ba-
erlin işgal kuvvetleri altında ve özel
işü olan bir kent. Batı Berlin parla-
mentosunda temsil edilen partiler de
n'daki parlamentoya toplam 22 par-
nter gönderiyorlar. Fakat bunlar
i'daki diğer parlamenterlerden daha
ıka sahip, her oylamaya katılma-
daha çok gözlemci niteliğine sahip
menterler. AL'de Batı Berlin par-
mentosunda temsil ediliyor olması ne-
le Bonn'a 1 parlamenter gönderme-
na sahip, benim adaylığım da işte
rev içindi.

DEMOKRAT TÜRKİYE

GELİCER GÜZEL GÜNLERİ Mİ RHABA

ABONE FİŞİ

Adı
Soyadı
Adresi

Almanya	Avrupa	6 Aylık	Avustralya	USA/Kanada
15,- DM □	18,- DM □		30,- DM □	24,- DM □
Almanya	Avrupa	-1 Yıllık	Avustralya	USA/Kanada
30,- DM □	36,- DM □		60,- DM □	48,- DM □

Abone parasının gönderileceği yer:
ADA Verlag- und Handels- GmbH

Postcheckamt Köln
Konto Nr.321568-508
BLZ 370 100 50

Deutsche Bank Köln
Konto Nr.3302551
BLZ 370 700 60

DEMOKRAT TÜRKİYE



GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

Demokrat Türkiye kültür ve sanat geceleri başladı. İlk 13 Mayıs Cuma gecesi Braunschweig'da, ikincisi 14 Mayıs Cumartesi Hamburg'da yapılan gecelere konuşmacı olarak Dursun Akçam, Ömer Polat, Şanar Yurdatapan; şiirleriyle Nihat Behram; halk danslarıyla Darmstadt Halk Dansları Topluluğu ve türkülerıyla Fuat Saka, Şivan, Tülay German ve Melike Demirağ katıldılar.

Beklendiği gibi, her görüşten ilerici ve demokratlar salonları hınca hınç doldurmuştu. Her iki gece de, türküsüyle, şiiriyle, sözüyle, "Demokratik bir Türkiye" özleyen herkesin özlemlerini dile getirdiği, birlik ve coşku geceleriydi. Yurdumuzda söylenilmeyen türkülerin hep bir ağızdan söyleniş, sanıyoruz daha uzun süre yankılanacaktır!..

TÜLAY GERMAN: Almanya'da ilk kez Demokrat Türkiye Sanat gecelerinde sahneye çıkan Tülay German'ı, salonu dolduran demokratlar sevgiyle bağırarak bastılar. German, sürekli yaşadığı Paris'ten, besteci Erdem Buri ve kendisine sahnede eşlik eden bir Fransız gitaristle birlikte gelmişti:

"Almanya'da ilk söyleşimin Demokrat Türkiye gecelerinde olması beni çok mutlu etti. Binlerce Türkiyeli demokrat aileyle tek bir yürek olarak aynı duyguları paylaştık, Faşizme karşı devrimci güçlerin birlik içinde olmalarının heyecanını yaşadık!.."

ŞIVAN: "Dünden bugüne neler değişiyor!.. İşte içiçe, yanyana söylüyoruz, dinliyoruz türkülerimizi.. Türkçesini de Kürtçesini de... Halklarımızı ezenler, acı çektirenler mutlaka devriliş gidecekler.. Ve biz, aynen burada olduğu gibi, yanyana dostça yaşayacağız.. Türkülerimizi hep birlikte söyleyeceğiz, buna bütün gönlümle inanıyorum.."

Şivan'ın türkülerini salonu dolduran herkesi coşturdu. Halkların dostluk ve dayanışmasının elle tutulabilecek kadar canlı yaşandığı dakikalar bunlar..

MELİKE DEMİRAĞ: "Bu gecelerin bana verdiği duygu bambaşka!.. şimdiye kadar, bu şehirde çok geceye katıldım... Ama değişik görüşte insanların ayrılıkları bir yana koyduğum, aynı istek ve duygularla bir araya geldiği bir yerde şarkı söylemek bambaşka güzel.. İnsan kendine ve vaptığı işe duyduğu inancın kat kat kuvvetlendiğini duyuyor.. Sesim daha bir gür çıkıyor gibi geldi bana..."

FUAT SAKA: "At martini de bre Hasan, dağlar inlesin.. Drama mahpusunda Hasan, dostlar dinlesin!.."

Fuat Saka, Braunschweig ve Hamburg'da bu türküyü her zamanki gibi, bütün salonla birlikte söyledi. Drama değil ama Türkiye'de zindanları dolduran dostla-

ra seslenildi hep bir ağızdan..

NİHAT BEHRAM: Paris'ten gelen Nihat Behram kendi şiirlerinden bir demet sundu.

"Kültür ve sanatın, devrimci düşüncenin derinleşmesi ve yaygınlaşmasında olduğu kadar, devrimci güçlerin ortak düşmanlara karşı birliğinin gelişmesinde de önemli bir yeri vardır. Demokrat Türkiye Sanat ve Kültür geceleri, bu doğrultuda atılmış olumlu bir adımdır."

ÖMER POLAT: Yazar Ömer Polat, tath diliyle, bir anda kaynaşverdi geceyi izleyenlerle.. Anlattığı-hepsi birer kara mizah olan-gerçek öyküler, bir yandan herkesi katılırcasına güldürürken, öte yandan Türkiye'deki sömürü düzeninin rezilliğini seriyordu gözler önüne.

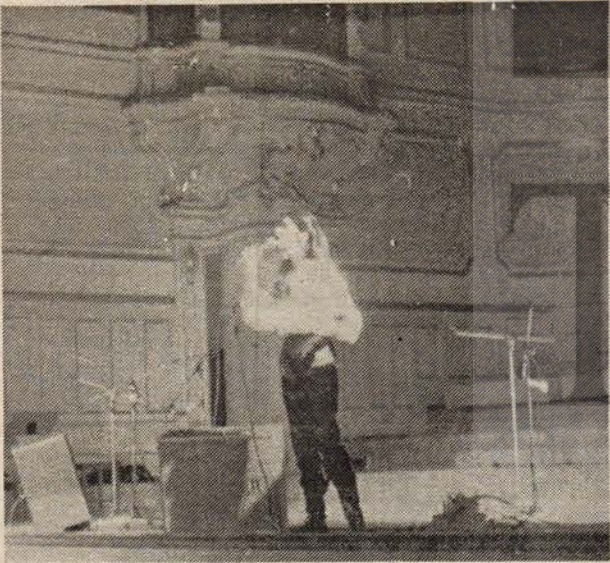
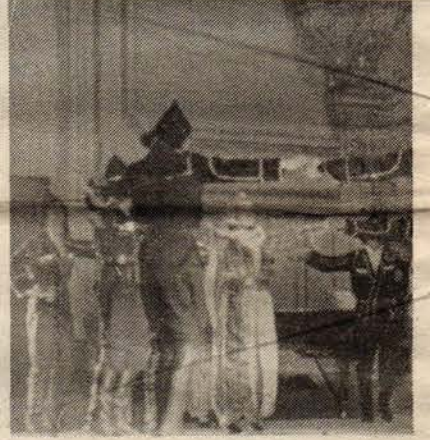
DURSUN AKÇAM: Demokrat Türkiye adına yaptığı kısa konuşmayla gerek gazetesinin genel çizgisini, gerekse gecelerin ama-

cını Dursun Akçam anlattı:

"Hangi görüşten olursa olsun, bağımsızlık ve demokrasiden yana olan, Türkiye'deki cuntaya karşı olan herkesin buluşma, tanışma ve dayanışma geceleridir...."

... Bir yandan da, "Gözünü işçinin cebindeki dövize dikmiş sanat düzenbazlığına" karşı alternatif gecelerdir...

... Bu gece, Türkiye'de söylenilmeyen türkülerimizi söyleyeceğiz hep birlikte!.."



Demokrat Türkiye'nin kültür ve sanat geceleri devam ediyor

MÜNİH : 20 Mayıs 1983, Cuma Saat: 19.00
Schwabinger Brau (Siyah Herte), Münchener Freiheit, 8000 MÜNCHEN 40

NÜRNBERG : 23 Mayıs 1983, Pazartesi Saat: 14.00
Gesellschaftshaus Gartestadt Buchenschlag 1
8500 NÜRNBERG 1

KÖLN : 29 Mayıs 1983, Pazar Saat: 14.00
Stadthalle Köln - Mülheim
Jan Wellen straße 2, 5000 KÖLN 80

Braunschweig'da Demokrat Türkiye gecesi çalışmalarını nasıl yürütüldü

Demokrat Türkiye'nin Kültür ve Sanat geceleri programlanırken çeşitli nedenlerle yeri en son saptanan kent Braunschweig oldu. Ancak gece tarihinden bir hafta önce yer saptanabildi ve biletler, afişler bundan sonra bastırılabilir. Buna rağmen Braunschweig'li okurlarımız olağanüstü bir çabayla gece işlerini örgütleyebildiler bu işten yüzakıyla çıktılar. Bu çalışmalar şöyle yürütüldü:

Geceden önceki cumartesi ve pazar günleri bütün Türkiyeli kahveler dolaşıldı, hemen hemen hepsine afişimiz yapıldı, bildiriler dağıtıldı. Bütün Türkiyelilere ait bakkal ve alışveriş yerlerinin önünde bildiri dağıtıldı.

Demokrat Türkiye tarafından hazırlanan afiş ve bildirilerin almanca kısmının yetersiz olduğu görülünce, Almanlar da bu geceye katabilmek için almanca yeni afiş ve bildiriler hazırlandı. Bunlar, ilerici-demokrat Alman dostlarımız aracılığıyla, sinema, Kütüphane, kitapçı, okul, resmi kuruluşlar ve devlet dairelerine asıldı.

Ayrıca yörenin gazetelerinde gecenin duyurusunun yapılması sağlandı. NDR'den de çarşamba gecesi, 'Club 5' yayınında gecenin duyurusu yapıldı.

Ayrıca aralarında Falken, ESG, AI, Grüne, ve ASTA'nın da bulunduğu Alman örgütlerinin desteği kazanıldı. Onların imzalarıyla da bir geceye çağrı bildirisi hazırlanarak dağıtıldı.